

قەلەمى سىيى

نۇرھامىد ئىبراھىم

ھەلىقى ۲۰۰۹ ئىلدىكى نەشىپات

مىللىي نۇسخا

www.iqra.ahlamontada.com

يەكەر شىۋانى

لە تۈركىيەدە دەرى كىراۋە

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

ئۆرھان پاموك
مەلگىرى خەلاتى نۆپىلى ئەدەبىيات ۲۰۰۶

قەلەي سىپى

بەكر شوانى
لە توركىيەۋە ۋەرى كىپراۋە

ناوی کتیب: قه‌لای سپی - پژمان

نووسینی: ئۆرمان پاموک

وه‌رگیرانی له‌ تورکییه‌وه: به‌کر شوانی

بلاوکراوه‌ی ئاراس- ژماره: ۹۰۵

ده‌ره‌ینانی هونه‌ریی ناوه‌وه: ئاراس نه‌کرهم

به‌رگ: مریه‌م موته‌قییان

چاپی دووهم: ۲۰۰۹

له‌ به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتیی کتیبخانه گشتییەکان له‌ هه‌ولێر ژماره ۲۲۴۷ی

سالی ۲۰۰۹ی دراوه‌تی

"پیشبینی کردنی ئەوەی کەسێکی مایەیی بایەخ پێدانى ئێمە تێکەڵ بەرەگەزەکانى ژيانى نادیار و، بارتەقاي ناديارىیە کەشى، سەرنج پراکێش بوو و، بێرکردنەو لەوێ تەنیا بەخۆشەویستیی ئەووە دەتوانین پێ بنێینە ژيانەو، ئەگەر ئاماژە نەبێت بۆ دەسپێکی ئەھمى، ئەدەى چ واتایەکی تر دەگەيەنێت؟"

ی. ک. قەرەوسمانئۆغلو
لە ماریسێل پڕۆست-هوە وەری گێراوە

نۇرھان پاموك

سالى ۱۹۵۲لە ئەستەنبول لە دايك بووه. لە مالباتىكى ھاوشىيوى مالباتەكانى ناو رۆمانەكانى "جەودەت بەگ و كوپەكانى" و "كتىبى پەش"، لە نيشانتاشى، بەشەشارى دەولەمەندىشىن و بە رۆژئاوايىبووى ئەستەنبول پى گەشتووه. وەك خۇشى لە كىتەبى ئۆتۆبىوگرافى ئەستەنبولدا باسى كىردووه، لە مندالىيەو تا تەمەنى ۲۲ سالى خوى داووتە نىگاركتىشان و پىتى وا بووه لە داھاتوودا دەپىت بەنىگاركتىش. قۇناغى ئامادەيى لە قۇتابخانەى (Robert College) ئىمەريكاى لە ئەستەنبول خويندووه. دواى سى سال خويندى نىگاركتىشى و بىناسازى لە زانكۆى تەكنەلۇجىي ئەستەنبول، تى دەكات نابىت بە بىناساز و نىگاركتىش، بۆيە دەست لە خويندىن ھەلەدەگىرت. لە زانكۆى ئەستەنبول دەست دەكات بە خويندىن رۆژنامەگەرى. پاموك لە تەمەنى بىست و سى سالىيەو بەرپار دەدات بىپىت بە رۆماننووس، دەست لە ھەموو شتىكى تر ھەلەدەگىرت، خۆى دەخزىنىتە سووچى مالىوھ و دەست دەداتە نووسىن.

رۆمانى يەكەمى، "جەودەت بەگ و كوپەكانى"، سالى ۱۹۸۲ بىلۆ كرايەوھ. ئەم رۆمانە خەلاتى نۇرھان كەمال و خەلاتى رۆمانى رۆژنامەى مىللىيەتى ھەركىت. سالى دواتر، پاموك رۆمانى "مالى كپى خستە بازارەوھ. ئەم رۆمانە، پاش ھەركىترانى بۆ زمانى فەرمىسى، سالى ۱۹۹۱ خەلاتى (Prix de la Découverte Européenne) پى درا. رۆمانى "قەلاى سبى"، چىرۆكى ناكۆكى و دۆستايەتى نيوان كۆيلەيەكى فېنسىيائى و زانايەكى عوسمانى دەگىرتەوھ و نووسەر لە سالى ۱۹۸۵دا بە چاپى گەياندووه. پاش ئەوھى سالى ۱۹۹۰ بۆ زمانى ئىنگلىزى و چەند زمانىكى ترى رۆژئاوايى ھەركىترى، يەكەم رۆمان بوو ناوبانگى پاموكى گەياندە ئاستى نيودەولەتى. سالى ۱۹۸۵ خۆى و

هاوسهري چوونه ولاته په ککرتووه کانی نه مریکا و ماوهی سئ سال له زانکوی کولومبیا له نیویورک وک "زانی میتوان" کاری کرد. لهوئ، بهشتیکی زوری پرمانی "کتیبی رهش"ی نووسی. نووسه له پرمانه دا، له میانه ی پاریز مریکه وه که به دوی هاوسهري ونیوی خویدا دمکه ریت، باسی کولان و شه قامه کانی نه سته نبول، رابردوی شار، پیکهاته و رایه له کانیمان بۆ دهگپرتیه وه. "کتیبی رهش" سالی ۱۹۹۰ له تورکیا بلو کرایه وه و دوی وهرگپرتانی بۆ زمانی فهرنسی، خه لاتی (Prix France Culture) ی وهرگرت. "کتیبی رهش"، نه زمونیکه باس و خواسی زوری هه لگرتوه و ناویانگی پاموکی زیاتر به تورکیا و جیهاندا بلو کرده وه.

"ژیانی نوئ" پرمانیکی تری پاموکه و به سه رهاتی فیرخوانیکی زانکو دهگپرتیه وه که دهکوتته ژیر کاریگری کتیبیکی جادوو نامیزه وه، نه م پرمانه سالی ۱۹۹۴ بلو کراومه وه و ژماریه کی پتوانیه ی له فروشتندا تۆمار کرد. نووسه، سالی ۱۹۹۸ پرمانی "من ناوم سووره" ی بلو کرده وه. نه م پرمانه چیرۆکی وهستایانی نیگارکیشی عوسمانی و ئیرانی و جیهانی پوژناوامان بۆ دهگپرتیه وه. سالی ۲۰۰۲ له فرنسا خه لاتی (Prix du Meilleur Livre étranger)، له ئیتالیا خه لاتی (Grinzane Cavour) و سالی ۲۰۰۲ له ئیرلندا خه لاتی (International Impac-Dublin) ی وهرگرت. پاموک له ناوه راستی سالانی نه وه دی سه ده ی رابردوه وه دهستی دایه وتارنووسین له بواره کانی مافی مروق و نازادی بیر و پا دهرپریندا و کهوته په خنه گرتن له ده ولتی تورکیا، به لام خوی زور به سیاسه ته وه سه رقان نه کرد. گولبژیرتکی له وتاره نه ده ی و کولتوریه کانی بۆ پوژنامه و گۆفاره ناوه خویی و دهره کییه کان کۆ کرده وه و سالی ۱۹۹۹ له دوو توپی کتیبیکدا به ناوی "پهنگه کانی تر" به چاپی گه یاند. سالی ۲۰۰۲ پرمانی "به فر" ی بلو کرده وه و نووسه خوی "به یکه مین و دواپین رومانی سیاسی" ی داده نیت. پروداوه کانی "به فر" له شاری قارس دهقه ومین و ئیسلامی سیاسی، سوپا، لایست و توندوتیژی و ناکوکییه کانی نتوان نه ته وه په رستانی کورد و تورک دهخاته به رچاوان. نووسه به م پرمانه شتوانتکی نوئی نووسینی پرمانی سیاسیی تاقی

کرده‌وه. پروژنامه‌ی نیویورک تایمز له سالی ۲۰۰۴دا پښتاني "بهرنۍ خسته پيږي باشتيرين ۱۰ کتبي سالفه لسه ناستي جيهان. "تهسته نېول" کتبيکي تري نورهان پاموک له سالي ۲۰۰۲دا چاپ کړاوه. نووسه له کتبه‌دا، بيره وهرپه کاني خوي تا ته‌مني ۲۲ سالي ده‌گيرته‌وه. نو کتبه شيعر ناميزه‌ي نووسه به وينه‌ي نه‌لبومي تايبه‌تي نووسه خوي، وينه‌ي هونه‌نداني نيگارکيشي بياني و ناوهمخوي پازيندراوته‌وه و پوليکنرديشي کارتي دواړه.

"مؤمخانه‌ي پاکيزمې" نوټرين پښتاني پاموک له هاويني ۲۰۰۸دا که‌وته بازارموه و مانگيک دواي بلاويونه‌وي به زماي تورکي، وهرگيردرايه سه ۲۰ زماي زيندوي جيهاني. په‌که‌م کاري نووسه له دواي وهرگرتني خه‌لاتي نه‌دهياتي نوبل و سه‌رانسه‌ريش بق نه‌فين و پښانسيت ته‌رخان کړاوه.

به زماي کوردي و به کوردستانه‌وه، به‌ره‌مه‌کاني نورهان پاموک به زياتر له ۵۰ زمان له ۱۰۰ و هينده ولاتي جيهاندا دمخويندريته‌وه. پاموک سالي ۲۰۰۵ خه‌لاتي ناشتي کږه‌ندي و هسانخانه‌کاني نه‌لمانايي وهرگرت. نه‌مه ديارترين خه‌لاتي بواي کولتوري نه‌لمانايه و له سالي ۱۹۵۰وه دابهش ده‌گريت. خه‌لاتي سالانه‌ي (Le Prix Médicis étranger) بق باشتيرين پښتاني بياني له فرهنسا، سالي ۲۰۰۵ به پښتاني "بهرنۍ په‌وا بيندرا، نووسه له هه‌مان سالدا خه‌لاتي (Richarda Huch) وهرگرت. نو خه‌لاته هه‌ر سني سال جاريک له شاري دارمشتادتي نه‌لمانيا ده‌ريت به "که‌سايه‌تي خاوهن بيري نازاد و هه‌لوپستي بوپرايه. "گوفاري (Time) له سالي ۲۰۰۶دا نورهان پاموکي وهک په‌کيک له ۱۰۰ که‌سايه‌تي کاريگري سال هه‌لبژارد. پښتاني "بهرنۍ له هه‌مان سالدا خه‌لاتي (Le Prix Méditerranée étranger) ي پي درا، پاموک نه‌ندامي شانازي (American Academy of Arts and Lettes) ي نه‌ميريکي و نه‌ندامي شانازي نه‌کاديمي زانستي مروي چينه، نووسه سالي ۲۰۰۶ خه‌لاتي نوبلي نه‌دهياتي وهرگرت و بوو به‌دوهم لاوترين که‌س له ميژوي پيداني خه‌لاتي نوبلدا.

پیشہ کی

نہم دستنوسہم لہ سالی ۱۹۸۲ء لہ ناو پاشماوہی "تہرشیف"ی سہر بہ قایمقامیہ تی گہزہدا کہ کردرومہ بہ خوو گشت هاوینیک ہفتہ یک سہروینی دہکم، دؤزییہوہ، دستنوسہ کہ لہ بنی سندووقیکی تۆزایی پ لہ فرمان، بہ لگہی تاپق، تۆماری دادگا و دہفہری فرمیدا بوو، لہ بہر ئوہی بہرگیگی بہنہخش و نیگاری زہرفی تی گیرابوو، و بہ دستنوسیکی بق خوتندنوہ شیاو نووسرابوو، لہ ناو بہ لگہنامہ زہرد ہ لگہراوہکانی دہولتدا دہدروہشایوہ و بریسک و باسکی بوو، لہ جیدا سہرنجمی پاکتشا، پیم وا بیت دستیکی نامق، وک ئوہی مہبستی بوویدت لہ رادہی واقورماوی من بباتہ سہرئ، سہردپڑیکی لہ پڑہی یہکمی کتیبہکہدا نووسیوو: "زکوری لٹفہدروو، هیچ سہردپڑیکی تریشی بہسہرہوہ نہبوو، دستیکی منداکارانہ، لہ پراویز و بۆشایی پڑہکاندا وینہی مرۆگہلی سہر بچوکی کیشابوو، ہمووشیان جلوہرگی پ لہ قۆچہیان پۆشیوو. یہکسہر بہچپڑیکی زۆرہوہ کتیبہکہم خوتندہوہ، زۆر دلم تی چوو، بہ لام لہ بہر ئوہی لہوہ تہمبہلتر بووم بتوانم بہنووسین دانہیہکی لہ بہر بگرمہوہ، بہقۆستہوہی متمانہی فرمانبہرہکمی ئوئ، چونکہ لہ سۆنگہی پۆز لی گرتمہوہ چاودیریمی نہدہکرد، لہ چاوتروکاندنیکدا کتیبہکہم لہو زبڵخانہیہی تہنانت قایمقامی لاویش بہ "تہرشیف" ناوی نہدہبرد، دزی و ہلم دایہ بنی جانتاکہمہوہ،

رۆژانی سہرہتا، جگہ لہ خوتندنوہی لہسہریہکی، نہمدہزانی چی تر بگم، بہہوئ ئوہی ہیشتا لہ میژوو بہگومان بووم، ویستم لہبری بہہای زانستی و کولتوری و ئانتروپۆلۆجی، یان "میژوویی" کتیبہکہ، زیاتر بایہخ بہ بہسہرہاتی ناوی بدم، ئہمہش منی بہرہو لای چیرۆکنووس خۆی رادہکیشا.

له‌بەر ئه‌وه‌ی خۆم و هاوڕێکانم ناچار بووین زانکۆ به‌جۆر به‌یژلین، گه‌ڕایووومه‌وه
 سه‌ر کاری ئه‌تسکلۆپیدی که پیشه‌ی باپیرم بوو: له‌و سه‌ره‌به‌نده‌دا به‌خه‌یاڵدا
 هات په‌ره‌گرافیک ده‌رباره‌ی نووسه‌ری کتێبه‌که‌ له‌ ئه‌تسکلۆپیدیای "ناوداران‌دا
 که خۆم سه‌ره‌یه‌رشتیی به‌شی میژوووه‌که‌یم ده‌کرد، دا‌بن‌ریت.

به‌و جۆره‌، ئه‌و کاتانه‌ی دوا‌ی کاری ئه‌تسکلۆپیدی و خوارده‌نه‌وه‌ بۆم
 ده‌مانه‌وه‌، به‌م کاره‌ ته‌رخانم کرد. پاش گه‌ڕانه‌وه‌م بۆ سه‌رچاوه‌ بنه‌په‌تییه‌کانی
 سه‌رده‌می نووسینی کتێبه‌که‌، ده‌ست‌به‌جۆر بۆم ده‌رکه‌وت هه‌ندیک له
 رووداوه‌کانی ناو به‌سه‌رهاته‌که‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی راستیه‌یه‌کان نین: بۆ نمونه‌، له
 ماوه‌ی پێنج ساڵ فرمانه‌ڕه‌وایی باشوه‌زیر کۆڕولودا له‌ ئه‌سته‌نبۆل ئاگرێکی
 گه‌وره‌ که‌وتوه‌ته‌وه‌، به‌لام هه‌یج به‌لگه‌یه‌ک نه‌بوو بۆ نه‌خۆشییه‌کی شایه‌نی
 باس، به‌تایبه‌تیش بۆلایوه‌وه‌ی په‌تایه‌ک له‌و جۆره‌ی له‌ کتێبه‌که‌دا باسی لێوه
 کراوه‌. ناوی برێک له‌ وه‌زیره‌کانی سه‌رده‌م به‌هه‌له‌ نووسرا‌بوون، هه‌ندیکیشیان
 جێگۆڕکێ به‌ ناوه‌کانیان کرابوو، ته‌نانه‌ت به‌شێکیان گۆڕدرا‌بوون! ناوی
 گه‌وره‌ی ئه‌ستیره‌ناسانیش له‌گه‌ڵ ئه‌و ناوانه‌ی له‌ تو‌ماره‌کانی کۆشکدا
 هه‌بوون، یه‌کیان نه‌ده‌گرتوه‌، به‌لام به‌هۆی ئه‌وه‌ی پێم وا بوو ئه‌م خا‌له
 پایه‌یه‌کی گرینگی له‌ کتێبه‌که‌دا هه‌یه‌، له‌سه‌ری راوه‌ستم. له‌لایه‌کی دی،
 "زانیا‌ریه‌که‌مان" له‌ باره‌ی میژوووه‌، به‌شێوه‌یه‌کی گشتی رووداوه‌کانی ناو
 کتێبه‌که‌یان پشت‌راست ده‌کرده‌وه‌. بگه‌ر له‌ هه‌ندیک له‌ ورده‌کارییه‌
 بچو‌وکه‌کانیشدا ئه‌و "راستی‌یه‌م بینی: رووداوی کوژدانی حوسێن ئه‌فه‌ندی
 گه‌وره‌ی ئه‌ستیره‌ناسان و راوه‌که‌ڕۆشکی سو‌لتان محمه‌دی چاره‌م له
 کۆشکی میراخۆر له‌گه‌ڵ هه‌مان شێوازی گێڕانه‌وه‌ی نه‌عیمه‌دا یه‌ک ده‌گرتوه‌.
 ئه‌وه‌شم به‌خه‌یاڵدا هات له‌وانه‌یه‌ نووسه‌ر زۆری هه‌ز له‌ خۆندنه‌وه‌ و خه‌یا‌ل
 ئا‌فراندن بو‌وبێت، بۆیه‌ پێ ده‌چێت ئه‌و جۆره‌ سه‌رچاوانه‌ و چه‌ند کتێبته‌کی
 تریشی بۆ به‌سه‌رهاته‌که‌ی به‌ ده‌ست هێنا‌بێت و له‌وانه‌یه‌ برێک شتی لێیان
 وه‌رگرت‌بێت. هه‌رچه‌نده‌ نووسه‌ر ده‌لێت ئه‌ولیا چه‌له‌ببێ ناسیوه‌، به‌لام پێ
 ده‌چێت ته‌نیا کتێبه‌کانی خۆندنه‌بێته‌وه‌. وای بۆچو‌وم له‌وانه‌یه‌، وه‌ک له‌

نمونه‌کافی تریشدا دەبىندرىت، پىچەوانەى ئەمەش راست بىت. ھەولم دا لە گەران بەدوای شۆنەوارى نووسەرى چىرۆكەكەمدا بى ئومىد نەم، بەلام ئەنجامى بەواداگەران و لىكۆلىنەوہكانم لە كىتەبخانەكانى ئەستەنبول، زۆربەى ئومىدەكانى دايە دەم ئاوموہ. نەمتوانى نە لە كىتەبخانەى كۆشكى تۆپقاپى و نە لە كىتەبخانەكانى تر ھىچ كام لەو لىكۆلىنەوہ و كىتەبانە بدۆزمەوہ كە لە ماوہى نىوان سالانى ١٦٥٢ و ١٦٨٠ دا بى سولتان محەمەدى چوارەم نووسراون. تەنبا سەرەداوێكم كەوتە دەست: "خۆشنووسى چەپەوانە" كە لە بەسەرھاتەكەدا ناوى ھاتووہ، لەو كىتەبخانانەدا پاشماوہى ترى ھەبوو. ماوہىەك دواى ئەم كارە كەوتم، بەلام نىدى بىزار بووم. زانكۆكانى نىتالىام بەنامە داكرتبوونەوہ، بەلام وەلامى ئومىد لى براوم لەوانەوہ بى دەھاتەوہ: بەپشتبەستن بەناوى نووسەر كە لە كىتەبەكە خۆیەوہ دەردەچىت، بەلام لەسەرى نەنووسراوہ، لە كۆرستانەكانى گەبزە و جەنەتحىسار و ئۆتسكودار دەستم بەگەران كرد، بەلام سەرکەوتوو نەبووم: بەو جۆرە دەستم لە گەران بەدوای شۆنپىدا ھەلگرت و بەپشتبەستن بەناوہپۆكى بەسەرھاتەكە، پەرەگرافى پىوېستم بى ئەنسكلۆپىدىا نووسى. وەك بەترسەوہ پىشەبىنىم كردبوو، ئەو پەرەگرافەيان چاپ نەكرد، بەلام نەك لەبەر نەبوونى بەلگەى زانستى، بگرە لەبەر ئەوہى كەسى باسكراو لە كىتەبەكەدا وەك پىوېست ناسراو نەبوو.

لەوانەىە زياتر شەيدا بوونم بەم بەسەرھاتە لەم سۆنگەيەوہ بوو پىت. تەنانەت ماوہىەك بىرم كردەوہ دەست لە كار بكەشمەوہ، بەلام كارەكەم و ھاوپىكانم خۆشەويست، بەو جۆرە، ماوہىەك تووشى ھەر كەسىك دەبووم، بەسەرھاتەكەم بى دەگىرايەوہ، بەلام وەك كەسىكى دۆزەرەوہى بەسەرھات نا، بگرە جۆرى كەسىك كە خۆى نووسىيەتتى. بى ئەوہى بتوانم سەرنجى زياتر بى سەرى رابكەشم، ئاماژەم بى بەھای سىمبولى كىتەبەكە دەكرد، دەمگوت باس لە راستىيەكانى ئەم سەردەمەمان دەكات، لە ميانەى ئەم بەسەرھاتەوہ لە پۆزگارى ئەمىرۆمان تى دەگەين و شتى ترى لەو بابەتە. ھەرە زياتر لاوانى

سه و داسه ری بابتگه لی و مک سیاست و توندوتیژی و دیموکراسی بایه خیان بهم قسانم دهدا، به لأم ئهوانیش وهک هاوریانی دهوری میزی خواردنه ومم، پاش ماوهیه کی کورت بهسهراته که میان له بیر کرد. پروفیسوری کی هاوریتم، پاش ئه وهی لهسه ر پیداکرتنی خۆم چاویکی به په رهکانیدا گیترا، دهستنووسه که ی بۆم که پانده وه و کوتی: "له ماله له تهخته دروستکرا وهکانی کۆلانهکانی پشته وهی نهسته نبولدا به دهیان هزار دانه لهم جۆره دهستنووسانه ی لیوانلیو له بهسهراته ی لهو شیومه هیه. ئه کهر دانیشتووانی ئه مالا نه لهسه ر دۆلابی بهرز هه لیان نهگرتبان له ترسی ئه وهی پتیا ن وایه قورنانه، ئه واپه ره په ره بۆ که مرگردنی سۆیاکانیان دهیاندرین."

بهو جۆره، به هاندانی کچیکی چاویلکه له چاو و بهردهوام جگهره به دهسته وه، بیرارم دا کتیبه که که هیشتا بی وچان دهخوینده وه، چاپ و بلّو بکه مه وه. خوینهرام بۆیان روون ده بیته وه له گواستنه وهی کتیبه که دا بۆ سه ر زمانی تورکی هه وچه رخ، پیره ویم له هیچ شیوازیکی تایبته نه کردوه. دهستنووسه که لهسه ر میزیک دانا بوو، پاش ئه وهی دوو سێ رسته م لی دهخوینده وه، دهچومه بهردهم میزیک تر له ژووکی دی، ئه وهی له خه یالدا ده مایه وه، هه ولّم دهدا به وشه و دهسته واژه ی ئه م رۆژگاره بینووسمه وه. خۆم ناوی کتیبه کهم دانه نا، بگه نه وه دهزگای چاپ و بلّو کردنه وهیه دای نا که پازی بوو بلّوی بکاته وه. ئه وانه ی پیشکیشکردنه که ی سه رتهای ئه م کتیبه دهخوینده وه، له وانه یه بیرسن داخۆ ئه م شیوازه واتایه کی تایبته ی هیه؟ بینینی شته کان وهک ئه وهی هه موویان پتیه وندیان پتیه وه هه بیت، پتیه وایه یه که یکه له نهخۆشییهکانی ئه م سه رده مه، منیش له بهر ئه وهی تووشی هه مان نهخۆشی بووم، ئه م بهسهراته بلّو دهکه مه وه.

ئەو كاتەى كەشتىيەكانى تورك پىيان پىمان بىرى، لە ئىنسىياو بەرەو ناپۆلى دەچووين. ھەموو كەشتىيەكانى ئىمە بەسەر يەكەو سى دانە بوون، بەلام ھىنەكانى ئەوان لە ناو تەم و مژەكەو سەريان دەرەھىنا و ھىندە زۆر بوون، ئەوسەريان ديار نەبوو. لەپى ترس و شلەژان بالى بەسەر كەشتىيەكەماندا كىشا؛ سەول ئىدەرەكانمان، لەبەر ئەوھى زۆربەيان تورك و مەغرىبى بوون، ھاواری خۆشيان لى بەرز بووھە. دەمارەكانى مېشكمان گرژ بوونەھە. كەشتىيەكەى ئىمەش، ھەك دووانەكەى دى، بەرەو وشكايى، پووى لە پۆژئاوا كرد، بەلام نەمانتوانى بەخىرايى ئەواندا بگەين، ھەرچۆنكى بىت، كاپتنى كەشتىيەكەمان لە ترسى ئازاردان لە كاتى بەدىل گرتندا، دەستورى نەدەدا كۆيلە سەول ئىدەرەكان قايمىر قامچىپۆژ بگرين. سالانى دواتر زۆر بېرم لى كەردەھە و بۆم دەرگەوت لە سۆنگەى ترسى ئەو كاپتنەو بوو پەوتى ژيانى من بەتەواوى گۆرانی بەسەردا ھات.

ئىستاش پىم واپە تەنانت ئەگەر كاپتنەكەمان نەكەوتبايە ژىر كارىگەرى ئەو ترسە كۆرتخايەنەشەو، ئەوا پەوتى ژيانى من لەو ساتەدا ھەر دەگۆردا، زۆربەى خەلك دەزانن ھىچ شتىك پىشتەر لە ژياندا يەكلايى نەكراوئەو و ئاگادارن ھەموو بەسەرھاتەكان لە راستىدا زنجىرەى كۆمەلە پىككەوتىكن، كەچى تەنانت ئەوانەى پەييان بەم راستىيەش بىردووە، كاتىك لە قۇناغىكى ژياندا ئاورى بۆ دواو دەدەنەو، ھىستىبى چارەنوسىكى ھەتمى بۆ پووداوەكانى پابىردوويان دەكەن. منىش بەقۇناغىكى لەو جۆردا تى پەرىم: ئىستا شىوھى كەشتىيە لە تەم و مژەو دەرچووى توركەكان، ھەك تارمايى دەھىنمە بەر زەينى خۆم و بەدەم نووسىنەوھى كىتبەكەمەو لەسەر مېزىكى

کۆن، وای بۆ دەچم کاتی ئەوە هاتوو بەسەرھاتی خۆم لە سیرەوہ بۆ پیاز بگێرمەوہ.

کاتیک کاپتەنکەمان بینی و دوو کەشتیەکی تر بەنیوان کەشتیە تورکییەکاندا ھەلھاتن و خۆیان لە تەم و مژدا وین کرد، ئومیدیکی بەبەردا هاتوہ، لە ژێر پالەپەستی ئیلمەشدا گیرەتی دایە بەر خۆی و توانی دیلەکان بجوولێت، بەلام زۆر دواکەوتبووین. جگە لەوہش، ئەفینی ئازادی دیلەکانی ھێنابوو جۆش و بەزۆری قامچیش کوێراپەلی فەرمان نەدەبوو. زیاد لە دە کەشتیی تورک بەشتیوہی ڕەنگاوڕەنگی خۆیانەوہ دیواری تەمە وەرێسکەرەکیان شەق کرد و بەجاریک بەرەو ڕوومان هاتن. کاپتەنکەمان، ئەمجار پێم وایەت بەمەبەستی بەزاندنی دوژمن نا، بگرە بۆ زالبوون بەسەر ترس و شەرمی خۆیدا، بپاری دا شەڕ بکات، دەستووری دا قامچی وەشتەکان بپەبەزەییانە بکەوێت وێژە دیلەکان و تۆپەکانیش ناگر بدرێن؛ بەلام ئەم ئارەزووی شەڕ، وەک چۆن درەنگ کرێ کرت، بەزوویش کوژایەوہ و خامۆش بوو. لە لاوہ کەوتینە بەر ھێرشێکی چڕ، ئەگەر دەستبەجێ خۆمان بە دەستوہ نەدایە، کەشتیەکەمان نقوم دەبوو، بۆیە بپاریمان دا ئالای خۆ بە دەستوہدان بەرز بکەینەوہ.

ئەو کاتە لە دەریای مەنگدا چارێتی کەشتیە تورکییەکانمان دەکرد، دایەزیمە خواروہ بۆ کابینەیی خۆم، ھەرەک ئەوہی چاوہێتی هاتنی چەند دۆستیەکەم، ئەک کۆمەڵێک دوژمن کە سەرئەپای ژیانم دەگۆپن، دەستیەکەم بەشتوہکانماندا ھێنا و ڕێکەم خستەوہ، سەندووہە بجووکە کەم کردوہ و داماوانە دەستم بەناو کتیبەکانماندا گێرا. بەدەم ھەڵدانەوہی پەرەکانی کتیبەیکەوہ کە لە فلوئرنسا بە پوولتیک زۆر کرێبووم، فرمێسک ڕژایە چاوانمەوہ. بانگکردن و دەنگی ھەنگاوہ شەژاوەکان و ژاوەزاوی دەروہی کابینەکە دەگەشتە بەر گۆتیم. کەمێک دواتر بەخەیاڵماندا ھات لە کتیبەکە بەردەستم دوور بکەوہوہ، بەلام وام نەکرد، بگرە دەمویست بێر لە نووسراوی سەر پەرەکانی بکەوہ. وەک بلێت ھەموو ڕابردووم، لە نیوان بێر و ڕستە و

هاوکی شەھەر کتێبە کەدا بێت و نە مەوێت لە دەستی بدهم، بە منجە منج و وەک کە سێک نکا و نزا بکات، کە و تەمە خۆتێندە وەهێ ئەو دێرانی هێ کە و تەنە بەرچاوم، دە مویست کتێبە کە بە تەواوی لە هزری خۆمدا هەلبکۆلم، بۆ ئەو هێ کاتێک ئەوان هاتن، من لە داها توودا بیر لەوان و پەفتارەکانیان نەکە مەو، بگرە بێوانم پەنگەکانی رابردووم جۆری وشە خۆشەویستەکانی کتێبێکی بەئەقینەو لە بەرم کردووم، بێنەو یادم.

ئەو سەر دهمە من مرقۆی کی تر بووم و دایک و دەزگیرانی و دۆستەکانی بەناوێکی دی بانگیان دەکرد، هێشتا ئەو کەسە کە هەر خۆم بووم، یان ئێستا پێم وایە خۆم بووم، جاروبار لە خەوندادەبینم، دواى هۆشیاربوونە وەش دەبینم جەستەم نیشستوو تە سەر ئاو، ئەو مرقۆی کە ئێستا بیر لە پەنگە کالەو بوو هەکان، پەنگی خەیاڵیی و لاتە هەرگیز نەبیندراو هەکان، ئاژەلە ئەفسانەییەکان و پەنگی خەیاڵیی چەکە لە ئەقڵ بەدەرەکان دەکاتەو، ئەو کاتە تەمەنی بیست و سێ سالی بوو، لە فلۆرنسا و ئینیسسیا "زانست و هونەر"ی خۆتێندبوو، باوەڕی وای بوو لە گەردوونناسی، بیرکاری، فیزی و نیگارکێشیدا شارمەزایە، بێگومان زۆر بە خۆی دەنازی، زۆربەى شتە ئەنجامدراو هەکانی پێش خۆی هەرس کردبوو، دەمی لە هەموو شتێکەو دەژەند، هیچ گومانى نەبوو لەو هێ باشتەریشی لە دەست دێت، بێ وێنە بوو، دەیزانی لە هەمووان ژیرتر و داھێنەرتر، بەکورتی، لاویکی ئاسایی بوو، هەر جارێک پێویست بکات رابردوویەک بۆ خۆم دابەشام، ناتوانم بڕوا بەخۆم بەپێم من هەمان ئەو لاوێم کە لەگەڵ خۆشەویستی خۆیدا سەبارەت بە ئەقین و نەخشەکانی و جیهان و زانست دەدا و زۆر بەشتیکی ئاسایی دەزانی ئەقیندارەکەى پێی سەرسام بێت، بەلام بەو دلی خۆم دەدەمەو پۆزێک لە پۆزان کەسانیک بەپێشوی دێژەو ئەم نووسینانەم تا کۆتایی دەخۆتێنەو و تێ دەگەن ئەو لاوێم نەبووم، لەوانەیشە خۆتێنەوانی پشوو دێژ پۆزێک لە پۆزان، وەک ئێستای من، بیر لەو بکەنەو چیرۆکی ئەو کەنجەى بەدەم خۆتێندەو هێ کتێبە خۆشەویستەکانییەو لە ژیان دوور کەوتەو، پۆزێک، لەو

شوئنه‌وه‌ی لێی راوه‌ستا‌بوو، ده‌ست پێ ده‌کاته‌وه‌.

کاتی‌ک مه‌له‌وانه‌کان پێ‌یان نایه‌ سه‌ر که‌شتیه‌که‌مان، کتێبه‌که‌م نایه‌وه‌ سندوو‌ق و چوو‌مه‌وه‌ ده‌ره‌وه‌، له‌سه‌ر که‌شتیه‌که‌ پۆژی‌ حه‌شر بوو. هه‌مووانیان له‌ ده‌رمه‌ کۆ کرد‌بووه‌وه‌ و پووت و قووتیان ده‌کردنه‌وه‌، له‌په‌ر بیرم چوو‌ بۆ ئه‌وه‌ی په‌شی‌وییه‌که‌ بقۆز‌مه‌وه‌ و خۆم هه‌ل‌ده‌مه‌ ناوی ده‌ریا‌وه‌، به‌لام بیرم کرده‌وه‌ له‌وانه‌یه‌ له‌ دوا‌وه‌ به‌ر تیرم به‌ده‌ن، یان به‌مگرن و ده‌سته‌به‌جێ به‌مکوژن، جگه‌ له‌وه‌ش، نه‌مه‌ده‌زانی چهند له‌ وشکاییه‌وه‌ دوورین. سه‌ره‌تا خۆیان له‌ من نه‌گه‌یاند، کۆیله‌ موس‌لمانانه‌کانی‌ پزگار بوو له‌ کۆت و پێ‌ومند هاواری‌ خۆشییان لێ به‌رز ده‌بووه‌وه‌، هه‌ندێکی‌شیان یه‌ک‌سه‌ر ده‌ستیان کرد‌بوو به‌تۆله‌ سه‌ندنه‌وه‌ له‌ قامچی‌ وه‌شینه‌کان، تۆزێک دواتر منیان له‌ کابینه‌که‌مدا دۆزییه‌وه‌، هاتنه‌ ژوورمه‌وه‌، شتومه‌کانمان به‌تالان برد. سندوو‌قه‌کانیان بۆ گه‌ران به‌دوای زێڤدا ژێروژوور کرد، پاش بردنی‌ برێک له‌ کتێبه‌کانم و هه‌موو شتومه‌که‌کانم، یه‌کی‌کی‌ تریان په‌یدا بوو. له‌ کاتی‌که‌دا به‌داما‌وی په‌ره‌ی یه‌ک دوو کتێبی‌ پاشما‌وه‌ی کتێبه‌کانم هه‌ل‌ده‌دا‌یه‌وه‌، په‌لی‌ منی‌ گرت و بردمی‌ بۆ لای یه‌کی‌ک له‌ کاپته‌نه‌کان.

ئهو کاپته‌نه‌، دواتر زانیم جێنێ‌وا‌یی‌ه‌کی‌ له‌ ناین هه‌ل‌گه‌را‌وه‌یه‌ و بووه‌ به‌ موس‌لمان، په‌فتاری‌ باشی‌ له‌ته‌که‌مدا نواند، په‌رسیاری‌ کرد داخۆ شار‌ه‌زای‌ چ بواری‌کم. بۆ ئه‌وه‌ی نه‌مکه‌ن به‌سه‌وڵ لێ‌ده‌ر، یه‌ک‌سه‌ر باسی‌ زانستی‌ گه‌ردوونناسیی‌ خۆم و توانای‌ ئا‌راسته‌ دۆزینه‌وهم له‌ شه‌ودا کرد، به‌لام فه‌رامۆش‌ گرام. بۆیه‌ به‌په‌شته‌به‌ستن به‌و کتێبی‌ ئه‌نا‌تۆمیی‌ه‌ی که‌ بۆ‌میان هێشت‌بووه‌وه‌، لافی‌ پزیشکیم لێ دا، که‌مێک دواتر که‌سی‌کی‌ قۆل‌براو‌یان پێ‌شانم دا، من گوتم نه‌شته‌رگه‌ر نیم. ئه‌وان توو‌په‌ر بوون، خه‌ریک بوو بعه‌ده‌نه‌ به‌شی‌ سه‌وڵ لێ‌دان، کاپتن له‌و کاته‌دا کتێبه‌کانمی‌ بینی‌ و لێمی‌ په‌رسی: داخۆ سه‌رم له‌ میز و لێ‌دانی‌ دڵ ده‌رده‌چیت؟ به‌گوته‌ی: به‌لێ، سه‌ری‌ لێ ده‌رده‌که‌م، هه‌م خۆم له‌ سه‌وڵ لێ‌ده‌ری‌ پاراست و هه‌م چهند کتێبی‌کی‌شم پێ پزگار کرا. به‌لام ئه‌م جیا‌وا‌زبوونه‌م له‌وانی‌ دی، زۆر گه‌ران له‌سه‌رم که‌وت.

کرستیانه‌کانی تر، ئه‌وانه‌ی درابوونه به‌شی سه‌ول لیدان، یه‌کسه‌ر نه‌فره‌تیا ن لیم کرد. ئه‌گه‌ر له ده‌ستیا ن بهاتایه له کۆگای که‌شتیی شوونی هه‌سانه‌وه‌ی شه‌وانمان منیا ن ده‌کوشه‌ت، به‌لام به‌زوویی پتوه‌ندی دانانم له‌گه‌ل تورکه‌کاندا، ترسی خسته‌بووه به‌ر کرستیانه‌کان. ماوه‌یه‌کی که‌م به‌سه‌ر مرده‌ی کاپته‌ن ترسنۆکه‌که‌ماندا تۆ په‌ریبوو، جه‌سته‌ی سه‌ره‌وخوار هه‌لواسرا بوو. قامچی وه‌شینه‌کان لووت و گوشتیا ن به‌ریبوو، بۆ ئه‌وه‌ی ببیت به‌په‌ند، به‌سته‌بوویانه که‌له‌کیکه‌وه و خسته‌بوویانه ئاوی ده‌ریاوه. پاش ئه‌وه‌ی به‌کاره‌یتنا ن هۆشم، نه‌ک زانستی ئه‌ناتقی، برینی چه‌ند تورکه‌یکم تیمار کرد و به‌رینه‌کان له خۆیا نه‌وه ساریژ بوونه‌وه، ئیدی هه‌مووان هاته‌ن سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌ی من پزیشکم. ته‌نانه‌ت چه‌ند دوژمنیکی ئیره‌یی پتبه‌ریشم، له‌وانه‌ی به‌ تورکه‌کیان گوته‌بو ئه‌وه پزیشک نیه‌، شه‌و له کۆگا به‌رینه‌کانی خۆیا ن پیتاشانی من دا.

به‌که‌ژاوه‌یه‌کی به‌ باق و به‌ریقه‌وه براینه ئه‌سته‌نبوله‌وه. ده‌گوترا سولتانی هیشتا مندا ل سه‌یرمان ده‌کات. به‌سه‌ر ستوونه‌کانه‌وه ئالایان هه‌لواسی بوو، به‌لای خواریشه‌وه، ئالا، وینه‌ی دایه‌ مریم و خاچه‌کانی ئیمه‌یا ن سه‌ره‌وخوار هه‌لواسی بوو، مۆله‌تیا ن به‌ره‌شه‌ خه‌لکه‌که‌ش دابوو له خواره‌وه تیریارانیا ن بگه‌ن. ده‌نگی تۆپ له‌و کاته‌دا زه‌وی و ئاسمانی ده‌هه‌ژاند. که‌ژاوه‌که‌ ماوه‌یه‌کی درێژی خایه‌ند. من دواتر له وشکاییه‌وه به‌خه‌مگینی و بێزاری و مێشکی و په‌وه سه‌یری به‌شی زۆریم کرد. که‌سانیکی زۆر له‌به‌ر که‌رمای هه‌تاودا له هۆش خۆیا ن چوون. له‌گه‌ل سه‌ورا ییی خۆرنشیندا له قاسم پاشا له‌نگه‌رمان گرت. به‌مه‌به‌ستی بردنمان بۆ به‌رده‌م سولتان، زنجیر خرایه ده‌ست و پیتمان، سه‌ربازه‌کانیشمان بۆ ئه‌وه‌ی ببنه‌ مایه‌ی گالته و پتکه‌نن، ناچار کران زه‌یپۆشه‌کانیا ن به‌ پتچه‌وانه‌وه له‌به‌ر بگه‌ن، ئه‌لقه‌ی ئاسنیا ن کرده ملی کاپتن و ئه‌فسه‌ره‌کان، به‌ پت رابواردن و شادمانییه‌وه فوویان به‌ که‌ره‌نا و ترامپیتی به‌تالان بردووی ناو که‌شتیه‌که‌ماندا ده‌کرد. به‌و جۆره، به‌ده‌م کێرانی به‌زم و په‌زمه‌وه براین بۆ کۆشک. خه‌لکی ئه‌مبه‌ر و ئه‌ویه‌ری رتکه‌کان به‌سه‌رمه‌ستی و په‌رۆشه‌وه بۆمانیا ن ده‌روانی. سولتان، بۆ ئه‌وه‌ی ئیمه

بیبینن، بهشه دیلی خۆی ههلبژارد و جیای کردهوه. دواتر براینه گالهتا و لهوئ فریژ دراینه زیندانی والی سادق پاشاوه.

کرتووخانهکه شوئنیکی پهړپووت بوو، سه‌دان دیل خزیندرابوونه ژووری بچووک و شیدار و دارووخواهوه. لهوئدا دهسته دهسته مروقم بق پتیرهوکردنی پیشه‌ی نوئم ددهوژییهوه و زۆربه‌شیانم چاک کردهوه. په‌چه‌ته‌م بق نهو پاسه‌وانانه دهنووسی که نازاری پشت و رانیان هه‌بوو. به‌مجۆره، جاریکی تریش منیان له‌وانی دی جیا کردهوه و برامه ژووریک تیشکی هه‌تاو به‌باشی ده‌یگرتهوه. بارودخۆی خۆم له‌گه‌ل نه‌وانی دیدا به‌راورد ده‌کرد و ده‌کۆشام سوپاسی خوا بکه‌م، تا به‌یانیا‌نیک منیشان له‌گه‌ل نه‌وانی تر له‌خو هه‌ل‌ساند و گو‌تیان ده‌بیت بق کار به‌روم. گوتم پزیشکم و له‌نۆشداری و زانست تی ده‌گه‌م، که‌چی گه‌لته‌یان به‌قه‌سه‌کانم هات. ده‌گو‌ترا دیواری باخچه‌ی والی به‌رز ده‌کرته‌وه و پتو‌یستیان به‌کرێکار هه‌یه. به‌یانیان به‌ر له‌خۆر هه‌له‌هاتن، زنجیر ده‌خرایه ده‌ست و پیمان و ده‌براینه ده‌ره‌وه‌ی شار. به‌درت‌زایی پۆژ به‌ردمان گرد ده‌کردهوه، لای ئیواره دیسان زنجیر ده‌خرایه‌وه ده‌ست و پیمان و به‌پتکه‌وه گرێدراوی بق زیندان ده‌براینه‌وه. له‌رتی گه‌رانه‌وه‌ماندا، ده‌مبینی نه‌سته‌نبول شاریکی دلگیره، به‌لام بیرم بق نه‌وه ده‌چوو پتو‌یسته مروقم لی‌ره نازاد و نه‌فندی بیت، نه‌ک کۆیله.

سه‌رباری نه‌وه‌ش، من کۆیله‌یه‌کی ناسایی نه‌بووم. ئیدی نه‌ک به‌ته‌نیا هه‌ر به‌هانه‌ی کۆیله دار‌زاوه‌کانی زیندانه‌وه ده‌چووم، بگره به‌هۆی کاره‌که‌مه‌وه وه‌ک پزیشک که‌سانی تریشم تیمار ده‌کرد. ناچار ده‌بووم به‌شی زۆری نه‌و پووله‌ی له‌پیشه‌ی پزیشکی ده‌ستم ده‌که‌وت، بده‌م به‌و پاسه‌وان و چاو‌دیری کۆیلانه‌ی که به‌دزییه‌وه مو‌لته‌یان ده‌دا بچه‌م ده‌ره‌وه. نه‌و دراوه‌ی له‌وانیشم ده‌دزییه‌وه، ده‌مدا به‌ده‌زری زمانی تورکیدا، مامۆستا‌که‌م، پیاو‌یکی باش و به‌ته‌مه‌ن بوو، به‌کاره بچووکه‌کانی والی را‌ده‌گه‌یشته. شادمان ده‌بوو ئه‌گه‌ر ده‌یبینی به‌خپرایی فیزی تورکی ده‌بم، ده‌یگوت له‌ماوه‌یه‌کی کورتیشدا ده‌بیت به‌موس‌لمان. هه‌موو جاریک به‌شپه‌رزهی کرێی ده‌رزه‌کانی لیم وهرده‌گرت.

له بهرام بهر خۆراکی باشیشدا هەر پارهم دهادی، چونکه بریارم دابوو ئیدی
باش خزمهتی خۆم بگهم.

ئێواریهکی تهماوی چاودێر خۆی کرد به ژووره که مدا و گوتی والی
ناره زووی بینیت دهکات. سه رم سوورما، خرو شام و ده سته جی خۆم پۆشته
و ته یار کرد. بیرم چوو بۆ ئه وهی یه کێک له خزمه ده ستر قیشتوو مهکانی
نیشتمان، باو کم یان خه زووری پاشه پۆژم، سه رانهی پزگار کردنی منیان
ناردییت. ئه و ده مهی به کۆلانه ته سک و پتچا و پتچ و تاریکهکانی نقومبووی ناو
ته مدا پتگه مان ده پری، وام ده زانی ئیستا ده کهینه بهرده م مالی خۆمان، یان
وهک ئه وهی له خه و بێدار بیمه وه، ئه وانم له پتیش خۆمدا ده بینی. جارو باریش
خه یالم دمچوو بۆ ئه وهی که سێکیان دۆزیبێته وه و ناردییتیان بۆ ئازادکردنم.
پتیم وا بوو هه ر له و ته مه دا سواری که شتیم ده که ن و ده منتر نه وه بۆ ولاته که م،
به لام کاتیک گه یشتینه کۆشکی والی، حا لی بووم هه روا به ئاسانی پزگارم
ناییت. خه لکه که ی ده رباری والی له سه ر په نجه ی پت پتیان ده کرد.

سه رما براهه دالانیک، پاش که مێک چاوه روانی، براهه ژووریک، مرۆفیک
بچووک و خوێن شیرین له سه ر ته ختیک بچووک پاکشابوو، به تانییه کیشی
به سه ردا درابوو. که سێکی که ته و چوار شانه به ژوور سه ریه وه را وه ستابوو.
که سه را کشا وه که والی بوو. منی بانگ کرده لای خۆی. قسه مان کرد: که مێک
پرسیاری کرد. له وه لامدا گوتم: راستیه که ی، من گه ردوونناسی، بیرکاری و
که مێک نه ندازیاریم خوێندووه، به لام سه رم له پزیشکیش ده ر ده چیت و چه ندین
که سم چاک کردووه ته وه، ئه و ده پیرسی و منیش هتشتا هه ر له وه لامدا نه وه دا
بووم، گوتی به ی پتیه ی هینده به خێراییی فیری تهرکی بوویت، له وه ده چیت
که سێکی ژیر بیت، درژهی دای: نه خۆشییه کی هه یه، هه یچ کام له
پزیشکهکانی تر بۆیان چاره سه ر نه کراوه، ناوی منی بیستووه و ده یه ویت
منیش تا قی بکاته وه.

والی به شتیه یه که وه ته باسکردنی ده ر ده که ی، به جۆرێک ناچار بووم باوه ر
به ینم دۆز مه کهانی ئه و له کن خوا زمانیان لی داییت و نه م ده ر ده له سه ر پرووی

زهوى بهتەنيا بۆ ئەو ھاتىپتە خوارەو، كەچى نەخۆشىي ناسراو و باوى ھەناسەتەنگىي ھەبوو. زۆر بەباشى پرسىيارم لى كرد و لىتى ورد بوومەو. گويم بۆ كۆكەكەي راگرت، پاشان چوومە خوارەو بۆ چىشتخانە و لەو شتانى كەوتنە بەردەستم، دهنكۆلەي نەعنايىي سەوزم دروست كرد و شروپىكى كۆكەشم گرتەو، لەبەر ئەوئى والى لە ژەھراويكردن دەترسا، قومىكم لە شروپەكە خواردەو و دانەپەكيشم لە دهنكۆلەكان قوت دا، پىمى گوت بەورىيى و بى ئەوئى كەس بمىينىت، لە كۆشك بچمە دەرى و بۆ زىندان بگەرمەو، چاودىر دواتر پوونى كردەو: والى نەيوستەو پزىشكەكانى تر ئىرەيم پى بىەن. پۆزى دواتریش چوومەو، گويم بۆ كۆكەكەي راگرت و ھەمان دەرمانم داى، ھىندەي منداللىك شادمان بوو بەو دهنكۆلە سەوزانەي لە مستىم نابوون. دواي ئەوئى بۆ ژورەكەم دەگەرامەو، بۆ چاكبوونەوئى دەپارامەو و نزام دەكرد. پۆزى دواتر باي شەمال ھەلى كرد، ھەوايەكى خۆش و نەرم، لەبەر خۆمەو دەمگوت مرۆف ئەگەر نەشخوازىت، بەم ھەوايە ھەر چاك دەبىتەو، بەلام كەس نەينارد بەدوامدا.

دواي مانگىك، لە نيوئى شەودا بانگ كرام، والى لەسەر پى بوو، قسەي دەكرد و چوست و چالاک دەينواند، گىراپەو چۆن بەسانايى و بى ئەوئى ھەناسە بدات، كەسكى سەرزەنشەت كردوو، منىش بەخۆشحالىيەو گويم بۆي راگرت، كامەران بوو بە بىنىم، گوتى بارى نەخۆشپەكەي سووك بوو و بە منىشى گوت پزىشكى باشىت، لىمى پرسى چىم لىتى دەوت؟ مەن دەمزانى يەكسەر ئازاد و بەرپم ناكات، بۆيە گازندەم لە دەست ژورەكەم و زنجىرەكانم كرد، گوتم دەتوانم خۆم بەنۆشداری، گەردوونناسى و زانستەو سەرقال بەكم و ھاوكارىتان بەكم، بۆم گىراپەو بە خۆرايى لە كارى گراندا ماندووم دەكەن. نازانم گوئى لە چەندى قسەكانم گرت و گوئى لە چەندى نەگرت، پاسەوانەكانىش بەشى زۆرى ئەو چەردە پارەيەي والى لە كىسەيەكدا پىمى بەخشىبوو، لە دەستم فراند.

دواي ھەفتەيەك، چاودىر لە شەودا ھاتە ژورەكەم و پاش ئەوئى سوپىندم

بۆی خوارد ھەلئایەم، زنجیری دەست و پێمی کردەو. ھێشتا ھەر دەبرام بۆ کار، بەلام ئیدی سەرگەورە دیلەکان ھەولیان دەدا مەیلە بەلای خۆیاندا ڕابکشین. چاودێر دواى سێ پۆژ جلویەرگی نوێی بۆم ھینا و تێ گەیشتم والی چاوەرێم دەکات.

شەوانە لە کۆشکەکانەو دەیاننارد بە دوامدا، پۆماتیزمی چەتە پیرەکانی دەریا و سکئیشەیی سەربازە لاوەکانم تیمار دەکرد، ئەوانەیی نەخۆشیی خڕۆکیان ھەبوو، ڕەنگیان پەریبوو، یان سەرئیشەیان ھەبوو، خۆنم لێیان دەکرت. کۆری یەکیەک لە خزمەتکارەکان قسەیی دەبزرکاند، شروپێکم کرد بە قورگیدا، دواى ھەفتەیکە زمانی کرایەو و شیرێکی بۆم خۆتندەو.

زستان بەو جۆرە بەسەرچوو. والی، چەند مانگیەک بوو ھەوالی منی نەپرسیبوو، لە سەرەتای بەھاردا زانیم بە ڕووە کەشتییەکانییەو بەروە قولاییی دەریای سپی بەرێ کەوتوو. یەک دوو کەس لەوانەیی بەدرێژایی پۆژانی گەرمی ھاوین ئاگیان لە خاکەساری و توورپی من بوو، پێمیان گوت تۆ وەک پزیشک داھاتیکی باشت ھەیە، بۆیە پتویست ناکات گازندە لە حاالی خۆت بکەیت. کۆنە کۆیلە یەکیش کە سالانیک لەوێر چوو بوو سەر ئایینی ئیسلام و ژنی ھینابوو، ئامۆژگاریمی کرد ھەلنەپەم. دەیکوت ھەر کۆیلە یەک بەکەلکی کاری ئەوان بیت، وەک ئەوێ لەگەڵ مندا دەیکەن، ھەرگیز پێی پێ نادەن بۆ ولاتی خۆی بگەرێتەو، بەقسەیی وی، ئەگەر منیش وەک ئەو بچمە سەر ئایینی ئیسلام، ئازاد دەبم و ھیچی تر. بیرم کردەو ڕەنگە ئەم قسانەیی بۆ ئەو بیت زمانم تاقی بکاتەو، بۆیە پێم گوت بەھیچ جۆرێک نیازی ڕاکردنم نییە. ڕاستییەکی، نیاز نا، بگرە غیریەتم نەبوو. ھەلھاتوان، پێش ئەوێ زۆر دوور بکەوونەو، سەرلەنوێ دەستگیر دەکرانەو. ئەو بەدەبەختانە، دواى دارکاریکردن فرێ دەدرانە ژووڕەکانیانەو، منیش شەوان دەچوو مەکنیان و ھەتوانم لە ڕینەکانیان دەدا.

لەگەڵ تێزیکبوونەوێ پایزدا والی لە شەپی دەریا گەرایەو و بە ئاگری تۆپ پێشوازیی لێ کرا. ویستی وەک سالی ڕابردوو کەیف و سەفا بۆ شار

بەسازنیت، بەلام پوون و ئاشکرا دیار بوو وهرزی هەلمەتی دهریای بەباشی بەسەر نەبردوو. توانیبووین تەنیا ژمارهیهکی کهمیش دیل بۆ زیندان بهێتن. دواتر زانیمان: ئینیساییهکان شەش کهمی وایان سووتاندبوو. بەخۆم گوت دهبیت پتیهک بدۆزمهوه و لهگەڵ دیلهکاندا بکهومه قسه بۆ ئەوهی ههوالێکی نیشتمان بزاتم. زۆربهیان ئیسپانی بوون: شتگهلیکی بێدهنگ، نهزان و ترسنۆک بوون، داوای یارمەتی و پارانهوه بۆ خواردن نەبیت، تاقەتیان نەبوو باسی هیچ شتیکی تر بکهن. تەنیا دانەکیان سەرنجی منی راکیشا: ئەمیان قۆلی پەریبوو، بەلام بە ئومید بوو. دهیگوت ههمان پووداو بەسەر یهکیک له باپیرهکانیشیدا هاتوو، پاشان پرگاری بووه و بهقۆله نەپەریوهکهی رۆمانیکی سوارچاکی نووسیوه. خۆشی باوهپی وای بوو بۆ ئەوهی ههمان شت بکات، پرگاری دهبیت. دواتر، ئەو سالانهی له پێناوی زیاندا چیرۆکم دهمخولقاند، ئەو پیاوهم بێر کهوتەوه که له پێناوی چیرۆک خولقاندندا بیرى له ژيان دهکردوه. هێندەى نەبرد پەتایهکی کوشنده بهزیندانا تەشەنەى کرد، به نفومکردنى پاسهوانهکان له بهرتیلا خۆم لهو پەتا چاوه‌روان نەکراوه پاراست. پەتاکه، پاش ئەوهی نیوهی کۆیله‌کانی گوشت، ئەوسا رۆیشت و برپایهوه.

دەستیان کرد به‌ناردنی پرگاریبووه‌کان بۆ سەر کاری نوێ. من نەدمچووم. ئێواران دهیانگوت تا ئەوپه‌ری که‌نداوی زێترینی ئەسته‌نبول ده‌پۆن، له‌وێ دهمخرینه ژێر فهرمانی وه‌ستایانی دارتاش، بۆیاخچی و به‌رگدروو، کاری به‌رده‌ستیان پێ ده‌که‌ن بۆ دروستکردنی که‌شتیی و قه‌ل و قوبله له‌ کارتۆن. دواتر زانیمان، والی، کچی باشوهریز بۆ کوپه‌کهی ده‌هینیت و به‌نیازه زه‌ماوه‌ندیکی رازاوه ساز بکات.

به‌یانیه‌که له‌ کۆشکی والیه‌وه بانگ کرام. به‌ده‌م به‌رکردنه‌وه‌وه له‌وهی دیسان هه‌ناسه‌ته‌نگی سهری لی هه‌لداومه‌وه، که‌ومه‌ پێ. والی سهری قال بوو، پێم گوترا پتویه‌سته چاوه‌پێ بکه‌م. له‌ ژوورێک دانیشتم. پاش که‌میک، ده‌رگای تری ژووره‌که کرایه‌وه، یه‌کیکی پێنج شەش سال له‌ خۆم به‌ته‌مه‌نتر هاته ژووره‌وه، به‌ بینینی پووخساری، سهرم سووپما، له‌په‌ر ترسم لی نیشتم!

ئەوئى ھاتە ژوورەو، تا پادەئى باوەر پىئى نەکردن لە خۆم دەچوو. کتومت وەك ئەوئى خۆم لە وێدا بم! ئەو یەكەم سەرنجم بوو. وەك بلیت كەسێك گەمەم لەتەكدا بكات و لە دەرگای بەرامبەر ئەو دەرگایەوئى لى ھاتبوو ژوورئ، جارێكى تر بمكاتە ژوورئ و پىم بلیت: بېوانە، لە راستیدا دەبوو تۆ وا بوايت، پىويست بوو بەو جۆرە لە دەرگاوە بلیتە ژوورەو، دەبوو دەست و باسكت بەو شىوئە بچوولتینیت، پىويست بوو بەمجۆرە سەیرى ئەوئى دى دانیشتووى ناو ژوورمەكەت بكردایە! كاتێك نیگای چاومان یەكانگیر بوو، ساڤومان لە یەكدى كرد. بەلام پىئى نەدەچوو ئەو زۆر سەرى سوورما بلیت. لەو كاتەدا ھاتمە سەر باوهرى ئەوئى ھێندەش لە من ناچیت. ئەو گولمەيەك ریشى ھەبوو، منیش وام بەخەيالدا ھات لە مێژ بێت شىوئى پووخسارى خۆم لە بىر چووبیت. لەگەل دانیشتنى ئەودا لە بەرامبەرم، بىرم گەوتەو سالتێكە سەیرى ئاوتنەم نەكردووە.

ئەو دەرگایەئى منى لىو ھاتبووم بەمدیودا، دواى كەمێك كراپەو و ئەویان بانگ كرده ژوورئ. لە میانەئى چاوەرێكردنەدا واى بۆچووم ئەوئى دەیبینم، گەمەيەك كرامە نییە، بگرە زادەئى ھۆشى شىواوى خۆم. ئەو پۆزانە لەسەر یەك بىرم دەكردو، خەونى دلخۆشكەرى وەك ئەوئى ئازاد دەكرام و بۆ مالى دەگەرامو و ھەمووان لە پێشوازمدا بوون، یان ھێشتا لە كابینەئى خۆم لە كەشتیدا نووستبووم، دەبینى. بىرم كردهو ئەم رووداوەش یەكێك بێت لەو داستانانە و بەئى ھاتبیت، یان نیشانەيەك بێت بۆ گەرانەوئى ھەموو شتێك بۆ دۆخى جارن. لەو ساتەدا دەرگا كراپەو و بانگ كرامە ژوورەو.

والى كەمێك لەولای ھاوشىوئەكەمەو بەپێو پاوەستابوو. پى پىم دا

دامینی که واکه‌ی ماچ بکه‌م و له هه‌والمی پرسى. ئاره‌زووم ده‌کرد بیزاریم له ژووره‌که‌ی خۆم و ویستی گه‌رانه‌ووم بۆ نیشتمانی بۆ باس بکه‌م، که‌چی ئه‌و هه‌ر گوێشی لێم نه‌گرت. بیرى که‌وتبووه‌وه پێم گوێوه‌وه سه‌رم له زانست، گه‌ردوونناسی و ئه‌ندازیارى ده‌ردمچیت، پرسیارى کرد داخۆ شاره‌زاییم له بارووت و ئه‌و فیشه‌کانه‌دا هه‌یه که بۆ ئاسمان هه‌لده‌درێن؟ یه‌کسه‌ر گوتم سه‌رى لێ ده‌رده‌که‌م، به‌لام کاتیک نیگام که‌وته سه‌ر پوو‌خسارى که‌سه‌که‌ی تر، گومانی ئه‌ووم که‌وته ده‌له‌وه ئه‌مانه ته‌له‌یه‌کم بۆ بنێنه‌وه.

والی ده‌یگوت زه‌ماوه‌نده‌که‌یان بێ وێنه ده‌بیت. به‌نیازی‌ش بوو ده‌ستوور بدات به‌زمی فیشه‌که‌ هه‌ل‌دان ساز بکړیت، به‌لام پێویسته به‌زمتیک بیت له هیچ پوویه‌که‌وه له‌وانی پابردوو نه‌چیت. هاو‌شێوه‌که‌م که والی ته‌نیا به "خۆچه" ناوی ده‌برد، له پابردوودا له‌گه‌ڵ ئاگربازێکی مالتایی ماوه‌یه‌که له‌وه‌یه‌ر کۆچکردوو له ئاماده‌کردنی چه‌ژنی له دایکبوونی سو‌لتاندا کارى کردبوو، که‌مێک سه‌رى له‌و کاره ده‌رچوو. والی بیرى کردبووه‌وه له‌وانه‌یه منیش بتوانم هاو‌کاری بکه‌م و پێی وا بوو ته‌واو‌که‌رى یه‌کترین! ئه‌گه‌ر نماشیکى باشیش ئاماده بکه‌ین، ئه‌وا به‌خه‌لاتکردنمان کامه‌رانمان ده‌کات. له دلی خۆمدا گوتم کاتى هاتوووه و له‌وه‌دا بوو تکا له والی بکه‌م مۆله‌تم بدات بۆ نیشتمان بگه‌ڕێمه‌وه، ئه‌و پێش من که‌وت و لێمی پرسى داخۆ له‌و کاته‌وه‌ی هێندراومه‌ته ئێره، له‌گه‌ڵ ژناندا نووستووم، یاخۆ نا؟ دواى زانینی وه‌لامى من، گوێی ئه‌گه‌ر ئه‌و کاره نه‌که‌یت، ئیدی ئازادى به‌که‌لکى چى دیت. له‌و باسه‌دا هه‌مان وشه و ده‌سته‌واژه‌کانى سه‌ر زمانى پاسه‌وانانى به‌کار هێنا. منیش ده‌بوو گیژ و وێژ سه‌یرى ده‌م و له‌و‌چى بکه‌م، له‌په‌ر قاقایه‌کی به‌رزى لێ دا، دواى پڕوى له‌و هاو‌شێوه‌یه‌م کرد و پێی گوت "ئیدی لێپرسراویى ئه‌م کابرایه له ئه‌ستۆى تۆدایه، هاتینه ده‌ره‌وه،

ده‌مه‌وبه‌یانی له‌ ڕێگه‌ی گه‌رانه‌وه‌ماندا بۆ مالى هاو‌شێوه‌که‌م، بیرم کرده‌وه هیچ شتیکم نییه‌ فێرى ئه‌وى بکه‌م، به‌لام زانستی ئه‌ویش له‌ هێ من زیاتر نه‌بوو. که‌چی زانیارییه‌کانى هه‌ردوو‌کمان یه‌کیان ده‌گرت: هه‌موو کرفتمان

چۆنیه تیی به دهسته یینانی تیکه له یه کی کافوری بوو. ئه وهی ده بوو بۆ ئه مه بهسته بیکه یین، ئاماده کردنی تیکه له یه کی بوو به ترازوو، و پێوانه ده مانکیشا، شهوانه له بن دیوارمکانی شورای شارددا کرمان تێ بهردهدا و له وهی ده مانبیینی، ئه نجاممان وهرگیرده خست. له کاتیکدا ده ستوورمان به پیاوه کانمان دهدا به بهرچاوی ئه و مندا لانه وه، ئه وانهی به واقورمانه وه سه بری ئیمه یان ده کرد، ناگر له فیشکه ئاماده کراوه کانمان به ریده ن، ئیمه، وهک ئه وهی پۆژانیککی ژۆر دواتری ئه و پۆژگا ره له بهر تیشکی هه تاودا بۆ دروست کردنی چه کیکی له ئه قل به در کارمان ده کرد، ده چوینه ژۆر داره تاریکه کانه وه و به جۆش و خروشه وه چاوه رتی ئه نجاممان ده کرد. دواتر، من جاروبار له بهر تیشکی مانگ و هه ندیک جاریش له تاریکایی ئه نگوسته چاودا ده کۆشام ئه وهی ده یبینم له ده فته رتکی بچووکدا تۆماری بکه م. شه وانیش، پیش ئه وهی له یه کدی جیا ببینه وه، ده چوینه وه بۆ ماله که ی خۆچه له بهر زاییی سه رووی که نداوی زیرین و به دوور و دریزی له باره ی ئه نجامه کانه وه ده واین.

ماله که ی بچووک، ژار و ناحه ز بوو. پتی خانووه که که وتبووه سه ر کۆلانیککی پێچاوی پێچ، ئاوتکی قرژ که هه رگیز نه متوانی بزانه له کوپه سه رچاوه ده گرت، کۆلانه که ی کردبوو به قور و لیته. هه یچ که لویه لیک له ماله که دا نه بوو، له هه موو چوونه ژووره وه یه که مدا دلم ده گیرا و بیتزار ده بووم، پیم وا بیت سه رچاوه ی ئه م هه سته م ده که رایه وه سه ر ویستی ئه و پیاوه ی داوا ی لیم ده کرد به خۆچه بانگی بکه م، چونکه هه زی له ناوی له باپیرییه وه بۆ به جێماوی نه بوو. چاودێری منی ده کرد، وا ده هاته بهرچاوه وهک ئه وهی بیه ویت شتیکم لێوه فیر بیت، به لام ئه و کاته نه یده زانی ئه و شته چیه. به وهی ئه وهی نه مده توانی له سه ر دانیشتن له پال سه رینه ریزکراوه کانی بن دیوار خۆم رابه یتم، له کاتی هه لسه نگاندنی ئه نجامی تاقیکردنه وه کاندان من به پێوه راده وه ستام، جاروباریش به تووره یی ئه مسه ر و ئه وسه ری ژووره که م ده پێوا. وا بزانه خۆچه هه زی له م ره فته ره م ده کرد. ئه و داده نیشت. به و جۆره، ته نانه ت

ئەگەر لەبەر پۆشناییی لاوازی چرایەکیشتا بوايە، تیر و پڕ سەیری منی دەکرد. نیگاکانی و هەست نەکردنی بەلیکچوونی نێوانمان، منی نیگەرانی دەکرد. یەک دوو جار وای بۆچووم بەی بە لیکچوونی نێوانمان بردبێت، بەلام خۆی و پێشان دەدات وەک ئەوەی هەستی پێ نەکردبێت. بەجۆری ئەوەی بیهۆت گەمەم لەتەکدا بکات، دەیخستمە بەردەم تاقیکردنەوەیەکی بچووک و هەندیک زانیاریی بە من نامۆی وەگیردمخست. پۆژانی سەرەتا بەردەوام بەو جۆرە بۆمی دەپوانی: وەک ئەوەی شتیک فێر بێت و لەگەڵ فێربوونیشدا زیاتر ماخۆلانی پێ کەوتبێت، بەلام وای دیاربوو بەگومان بوو لە هەنگاو هاوێشتن بەرەو قولکردنەوەی ئەو زانستە نامۆیە. ئا ئەم داپراوە بوو مالهەکی لە خۆیدا نوقم دەکرد و منیشی دلتەنگ دەکرد! ئەگەرچی شەرمینی ئەو بوێریی بە من دەبەخشى، بەلام سەبووری نەدەدامەو. جارێکیان لە کاتی قسەکردندا دەربارەى تاقیکردنەوەکانمان، دووبارە پرسباری کرد بۆی هێشتا نەبووم بە موسلمان. حالی بووم دەپەوت بۆ گفتوگۆیەکی ناڵاشکرا بەکێشم بکات، بۆیە بێدەنگ بووم و ددانم بە خۆمدا گرت. هەستی بە نیگەرانی بوونم کرد، تێ گەیشتم بە چاوی سووک تەماشام دەکات و پکی لێم دەبێتەو، ئەمەش منی توور دەکرد. تەنیا شتیک کە هەردوو کمان لەو پۆژانەدا لەسەری کۆک بووین: نەفرەتکردنی هەردوو کمان بوو لە یەکتەر. ددانم بەخۆمدا دەگرت و لە دلی خۆمدا دەمگوت با ئەم بەزمی ئاگربازییە بێ گرفت و بەلا ساز بکریت بۆ ئەوەی ئێ ئەمە خوايە مۆلەتم پێ بدرێت بگەرێمەو و لاى خۆم.

شەوێکیان، خۆجە بەجۆشى سەرکەوتنی هەڵدانی فیشەکیکەو بۆ بەرزایییەکی پێوانەیی، گوتی: پۆژیک دێت فیشەکیک دروست بکەم تەنانەت بگاتە مانگیش، بەلام تاکە گرفت دۆزینەوەی تیکەلەى پێویستی بارووت و لە قالبدانی کۆگایەک بوو بۆ گواستنەوەی ئەو تیکەلەى. پێم گوت مانگ زۆر دوورە، کەچی قسەکەى پێم بڕی. ئەویش دەیزانی مانگ لە ئێمەو زۆر دوورە، بەلام دەمگوت مەگەر نێزیکترین ئەستێرە نییە لە زەویەو؟ کاتیک بۆچوونەکەم سەلماند، پێم وای بوو ئارام دەبێتەو، کەچی زیاتر ئۆقرەى لێ بڕا،

به لām هیچ شتیکی تری نه گوت.

دوای دوو پوژ، له نیوه شه ویکدا پرسپاری کرد: چوڼ توانیومه هینده دلنیا بم له وهی مانگ نئیزیکترین نه ستیره له زهویه وه؟ پتی وا بوو هه ردو وکمان توووشی هه له ی بینین بووبین. نه و کاته بق یه که مجار باسی نه و دهر زانه ی که ردو و ناسیم بق کرد که پیشتر فیریان بوو بووم و به کورتی باسی رتسا بنه په تییه کانی په تلیمۆسم سه باره ت به کۆسمۆگرافی بقی پوون کرده وه. چاویم پیوه بوو به په رۆشه وه گوئی بۆم راگرتبوو، به لām بق شار د نه وهی په رۆشیه که ی، خۆی له قسه کردن ده دزییه وه. که میک دواتر و دوای بیده نگبوونی من، گوئی نه ویش زانیاری له باره ی په تلیمۆسه وه هیه، به لām نه مه هیچ له و گومانانه ی کهم ناکاته وه سه باره ت به هه بوونی نه ستیره یه کی نئیزیکتر له مانگ له دهوړی زه ویدا. تا ده مه ویه یانی سه باره ت به و نه ستیره یه و نیشانه کانی هه بوونی، وهک نه وهی له ئیستاوه دۆزیبیتیه وه، دوا.

پوژی دواتر، کتیبیککی به ده ستنوو سیکی خراپ نووسراوه ی دایه دهستم. سه ره پای تورکییه ناته و اوهم، زانیم باسی چ دهکات: خودی ئالماگاست نا، بگره دووم پوخته ی دهر هیندراوی کوترکراوه یه کی تری بوو. نه وهی به لای منه وه مایه ی سه رنج بوو، ناوی هه ساره کان بوو به سه ره بی، به لām له وه نه ده چوو له و ساته دا نه و هشم له کن گرینگ بوو پیت. کاتیک خۆجه بینی کتیبه که سه رنجمی رانه کتیشا و له گۆشه یه کدا دام نا، تووره بوو. نه و به رگه ی به حهوت زیتر کپیوو. به پای نه و، راستتر وا بوو ده ستبه رداری لووتبه رزی خۆم بومایه، په رهکانیم هه لبداباوه و چاویم پتیاندا بگریایه، وهک قوتابیه کی زیرهک سه ره له نوئی و به ئارامی په رهکانی کتیبه کهم نه مدیو و نه و دیو کرد، نیگام که و ته سه ره هیلکارییه کی سه ره تایی. هه ساره کان به هیل ساده و به پتی دور بیان له زهویه وه کیش را بوون و له خولگه کاندایه جیگیر کرا بوون. که رچی شوینی خولگه کان راست بوون، به لām نیگار کیش هیچ بیرۆکه یه کی دهر باره ی مه وداکانی نیتوانیان نه بووه. دواتر، له نیتوان مانگ و زه ویدا هه ساره یه کی بچووکم به رچاو کهوت؛ به که میک سه رنج لیدانه وه و به

تازەییی مەرەگە بەدا بۆم دەرکەوت دواتر بۆ دەستنوووسە که زیاد کراوه. دواى ئەمدیو و ئەودیوکردنی دەستنوووسە که تا کۆتایی، دامەوێ خۆجە. پێمی گوت پێژە لەسەر دۆزینەوێ ئەو ئەستێرەیه. هیچ لەوێش نەدەچوو گالته و شتی لەو جۆرە بکات. من هیچم نەگوت. بێدەنگییهک هاته ئاراوه، هێندەى بۆ من ترسناک بوو، بۆ ئەوێش سامناک بوو. لەبەر ئەوێ هیچ فیشەکیکی ترمان نەگەیانده ئاستیکی هێنده بەرز قسە بەیئێتەوێ سەر گەردوونناسی، ئیدی جارێکی تر ئەو بابەتەمان نەکردووه. سەرکەوتنه بچووکە که مان وەک پێککەوتیک مایەوێ و پازمەکیان بۆ ئاشکرا نەبوو.

بەلام ئەنجامی باشمان لە بواری رووناکی و تینی ئاگر و درەوشانەویدا بە دەست هێنا و ئیدی نەپێنی سەرکەوتنه که شمان دەزانی. خۆجە دووگان بە دووگانی عەتارفرۆشییهکانی ئەستەنبۆل دەرگەرا. لە یەکیکیاندا، بێ ئەوێ ناوی یارۆی خاوەن دووگان بزانیت، تۆزێکی دۆزیبوووه. ئەم تۆزە زەرپاوه درەوشانەوێکی بێ وێنەى هەبوو، گوتمان هەبیت و نەبیت تیکەلێکە لە گۆگرد و سولفات. دواتر و بەمەبەستی پەنگ بەخشین بە درەوشانەوێکە، هەرچیمان بەخەیاڵدا هات لەگەڵ تۆزەکه‌دا تیکەلمان کرد، بەلام جگە لە پەنگی قاوه‌یی و سەوزێکی کالێ لەیەکچوو، هیچ ئەنجامێکی ترمان دەستگیر نەبوو. بە قسەى خۆجە، ئەوێ ئێمە کردبوومان، تا ئەو ساتە باشترین شتێک بوو لە ئەستەنبۆلدا کرابیت.

بەزێ شەوی دووێمى زەماومندەکەش هەروا بوو، هەمووان هەمان شتیان دەگوته‌وه، تەنانه‌ت دوژمنانی‌شمان که لە پشتەملە تەپکە و داویان بۆمان دەنایەوێ و دەیانویست پیشەکه‌مان لێ بدزن، لەسەر هەمان پا بوون. گوتیان سولتان بۆ سەیرکردنمان لەوێهری کەندای زێزینەوێ دێتە لامان و من زۆر پەشۆکام. زراوم لەوێ تۆقیبوو هەلەیکە پروویدات و تا چەندین سالی تر نەتوانم بۆ ولاتی خۆم بگەرێتمەوێ. لەگەڵ راگەیانندی فەرمانی دەست بە کاربووندا، من تەکا و نزای زۆرم کرد. بۆ بەخێرەیتانی مێوانەکان و خۆ نامادەکردن بۆ بەزێ ئاگرەبازی، سەرەتا فیشەکی بێ پەنگمان گەرا.

یه کسه به دواى نه ودا به شیره یه که من و خوجه ناومان لی نابوو "ناش"، جیمان گرت. ئاسمان له پیر پهنکی سوور و زهرد و سهوزی گرت، ناله یه کی ترسناکی هه بوو، زۆریش جوانتر بوو له وهی پیشتر پیتشبینیمان کردبوو. فیشه که کان، پاش هه لدا نیان به دهووری خۆیاندا دمخولانه وه و دهخولانه وه، پاشان له پیر دهوستان و دهووبه ری خۆیان وهک پۆژ پووناک ده کرده وه. بۆ ساتیک ههستم کرد له فینیسیم. ته مه نم ههشت سالان بوو، جاری یه که مم بوو بچه سهیری پیشاندانکی لهو جۆره و وهک ئیستا ناشاد بووم، چونکه جله سوور و تازه که میان له بهر خۆم نه کرده بوو، بگره کرابوو به ری برا که وه که مم، چونکه پۆژیک پیشتر له شه پیکدا جلوبه رگه کانی درپندر ابوو. فیشه که کان هه مان درهوشانه وهی سووری له جۆری جلوبه رگه پر له کوژه که کانی منیان هه بوو، به لی، نهو جلوبه رگه ی نهو شه وه بۆم نه بوو بییۆشم و سویندیشم خواردبوو بپرایبیر له به ری نه که مم. پهنکی قۆچچه کانیش له هه مان پهنکی جله کان بوو. جله کانیش که مێک به به ری کاکم ته نگ بوون.

پاشان دهستمان کرد به جووله یه کی تر و به "کانی" ناومان ده برد. له ده لاقه ی تاقیکه وه به به رزایی بالای پینج پیاو دهست کرا به پزاندنی گری ناگر. به دلنایایی وه، خه لکانی که ناری نهو بهر، گر و بلیسه ی ناگره که یان زۆر باشتر بینوه. ده بیت له که ل ده ربه رینی فیشه کدا له ده می تاقه که وه هینده ی ئیمه به خرۆش که وتین، به نیازیش نه بووین له جۆش و خرۆشیان که م بکه ی نه وه. که له که کانی ناو که نداوی زۆرین دهستیان به جووله کرد. سه رها، قووله و قه لا له کارتن دروستکراوه کان که له بورچه کانیا نه وه فیشه که ده رده پیری، گریان گرت و به سه ره کدا رووخان. نه مانه پیشاندانه وهی سه رکه وتنه کانی سالانی پابردوو بوون! نهو کاته ی نۆزه هاته سه ر تیپه رینی که شتییه کانی سالی به دیلگرتنی من، که شتییه چارۆکه ییبه که ی ئیمه له لایه ن نهوانی تره وه درایه بهر دهستپژێری فیشه که. به مجۆره من جاریکی تر هه مان پۆژی به دیل گرتیم زیامه وه. بینهرانی که ناره کانی نه مه ر و نهو بهر له که ل سووتانی که شتییه کان و نو قمبوونیاندا هاواریان ده کرد: "الله، الله!" دواتر هیدی هیدی نۆزه هاته

سەر ئەژدیهاکانمان، لە کونی لووت و دەم و گۆتیانەوه گری ئاگر دەرەدەچوو. دامانن بە شەپدا، بەپیتی نەخشەیهکی پێشتر دانراو، سەرەتا هیچ کامیان نەیدەتوانی بەسەر ئەوانی تردا زال بیت. بەو فیشەکانەیی لە کەنارەوه هەلمان دەدان، هیندەیی دی هەوامان گەرم کرد. دواتر، پاش ئەوەی ئاسمان کەمیک تاریک بوو، پیاوکهەنمان لە کەلەکهکاندا چەرەهەکانیان خستە کار و هیدی هیدی دەستیان کرد بە بەرزکردنەوهی ئەژدیهاکان بۆ ئاسمان. خەلکەکه، ئیدی لەبەر سەرسووڕمان و لە ترساندا کەوتنە ژاوەژا و هاتوهاوار. هەر ئەوەندەیی ئەژدیهاکان بە نالە و دەنگی بەرزەوه کەوتنە گیانی یەکدی، بەجاریک هەموو فیشەکی ناو کەلەکهکان گری دران. ئەو مەشخەلانەیی لە ناو جەستەیی بوونەوهەرە دەستکردەکانی خۆماندا شارەدبووماننەوه، دەبوو لە ساتیکدا گریان بگرتایە، بەجۆریک وەک خۆمان نەخشەمان بۆ دەرشتبوو، هەموو ئەو ناوەیان بەردایە بە دۆزەخ، ئەگەر گویم لە منداڵتک بوو لە نێزیکمانەوه زۆرەزۆر دەگریا، لە سەرکەوتنی خۆمان حالی بووم، چونکە باوک ئاگای لە کوپی خۆی نەمابوو، دیار بوو حەپەساو و بە دەمی داچەقیووه سەیری ئاسمانی سامناکی دەکرد. خەیاڵم چوو بۆ ئەوەی ئیدی بۆ زیدی خۆم دەگەرێمەوه. لە ناو ئەو دۆزەخدا کە باسم کرد، پەیکەرێک، مەن ناوم لێنابوو "ئیبلیس"، بۆ ئەوەی کەس چاوی پێوێ بیت، چووێ ژێر کەلەکتیکی رەش و بچووکهوه، ئەوەندەمان فیشەک لێ بار کردبوو، بەجۆریک ترسی ئەومان هەبوو بە پیاوهمکانی سەریشییهوه بە ئاسماندا ببات، بەلام کارەکان بەباشی چوونە پیش. دواي ئەوەی بلیسەیی ئاگری ئەژدیها بە شەرھاتووھەکان کوژایەوه و دیار نەما، ئیبلیسەکه لەگەڵ فیشەکی لەپەر گریگرتوویدا بۆ ئاسمان دەرپەری. پاشان بەهەموو جەستەیی خۆیەوه لە ئاسمان بە تەرەقەکانی ناوییهوه تەقییهوه و بەهەر چوار لادا تۆیەلی ئاگری پەخش کرد. بۆ چرکەیهک پەشقەم و هەستم کرد هەموو ئەستەنبولمان نوقمی تۆقین و ترس کردوو. وەک بلیت خۆیشم ترساندبێت، جۆری ئەوەی بوێرانە دەستم کردبێت بەو شتانەیی دەمويست لە ژياندا بیانکەم، وێنەیی ئەوەی لەو ساتەدا هیچ باکم نەبێت لە چ

شاريکدام، څاره زووم ده کړد ښېبليسکه به درېژايي شو، له وږي، به به لواسراوي به څاسمانه وه کړ و څاگري به سر څاماده بوواندا بېژانديايه. که چي دواي که ميک له رينه به لاي راست و چېدا و بڼي څه وي زيان به که س بگه پينيت، هاورې له گه ل هاورې خوځي و جوځي بينه راني هردو که ناردا که وته څاوي که دواوي زېرينه وه. له کاتي نغريوونيشي له ناودا، هيتستا کړي لي هله دسا.

پوځي دواتر، والي، کتومت وک څه وي له څه سانه کانداه گيردريته وه، به خوچېدا کيسه يک زېري نارديبو. گوتېووي زور له کاره که مان پازي بووه، به لام گله يي له سرکه وتنې ښېبليس هيه. ماوهي ده پوځي تريش درېژمان دا پيشانداني به زمي څاگريازي. به پوځي قاليه کانمان دادرشته وه، نه خسه مان بې که مهي نوږي دادرشته و بهر ديلانه ي له زيندانه کانه وه ده هيندران، فيشه کمان دادرگته وه. ديلک، ده توورمه که بارووتي کړ دا، دهموچاوي سووتا و کويز بوو.

له دواي ته او پووني به زمي زه ماوهند، ښيډي خوچېم نه ده بيني. څاسووده بووم به پزگارېووم له چاره پر له څيرميه يه کاني څو پياوه پرځوشه ي که له کزنگي به پانه وه تا خوځونش چاوديري مني ده کړد، به لام درېڅه نه گهر بلېم هڅم به لاي څو پوځه پر له جووله و بزواتانه نه بوو که له گه ل څو دا به سرم بردېوون، نه گهر که پامه وه ولاتي خوځ، باسي څه پياوهم بې هسوان ده گيرايوه، نه گهر چي سرپاري څو هسو ليکچوونه ي نيوانمان ته نانه وشه يه کيشي له و باره يوه نه ددرکاند. له ژووري خوځ دادرنيشتم و بې به سرېردني کات نه خوځه کاتم ده پشکنې. پوځيک بيستم والي له دوومي ناردووه، به هسستيکي پر له جوځ و شادي و به په لېرووږي پوځيستم. سره تا به په ل زور به شان و بالي منيدا هله دا، پاشان گوتي هسوان له تداره کي څاگريازيه که پازي بوون، گوايه من زور به هره مېندم و شتي تري له و جوځي کوت. دواتر له پر گوتي: "نه گهر ببيت به موسلمان، څو له چيدا نازادت دمکه." سرم سوورما، گيژ و ويز بووم، گوتم ده مويته بې ولاتي خوځ

نه‌گه‌ر نه‌بیت به موسلمان، به‌کسه‌ر له‌گه‌ردنت بده‌ین، وه‌ک به‌رد له‌شوونی
خۆمدا وشک بووم.

له‌ دلی خۆمدا گوتم په‌کجار وا به‌په‌له‌ش نابیت. به‌ به‌زه‌یییه‌وه‌ بۆمیان
ده‌روانی، هیچم نه‌گوت، ئاره‌زووم بوو هه‌ر هیچ نه‌بیت چاریکی تریش لیم
بپرسنه‌وه، دوا‌ی که‌میک پرسیاریان کرده‌وه، من له‌ روانگه‌ی خۆمه‌وه‌ ناینه‌که‌م
وه‌ک شتیکی شایه‌ن به‌وه‌ی گیانمی له‌ پیتاودا به‌خت بکه‌م، ها‌ته‌ پتیش چاو،
به‌م په‌فتاره‌م، له‌ سه‌ریکه‌وه‌ به‌هایه‌کم بۆ خۆم داده‌نا و له‌ سه‌ریکی تروه‌،
جۆری نه‌و جووته‌ که‌ به‌ پرسیارکردنی به‌رده‌وامیان وه‌رگه‌رانی منیان له‌ ناین
دژوار تر ده‌کرد، به‌زه‌یم به‌ خۆمدا ده‌ها‌ته‌وه، زۆرم له‌ خۆم کرد بیر له‌ شتیکی
تر بکه‌مه‌وه‌ و نه‌و دیمه‌نا‌ه‌م هینایه‌وه‌ پتیش چاوی خۆم که‌ له‌ په‌نجه‌ریه‌کی
باخچه‌ی پشته‌وه‌ی ما‌له‌مانه‌وه‌ ده‌بیندرا‌ن: خۆخ و گیل‌اس له‌سه‌ر سینییه‌کی
که‌وه‌ره‌پژێی سه‌ر می‌زێک دانرا‌بوون، له‌ پشت می‌زه‌که‌وه‌ کورسییه‌کی له
حه‌سیر چن‌درا‌و هه‌بوو، چه‌ند سه‌رینتیکی په‌ری با‌لنده‌ش له‌ هه‌مان په‌نگی
سه‌وزی چوارچێوه‌ی په‌نجه‌ره‌که‌ له‌سه‌ر کورسییه‌که‌ دانرا‌بوون، له‌ دواتریش،
ئه‌ستێرکیکی ژێر برێک دار زه‌یتوون و گیل‌اسم ده‌بینی چۆله‌که‌یه‌ک به
قه‌راغییه‌وه‌ نیشته‌بووه‌وه، چۆلانه‌یه‌گیش به‌لقیکی به‌رزی دارگو‌یزتی که‌میک
دوو‌رتروه‌ هه‌لو‌اسرا‌بوو، هیدی هیدی به‌ده‌م با‌یه‌کی نادیاره‌وه‌ ده‌له‌رایه‌وه،
جاریکی تریش پرسیاریان کرده‌وه‌ و منیش له‌ وه‌لامدا گوتم ناینی خۆم
ناگۆرم. کۆت‌ره‌ داریک له‌وت‌دا بوو، چۆکیان پیم دادا و سه‌رمیان خسته
سه‌ری، له‌ پتیشدا چاوم نو‌قاند، به‌لام دوا‌یی کرده‌وه، په‌کێکیان ته‌وره‌که‌ی به
ده‌سته‌وه‌ گرت، نه‌وی تریان گو‌تی له‌وانه‌یه‌ په‌شیمان بووبیته‌وه، راستی
کرده‌وه، داوام لێ کرا که‌میک تریش بیری لێ بکه‌مه‌وه.

من بیرم ده‌کرده‌وه‌ و نه‌وان له‌ په‌نای کۆت‌ره‌ داره‌که‌دا ده‌ستیان به
هه‌لکۆلینی زه‌وی کرد، بیرم بۆ نه‌وه‌ چوو هه‌ر له‌وت‌دا به‌منیژن، سه‌ره‌پای ترس
له‌ مردن، ترسی زینده‌ به‌چالکردنیش له‌ هه‌ناومدا چه‌که‌ره‌ی کرد، له‌ دلی
خۆمدا ده‌مگوت هه‌تا نه‌وان له‌ هه‌لکه‌ندنی گۆره‌که‌ ده‌بنه‌وه، من بریاری خۆم

دهدم. کهچی ئەوان دواى هەلکەندنى چالێکى بچووک، بەرەو لای من هاتنەو. لەو ساتەدا بیرم کردەووە ئەوپەڕى گەمژەییە لێرە بمرم. بەنیاز بووم بێم بە موسلمان، بەلام کات بە دەستەووە نەما بوو. گوتم: "ئەگەر بگەرێتمەووە بۆ ژوورە خۆشەویست و پێی راها توو مەگەى زیندانم، بەدرێژاییی شەو دادەنیشم و بیر دەکەمەو. لەوانەى تا بەرەبەیان بتوانم بریارى گۆڕینی ئاینەکەم بدەم؛ بەلام نەک بەم پەلەپەلە".

یەكسەر هەلگیرام، ناچار کرام دیسان بگەمە سەر چۆک. بەر لەوێ سەرم بخەنەو سەر کۆتەرە دارەکە، کەسێکم لە نێوان دارەکانەووە بینی وەک ئەوێ بفریت، تێ دەپەڕی، سەرم سوورما. کتومت وەک ئەو وای بوو خۆم بم، ریشم هاتبێت و درێژ بووێت و لەوتدا، بێ ئەوێ پێشەکانم بە زەوى بگەن، بە پێدەنگى برۆم بەرێو. بەخۆم گوت با بانگیکی ئەو دیمەنى خۆم بگەم کە بەناو دارەکاندا دیت و دەچیت. دهنگم دەر نەچوو، سەرم بە کۆتەرە دارەکەو نووسابوو. لەو ساتەدا بەو دلی خۆم دایەو ئەوێ دواى کەمێکی تر بەسەرم دیت، لەگەڵ خەوندایاوازی نابیت، چاوەڕێم کرد، پەراسووم و پشتم پچین، نەدمووست بیر بگەمەو، بەلام بیرم دەکردەو وای خەریگە لە سەرمان رەق هەلدێم. دواتر بەرز کرامەو و لە پێن لێووەو گوتیان: لەوانەى وای زۆر توورە بێت! لەوتدا، لەگەڵ کردنەوێ بەندى دەستەکانمدا کەوتنە جێنێودان پێم: منیان بە دوژمنی خوا و پەيامبەر دانا. برا مەو سەرەو، بۆ کۆشک.

والی، دواى ئەوێ دامێنى کەواکەى خۆى پێم بە ماچکردن دا، کەوتە دڵدانەووم. پێمى گوت لەبەر ئەوێ نامادە بووم لە پێناوی نەگۆڕینی ئاینەکەمدا ژيانى خۆم ببەخشم، منى خۆش وێستو، بەلام هێندەى پێ نەچوو دەستى کردەو بە قەسەى بێ سەروەر: بەراى ئەو، من بەختوخرایی کەللەرقیم نواندووە، ئیسلاام ئاینێکی پیرۆزترە و شتی تری لەو بابەتە. ئەوێندەى گوت تا توورە بوو، سوور بوو لەسەر سزاداتم. دواتر جاسی ئەوێ کرد بەلێنى بە کەسێکی تر داویت، وای بۆچووم ئەو بەلێنە لە هەندیک لەو خراپەکاریانەى بۆیان هەبوو بەسەرم بێن، رزگارم دەکات. ئەو کەسەى والی

به لټنی پټی داوه و له میانه ی قسه کانییه وه بڼم دهرکوت که سټیکی سهر و سه مه ریه، دواچار تټی گه یشتم خټجه یه، لهو ساته دا والی رای گه یاند منی به دیاری به خټجه به خشیوه. سهرتا، بټی نه وه ی زږد تټی بگم، سهرم دهرکد. والی رای گه یاند: "تق لهم ساته به دواوه کڅیله ی خټجه یه. به لگ نامه م داو متی، نازاد کردن و نه کردند له دهستی نه و دایه. له مه وپاش نه و نازاده چیت لټی دهکات." والی له ژووره که جووه دهری و رټیشت.

خټجه ش له کټشک بوو، له خواره وه چاوه پټی منی دهرکد. نه و ساته حالی بووم نه و که سټی له ناو داره کانی باخچه دا دبووم، نه و بووه. به پټی رټیشتینه وه بق ماله که ی، به منی گوت هر له سهرتا وه زانیویه تی من له ناینی خټم وه رناگه رټم. تنانت یه کټیک له ژووره کانی ماله وه ی بق من رټیکه سټبوو، پرسپاری برسی بوون و نه بوونی لټم کرد. هټیشتا له ژیر کاریگری ترسی مردندا بووم، له رهوشتیکدا نه بووم بتوانم شټیک بخټم. له گټل نه وه شدا چند پارویه کم لهو نان و ماسته ی نابویه به رده م، خوارد. کاتیک من پاروهه کانم دهجوو، خټجه به شادمانییه وه سهری دهرکد. وهک گوندییه ک نالیکی نابټته به رده م نه سټیکی تازه له بازار کردراو و به خټش حالیه وه بیر لهو نه رکانه بکانه وه که پټی راده په رټنټ، بق منی دهروانی، تا نه و پږه ی منی فهرامش کرد و نو قمی ورده کاری ی نه و سعات و بیردږه ی کټسموگرافیه بوو که ده بوو پټشکیشی والی بکات، من به رده وام نه و نیگایانه ی نه وم بیر دهکوته وه.

دواتر به منی گوت ده بټت هه موو شټیکی فټر بگم. هر بق نه و مش منی له والی خواستوه و تنیا دوی نه و هس ده توانټت نازادم بکات، چه ندین مانگم پټویست بوو تا تټی گه یشتم نه و "هه موو شته" چیه، "هه موو شټیک" نه و شتانه بوون که له دهرخانه و خوټندنگاکان فټر کرابووم، واته گشت نه و که ردووناسی، پزشکی، نه ندازیاری و زانسته ی له وټ، له ولاتی خټم فټریان بووبووم! پاشان ده ویست بقوونم سهاره ت به ناوه پږکی هه موو کټیبه کانی ژووری زینداندن بزانتټ. پږی دواتر ده ستوری دا بټمیان هټنا. خوازیار بوو

هه‌رجی من له باره‌ی پوویار، ئاسمان، هه‌ور و ئوقیانووسه‌کان و هه‌کاری
 بوومه‌له‌رزه و گرمه‌ی هه‌وره‌وه بیستومه و بینومه، بزانتیت... له ده‌وره‌یه‌ری
 نیوه شه‌ودا گوتی: "له هه‌موو شتیک زیاتر خولای ئه‌ستیره و هه‌ساره‌کانم له
 سه‌ردایه." له په‌نجه‌ره والا‌که‌وه تیشکی مانگ ده‌هاته ژوره‌وه. گوتی:
 "هه‌رچۆنیک بووه ده‌بیت به‌لگه‌یه‌که سه‌بارت به‌هه‌بوون یان نه‌بوونی ئه‌و
 ئه‌ستیره بچوکه‌ی نیتوان مانگ و زه‌وی بدۆزینه‌وه." پتویست بوو من به‌دوو
 چاوی پر له ترسی پۆژتکی تۆقینراو به‌مردنه‌وه له لیکچوونی وه‌رسکه‌ری
 نیتوان هه‌ردوو‌کمانم پڕوانیبایه. خۆچه‌ش ئیدی وشه‌ی "فیربوون"ی به‌کار
 نه‌ده‌هینا: بگه‌ ده‌یگوت پتکه‌وه لیکۆلینه‌وه ئه‌نجام ده‌ده‌ین، به‌جووته دا‌هینان
 ده‌که‌ین و هه‌ردوو‌کمان کار به‌پتوه ده‌به‌ین.

به‌مجۆره، وه‌ک دوو برای باش، دوو قوتابی گوتراپه‌ن و باش که
 گه‌وره‌کانیان له درزی ده‌رگاوه چاودێریان ده‌که‌ن و له کاتی ئاماده‌نه‌بوونی
 نه‌وانیشدا له ماله‌وه، ئه‌مان به‌باوه‌ره‌وه ئه‌رکه‌کانی خۆیان پاده‌په‌ژین،
 ده‌ستمان کرد به‌کار. له سه‌ره‌تادا من خۆم وه‌ک برا گه‌وره‌یه‌کی نیا‌زاک
 هاته به‌رچاو که رازی بوو له پیناوی پیا‌دا راگه‌یشتنی برای ته‌مه‌لیدا چاو
 به‌هه‌موو زانیاریه‌که‌کانی خۆیدا بگه‌یژته‌وه، خۆچه‌ش وه‌ک برایه‌کی زیره‌ک
 هه‌ولی ده‌دا بیسه‌لمینیت زانیاریه‌که‌کانی کاکی هیچ نین. به‌بۆچوونی ئه‌و،
 جیاوازی زانیایی نیتوانمان ته‌نیا هه‌نده‌ی ژماره‌ی ئه‌و کتێبانه‌ بوو که له
 ژووری زیندانه‌وه بۆم هه‌ندرابوون و ئه‌و چاوتکی پیا‌یاندایه‌ گه‌ی‌رابوو، یان
 بارته‌قایی ئه‌و به‌رگه‌ کتێبانه‌ بوون که بیرم که‌وتبوونه‌وه. به‌لێهاتوویی و
 زیره‌کیی له پاده‌یه‌ری خۆی په‌ی به‌ زمانی ئیتالی برد -واتر زۆر به‌باشی
 فیربوو-. له ماوه‌ی شه‌ش مانگدا هه‌موو کتێبه‌که‌کانی منی خوێنده‌وه و وای لیم
 کرد هه‌رچیم به‌بیر ده‌هاته‌وه بۆم ده‌گه‌ی‌راپه‌وه. کار گه‌یشه‌ ئه‌وه‌ی ئیدی من
 هیچ بالاده‌ستییه‌کم به‌سه‌ر ئه‌وه‌وه نه‌ما‌بوو. به‌لام به‌جۆرێک په‌فتاری ده‌کرد
 وه‌ک ئه‌وه‌ی زانستیکی هه‌بیت بێ به‌هایی کتێبه‌کان تی په‌ژنیت و سرووشتی
 و قولتر بیت له‌و شتانه‌ی فیریان بووه. شه‌ش مانگ دوا‌ی ده‌ست

به کاربوونمان، ئیدی جووتیک نه بوون پیکه وه فیر بین و پیکه وه پیش بکهوین، بگره نهو بیرری ده کرده وه، منیش ته نیا هه ندیک ورده کاری پتو یستم بیر ده خسته وه، یان له چاو گیرانه وه به زانیارییه کانیدا هاوکاریم ده کرد.

به زۆری له درمنگانی شه ودا، دوا ی خواردنکی سه ری پیتی یانه و نهو ده مانه ی هه موو چرایه کانی گه رهک ده کوژتندرانه وه و کشوماتی بالی به سه ر ده ور به ردا ده کیشا، "بیرۆکه کان" ی خۆی بیر ده که وه وه. من ئیستا هیچیانم له بیر نه ماوه، به یانیان له قوتا بخانه ی مزگه وتیکی دوو گه رهک دوورتری نهو لای گه رهکی خۆمانه وه ده رزی به مندا لان ده کوته وه. دوو رۆژیش له ههفته دا ده جووه موه قیتخانه ی مزگه وتی گه رهکیکی دوور، من هه رگیز بق نهو مزگه وته نه جوو بووم. پاشماوه ی کاته کانی تریشمان به خۆ ئاماده کردن بق "بیرۆکه" کانی شهوی داهاتوو، یان بق تاوتوتیکردن و گفتوگۆکردن له باره یانه وه تئ ده په راند، لهو سه رو به نده دا به ئومیده وه باوه رم ده کرد له کاتیکی ئیزیکدا بق ولاته کم ده گه ریتمه وه. له بهر نهوه ی ده ترسام نه با دا بیتی به هۆی دوا که وتنی گه رانه وم، به هیچ جوژیک دژایه تی "بیرۆکه" کانی خۆجه م نه ده کرد. زۆریش به په رۆشه وه گویم بق ورده کارییه کانی رانه ده گرت.

بهو شیویه سالی یه که ممان له گه ردوونناسیدا به سه ر برد و ته وای کاتمان ته رخان کرد بق گه ران به دوا ی به لگه ی هه بوون، یان نه بوونی نهو ئه ستیره خه یالییه ی نیوان مانگ و زه ویدا، له سه رو به ندی کارکردنمان به پوانگه، ئامرازی گه ردوونی و نهو ته لیسکۆ یانه ی به دروستکردنی دابوون و زه ره بی نه کانی به پوولیکی زۆر له فلاندرستان که ردابوون، خۆجه باباته ی ئه ستیره ی خه یالیی له بیر کرد. ئاشکرای کرد چووته ناو پرسیکی زۆر قولتروه و دهیه ویت سیسته می په تلیموس بکات به بابته ی گفتوگۆ. به لام گفتوگۆمان نه ده کرد، نهو ده دا و من گویم بق راده گرت: بیهوده باسی خولگه پوونه کانی ئاسمان ده کرد و ده یگوت ئه ستیره کانیا ن پتوه هه لواسراوه. ده یگوت له وانه یه شتیکی تر له وئ هه بیت نهو ئه ستیرانه ی راگرتیت. له وانه یه هتزیکی نه بیندراو بیت، بق نمونه هتزی کتیشکردن، پاشان درێژه ی دای و

گوتی له‌وانه‌یه زه‌ویش وه‌ک خۆر به‌ ده‌وری شتیکی تردا بسووریتیه‌وه، له‌وانه‌یشه هه‌موو ئه‌ستیره‌کان به‌ ده‌وری ناوه‌ندیکی تردا که ئیمه به‌ هه‌بوونی نازانین، بخولیتنه‌وه. دواتر لافی ئه‌وه‌ی لێ دا ده‌توانیت له‌ په‌تلیموس قوڵتر بیر بکاته‌وه. بۆ به‌ده‌سته‌یتانی کۆسمۆگرافیه‌کی زۆر فراوانتر ده‌ستی کرد به‌ لیکۆلینه‌وه له‌ هه‌شووێه‌ک ئه‌ستیره‌ی نوێ و چه‌ند بیرۆدۆزه‌یه‌کیشی بۆ سیسته‌مێکی نوێ خسته به‌رده‌ست. ده‌شیت مانگ به‌ ده‌وری زه‌وی و زه‌ویش به‌ ده‌وری خۆردا بسووریتیه‌وه و ئینۆسیس چه‌ق بێت، به‌لام هه‌نده‌ی نه‌برد، له‌مانه‌ش بیزار بوو. دوا‌ی ماوه‌یه‌ک گوتی: "له‌م کاته‌دا گرفت خسته‌وه‌ی پووی ئه‌م بیرۆکه‌نه‌ نییه، بگره‌ ناساندنی ئه‌ستیره‌کان چه‌نیه‌تی سوورانه‌یه‌یه‌ به‌مانه‌ی ئیره و ئه‌مه‌ش له‌ والیه‌وه ده‌ست پێ ده‌کات." له‌م قسه و باسانه‌دا بووین هه‌والمان بۆ هات والی سادق پاشا بۆ ئه‌رزه‌پووم دوورخراوه‌ته‌وه. ده‌گوترا له‌ پیلانیکی سه‌رنه‌که‌وتوو‌دا ده‌ستی هه‌بووه.

ئه‌و سالانه‌ی چاوه‌ڕیتی که‌ پانه‌وه‌ی والیمان ده‌کرد له‌ تاراوکه‌، به‌مه‌به‌ستی نووسینی لیکۆلینه‌وه‌یه‌ک سه‌بارت به‌ هۆکاره‌کانی پێژگه و ئاوه‌پۆی ئاوی ته‌نگه‌ی بوسفۆر، چه‌ندین مانگ له‌ هه‌وایه‌کدا که کاری له‌ مۆخمان ده‌کرد، به‌ لێواره‌کانی ئه‌مبه‌ر و ئه‌وه‌ری بوسفۆردا که‌ پاین، سه‌یری پێژگه‌ی ده‌ریامان ده‌کرد و به‌و قاپانه‌ی به‌ ده‌سته‌مانه‌وه‌ بوون، له‌ دۆله‌کاندا پله‌ی که‌رما و خێراییی ئه‌و جۆکه‌لانه‌مان ده‌پێوا که‌ ده‌رژانه ته‌نگه‌ی بوسفۆره‌وه.

له‌سه‌ر داوا‌ی والی بۆ پا‌په‌راندنی کارێک چه‌وینه‌ که‌ بزه و سێ مانگ له‌وێ ما‌ینه‌وه. بۆ سه‌ره‌به‌ری کاتی نوێژ له‌ نێوان مژگه‌وته‌کانی ئه‌ویدا، بیرۆکه‌یه‌کی تری به‌ خۆچه‌ به‌خشی: به‌پاری دا سه‌عاتیکی بۆ که‌موکورتی بۆ پێشاندانی کاته‌کانی نوێژ دروست بکات. له‌و کاته‌دا بوو فێرم کرد ئه‌و شته‌ی مێزی پێ ده‌گوتریت، چیه‌، پێوانه‌کانم دایه‌ دارتاشیک و مێزه‌که‌م به‌ دروستکردن دا. پاش ئه‌وه‌ی بۆ ما‌ڵ هه‌ینامه‌وه، خۆچه له‌ پێشدا به‌دلی نه‌بوو، به‌ به‌ردی مردووشۆری چوواند و ده‌یگوت مایه‌ی نه‌گه‌تییه، به‌لام دواتر له‌ته‌ک کورسییه‌کان و له‌گه‌ڵ مێزه‌که‌شدا را‌هات. ده‌یگوت به‌و جۆره ده‌توانیت باشت‌ر

بیر بکاتهوه و بنووسیت. له پټی گه پانه وهماندا بڼه ستهنبول به نیازی له قالبدانی ددانې پتچاوپتچی هاو ته ریب له گه ل پټه وهی خولانه وهی خور بڼه ساتی نووژ، میزه که مان به سر پشتمی که ریکه وه بوو له دوامانه وه.

نهو چهند مانگهی سرمتا، کاتیک بهرام بهر به یکه له مبهه و نهو بهری میز داده نیشتین و کارمان دهکرد، خوچه دهکوشا لهوه بگات کاته کانی نووژ و پوژوو له ولاتانی سارد که به هی شپوهی هیلکه ییی گئی زهوییه وه جیاوازییه کی زوری کات له نیتوان پوژ و شهودا هیه، چون ده ستینشان بکریته؟ پرسیا ریکی تری، هه بوون، یان نه بوونی خالیکی تری جگه له مه کهه بوو، به جوری که مرقف له هه راپه که وه رووی تی بکات، پوو له پوو که وهر نه گپریته. نه کهر ده دی بایه خ بهو گرفتانه نادهم و له ناخه وه رقم لیبان ده بیته وه، به چاوی سووک بومی ده پروانی، به لام هه ستم ده کرد پهی به "بالا دهستی و جیاوازی" من بردووه. وای بچووم نهویش ههستی بهم پهی پی بردنه ی من کرد بیته، بویه په کجار وای رقی لیم ده بووه وه. به دریتی باسی زانستی ده کرد و هینده ی نهویش سه بارهت به زیره کی ده دوا. دهیگوت: "والی له گه پانه ویدا بڼه ستهنبول، ده که وپته ژیر باندوری نه خشه کانم، سه عاته نوپه کهم و بیرودوژه ی نویی کوسموگرافیم. کاری زیاتری له سر ده کهم و بڼه باشتر پوونکړنه وه، له شپوهی مینا توژدا دهیخمه پوو." لیره دا به پړاندنی تووی ژباندنه وه کی نووژ، هه مووانی توویشی خولیا ی ناو دهروونی خوی ده کرد: هه روو کمان چاوه پیمان ده کرد.

خۆچه له و رۆژانه دا بیرى له وه ده کرده وه چۆن ددانه یه کی گه وری ئه وێ
 دروست بکات نه گه ههفته ی جاری کیش نه بیت، به لایه نی که مه وه مانگی
 جاریک سه عاته که ی پی قورمیش بکریت. ئه وه ی له خه یالدا بوو له دوا ی به
 دهستخستنی تاقمه ددانه یه کی له و جۆره، سه عاتیکی نوێژ که سالی جاریک
 قورمیش بکریت، دروست بکات. ئه و ده مه ی سه رقالی بیرکردنه وه بوو له وه ی
 تاکه گرفت دۆزینه وه ی هیزی پتویسته بۆ به گه رخستنی ددانه کانی ئه و
 سه عاته گه وریه که به نه ندازه ی دورکه و تنه وه یان له یه کدی کیشیان زیادی
 ده کرد، له پتی دۆسته کانیه وه له موه قیتخانه، هه والی زانی والی له
 ئه رزه یووم گه را وه ته وه.

رۆژی دواتر چوو بۆ پیرۆزباییکردن له والی. ئه ویش، له ناو ئاپۆری
 میواناندا هه والی ئه می پرسیبوو، په رۆشی خۆی بۆ زانیی داهینانه
 نوێیه کانی ده ربهبوو، ته نانه ت پرسباری منیشی لێی کردبوو. ئه و شه وه
 چه ندین جار سه عاته که مان له به ریه ک هه لوه شانده وه و دیسان به ستمانه وه،
 چه ند شتی که مان بۆ ئیره و ئه وێ میناتوری گه ردوون زیاد کرد و به فلچه کانی
 ده ستمان ئه ستیره که نمان بۆیاخ کرد. خۆچه، چه ند برکه یه کی ده قتیکی له به ر
 بۆم خۆتنده وه. ده قه که ی سه به رته به لۆچیکی خولانه وه ی ئه ستیره کان بوو، به
 زمانیکی شاعیرانه و سه رنجرا کیش نووسیبوو، مه به سستی کاری گه ری دانان
 بوو له سه ر گوێگران. بۆ ئه وه ی له کاتی خۆتندنه و مه ida جۆش و خروچی که م
 نه بیتته وه، ده مه وه به یانی جاری کیش ده قه که ی به پتچه وانه وه خۆتنده وه. پاشان
 ئامیره کانی له کالیسه که یه کی بۆ ئه و مه به سته بانگکراو بار کرد و به ره و
 کۆشکی والی به رێی که و ت. سه عات و میناتوره که ش که چه ندین مانگ بوو

هه موو ماله که یان پر کردبوو، به سهرسوورمانه وه بینیم هینده بچووک بوون، به جۆرتیک له گالیسکه یه کدا جی یان بووه وه. خۆچه ئیوارمیه کی زۆر درمگ که رایه وه بق مال.

پاش داگرتنی ئامیره کان له باخچه که و دواى نه وهى والى وهک کابرایه کی پیری بى تام و گالته نه زان له گه ل شتی سهرنجراکتشدا، چاوئیکیان پیتدا دهگپیت، خۆچه نه وه دهقانه ی بق دمخوئیتته وه که پیشتر له بهری کردبوون، والی له وه دهمه دا منی بیر دهکه ویتته وه، نه وه پرسیاره ی لی دهکات که سولتانیش چه ندین سال دواتر دووپاتی ده کرده وه: "نایا نه وه تۆی فیری نه م شتانه کردووه؟" نه مه یه که م کاردانه وه ی والی بووه، خۆچه ش به پیشاندانی کاردانه وه یه ک والی تووشی سهرسوورمان کردووه، ده پرسیت: "کى؟" دواتر، ده سته به جى تى دهکات که سى باس لیومکراو، منم. به دواى نه وه دا به والی کوتوه نه وه که مژه یه کی خوئنده وه ره، هه لبه ته مه به ستى من بووه. خۆچه له کاتی گپیرانه وه ی نه م بابه تانه دا بق من، بایه یی پیم نه ده دا، بگره هیشتا خه یالی لای رووداوه کانی کۆشکی والی بوو. دواتر به پیتداگرتنه وه کوتبووی هه موو شته کان له داهینانی خۆین، به لام والی باوه پى پى نه کردبوو. وای نواندبوو به دواى تاوانباریکدا بگه ریت و دلی نه هاتبیت بلتیت تاوانباره که خۆخه ی خۆشه ویستی خۆیه تی.

به و جۆره له بری نه سته ره کان، باسی منیان کردبوو. پیتشبینیم ده کرد خۆچه زۆر مه یلی لی نه بووه له باره ی نه و بابه ته وه بدویت، بۆیه بیده نگییه ک هاتووته ئاراه، سهرنجی والیش که وتووته سهر میوانه کانی تر. خۆچه له کاتی نانی ئیواره دا هه ولئیکى تری دابوو له باره ی نه سته ره کان و داهینانه کانی خۆیه وه بدویت، والی له وه ساته دا کوتبووی هه رچی هه ول ده دات شتیه ی منی بیر بکه ویتته وه، رووخساری خۆچه ی دیت به رچاو. له وى خه لکی تریش به ده وری خوانه که وه بوون. چه له هانیه ک سه باره ت به خولقاندنی مرۆفی دووانه ده ستى پى کردووه و نمونه ی قه به و زیاد پتیه و نه راو له بارمیه وه به بیر هیندراره ته وه. باسی نه و جمکانه کراوه که دایکان له

جیاکردنه و میاندا سهریان لّی دهشیوئیت، ئهو لیکچووانه‌ی له یه‌که‌م به‌یه‌ک گه‌یشتندا له یه‌کدی ده‌ترسن، به‌لام دواتر وه‌ک ئه‌وه‌ی جادوو‌یان لّی کرابیت، هه‌رگیز له یه‌کدی جیا نابنه‌وه. قسه‌یان بر‌دوو‌ته‌وه سه‌ر ئه‌و چه‌ته و رێگرانه‌ی که له‌به‌ر ویکچوونیان چینی که‌سانی بّی تاوان ده‌کرنه‌وه. دوا‌ی نان خواردن و بلّاوه‌کردنی ئاپۆره‌ی می‌وانه‌کان، والی داوا‌ی له خۆچه‌کردبوو به‌مینتیه‌وه.

خۆچه‌سه‌رله‌نوێ ده‌ست به‌گیرانه‌وه ده‌کات، به‌لام والی له پێشدا زۆر چیژ له قسه‌کانی وه‌رناگریت، ته‌نانه‌ت نا‌را‌زیش ده‌بیت له‌وه‌ی به‌بیستنی چه‌ند زانیارییه‌کی قورس بۆ تێگه‌یشتن، دووباره‌ چاره‌ی داوه به‌یه‌کدا، به‌لام پاش ئه‌وه‌ی جاری سێیه‌م گوتی له ده‌قه له‌به‌رکراوه‌که‌ی خۆچه‌ده‌مگرت و زه‌وی و ئه‌ستێرمه‌کانی سه‌ر میناتوره‌که‌مان چه‌ند جارێک به‌هه‌رچاوییه‌وه ده‌خولینه‌وه، خۆی وا پێشان ده‌دات وه‌ک ئه‌وه‌ی که‌مێک حاالی بووبیت، به‌لایه‌نی که‌مه‌وه جۆزیک له‌هه‌ر‌قشیی له‌کن دروست ده‌بیت و به‌وردی گوتی بۆ گیرانه‌وه‌کانی خۆچه‌را‌ده‌گریت. له‌و ساته‌دا خۆچه‌دووباره‌ به‌خه‌رخه‌ش‌وه ده‌لێت ئه‌ستێرمه‌کان به‌و جۆره‌ نا که هه‌موو که‌س پێیان وایه، بگه‌ر به‌مجۆره‌ ده‌خولینه‌وه. دوا‌جار والی ده‌لێت: "باشه، تۆ گه‌یشتم، ئاواش ده‌بیت، بۆچی نه‌بیت!" خۆچه‌له‌و ساته‌دا بێ‌ده‌نگ ده‌بیت.

وا‌ی بۆ‌چووم له‌و ساته‌دا بێ‌ده‌نگیه‌کی درێژ هات‌بێته‌ ئاراوه. خۆچه‌له‌ په‌نجه‌ره‌که‌وه نیگای له‌ تاریکایی که‌ندا‌وی زێترین به‌ی و له‌به‌ر خۆیه‌وه ده‌ستی به‌ قسان کرد: "بۆچی والی راوه‌ستا، له‌به‌ر چی زیاتر نه‌چوو په‌ش‌وه؟" ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ په‌رسیاریک بیت، منیش وه‌ک ئه‌و وه‌لامه‌که‌یم نه‌ده‌زانی. وا‌ی بۆ‌چووم خۆچه‌بیرۆکه‌یه‌کی سه‌باره‌ت به‌و شوێنه‌ هه‌بیت که ده‌بیت والی لێی بجیته‌ پێشه‌وه، که‌چی هێچی نه‌گوت. پێ ده‌چوو ئه‌وه‌ی هه‌موو که‌س له‌و نه‌ده‌چوون، نیگه‌رانی ک‌رد‌بیت. والی، دواتر بایه‌خی به‌ سه‌عاته‌که‌ دا‌بوو، ناوه‌که‌ی پێ کرد‌بوونه‌وه و په‌رسیاری که‌لکی ددانه و میکانیزم و بارسته‌که‌ی له‌ خۆچه‌کرد‌بوو. وه‌ک ئه‌وه‌ی په‌نجه‌ به‌ کونی تاریک و ترسناکی ماردا بکات، به‌ترسه‌وه

په‌نجەى كردبوو به ئامێره كرتە‌كرتە‌كره‌كه‌دا و ده‌رى هه‌نابوووه. خۆچه له‌ هه‌لدا بورجه‌كانى سه‌عاته‌كه‌ى كردبووه‌وه، باسى له‌ هه‌ترى ئه‌و نوێژانه كردبوو كه هه‌مووان له‌ هه‌مان ساتدا ده‌يكن. والى له‌و چركه‌يه‌دا ته‌قيبوووه و گوته‌بووى: "خۆتى لێ پزگار بکه! نه‌گه‌ر ده‌ته‌وت به‌ ژه‌هر بیکۆژه، نه‌گه‌ر ده‌خوازیت ئازادى بکه. ده‌مه‌سه‌يته‌وه." ده‌بێت من له‌و كاته‌دا بۆ ساتیک به‌ ترس و ئومێده‌وه نىگام له‌ خۆچه بپه‌یت. ئه‌و گوته‌ى: "تا نه‌وانه‌ له‌ كاره‌كه نه‌گه‌ن، ئازادت ناگه‌م."

نه‌مپرسى ئه‌و كاره‌ چیه‌ پته‌سته‌ لێى تێ بگه‌ن. له‌وانه‌يشه‌ ترسه‌كه‌م له‌وتوه‌ سه‌رچاوه‌ى گرتبێت كه‌ هه‌ستم ده‌كرد خۆچه‌ خۆشى نه‌يزانیت. پاشان باسى شتى ته‌ريان كردبوو. والى چاره‌ى خۆى دا‌بوو به‌يه‌كه‌دا و به‌رقه‌وه سه‌يرى ئامێره‌كانى به‌رده‌ستى كردبوو. خۆچه به‌ ئومێدى نه‌وه‌ى والى جارىكى ته‌ ئاوێ لێ بداته‌وه، چاوه‌پێى كردبوو. نه‌گه‌رچى زانیبووى ئه‌و ئیواژه‌يه‌ هه‌چى ته‌ كه‌سه‌ى خوازاو نییه‌، كه‌چى تا ده‌ره‌نگانى شه‌وه‌ له‌ كۆشكى والى دانیشته‌بوو. پاشان فه‌رمانى دا‌بوو ئامێره‌كان له‌ گاليسكه‌كه‌ بار بكرێن. من كه‌سى ناو ماله‌ى سه‌ر پته‌گه‌ى تاريك و بیده‌نگى كه‌ پانه‌وه‌ى خۆچه‌م هه‌نايه‌ به‌رچاوى خۆم: پاڤ له‌ پته‌خودا خه‌وى زپاوه، له‌ نێوان ده‌نگى تايه‌كانى گاليسكه‌كه‌وه‌ گوێى له‌ كرتە‌كرتى سه‌عاته‌ گه‌ره‌كه‌ بووه‌ و سه‌رى سووپماوه‌.

خۆچه، تا گزنگى به‌يان به‌پته‌وه‌ مایه‌وه. ويستم مۆمىكى ته‌ له‌برى مۆمه‌ كوژاوه‌كه‌ دا‌بگیرستيم، به‌لام رۆى پته‌م نه‌دا. له‌به‌ر ئه‌وه‌ى ده‌مه‌زانى ده‌يه‌وت شتێك بلێم، گوتم: "والى، رۆژێك له‌ رۆژان هه‌ر تێ ده‌گات." ئه‌مه‌م له‌ تاريكیه‌كه‌دا گوت و پته‌م وا بوو ئه‌ویش ده‌مه‌زانى خۆشيم به‌روام به‌م قسه‌يه‌م نییه‌، به‌لام پاشا كه‌مێك وه‌لامى دا‌يه‌وه: "هه‌موو كاره‌كه، له‌ هه‌لمالینى پا‌زى ئه‌و ساته‌دايه‌ كه‌ والى تيايدا بیده‌نگ بوو."

بۆ هه‌ل‌دانه‌وه‌ى په‌رده‌ له‌سه‌ر ئه‌و پا‌زه، له‌ يه‌كه‌م هه‌ل‌دا چووه‌ كن والى. نه‌مجاره‌ والى به‌ كه‌يفىكى سا‌زه‌وه‌ پته‌شوا‌زى لێى كردبوو. به‌ خۆچه‌ى گوته‌بوو

له پوهتی پوړواوه‌کان و له نیازی نهو حالتی بووه. دواى دل‌دانه‌وهی خوځه، ناموزگاریرى کردبوو هه‌وله‌کانى بخاته گه‌ې بۆ دروستکردنى چه‌کتیک. گوتبوو: "چه‌کتیکى نه‌وتۆ دنیا له دوژمنان بکات به زیندان!"، به‌لام نه‌یگوتبوو پټیوسته چۆن چه‌کتیک بیت، والى ناماده‌یى خوځى دهربرېبوو پشتیوانى له خوځه بکات، به‌مرجیک مه‌یلی زانستیانه‌ی خوځى به‌و ناقاره‌دا بیات، پټگومان به‌هیچ جۆریک باسى داهاتى مانگانه‌ی ئیمه‌ی نه‌کردبوو، نه‌ونده نه‌بیت کیسه‌یه‌کى پې له پاره‌ی زیوینى دابوو به‌ خوځه. کیسه‌که‌مان له مال کرده‌وه و پارمه‌که‌مان ژمارد، ۱۷ دانه‌ بوو، ژماره‌یه‌کى وا ناجۆر! والى دواى نه‌وه‌ی کیسه‌که‌ی دابوو به‌ خوځه، گوتبوو سولتان له خشته‌ ده‌بات بۆ نه‌وه‌ی کوڅ بۆ خوځه رابگریت. گوتبوو سولتانى لاو خولیاى "نه‌و جۆره شتانه‌ی" له سهردايه. نه‌ من و نه‌ خوځه‌ش که به‌ ئاسانى ئومیدی له‌کن په‌یدا ده‌بوو، دل‌مان به‌و به‌لینه‌ خوځ نه‌کرد، به‌لام دواى هه‌فته‌یه‌ک هه‌وال‌تیکیان هینا: والى، دواى پۆژووشکاندن، ئیمه، به‌ل‌ئى منیش، ده‌باته‌ دهربارى سولتان.

وه‌ک خۆ ناماده‌کردن‌تیک، خوځه‌ نه‌و ده‌قه‌ی بۆ والى خوځ‌ندبووه‌وه، به‌شپوه‌یه‌ک مندا‌لتیکى نۆ ساله‌ لى‌ئى تى بکات، گۆرانکاری تیدا کرد و له‌به‌رى کرد. به‌لام خه‌یالى لای سولتان نه‌بوو، بگره‌ له‌به‌ر هه‌ر هۆیه‌ک بیت، له‌کن والى و هۆى بێ‌ده‌نگ بوونه‌که‌ی بوو. ده‌یگوت ده‌بیت پۆژتیک له‌ پۆژان نه‌پینى نه‌و بێ‌ده‌نگ‌بوونه‌ ئاشکرا بکات. ده‌پیرسى: "نه‌و چه‌که‌ی والى ده‌یه‌ویت، ده‌بیت شتیکی چۆن بیت؟" من شتیکی نه‌وتۆم نه‌ما‌بوو بۆ گوتن، نه‌و به‌تاقى ته‌نیا کارى ده‌کرد. ده‌چووه‌ ژووره‌که‌ی و تا نیه‌وه‌ی شه‌وان ده‌رگای له‌سه‌ر خوځى داده‌خست. منیش، ئیدی ته‌نانه‌ت بى‌ نه‌وه‌ی بېر له‌وه‌ بکه‌مه‌وه‌ که‌ی بۆ ولاتى خۆم ده‌گه‌رێمه‌وه، وه‌ک مندا‌لتیکى گه‌مزه، بى‌ کاروبار له‌ به‌رده‌م په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌مدا داده‌نیشتم و په‌تم بۆ خه‌یاله‌کانم شل ده‌کرد: له‌ خه‌یالى خۆمدا، نه‌وه‌ی له‌ به‌رده‌م میزه‌که‌دا داده‌نیشتم و کارى ده‌کرد، خوځه‌ نه‌بوو، من بووم، هه‌موو کاتیک ده‌متوانى بۆ هه‌ر شو‌تینیک ئاره‌زووم بکړدايه، بړۆم!

له‌گه‌ل خۆرنشیندا ئامیره‌کانمان له‌ گالیسه‌که‌یه‌ک بار کرد و به‌ره‌و کۆشک

به پړ كوتښ، نږدې كولاڼه كاني نهسته نېولم خوښ ده ويست، له خه يالې خوځېدا نارهموم ده كرد مرقچيكي نه بېندراو بومايه و بمتوانيبايه به ناو بهرزه چنار و شابه پرو، و دار نه رځه وانه كاندا هاتوچوم بكم، به هاوكاري كه ساني تر له وځي، ناميره كانمان له شويني نماشيكردنيان له ناوهوه دامه زړاند.

سولتان مندا ليكي خوځښتيرين و پرومته سوور بوو، بالاي له كوتړه ي تمه مني، كورتري ده نواند، به جورتك دهستي له ناميره كان دېدا وهك نه وه ي كه لويه لي گه مهي خوي بن، نږدستا باش بوم ناخرېته وه سهرېهك نايي له و كاتېدا بوو ويستم بېم به هاوډهم و هاوړي، ياخو له دهمي كاتي دوهماندا بوو كه پاش پازده سال له و پوژه پيك هات؟ به لام دهستېه جې حالي بووم مرقچ نابيت نارېه وايي له بهرامبهردا بگات، خوچه له و ساتېدا نوزه ي له خوي برېبوو، دهست و پتوه نده كاني سولتانېش به پېرېشه وه چاوه رتيان ده كرد، دواچار تواني دهست پې بگات، كومه ليك شتي نوځي بې به سهرهاته كي زياد كړدېو: به جورتك باسي نه ستيره كاني ده كرد وهك نه وه ي بوونه وهرې زيندوو بن و ناوهمزيان هه بېت، نه ستيره كاني به كومه ليك بوونه وهرې راكېشېر و پر له راز چوواند و به شپوهيهك كه وته باسكردنيان وهك نه وه ي له نه اندازه و زانستي ماتماتيكي تي بگن و به پيې نه و تېگه يشتنه يان بخولېنه وه، كاتيكي دهيبيني مندا له كه چاروبار سهر بهرزه ده كاته وه و به سهر سوورمانه وه سهر يكي ناسمان دهكات، نه م هينده ي دي تاوي دهسند، نا لېره دا نه و ميناتوره پرونه ي گهر دووني پېشان دا كه نه ستيره كاني پتوه هه لواسرا بوون و ده سوورانوه، ده يگوت: "فينوش له وځدايه و به و جوره ده سوورپتوه، نه و شته زه به لاحي نېره ش مانگه و به شپوهيهكي تر شويني خوي دهگوتيت، هر چاريكي ش خوچه له كه ل خولانه وه ي نه ستيره كاندا زهنگه هه لواسراوه كه ي قهر ميناتوره كه ي به دهنك خوځشه كه يوه ده له رانده وه، سولتاني بچكوله له ترساندا شهقاويك دهچووه دواوه، پاشان هېزي خوي كرد دمكرده وه و وهك نه وه ي بيه وېت بچيته قوتوويه كي نه فسوناوويه وه، له ناميره زهنگ لېدېره كه نيزيك دهكه وته وه و هه ولي دېدا تي بگات.

نښستا، نو دهمانهی بیرهومریه کانم دههینمهوه سهریک و هوول ددهم
 رابردوویک بق خقم بسازنتم، پتم وایه نو دیمه تابلویهکی بهخته وهری
 گونجاوه له گهل چیرۆک و نهفسانه کانی سردمی مندالیم و هاوشیوهی کاری
 نیگارکیشانی نهفسانه کانه. میناتوره که له نامیریکی که می مندالان دهجوو،
 تمنیا لهو تزه شووشه ییانهی کهم بوو که به هه لگپرا نهو هیان، به فریان به سهر
 مالانی سهریان سووری له سهر شتوازی کتیک بنیاتنراودا دهباراند. پاشان
 منداله که دهستی به پرسیار کرد و خوجهش ههولی دها فریای وه لامدانهوه
 بکه ویت:

نو نهستیرانه چۆن بهو جۆره به ناسمانهوه راوستاون؟ به خولگه
 پوونه کانهوه هه لواسراون! نو خولگانه له چی دروست بوون؟ له مادهیهکی
 پوون و پوونیان پی دهبه خشیت! نایا بهریک ناکهون؟ نهخیر، وهک نهوانه
 سهر میناتوره که قات قاتن! نو هه موو نهستیرهیه هیه، نه دی بۆچی ژماره
 ناسته کان هیندهی ژماره نهستیره کان نییه؟ چونکه نهوانه زۆر دوورن! چند
 دوورن؟ زۆر، زۆر! نهستیره کانی تریش له کاتی خولانه و میاندان زهنگی
 له راومیان هیه؟ نهخیر، خۆمان زهنگه که مان بق تیگه یشتن له خولیکی تهواوی
 نهستیره کان داناوه! گرمه می هه ور پتوه ندیی به مهوه هیه؟ نییه تی! نه دی
 پتوه ندیی به چیه وه هیه؟ به بارانه وه! سبهینی دهبارت؟ نه کهر به شپوهی
 ناسماندا بیت، سبهی نابارت! گهل ناسمان چی دهلت بق شپره
 نهخۆشه کهی سولتان؟ چاک ده بپته وه، به لام پتویسته نارامی هه بیت و شتی
 تری لهو جۆره.

خۆچه له گهل روونکردنهوهی بۆچوونی خۆیدا سهارهت به شپره
 نهخۆشه که، وهک نهوهی له کاتی دوان له بارهی نهستیره کانهوه دهیکرد،
 دیسانه وه سهری بق ناسمان بهرز کردهوه. دواي گه پرا نهو همان بق مال، بهرقهوه
 باسی نه و ورده کاریانهی گپراپه وه. دهیگوت گرینگ نهوه نییه منداله که
 زانست و سۆفیگه ری لیک جیا بکاته وه، بگره گرینگ نهوهیه شتیک تی بگات.
 دیسان هه مان وشه به کار دهینا و به جۆریکیش دهی دهبری وهک نهوهی

کاری دەکرد. پټم وا بټت له باره‌ی چه‌که‌که‌شوه بیری ده‌کرده‌وه، چونکه کاتی بانگردنی بۆ لای والی، وای گوتبوو. به‌لام هه‌ستم کردبوو ئومیدی پټی نه‌ماوه. له‌مه‌ر والی گوتی: "هه‌ک ئه‌وانی تری لێ هاتوو، ئیدی ناخوازیت ئه‌و شته‌ی نایزانیته‌، بیزانیت؟" هه‌فته‌یه‌ک دواتر سولتان دیسان ناردی به‌دوایدا، رۆیشت.

سولتان به‌ روویه‌کی خۆشه‌وه پیشوازی له‌ خۆچه کردبوو. گوتبووی: "شیره‌که‌م چاک بووته‌وه، قسه‌ی تۆ ده‌رچوو." دواتر له‌گه‌ڵ ده‌ست و پتیه‌نده‌کاندا ده‌چنه‌ حه‌وشه. سولتان ماسیی ناو حه‌وزێک پشانی خۆچه ده‌دات و پرسیار ده‌کات رای چیه‌ به‌رامبه‌ریان، له‌ کاتی گێڕانه‌وه‌ی ئه‌م قسانه‌دا بۆ من، گوتی: "ئه‌نیا گوتم سوورن، هه‌چ شتیکی ترم به‌خه‌یالدا نه‌هات بۆ گوتن بشیت." له‌و ساته‌دا له‌ جووله‌ی ماسیه‌کاندا په‌ی به‌هه‌بوونی نه‌زمێک بردبوو، هه‌ک ئه‌وه وا بووه له‌ نێوان خۆیاندا بدوین بۆ ئه‌وه‌ی نه‌زمه‌که‌یان بۆ کێماسی بټت. خۆچه به‌ سولتانی گوتبوو ماسیه‌کانی به‌لاوه ژیرن. گرگنێکی ته‌نیشته‌ به‌کێک له‌ ئاغایانی حه‌رمخانه‌، له‌وانه‌ی په‌رده‌وام ئامۆژگاریه‌یه‌کانی دایکی سولتانی ده‌هێنایه‌وه بیری سولتانی منداڵ، پێکه‌نینی به‌و قسه‌یه‌ هاتبوو. سولتانیش سه‌ره‌نشته‌ی کردبوو. دواتریش له‌ کاتی سواریبوونی گالیسه‌که‌کاندا، هه‌ک سزایه‌ک، مۆله‌تی نه‌دایه‌و ئه‌و کورته‌بالا مووسووره له‌گه‌ڵیان سوار بټت.

به‌ گالیسه‌که‌ چوو بوون بۆ شیره‌خانه له‌ مه‌یدانی ئه‌سپ. له‌وێ، سولتان دانه به‌دانه‌ی چه‌ندین شیر و پشیلێ فارسی و پلنگی پشانی خۆچه دابوو، گشت ئازله‌که‌کان به‌ زنجیر به‌ ستوونه‌کانی کۆنه‌ کلتیسه‌یه‌که‌وه به‌سترا بوونه‌وه. له‌ به‌رده‌م ئه‌و شیره‌دا راوه‌ستابوون که‌ خۆچه پیشبینی چاک بوونه‌وه‌ی کردبوو. منداڵه‌که‌ قسه‌ی دواندبووی و به‌ خۆچه‌ی ناساندبوو. دواتر چوو بوونه‌ لای شیرتکی له‌ گۆشه‌یه‌کدا نووستوو. ئازله‌که‌ دووکیان بووه و هه‌ک ئه‌وانی تر بۆنی پیسی لێ نه‌هاتوو. سولتان به‌دوو چاوی دره‌وشاوه‌ پرسیبوو: "ئه‌م شیره‌ چه‌ند به‌چه‌کی ده‌بیت، چه‌ندیان تیر و چه‌ندیان مێ ده‌بن؟"

خۆچه زۆر بېزار بوو، دواتر له کڼ من ددانی پېدا نا که "هه لهی کردووه". به سولتانیشی گوتبوو سهرم له گېردووناسی دهردمچیت، به لام نهستیرهناس نیم. سولتانیش گوتبووی: "به لام تق باشتیری لی دوزانیت ومک له حوسین نهغهندیی گهوهی نهستیرهناسان!" خۆچه له ترسی نهوهی نهبادا په کتیک له وانهی دورویهر نههم قسهیه بیستیت و به حوسین نهغهندیی بگهپه نیتنهوه، خۆی له وهلامذانهوه پاراستبوو. سولتانی خهپالشکار بهردهوام بووه و گوتوویهتی: "خۆچه یان هیچ نازانیت، یاخو لهبری نهستیرهکان سهیری شوینی خالی دمکات؟"

پاشان خۆچه، نهو قسانهیی دای نابوو دواتر بیانکات، ناچار بووه دهستبهجی دهستیان پی بکات: گوتبووی زۆر شت له نهستیرهکانهوه فیر بووه و که لیک نهجمایشی لهو فیربوونانهوه دهستگیر بووه. به که لک ومگرتن له بیدهنگبوونی سولتان که به چاوی داچهقیوهوه گوئی بۆی راگرتوه، گوتبووی پیویسته روانگهخانهیهک بق چاودیریکردنی نهستیرهکان بیتته دامهزاندن. شتیک له شیوهی نهو روانگهخانهیهی که مورادی سیهمی باپیری خوالیخو شېبوی نهحمدهی یهکهمی باپیری سولتان نهوه د سال لهمهویهر فرمانی دابوو بق خوا لیخو شېبوو تهقیه دین نهغهندی دروست بگریت و دواتر له بهر فراموشکردن خاپوور بوو، نهخیر، شتیکی زۆر لهوه پیشکهوتووتر؛ خانهیهک بق زانستهکان، نهیا بق چاودیریکردنی نهستیره نا، بگره سرجهم نهو زانایانه له خو بگریت که له سهرانسهری جیهاندا، له رووبار و دهریاکانی، هور و چیا و کوئل و بېگومان، نازه لانیس دمکولنهوه، بق نهوهی پیکهوه سهبارته به لیکولنهوهکانی خویان بدوین تا خویان پیش بکهن و گهشه به ناوهزی نیمهش بدهن.

یهکه مجارم بوو گویم لهم نهخشهیهی خۆچه دهوو. سولتانیش وهک نهوهی گوئی بق داستانیکی شیرین شل کردبیت، گوئی بقی راگرتبوو. له کاتی که پانهوهیاندا به سواری گالیسکه بهرهو کۆشک، دیسان پرسیبووی: "بیت وایه شیرمه که چۆن دهزیت؟" خۆچه له بهر نهوهی پیشتر بیرى لی کردبووهوه،

نهمجار گوتبووی: "بېچووه تازه له دایکبوو مکان هاوکیچی یه کتر دهن!" له مالوه به منی گوت نهو قسه یه هیچ مه ترسییه کی نییه. دهیگوت: "نهو مندا له گه مژه یه دهخمه له پی دهستمه وه، زړ له حوسین نه فهندی گوره ی نه ستیره ناسان به توانا ترم!" به کارهینانی نهو وشه یه سه بارهت به سولتان له کاتی قسه کردندا، منی سه رسام کرد. دواتر له بهر هر هویه که بیت، لهو قسانه ی زویر بووم. لهو کاتاندا دلم پر بوو له خه م و خوم به کاری ناو مالوه سه رقال دهکرد.

دواتر، دهستی کرد به به کارهینانی نهو وشه یه وهک کلیلیکی نه فسونوای بړ کردندوه ی هموو قفلیک: "له بهر گه مژه یی خویان، سه ریک هه لئا برن تا سهیری نهو نه ستیرانه بکن که به سه ر سه ریانه وه دمخولینه وه. له بهر گه مژه یی خویان بهر لهوه ی فیری شتیک بن، له پشدا ده پرسن داخو به که لکی چی دیت. له بهر گه مژه یی خویان په رچی پوخته ی مه سه له کانن نهک ورده کاریه کان. له بهر گه مژه یی خویان له یه کدی دهچن و هند..." نه گهرچی منیش چند سالتیک له مهو بهر له ولاته که ی خوم زورم حه ز بهو شیوازی قسه کردند دهکرد، به لام بوام نه بوو هیچ به خوجه بلیم. بڅوخیشی لهو کاتاندا منی به لوه گرینگ نه بوو، بگره گری له گه مژه و دبه ننگه کانی نالاند بوو. گه مژه یی منیش جوړیکي تر بوو. له پروی چه نه بازی و لهو چه یی خومه وه، لهو رځانه دا خهونیکي خوم بوی گیرایه وه: له خهوندا خوی خستبووه جلی من و چوبووه ولاتی من، له که ل ده زگیراندا زه ماوهندی کردبوو، له زه ماوهندیشدا کهس ههستی نه کردبوو نهو من نیم. منیش دهستیک جلی تورکیم له بهر کردبوو، له گۆشه یهک راوه ستابووم و سهیری نا هه ننگه کم دهکرد. له ناوه راستی زه ماوهنده که دا له که ل دایکم و ده زگیرانی شادماندا روویه پروی یه کتر بوینه وه. سه ربازی فرمیسه که کانم که له خهو بیداریان کردم وه، هیچ کامیان منیان نه ناسییه وه، پشتیان تیم کرد و لیم دوور که وتنه وه.

خوجه لهو سه روبه ندهدا دوو جاران چوو بڅوخیشی والی. وا دیار بوو والی

پیتی خوښ نه‌بوو خوځه دوور له چاوی نه‌و خوځی له سولتان نيزيک بکاته‌وه. که‌وت‌ب‌وه لټ‌پ‌چينه‌وي: زږد دواتر و پاش نه‌وي والی له نه‌سته‌نبول‌وه بڼ تاراوگه دوورخرايه‌وه، نه‌وسا خوځه پټمی گوت والی پرسپاری منی کردووه و ده‌ستووری داوه لټ‌کول‌ينه‌وم له باره‌وه بکريت. نه‌گه‌ر نه‌می زووتر بگوت‌بايه، ده‌بوو من پږزانی خوځم به ترسی ژه‌ه‌راو‌یک‌ردنه‌وه بگوزهراندایه. سه‌رباری نه‌وه‌ش، هه‌ستم دم‌کرد والی زیاتر بایه‌خ به من و که‌متر به خوځه‌ی ده‌دات، لټ‌کچوونمان له‌گه‌ل خوځه‌دا، له خوځم زیاتر، والی نیگه‌ران ده‌کرد و نه‌مه‌ش ختووک‌ی شکلی منی ده‌دا، پټی دم‌چوو نه‌م لټ‌کچوونه‌مان له‌و کاتانه‌دا پازتک بیت خوځه هه‌رگیز نه‌خوازیت بیزانیت و نازایه‌تیبه‌کی سه‌رسووپه‌نه‌ریش به من ببه‌خشیت. هه‌ندیک جار بیرم ده‌کرده‌وه تا خوځه له ژياندا بیت، به‌هوی نه‌م لټ‌کچوونه‌وه من له مه‌ترسی دوور ده‌م، په‌نگه له‌و سوځگه‌یه‌شه‌وه بوو‌یت کاتیک خوځه والیشی خسته ریزی ده‌به‌نگه‌کانه‌وه، من به‌ره‌نگاری بوومه‌وه. نیدی نه‌و له‌و ساتانه‌دا هه‌ل‌دم‌چوو. ده‌مزانی ناتوانیت ده‌ستم لی هه‌ل‌گریت و هه‌مان کاتیش شهرم ده‌کات، نه‌مه‌ش پالی پټوم نا به‌ره‌و بی نابروویبه‌کی تنانه‌ت به خویشم نامق. به پرسپاره په‌ک له‌سه‌ریه‌که‌کانم سه‌بارت به والی و قسه‌کانی نه‌و له باره‌ی هه‌ردوو‌کمانه‌وه، خوځم له هه‌ل‌چوونیک‌دا نوم ده‌کرد پټم و بیت خویشی نه‌ید‌مزانی هوی‌ه‌که‌ی چیه، له‌و کات‌دا سه‌رسه‌ختانه ده‌یگوت و دووباره‌ی ده‌کرده‌وه: "به‌ره له ژیر پټی والیش ده‌رده‌ه‌ین. په‌نیچه‌ره‌کان به‌م زووانه شتیک ده‌کهن، درکم به داپشتنی نه‌خشه‌ی چند شتیکیش له کڅشک‌دا کردووه. بږیه نه‌گه‌ر کار بڼ دروست‌کردنی چه‌کیک بکه‌م، وه‌ک والی داوای ده‌کات، نامه‌ویت بڼ وه‌زیرکی کاتی، بگه‌ر پټو‌سته بڼ نه‌وي بینه‌مه به‌رده‌ستی سولتان، دروستی بکه‌م."

ماوه‌یه‌ک پټم و بوو سه‌ره‌جم کاتی خوځی به نه‌خشه‌ی نه‌و چه‌که نادیاره‌وه به‌سه‌ر ده‌بات. به‌خوځم ده‌گوت هه‌ول ده‌دات، به‌لام پټ‌شپه‌وی پټی ناکريت، چونکه نه‌گه‌ر بیتوانیبا پټ‌شپه‌وی بکات، نه‌وا دل‌نیا بووم، تنانه‌ت نه‌گه‌ر بڼ سووکایه‌تی پټ‌کردنیشم بوايه، پای منی هه‌ر وه‌رده‌گرت و بڼ‌چوونه‌کانی خوځی

بۆم پوون دهمکردهوه. ئیوارمیهک، له گهراوه وماندا لهو مالهی ئاکسهرای که دوو سئ ههفته جاریک پوومان تئ دهمکرد و دواي گوتگرتن له موزیک، له گهل ژنهکاندا دهنووستین، خۆجه پیمي گوت به نیازه تا به یانی کار بکات. پاشان له بارهی ژنهکانهوه پرسیماری کرد، قسه کردن سهبارته به ژنان شتیکی بوو پیشتر ههرگیز نه مانکردبوو. دواتر له پیر کوتی: "بیر دهکه مهوه. ههر ئهوهندهی که یشتینهوه مال، بئ ئهوهی بلیت بیر له چی دهکاتهوه، چوه ژووری خۆی و دهرگای له سههر خۆی کلۆم دا. منیش ئیدی له نئو کتیبهکانی خۆمدا که نه نانهت وزهی هه لدا نه وهی په ره گانی شیانم تیدا نه مابوو، مامهوه و بیرم کردهوه: له پرۆژهیهک که من باوهرم و باوو ناتوانیت پیشپهوهی تیدا بکات، یان له بیر و بۆچونهکانی، یاخۆ له سههرکردنی بیهووهی کاغهزهکانی سههر ئهوه میزه ی هیشتا به تهواری پانه هاتبوو له ژوورهوه له بهرده میدا دابنیشیت، یان دانیشتنی ختوخۆ پایی چهندین سهعاته ی به سههرم و هه لچوونهوه له بهردهم میزه که دا...

دهرنگانێکی دواي نیوهی شهوه له ژووره که ی هاته دهرئ. له بهر ئهوهی گهرفتیکی بۆ هاتبووه پیش، وهک قوتابییهکی خاکی خوازیاری هاوکاری، به سههرمهوه منی بانگ کرد بۆ بهردهم میزی ژووری خۆی. بئ هیچ دوودلی نواندیک کوتی: "هاوکاریم بکه، با پتکهوه بیریان لئ بکهینهوه، به ته نیا پیشپهوهیم پئ ناکریت." له بهر ئهوهی پیم و باوو ئهوهی دهلیت، پتومندی به ژنانهوه هیه، ساتیک بیدهنگ بووم، سههرنجی دا ته نیا سههر دهکه م و هیچی تر، بۆیه به دهریهستهوه کوتی: "بیر له که مژهکان دهکه مهوه. بۆچی هینده ده بهنگن؟" دواتر، وهک ئهوهی وهلامی من بزانتیت، درێژهی دا پئ و کوتی: "باشه، که مژه نین، به لام میشکیان له شتیکی که مه." من نه پرسسی "ئهوانه" کین. کوتی: "ئهري شونیک له میشکیاندا نییه جئ ئهوانه زانستانه ی تیدا ببیته وه؟" وهک ئهوهی بیه ویت به دواي وشهیه کدا بگه ریت، بۆ دهوویهری خۆی روانی: "پتویهسته گۆشهیهک له میشکیاندا هه بیت بۆ جیگرکردنی شتومهکی تیکه ل و پتکه لی وهک قوتوو، و چارهکانی ئه م دۆلابه، به لام پئ دهجیت شتی

وايان نه بښت. تن دهگه یت؟ ده مویست باوهر به خوم به ینم شتیګ تن گه یشتموم، به لام زور سرکه وتوو نه بووم. هر دووګمان ماوویه کی د ریز بیدمګ بووین. دواچار کوتی: "جا کی د زمانیت مرقف بچی به م شتویه، یاخو به جړتکی تره؟" پاشان کوتی: "ناخ، خوزګه به راستی پزیشک ده بویت و منت فیر ده کرد جه سته مان چیه و چی له کله له و له شاندا هیه." وا ده هاته پش چاو که میک شهرم بکات. له بهر نه وهی نه یده ویست بمرستیخت، به شتویه کی سرووشتی رای گه یاند: "له وانه نیم خوم به ده سته و به دم، تا کوتایی به رده وام دهم. هم له بهر نه وهی پر قش زانینی ناکام و هم به وهی نه وهی شتیګی تر شک نابهم بیکم. من تن نه ده گه یشتم، به لام نه گهر بیرم ده کرده وه همو نه و شتانه له منه وه فیر بووه، بسکای سمیلم ده هات.

له کاته کانی دواتر دا وهک نه وهی هر دووګمان بزاین واتهی نه م قسه یه چیه، له سهریه ک دوو باره مان ده کرده وه. له م بریار گرتنه ی خویدا وهک قوتابییه کی خه یالغراوان و به رده وام پرسیارګر خوی پشمان ددها. هر جاریک ده یګوت تا کوتایی به دوا ی نه م کاره وه دهم، من وا هم ستم ده کرد بینری نالینی خه مګین و هه لچووی نه فیندارتکی ده سته و ستم پرسیار ی هقکاری نه و نه هاهمه تیانه ده کات که به سهری هاتوون. له و ماوویه دا نه و قسه یه ی زور ده گوته وه. کاتیک به خوسازدانی یه نیچه ره کانی بق یاخی بوون دهمانی، ده یګوته وه. دوا ی نه وهی بق منی ده گنرپاوه چو مندلانی دهرزخانه زیاتر پر قش فریشتن نه ک نه ستیره، دوپاتی ده کرده وه. پاش کرینی ده ستنووسیک به چهره یه ک پاره و پش نه وهی له خویندنه و میدا بگاته نیوهی، به تووړه بوونه وه توړی ددهایه لوه، هه مان شتی کاوژ ده کرده وه. دوا ی گه پانه وهی له کن دستان ی موه قیتخانه که نیدی وهک خوویه ک سهری لی ددها، ده یپرسته وه. پاش خواردنی سهرما له گهرماو به وهی باش گهرم نه کردنی و دوا ی نه وهی له پال کتیبه خو شه ویسته کانیدا له سهر لیفه ی به گول نه خشیندراو پال ده کوت و پاش نه وهی له حهوشی مزکوت کویت له قسه ی تووړه هاتی ده ستنوژ هه لګران ده کرت، هه مان بالوره ی ده گوته وه. دوا ی

ئەوێ بیستی ئینیساییەکان پەوێ کەشتیی ئەمانیان بەزاندووێ و پاش ئەوێ
بەدەدان بەخۆداکرتنەوێ گۆیی بۆ خەلکی کەرەک پادەگرت کە پێیان دەگوت و
خەریکە تەمەنی بەسەر دەچیت و بۆ ئەوێ هاتوون هانی بدەن ژن بەیتیت،
دیسان هەمان شتی دەگوتەوێ: تا کۆتایی بەدوای ئەم کارەوێ دەبم.

ئێستا بیر دەکەمەوێ: کام خۆتەر لەوانەێ ئەم نووسراوێم تا کۆتایی
دەخۆتەنەوێ و بە پشووێژێ بەدوای پووداوەکان، یان هەر شتیکی تری
خەیاڵکردی خۆمدا دەچن، دەتوانیت بلیت خۆجە پابەندی ئەم بەیتەێ خۆی
نەبوو؟

له پۆژیکێ کۆتایی به هاردا بیستمان تهرمی حوسین ئه فهندی گهره ی ئه ستیره ناسان له نیریک ناوچه ی نیستینه ی قه راغ تهنگه ی بوسفور دژرا وه ته وه . که واته والی له دوایین ساندا فه توای کوشتنی دهر کردبوو . ئه ویش ئه وه نه بوو سه ر کز بکات و له حه شارگه ی خۆیدا ئارا م بگرت ، بگره به راست و چه پدا نامه ی دهنارد و دهینوسی نیشانه ی مردنی والی سادق پاشا دهر که و ته وه و به م زوانه دهریت . به مجۆره ، حوسین ئه فهندی شوینی خۆی ئاشکرا کردبوو ، هه ولی دابوو روو له ئه نادۆل بکات ، به لام پیاوکۆزان خۆیان گه یاندبووه به له مه که ی و خنکاندبوویان . خۆچه بیستی ده ست به سه ر مال و سامانی گهره ی ئه ستیره ناساندا گیرا وه و که وته هه ولدان بق به ده سته ی نانی کاغه ز و کتیب و ده فته ره کانی . بق ئه مه ش ، هه رچی پاره یه ک کۆی کردبووه وه ، کردی به قورگی به رتیلخۆراندا . ئیوارانیکی درهنگ سندووقیکی گهره ی بق ماله یه هینایه وه و به هه فته یه ک هه زاران په ره ی ناو سندووقه که ی خۆنده وه . دوا جار به هه لچوونه وه گوتی شتی زۆر باشتەر له وانه ی ده ست دیت .

هه ر ئه وه نده ی ده سته ی کرد به کار ، منیش هاوکاریم کرد . بق دوو کتیب به ناوی "حياة الحيوان وعجائب المخلوقات" که به یاری دابوو پیشکیش به سولتانی بکات ، من باسی ئه وه ئه سپه جوان و گویدریژه ئاسایی و که رویشک و مارمیلکانه م بق گتیرایه وه که له باخچه ی فراوان و میترگی ماله که ی ئه مپۆلیماندا دیبوومن . دوا ی ئه وه ی خۆچه به ئامازه یه ک له سنوورداریبوونی بیره وه ریه کانم منی ئاگادار کرده وه ، بقی قه رهنگی و سمیلداری ناو حه وزی نیلوفه ری ، تووتیی شینی سیسیلیاییی زمان و ئه و سمقرا نه م بیر که وته وه که

پیش جووتبونیان، بهرامبر بهیهک داده‌نیشان و تووکی یه‌کتریان پاک ده‌کرده‌وه. هه‌موو نه‌مانه‌م بۆی گێڕایه‌وه. ژیاانی میرووله که زۆر مایه‌ی بایه‌خ پیدانی سولتان بوو، به‌لام به‌هۆی پاک و خاوتینی له‌ پاده‌به‌دهری حه‌وشه‌ی ناوه‌وه‌ی کۆشکه‌وه‌ وهک پێویست زانیاری له‌و باره‌وه‌ نه‌بوو، بوو به‌ یه‌کیک له‌ به‌شه‌کانی کتێبه‌که و ماوه‌یه‌کی درێژ کارمان له‌سه‌ر کرد.

خۆچه له‌گه‌ڵ ده‌ستکردن به‌ نووسینه‌وه‌ی ژیاانی پیکویتی و لۆجیکداری میرووله‌دا، پیشبینی ده‌کرد ئێمه هه‌مان کات سولتان په‌روه‌ده‌ش ده‌که‌ین. بۆ ئه‌و مه‌به‌سته، باسکردنی میرووله‌ی ره‌شی ناسراوی به‌لای ئێمه‌وه به‌که‌م زانی و باسی چۆنییه‌تی نه‌زمی میرووله سووره‌کانی ئه‌مریکای گێڕایه‌وه، ئه‌مه‌ش بیرۆکه‌ی ئه‌وه‌ی پێی به‌خشی کتێبکی هه‌مان کات خه‌مگین و سوودبه‌خش سه‌باره‌ت به‌ به‌سه‌ره‌اته‌کانی خه‌لکی خۆجێی ده‌به‌نگی ئه‌و وڵاته‌ پر له‌ ماره‌ی ئه‌مریکای پێ ده‌گوتریت و پووداوه‌کان هیچ شتیکیان له‌ په‌وتی ژیاانیان نه‌گۆڕیبوو، بنووسیت. به‌ده‌م گێڕانه‌وه‌ی ورده‌کارییه‌کانه‌وه، گوئی به‌سه‌ره‌اتی ئه‌و پادشا منداڵه‌ش ده‌نووسم که له‌به‌ر بایه‌خ نه‌دانی به‌ زانست، گاوه‌هه‌کانی ئیسپانیا دوا‌جار له‌سه‌ر مێخ دایاننیشان، به‌لام خۆچه هه‌رگیز غیره‌تی نه‌کرد ئه‌و کتێبه ته‌واو بکات. نیگاره‌کانی ئه‌و وه‌ستای میناتوره‌ی بانگمان کردبوو وێنه‌ی گامیشی بالدار و گای شه‌ش پێ و ماری دووسه‌رمان به‌شپوه‌یه‌کی به‌رجه‌سته بۆ بکیشیت، جێی په‌زماه‌ندیان نه‌بوو. خۆچه گوئی: "راستی له‌ رابردوودا به‌و جۆره‌ بوو، به‌لام ئێستا هه‌موو نیگاریک سێ په‌هه‌ند و سێبه‌ری پاسته‌قینه‌ی هه‌یه. تۆ به‌روانه، ته‌ناته‌ت میرووله‌یه‌کی زۆر ئاسایی، وهک ئه‌وه‌ی هاوچمکی خۆی به‌دوای خۆیدا رابکیشیت، سێبه‌ری خۆی هه‌لگرتوو و له‌سه‌رخۆ ده‌یگوازیته‌وه.

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی سولتان هیچ لێی نه‌پرسییه‌وه، بریاری دا کتێبه‌کان له‌ پێی والیه‌وه پیشکیش به‌ سولتان بکات، به‌لام دواتر زۆر له‌مه په‌شیمان بووه‌وه. والی گوتبووی: "ئه‌ستیره‌ناسی سۆفیگه‌رییه، حوسێن ئه‌فهندی ده‌ستی دابوو کاری بالاتر له‌ به‌ژنی خۆی و ده‌ستی کردبوو به‌ فرت و فێلی سیاسی.

نیستاش گومانم ههیه تۆ چاروت له جێی ئه‌و بریبه‌یت. من بروام به‌ شتیگ هه‌یه زانستی پێ ده‌گوتریت. نه‌مه‌ش پێوه‌ندیی به‌ چه‌که‌وه‌ هه‌یه، نه‌ک به‌ نه‌ستیروه‌وه. نه‌ستیروه‌ناسی کارێکه‌ نه‌گه‌یه‌تی به‌دواوه‌یه. نه‌مه‌شم له‌وه‌وه‌ بۆ ده‌رکه‌وتوه‌وه‌ هه‌موو ئه‌وانه‌ی چوونه‌ته‌ ئه‌و کاره‌وه، یان کوژاون، یاخۆ له‌ هه‌مووی خراپتر، پۆژیک له‌ پۆژان به‌شیه‌یه‌کی نه‌یه‌نی بێ سه‌روشۆن کران، بۆیه‌ به‌هیچ جۆریک نامه‌وت تۆ که‌ زۆرم خۆش ده‌وێت و باوه‌رم به‌ زانسته‌که‌ت هه‌یه، ئه‌و ئه‌رکه‌ بگریته‌ نه‌ستۆ. بریار وایه‌ پۆستی که‌وره‌ی نه‌ستیروه‌ناسان بدریت به‌ سدقی ئه‌فه‌ندی. ئه‌و، به‌شی ئه‌وه‌ که‌مزه‌ و ساویلکه‌یه‌ بتوانیت پێداویستییه‌کانی ئه‌و ئه‌رکه‌ به‌جێ بگه‌یه‌نیت. بیستومه‌ ده‌ست به‌ سه‌ر کتێبه‌کانی که‌وره‌ی نه‌ستیروه‌ناسانی پێشوه‌دا گرتوه‌وه. داوات لێ ده‌که‌م توخنی ئه‌و کاره‌ نه‌که‌ویت. "خۆجەش پێی گوتبوو له‌ زانست بترازیت، خۆی به‌هیچ شتیکی تره‌وه‌ خه‌ریک ناکات. پاشان ئه‌و کتێبه‌انه‌ی دابووین که‌ ده‌یویست به‌ سولتانی بگه‌یه‌نیت. ئێواره‌ له‌ مāl گوتی له‌ زانست بترازیت، خۆی به‌هیچ شتیکی تره‌وه‌ سه‌رقال ناکات، به‌لام هه‌رچیبه‌که‌ له‌ پێناوی پێوه‌کردنی زانسته‌که‌یدا پێویست بیت، ده‌یکات، وه‌ک سه‌رمته‌ی کاریش، نه‌فه‌رتی له‌ والی کرد.

مانگی دواتر، ئه‌و ده‌مه‌ی په‌رۆشی زانینی چۆنیه‌تی کاردانه‌وه‌ی سولتانی منداڵ بووین له‌ به‌رامبه‌ر ئاژه‌له‌ په‌نگاو په‌نگه‌کانی زاده‌ی خه‌یالی ئێمه‌، خۆجە بیرێ له‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌ بۆچی ده‌بیت تا ئێستا له‌ کۆشکه‌وه‌ بانگ نه‌که‌رابیت؟ دواچار بۆ راو بانگیان کرد. پێکه‌وه‌ چووین بۆ کۆشکی میراخۆر له‌ که‌ناری چه‌می کاغه‌زخانه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و له‌ ته‌نیشته‌ سولتانه‌وه‌ بیت و منیش له‌ دووره‌وه‌ سه‌یری به‌زمی راو بکه‌م. ئه‌و ناوه‌ زۆر جه‌نجال بوو. سه‌رکرده‌ی پاسه‌وانان گشت شتیکی ئاماده‌ کردبوو. هه‌موومان بینیمان چۆن که‌روێشک و پێوی به‌ره‌لا کران و تازی نیشتنه‌ سه‌ریان، سه‌رجه‌م چاوه‌کان بینیمان چۆن یه‌کیک له‌ که‌روێشکه‌کان له‌ هاوڕێکانی جیا بووه‌وه‌ و خۆی هه‌ڵدایه‌ ئاوه‌وه، به‌ مه‌له‌ خۆی که‌یانه‌ ئه‌وه‌یری ئاو، بینیمان و گویمان لێ بوو پاسه‌وانه‌کان

ویستیان لهویش سهگی تێ بهردهن، بهلام سولتان مۆلەتی نه‌دا و گوتی: "با که‌رویشک نازاد بیت." سه‌گتکی به‌ره‌لا له‌وبه‌ری ڤووبار بوو، که‌رویشکی به‌سته‌زمان دیسانه‌وه خۆی هه‌لدایه‌ ناو ناو، به‌لام سه‌گکه‌ فریای که‌وت و گرتی. پاسه‌وانه‌کان ده‌ستبه‌جێ خۆیان گه‌یانده‌ی و که‌رویشکیان له‌ ده‌می ده‌ره‌ینا، هه‌ینایانه‌ به‌رده‌می سولتانی منداڵ، ئه‌ویش په‌کسه‌ر که‌رویشکی پشکنی و دلخۆس بوو به‌وه‌ی برینی سه‌ختی پتوه‌ نه‌بوو. پاشان ده‌ستووری دا ببریته‌ سه‌ر شاخ و له‌وێ نازاد بکریته‌، دواتر، ئاپۆڤه‌یه‌ک که‌ خۆچه‌ و گرگه‌ قژ سووره‌که‌شم له‌ ناویاندا بینی، له‌ ده‌وری سولتان گرد بوونه‌وه‌.

خۆچه‌، ئیواره‌ گه‌یراه‌وه‌ گوتی: سولتان ڤرسیاری چۆنه‌تیی لیکدانه‌وه‌ی ڤووداوه‌که‌ی کردبوو. دوا‌ی هه‌مووان نۆزه‌ی خۆچه‌ هاتبوو قسه‌ بکات و گوتبووی له‌ شوێنی چاوه‌ڤوان نه‌کراوه‌وه‌ دوژمن بق سولتان په‌یدا ده‌بیت، به‌لام بێ دهرد و به‌لا له‌ مه‌ترسییه‌ دێته‌ ده‌رێ، ئاپۆڤه‌که‌، هه‌ولیان دا‌بوو لیکدانه‌وه‌که‌ی خۆچه‌، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی باس له‌ دوژمن و مه‌ترسیی مردن ده‌کات و تنانه‌ت سولتان له‌گه‌ڵ که‌رویشکدا به‌راورد ده‌کات، خراپ له‌ سولتان بگه‌یه‌نن، به‌لام سولتان هه‌موویانی، به‌ سدقی ئه‌فه‌ندیی گه‌وره‌ی ئه‌ستیره‌ناسانیشه‌وه‌ بێده‌نگ ده‌کات ده‌لیت قسه‌کانی خۆچه‌ ده‌کات به‌ گواره‌ و له‌ گوێیان ده‌کات. پاشان به‌دم سه‌یرکردنی نیشته‌وه‌ی چهند بازیک به‌سه‌ر قه‌له‌ڤه‌شپکه‌وه‌ و بینی کۆتاییی خه‌مگینی ڤۆییه‌ک که‌ به‌هه‌موو تواناوه‌ به‌رگری له‌ خۆی ده‌کرد و له‌ ئاکامدا تاژییه‌ بێ شه‌رمه‌کان له‌توپه‌تیان کرد، سولتان گوتبووی شپه‌ره‌که‌ی دوو به‌چه‌کی بووه‌، په‌کیکیان نێره‌، ئه‌وی تریان مێیه‌ و هه‌ردووکیشیان هاوکیشی په‌کترن و کتێبه‌کانی ئاژه‌لانیشی زۆر به‌دل بووه‌. ڤرسیاری گای باڵ شین و پشیلە‌ی په‌مه‌یی میترکه‌کانی که‌ناری ڤووباری نیلی کردبوو. خۆچه‌ به‌شپوه‌یه‌کی سه‌یر مه‌ستی سه‌رکه‌وتن بوو، هه‌مان کات ترسیشی لێ نیشتبوو.

ماوه‌یه‌کی زۆر دوا‌ی ئه‌وه‌ هه‌والمان زانی چهند شتیک له‌ کۆشکدا ڤووبان داوه‌: سولتان کوێسه‌م ده‌ستی له‌گه‌ڵ ئاغا‌کانی په‌نیچه‌ره‌ تیکه‌ڵ کردووه‌ و

نەخشەپەکی داپشتوو بە کوشتدانی سولتان و دایکی و دانانی سازاده سلیمان لە جێی سولتان، بەلام هەولەکەیی سەری نەگرتوو. تا مردن دەست خرابوووە بینا قاقای سولتان کوێسەم و خوێن لە دەم و لووتی فیچقەیی کردبوو. خۆجە هەوالی پروداوەکانی لە میانەی قسە و قسەلۆکی هارپێی گەمژەکانی دەچوو نە مەقسەتخانەو پێ دەکەشت. جاروباریش دەچوو دەرخانە، نەگەرنا، پروی لە هیچ شوێنێکی دی نەدەکرد.

لە پایزدا بیرى کردووە جاریکی تر بێردۆزە کۆسمۆگرافی بگرتووە دەست، بەلام تووشی ناو مێدی بوو: روانگەخانەیک پێویست بوو. دەگوت هەرەگ چۆن گەمژەکان قرووشیک بە ئێستێرە نادەن، ئێستێرەکانیش هیچ بایەخێک بۆ ئەوان دانانین. زستان هات و تەم پۆزگاری داگرت. پۆزیک بیستمان والی لە کار دوور خراوەتووە. وێستبوویان ئێویش بخنکێن، بەلام دایە سولتان پازی نەبوویوو. دەست بەسەر مالا و مولکیدا گیرابوو، خۆشی بۆ ئێرزنجان دوور خرابوووە. دواتر جگە لە هەوالی مردنی، هیچ دەنگوباسێکی تریمان پێ نەگەشتووە. خۆجە گوتی ئیدی لە کەس ناترسێت و قەرزاری هیچ کەسیکیش نییە. نەمزانی داخۆ لەو کاتەدا بیرى لەوە کردووەتووە زۆر شت لە منووە فێر بوو، یاخۆ نا؟ ئیدی نە لە منداڵە کە دەترسا و نە لە دایکی. دەگوت دروشمی: "یان گەشتن بە لوتکەیی دەولەت، یان مردار بوونەو وەک قەلەڕەشکە ئی بەرز کردووەتووە! لە مالا بە بێدەنگی لە ناو کتێبەکانماندا دادەنیشین، لە بارەیی مێروولە سوورەکانی ئەمریکاوە دەدوین و خەیاڵاتی مێروولەنامەپەکی نوێمان دادەپشت.

ئەو زستانەشمان وەک زۆری پێشووتر و دواتر لە مالا بەسەر برد. هیچ شتێک نەقەوما. لە شەوانی سارددا، لە نەهۆمی خوارووەی مالاوە کە بای باکور لە دەرگا و پەنجەرەکانەو خۆی پێدا دەکرد، دادەنیشتین و قسەمان دەکرد. ئیدی بە چاوی سووک بۆمی نەدەروانی، یان وای پێشان دەدا بەو جۆرە بۆم ناپوانی. من، هۆی ئەم تیزیکبوونەو ئێوم گەپاندەو بۆ ئەوێ نە لە کۆشک و نە لە دەرووبەری کۆشکەو کەس بەدویدا نەدەنارد.

جاروباریش بیرم دهمکردهوه ئه‌ویش وهک من لیکچوونی نیتوانمان ده‌بینیت. به خۆم ده‌گوت ئیدی کاتیک سه‌یری من ده‌کات، خۆی ده‌بینیت، به‌په‌رۆش بووم بزائم له‌و ساتانه‌دا بیر له‌ چی ده‌کاته‌وه. کتیب‌تکی تری درێژمان له‌سه‌ر ئازە‌لان ته‌واو کردبوو، به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی والی دوور خرابووه و خۆجە‌ش ده‌یگوت ئاماده‌ نییه‌ بۆنی ده‌می ناسیاوه دووره‌کانی هاتوچۆکه‌ری کۆشک بکات، کتیب‌ه‌که‌ هه‌روا له‌سه‌ر می‌ز که‌وتبوو. جاروبار، له‌ بێ‌زاریی پۆزانی بێ‌کاریم‌دا، په‌ره‌کانیم هه‌له‌ده‌ایه‌وه و سه‌یری نیگاری کولله‌ی مۆر و ماسیه‌ی فریوه‌کانی ده‌ستکاری خۆم دهم‌کرد و به‌په‌رۆش بووم بزائم سوڵتان له‌ کاتی خۆتندنه‌وه‌ی ئهم دێرانه‌دا بیر له‌ چی ده‌کاته‌وه.

سه‌رهای به‌هار ئینجا خۆجە بانگ کرا. سوڵتانی مندال به‌ بینینی خۆجە زۆر که‌یفخۆش بووه. به‌گوێزه‌ی قسه‌کانی خۆجە، له‌ سه‌رجه‌م ره‌فتار و گوتارییه‌وه بۆی دهم‌که‌وتبوو ماوه‌یه‌کی درێژه‌ بیر له‌ خۆجە کردووه‌ته‌وه، به‌لام به‌هۆی پالە‌په‌ستۆی گه‌جەر و گۆجهری دهم‌رویه‌روه له‌ دووی نه‌ناردووه. سوڵتان په‌سه‌ر بریوه‌وه سه‌ر پیلانه‌که‌ی نه‌نکی و گوته‌بووی خۆجە پێشبینیی ئهم مه‌ترسییه‌ی کردووه، به‌لام هه‌مان کات پێشبینیی ئه‌وه‌شی کردووه سوڵتان به‌ سه‌لامه‌تی له‌و مه‌ترسییه‌ی رزگاری ده‌بیت. سوڵتان، ئه‌و شه‌وه هه‌یج له‌ ژاوه‌ژاوی به‌نیازی له‌ ناویردنی ئه‌و سازکراو نه‌ترساوه، چونکه ئه‌و سه‌گه ناپاکه‌ی بیر که‌وتبووه‌وه که‌ دانه‌کانی کاریان له‌ که‌روێشکه‌که نه‌کردبوو. سوڵتان، دوا‌ی پیا‌ه‌لدان و ستایش‌کردن، ده‌ستووری دا‌بوو له‌ شوێنێکی گونجاو کێلگه‌یه‌ک بدریت به‌ خۆجە، به‌ره‌وه‌ی کار به‌ فالگرتنه‌وه بگات، خۆجە ناچار بوو‌بوو بێ‌ته‌ دهره‌وه. پێشیان گوته‌بوو ده‌بیت بۆ به‌راتی کێلگه‌که تا کۆتایی وهرزی هاوین چاوه‌ڕێ بکات.

خۆجە له‌ ماوه‌ی چاوه‌روانی‌کردندا و به‌ پشت‌به‌ستن به‌ دا‌هاتی کێلگه‌که‌ی، نه‌خشه‌ی دا‌رشت بۆ دامه‌زاندنی روانگه‌خانه‌یه‌کی بچووک له‌ با‌خچه‌ی ماله‌وه‌دا. پێ‌وانه‌کانی ئه‌و چاله‌ی ده‌بوو هه‌لبه‌که‌ ندریت و تی‌چوونی ئه‌و نامێرانه‌ی پێ‌ویست بوو جێگیر بکڕین، حسیب کرد، به‌لام ئهمجاریان هه‌ر زۆر

زوو بېزار بوو. لهو سهرویه نه ده دا دهستنوسېکی به هیلیکی ناخوښ نووسراوی کتیبېکی دژبیه وه. دهستنوسه که نه جامی چاودیریکردنی نه ستیره ی له لایه ن سوږی ته قیه دین ناوټکه وه له خو گرتیو. دوو مانگی خو ی به پشکیننی راستی و دروستی چاودیریکردنه کانه وه به خرج دا، به لام له بهر نه وه ی بوی ناشکرا نه بوو کام هله له نامیره هرزان به هاکانی خو ی و کامیان له ته قیه دین خو ی و کامیان له بی سهرویه یی کتیبه دهستوخه ناخوښه کوه سهرچاوه ی گرتوه، له ناکامدا به هه لچوونه وه دهستی له کار هه لگرت. نهو شته ی زیاتر رقی هه لساند، چهند به یتکی سهروادار و هاوکیش بوون که به شتوازی شه شه وانه حسیب کرابوون و له لایه ن په کیک له خاوه نه کانی پیشووتری کتیبه کوه خرتندرابوونه نیوان خشته ی سیگوشه یی هیله کانه وه. خاوه نی کتیبه که به به کاره یانی حسیبی نه بجه د و به گرته به ری شتوازی تر، چهند بچوونیک ساده ی سهاره ت به داهاتووی جیهان خستبووه پوو: بهو پتیه ده بوو کابرا دواچار له دوا ی چوار کچ، کوړکی ببیت، په تایه ک بلاو ببیته وه بی تاوانان له گوناهاکاران جیا دهکانه وه و بهانه دین نه هه ندی هاوسیشی ده مرئ، خوچه، نه گهرچی له سهره تاوه که یی به خویندنه وه نهو فالانه ده هات، به لام دواتر دوو چاری ناو میدی بوو. نیدی به باوه به خو بوونیک سهر و ترسناکوه باسی ناواخنی میتشکمانی ده کرد. به جوړیک ده دوا ی وک نه وه ی باسی سندو وگه لیک بکین و بتوانین سهریان هه لبدنه وه و سهری ناویان بکین، یان باسی دلا به کانی ناو ژووره که بکین.

نهو کیلگه یی سولتان دهستووی دابو بدریت به خوچه، نه له کو تاییی هاوین و نه له سهره تای زستاندا به ناوییه وه نه کرا. له به هاریشدا پتیا ن گوتبوو تو مارکی نو تی بچ ده کریت و ده بیت چاوه یی بکات. لهو ماوه یه دا، نه گهر جار به جار یش بوا یه، بچ کو شک بانگ ده کرا و وه لامی پرسیاره کانی سولتانی له مه ی لیکدانه وه ی په دابوونی درزیک له ناوینده، برووسکه یه کی سهوز له که ناری دووړگی یاسیادا، وردوخا شبوونی سوراحیه کی په نگ

سووری خوینینی پر له ناوی گیللاس له شویني خړیدا و سهبارت به ناژه له کانی ناو دواين کتیبی نیمه ی دمايه وه. پاش گهړانه وه بق مال، دهیگوت منداله که گه یشتووه ته قوناغی پیگه یشتن. نه مهش باشتړین قوناغه بق کاریگه ریدانان له سره مرقف و دهیگوت سولتان دهخاته ناوله پی دهستی.

بق نه و مه به سته دهستی کرد به نووسینی کتیبی کی سر له بهر نوی. له منه و کتایبی نازتیکه کان و بیره وهریبه کانی کورتیز ی بیستبو، هر له سره تاشوه چیړکی نه و پادشا منداله به له نغازه ی له خه یالدا بوو که به هوی پشگوختستنی زانسته وه له سره میخ دانیشیند رابوو. نه و ماویه له باره ی که سانیک ی بی نامووسه وه قسه ی ده کرد که به تۆپ و نامیری شهر و نه فسانه و چه که وه له کاتی خه ودا په لاماری مرقفه باشه کانیان داوه و ناچار یان کردوون سر بق نه زمی نه مان دابنه وینن، به لام نه و شتانه ی خه ریکی نووسینیان بوو، ماویه کی درېژ له منی شار دنه وه. پیم وا بوو چاوه پتی سر نه جی منی ده کرد، به لام تاسه ی نیشتمانم له وړژانه دا له پر بهر و ناو میډیبه کی قول به کی شمی کرد بوو، نه مهش رقی منی له بهرام بهر خوجه دا نه ستوور تر کرد بوو. په رۆشی خۆم جل و کرد و توانیم له بایه خ نه دان به و نامانجان ه ی به زیرمکی خوی و به پشت به ستن به خویندنه وه ی چند کتیبی کی شپ و هرزان به ها و به گپړانه و ه کانی من به دهستی هی نابوو، سر که و توو بم. به مجر ه، به شادمانی به و به بینیم چۆن رۆژ به رۆژ، سر ه تا متمان ه ی به خوی و دواتر به و شته نه ما که سره قالی نووسینی بوو.

دهچوه ژووری بچو کی سره وه و وک ژووری کار به کاری دهینا، له بهر دم نه و میزه ی من به دروست کردنم دابوو، داده نیشت، بگړه بیریشی ده کرد وه، به لام نه یدم توانی بنووسیت. هه ستم ده کرد ناتوانیت بنووسیت. دهمزانی تا رای من له باره ی بچوونه کانی خوی به نه زانیت، ناوړیت بنووسیت. نه وه ی وای لی ده کرد متمان ه ی به خوی نه بیت، هر که موکورتی بچوونه ساده کانی من نه بوو که به لای نه وه و مایه ی رق لی بوونه وه بوو. راستی به که ی، نه و دیویست زانسته کانی من و بیر کردنه وه ی "نه وانه ی" گشت

ئەو چاۋ قوتوۋى زانستانەيان لە مېشىكى مندا چەسپاندېبوو، فېر بېيەت، گەلق ئەوانە لە پەموشىكى ۋەك ئەۋەى ئەمدا چۆن بېر دەكەنەۋە؟ ئەمە پرسىياريك بوو دەيوست ژيانى خۆى لە پېناۋدا دابنيت و لە منى بكات، بەلام نەيدەمكرد! ئاى چەندە چاۋەرېم كرد پى بە جەرگى خۆيدا بىت و راست و مەردانە ئەو پرسىيارەم لى بكات! بەلام نەپېرسى، دواى ماۋەيك دەستى لەو كىتېبە ھەلگرت، جا نازانم تەۋاى كرد، ياخۇ نا، سەرلەنوئ گەراپەۋە سەر بەزىمى "گەمزەكان"، دەيگوت پېرەۋكردنى زانستى راستەقىنە بە تىگەيشتن لە ھۆكارى گەمزەي ئەواندا تى دەپەرېت، بە زانينى ھۆى ئەۋەى بۆچى مېشكىيان وايە و پاشان بېرکردنەۋە لەبەر رۆشنايىي بەرئەنجامەكانيدا! بەخۆم دەگوت لە ناۋمىديدا ھەمان شت كاۋىژ دەكانەۋە، چونكە لە كۆشكەۋە نامازەى بانگەيشتى چاۋەرۋانكرارى پى نەدەگەيشت، كات بەفېرې دەچو، قۇناغى بالقېۋونى سولتانىش بە كەلكى ھېچى ئەۋتق نەدەھات.

لە ھاۋينى پېش گەيشتنى كۆپرەلو مەمەد پاشا بە پلەى باشۋەزىر، خۆجە دۋاجار بە كىلگەكەى شاد بوو، بەدلى خۆى شوئىنكى گونجاي ھەلېژارد، داھاتى دوو ئاشى ئاۋى دەۋرۋەرى گەبزە و داھاتى دوو گوندى سەعاتە پتەك دوور لە شارۆچكەكەى بۆ ديارى كرابوو، لە ۋادەى بەرۋېووم كۆكردنەۋەدا چوۋىن بۆ گەبزە و ھەمان خانوۋە كۆنەكەى پېشۋومان بەكرى كرت، چونكە بەرېككەوت چۆل كرابوو، بەلام خۆجە ئەو مانگانەى لەۋيمان بەسەر بردېوو، ئەو پۇژانەى من مېزەكەم لاي دارتاش ھېناپەۋە و ئەو نەفرەتى لى دەكرد، ھەموۋى لە بېر كرىدېوو، ۋا ديار بوو بېرەۋەرىيەكانى ئەمىش ۋەك مالەكە كۆن و دزېو بوۋىن، توۋشى پى ئۆقرەيپەكىش ھاتېوو بوارى پى نەدەدا خۆى بەھېچ شتىكى پابردوۋەۋە خەرىك بكات، چەند جارېك سەردانى گوندىنشەكانى كرد و كاروبارەكانى بەسەر كرىدەۋە، بېرى داھاتەكانى سالى پېشۋوى بۆ ئاشكرا بوو، ئاشكراشى كرد لە ژېر كاريگەرىي ئەحمەد پاشاى تەرخونچوۋدا كە ئەم ناۋى لە دۆستەكانى خۆپەۋە لە مەھىتخانىە بېستېوو، فېرى شىۋازىك بوۋە بۆ تۆماركردنى بېرى داھاتى كىلگەكەى بەجۆرېكى سادە

و شیاوی تیگه یشتن.

به لّام بهم داهینانه شهوه رانه وهستا، چونکه نه باوه‌ری به ره‌سه‌نایه‌تی و نه به سووده‌کانی هه‌بوو. دانیشتنه‌کانی شه‌وانه‌ی له باخچه‌ی پشت‌وه‌ی مالّ و روانینی بۆ ناسمان سه‌ره‌له‌نوئێ خولای گه‌ردوونناسی تیدا زیندوو کردبووه‌وه. جارتیکیان منیش غیره‌تم خسته به‌ر، چونکه پیم وا بوو ده‌توانیت بیر و پامانی خۆی هه‌نگاوێک بباته پیتشه‌وه، به‌لّام ئه‌و نیازی چاودێریکردن، یان به‌ره‌مه‌پێنانی ئه‌قڵی نه‌بوو. مندا لّان و هۆشمه‌ندترین ئه‌و گه‌نجانه‌ی له گوند و له گه‌یزه ده‌یناسین، بۆ مالّ بانگ کرد و پێیانی راگه‌یاند فێری به‌رزترین زانستیان ده‌کات. منی نارده‌وه بۆ ئه‌سته‌نبوول بۆ هینانی میناتور و زمه‌نگه‌کان، خۆیشی ده‌ستیکی پیاپاندا هینایه‌وه، چه‌وری کردن و له باخچه‌دا بۆ میتوانه‌کانی دامه‌زراند. ئیوارانیک، به‌هیتز و به ئومێدیکێ زۆره‌وه، من نه‌توانی تێ بگه‌م له کوێوه سه‌رچاوه ده‌گریت، به‌جۆش و بێ زیاد پتوه‌مان ئه‌و بیردۆزانه‌ی ناسمانی دوویات کرده‌وه که پیتشر بۆ والی و دواتر بۆ سوولتانی شی کردبوونه‌وه. رۆژی دواتر له‌به‌ر ده‌رگای ماله‌که‌ماندا دلی کونکونی مه‌رێکمان دۆزیه‌وه هیتشتا خۆینی لێ ده‌چۆرا. ئه‌مه به‌س بوو بۆ ئه‌وه‌ی بۆ دواجار هیوای خۆمان له گه‌ردوونناسی و ئه‌و ئاپۆره‌په‌ش به‌یرین که بێ ئه‌وه‌ی ته‌نانه‌ت پرسیارێکیش بگه‌ن، له نیوه‌ی شه‌ودا بلّاوه‌یان کرد و هه‌رکەس بۆ مالی خۆی گه‌راپه‌وه.

ئهم دۆزانه‌شی زۆر گه‌وره نه‌کرده‌وه و به‌سه‌ر خۆی نه‌هینا. پێی وا بوو ئه‌وانه که‌سانیک نین له خولانه‌وه‌ی زه‌وی و ئه‌ستیره‌کان تێ بگه‌ن و پتووستیش ناکات له‌م کاته‌دا تێ بگه‌ن. ئه‌وه‌ی ده‌بوو له‌م باباته تێ بگات، که‌ستیک بوو له ده‌ورانی باڵقبووندا بوو. له‌وانه‌یه له ئاماده‌نه‌بوونماندا منه‌مانی کردبیت. که‌چی ئیمه وا خه‌ریکه لێره له پیناوی به ده‌ستخستنی چوار پینچ قروشی دوا کۆکردنه‌وه‌ی به‌روبووم ئه‌و هه‌له له ده‌ست ده‌دمین. یه‌کسه‌ر دوا ئه‌وه‌ی کاروباره‌کانی خۆمان جۆر کرد، یه‌کێک له لاوه ئاوه‌زیامه‌کانی به‌رواله‌ت هۆشمه‌ندترینی لاوی دێی به سه‌ریاله‌ کرت و خۆمان

گه ږاینه وه بڼ تهسته نیول.

سۍ سالی دواى نه وه له پیزی خراپترین سالانى ئیمدا بوون، هر پښتیک و مانگیک و وهرزیک به سهرمان دهرېد، دوو باره بوونه ویهکی بیتزار و وهرسکهری پښ و مانگ و وهرزی پششوی خویان بوون، به دم دهر و نائومیډیه وه هه مان شته کانی پششومان دهینییه وه و دهتگوت چاوه پتی دږانیکى ناولی نه نراو بکهن، دیسان ناویه ناو له کڅشکوه به دواى خڅجه دا دهنیردرا و داواى لیکدانه وه بۍ شهرمانه ی لی دهرکرا، دیسان، هه موو دوانیوه پښه کی پښانى پینجشمه له گهل هاوژانیا ره کانی خڅیدا له موه قیتخانه به یهک دهگه یشتن و قسه و باسیان نالوگږ دهرکړد، نهگهرچی به هه مان پښکویکی جارانش نه بوو، به لام دیسان به انیان قوتابیانی دهینی و لیانی دها، دیسان، سهره پای نه وهی که متک شل بوو بوو، به لام هیتشتا دهیتوانی خڅی له بهرامهر نهو که سانه دا رابگریت که بهمه بهستی هاندانی نه م بڼ ژنان هینان دههاتن، دیسان، ناچار دهو له پیناوی خه وتن له گهل ژاندا کوڅ له موزیکیک بگریت که خڅی دهیگوت خزی لپی نییه، دیسان، هه ندیک جار وا دههاته به رچاو وهک نه وهی لهو نه فرته دا که له که مژه کانی دهکات، نفوم بوو بیت. دیسان، دهچووه ژوره که ی خڅی، له جیگه دا رادهکشا و دواى هلدانه وهی په رهی کتیب و دهستنوسه کانی دهرویه ری به هلهچوونه وه، چهندين سعات بڼ بنمیچه کی دهروانی و چاوه پتی دهرکړد.

نه وهی له نائومیډی نه می زیاتر دهرکړد، سهرکه وتنه کانی کڅپرولو مه مه د پاشا بوو. نه م له پتی دښته کانی موه قیتخانه وه هه واله کانی پتی دهگه یشت. دهیگپراهه وه و دهیگوت ره وه که شتی کڅپرولو مه مه د پاشا به سهر فینیسپاییه کاند سهرکه وتوه و بڼ جانادا ولیمنی به دهست هیناوه توه، یان نابازا هه سهن پاشای یاخیبووی ته می کردوه، درژدهی ده دای و دهیگوت: ته مانه کڅمه لیک سهرکه وتنی کوتایی و کاتین، دواپن لهقه فریتی که مننه دما تیکه هیندهی پتی ناچیت له قورای دبهنگی و بۍ تواناییدا دهجه قیت. وا دیار بوو چاوه پتی خراپیهک بکات بڼ کڅپینی نهو پښانیهی که

خۆیان دووبات دهكردهوه و ئيمه يان پتر ماندوو دهكرد. سهربارى هموو ئهمانهش، ههوسه له و ئومىدى نه مابوو خۆى بهو شتوه سهرقال بكات كه به زانست ناو دهبرا و ئه و خۆى پييانوه ماندوو دهكرد. خرۆشى هر بيرۆكه يه كى نوێ له ههفته يه ك زياتر بپي نه دهكرد، چونكه له ماومه يه كى كورتدا ده به ننگه كانى بير ده كه ته وه و هموو شتيكى تری له بير دهكرد. ئايا ئه و هموو بيره ی تا ئه و كاته له وانى كردبووه وه، بهس نه بوو؟ ئه و هموو هه لچوونه؟ له وانه يشه نه يتوانيبیت هیز و ويست بۆ شۆپوونه وه به ورده كارپيه كانى ئه و زانسته دا گرد بکاته وه، چونكه له و كاتانه دا تازه به تازه فتر بووبو خۆى له وانى دى جيا بکاته وه، به لام هاتبووه سهر باومه يه تيان به وه ی ئه و له وان جياوازتره .

يه كه مين خرۆشى رووناكيبه خش راسته وخۆ له هه ناوى بيزارييه وه له داىك بوو. له بهر ئه وه ی ئىدى نه يدەتوانى به دوورديژی له هيج باهەتيك رامپنيت، كتومت جۆرى ئه و منداله گه مژه و خۆپه رستانه ی كه نازان خۆيان به چيبه وه سهرقال بكن، ئه و پۆژانه به وه كاتى به سهر ده برد خۆى به م ژوورى مالد بکات و له وى تريانه وه بيته دهره وه، سه ريكه وپته نهۆمى سه ره وه و دابه زپته خواره وه و بى كار و كرده وه له په نجه ره كانه وه سه يری دهره وه بکات. له ميانه ی گه رانى وه پرسكه ر و بى گۆتاييى ئه وه وه كه مالى له تهخته بنياتنراوى پر كردبوو له جيک و هوپ، ده مزانى چاو پي به زميک بۆ خۆ پيوه خه ريککردن و بيرۆكه يه ك و وشه يه كى ئوميد به خش له من دهكات، به لام من به وه ی ئه وه ی هيزى رق و نه فرتم له بهرامبه رى هيج كه مى نه كرده بوو، سهربارى چاو ترساويى خۆيشم، وشه ی چاوهر وانكراوم پي نه دهگوت، هر جار يکيش بۆ ده ستهگوتنى وه لام يک له من پي له جه رگى خۆى ده نا و چهند رسته يه كى بۆ دلدانه وم دهگوت، من ئه و وشه رزگار كه رم هر نه مدركاند. ئه و كاتانه ی ده مبيست له كۆشكه وه هه وائيكى به خپرى پى گه يشتووه، يان بيرۆكه يه كى نوپى هيه و نه كه ر خۆى رابگریت و دواى بكه ویت له وانه يه نه جاميک به ده سته وه بدات، من، يان خۆم كه روکپ دهكرد، يان ده سته بجه لايه نى گشتى و

باوی قسه‌کانی ئه‌وم ده‌خسته روو، و به‌و جۆره گپری خروشمیم ده‌کوژانده‌وه. شادمان ده‌بووم ئه‌گه‌ر ده‌مدی له‌ بۆشایی و نا‌ئومئیدا پێچی ده‌خوارد.

به‌لام دواتر هه‌ر له‌و بۆشاییه‌دا بیرۆکه‌یه‌کی نوێی بۆ خۆ سه‌رقاڵکردن دۆزییه‌وه. په‌نگه‌ ئه‌م دۆزینه‌وه‌یه‌ی له‌ ژێر کاریه‌گری به‌ته‌نیاپی مانه‌وه‌ی خۆیدا سه‌ری گرتبێت، یان به‌هۆی ئه‌وه‌ی نه‌یده‌توانی هۆشی له‌ ورده‌کاریی هه‌یج شتێکدا چڕ بکاته‌وه و بپه‌یته‌وه ده‌ره‌وه‌ی سنوره‌کانی نا‌اسووده‌ییی خۆی. ئه‌و کاته‌ وه‌لام دایه‌وه، چونکه‌ ده‌مویست هه‌تزی بخه‌مه‌ به‌ر و هانی بده‌م. ئه‌و شته‌ی به‌خه‌یالی ئه‌ودا هاتبوو، سه‌رنجی منیشی را‌کێشابوو. بیرم کرده‌وه له‌و نێوانه‌دا هه‌ست به‌ منیش بکات. ئیوارانێک، خۆجه‌ به‌ هه‌نگاوه‌کانی، ماله‌که‌ی هه‌تایه‌ کرته، هاته‌ ژوره‌که‌م و هه‌ک ئه‌وه‌ی له‌ باره‌ی شتێکی پۆژانه‌ و زۆر نا‌ساییه‌وه‌ بدوێت، لێمی پرسێ: "بۆچی من منم؟" منیش له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌ هاندانی بووم، وه‌لام دایه‌وه.

پاش ئه‌وه‌ی پێم گوت نازانم بۆچی ئه‌و ئه‌وه، گوتم ئه‌م پرسیاره، له‌وێ، له‌ نێوان ئه‌واندا، زۆر ده‌کرێت و هه‌موو پۆژیکیش زیاتر و زیاتر ده‌کرێت. کاتێک ئه‌مانه‌م ده‌گوت هه‌یج نمونه‌ و بیرۆکه‌ و شتێکی ترم له‌ خه‌یالدا نه‌بوو تا له‌ قسه‌کاندا پشتیان پێ ببه‌ستم، ته‌نیا ویستم به‌و جۆره‌ی ئه‌و ئاره‌زوو ده‌کات، وه‌لامی پرسیاره‌که‌ بده‌مه‌وه. له‌وانه‌یشه‌ به‌ غه‌ریزه‌یه‌کی ساده‌وه‌ هه‌ستم کردبێت ئه‌م گه‌مه‌یه‌ی به‌لاوه‌ خۆش بێت. سه‌ری سوورما، به‌په‌رۆشه‌وه‌ بۆمی ده‌روانی، ده‌یویست به‌رده‌وام بم. "ئه‌وانیش ئه‌و پرسیاره‌ له‌ خۆیان ده‌که‌ن؟" به‌ بێنینی ئه‌وه‌ی به‌ پێکه‌نینه‌وه‌ سه‌ری به‌لێی بۆ ده‌له‌قیتم، په‌کسه‌ر هه‌لچوو: "من ئه‌مه‌م نه‌پرسیوه‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌وان ده‌یپرسن. بێ ئه‌وه‌ی بزانی ئه‌وان ئه‌مه‌یان له‌ خۆیان پرسیه‌وه، من له‌ خۆم پرسیه‌وه. به‌لایشمه‌وه‌ گرینگ نییه‌ ئه‌وان چیان کردووه. دواتر به‌ خۆپێشاندا نێکی سه‌یره‌وه‌ گوته‌ی: "وا هه‌ست ده‌که‌م ده‌نگێک له‌ گوێیه‌کاندا به‌رده‌وام گۆزانیم بۆ ده‌لێت. ئه‌م گۆزانیبێژیه‌ی قولاویی ناو گوێیه‌کانی، باوکی خوا لێخۆشبووی هه‌تابووه‌ یادی، ئه‌ویش پێش مردنی گۆزانیبێژتکی له‌و جۆره‌ی هه‌بووه، به‌لام گۆزانییه‌کانی ئه‌و

جۆزۈنكى تر بووه. گوتى: "ئەوھى من ھەمان بالۆرە دەلۆتەوھ." لەوھ دەچوو
كەمىك شەرم بكات، درىژەى دايى و گوتى: "من منم، من منم، ئاخ!"

خەرىك بوو بىدەمە قاقاي پىكەنن، بەلام ددانم بە خۆمدا كرت. نەگەر ئەمە
كالتەيەكى خۆش بوايە، پىويست بوو ئەوئىش پى بىكەنئىت. پى نەدەكەنى، بەلام
خۆى ھەستى كرد لە تخووبەكانى پىكەنن نىزىك بووئەوھ. ئەوھى لەسەر من
بوو دەبوو پىشانى بىدەم ھەستم بە پىكەننەكەى و واتاي بالۆرەكە كردووه،
چونكە ئەمجارەيان دەمويست كەمەكە درىژە بىكەشئىت. گوتم پىويستە
بالۆرەكە بەھەند وەربىگىرئىت. بىگومان ئەو كەسەى لە قولايىي گوتىەكانىدا
گۆرانى دەچرى، لە خۆى بىتارزئىت، كەسئىكى تر نەبوو. لەوھدا بوو جۆزۈك لە
كالتە لە قەسەكانىدا بدۆزئەوھ، بەلام لەپەر ھەلچوو: خۆئىشى ئەمەى نەدەزانى؛
ئەوھى ئەم دەپويست بىزانئىت، ئەوھ بوو بۆچى ئەو دىنگە ھەمان پىزە وشە
دەلۆتەوھ؟

بىگومان نەمگوت لە پروى بىزارىيەوھ، بەلام لە راستىدا مەبەستم بوو پى
بلىم: نەك ھەر خۆم، بگرە لە پى خوشك و براكانىشەمەوھ دەمزانى ئەو
بىزارىيەى لە مىندالانى خۆپەرستىدا بەدى دەكرئىت، لەو جۆرە بەرھەمە و
تەنانت شتى توورەھاتى تىرىشى لى دەكەوئەوھ. گوتم پىويستە بىر لە واتاي
بالۆرەكە بىكەنەوھ نەك ھۆيەكەى. لەپەر بەخەيالىمدا ھات بۆى ھەيە لەو
بۆشايىيەدا شئىت بئىت. ئەگەر وا بوايە، مئىش لە بىزارىي و ئائومئىدى و
ترسئىكى ئەو پىزگارم دەبوو. لەوانەش بوو ئەمجار بەراستى پى سەرسام
بوومايە. ئەگەر ئەمەى بىكەدبايە، ئەوا ئەمجارە شئىك لە زىانى ھەردووكماندا
پروى دەدا، پاشان داماوانە گوتى: "واتا چى بىكەم؟" گوتم بىر لە ھەبوونى
خۆت بىكەرەوھ. بەلام ئەمەم بەجۆزۈك نەگوت وەك ئەوھى ئامامۆزگارىي بىكەم،
چونكە نەمدەتوانى لەو بابەتەدا ھاوكارىي بىكەم. ھەموو كارەكە كەوتبووھ
ئەستۆى خۆى. بەكالتەوھ گوتى: "واتا چ بىكەم، سەيرى ئاوتنە بىكەم؟"
ھىوربوونەوھش بە پروخسارىيەوھ ديار نەبوو. من بئىدەنگ بووم بۆ ئەوھى بىر
بىكەمەوھ. ئەو دووبارەى كردەوھ: "سەيرى ئاوتنە بىكەم؟" لەپەر ھەلچووم، بىرم

کرده وه خوچه به تهنیا ناتوانیت به هیچ ناکامیک بگات. خوژگه مدهخواست ههست بهم راستیی بهکات. دهمویست له ناخه وه پتی بلیم بهی من ناتوانیت بیر له هیچ شتیک بکاته وه، به لام غیره تم نده کرد. پیم گوت به سستی و خاوی سهیری ناوینه بگات. نهخیر، غیره تا، بگره هیزم تیدا نه بوو. هه لچوو، به دم دهرچوونه وه له ژوره که، دهرگای دا به یه کدا و قیزاندی: "تق گه مژهیت."

دوای سی پوژ، سه ره نوچ باب ته که م کرده وه و بوم دهرکه وت نه وه یه ویت دیسان قسه بباته وه سه "نه وان"، بویه من ویستم دریزه به گه مه که بدهم، چونکه ته نانه تهنیا راوه ستانیش له سه ره باب ته که، له و کاته دا مایه ی ئومید بوو. گوت نه وانه ی نه وچ سهیری ناوینه دهکن، بگره زور زیاتر له مانه ی ئیره، نه که به تهنیا کۆشک و سه رای پادشا و شازاده و نه جیززاده کان، بگره مالی که سانی ساده ش پر له ناوینه ی به زرافه له چوارچیه گیراو و به دیواردا هه لواسراو. نه مه شیان بق لاسای کردنه وه ی پادشا و شازاده کان نییه، بگره خۆیان ره نجیان له و کاره دا کیشاوه و تیایدا پتیشکه وتوون. به پرۆشی و ساده یه کی مایه ی سه رسوورمانی منه وه پرسی: "له کام کاردا؟" وای بۆچووم باوه ری به دانه به دانه ی قسه کانم کردیت، به لام دوای زهرده خه نه یه کی خسته سه ره لیوی و گوتی: "که واته پوژ تا ئیواره سهیری ناوینه دهکن!" جاری یه که می بوو گالته ی به وانه ده کرد که من له نیشتمان له دوای خوم به جیم هیشتبوون، به هه لچوونه وه به دوای قسه یه کدا گه رام ناگر له پوچی به ربدا ت. بی بیر کردنه وه و بی نه وه ی خویشم باوه رم به وه هه بیت که ده لیم، یه که سه ره گوت: "مرۆف تهنیا خۆی ده توانیت بیر بکاته وه و بزانت چییه، به لام خوچه به شی نه و کاره بویری تیدا نییه." کۆلیک دلخۆش بووم کاتیک بینیم نازار، وه که من دهمویست، پوو خساری ده جه پاند.

به لام نه م دلخۆش بوونه م زور گران له سه ره که وت. نه که له بهر نه وه هه ره شه ی لیم کرد ژهرم دهرخوارد بدات، نهخیر، بگره له بهر نه وه ی دوای چه ند پوژیک داوای لیم کرد نه و بویری به ی پیشان بدهم که من به وم گوتبوو توانای

پیشاندانی نییه، سه‌ره‌تا ویستم به‌رگی گالته بکه‌م به‌به‌ر شته‌که‌دا، گوتم
 بیرکردنه‌وه‌ی مرۆڤ له‌وه‌ی بزانیته‌ی جییه، گالته‌یه‌که له‌جۆری سه‌یرکردنی
 ئاوینه، گوتم ئه‌و قسانه‌م به‌هه‌لچوونه‌وه‌ کردووه‌ بۆ ئه‌وه‌ی تووهرت بکه‌م، به‌لام
 پێ نه‌ده‌چوو ئه‌و بڕوا به‌ قسه‌کانم بکات. هه‌رپه‌شه‌ی لێم کرد ئه‌گه‌ر بوێری
 خۆم نه‌سه‌لمێنم، ئه‌وا خۆراکم که‌م ده‌کاته‌وه‌ و له‌وه‌ش خراپتر، ده‌رگام له‌سه‌ر
 قفل ده‌دات، پێویست بوو بیر بکه‌مه‌وه‌ من چیم و نه‌جامی بیرکردنه‌وه‌که‌شم
 له‌سه‌ر کاغه‌ز تۆمار بکه‌م، ئه‌وسا ئه‌ویش بۆی ده‌رده‌که‌وت ئه‌م کاره‌ چۆن
 ده‌کریت و منیش چهند بوێرم.

سەرەتا، چەند پەرەیه‌کم سەبارەت بەو رۆژە خۆشانەیی لەگەڵ براکانم، دایکم و نەنکم "دایکی دایکم"دا لە کێلگەیی خۆمان لە ئەمپۆلی بەسەرم بردبوو، نووسییه‌وه. راستییەکی، نەمدەزانی بۆچی ئەمانەم هەلبژارد بۆ گێرانەوه‌ی من بۆچی منم. "پێم وا بێت لەبەر پتووستیی تاسەکردنی رۆژانی جوانی بەباچوو بوو. سەرباری ئەوەش، دواى قسەکانی توندەکانی رۆژی پێشووترم، خۆجە هێندە پالەپەستۆی خستبوو سەرم، وەک ئێستا ناچار بووم ترش و خوێ بە وردەکارییه‌کانەوه بکەم و بەخەیاڵ هەندیک شت بخوێنم و بنووسم بەجۆریک خۆتەر برۆای پێ بکات. بەلام خۆجە لە سەرەتاوه نووسینه‌کانمی پەسەند نەکرد، چونکە بە بۆچوونی ئەو، ئەمە کردەوه‌ی کەسانیکە کە بەدەم سەیرکردنی ئاوێنەوه پادەمێن و ئەوەشی من نووسیومه، شتگەلیکن هەموو کەسیک دەتوانێت بیریان لێ بکاتەوه و بیانووێت. دەیکوت ئەمە ئەو بوێرییه نیه‌ی تۆ لە مندا بەکەمی دەبینیت. دواى خۆتەوه‌ی ئەوه‌ی چۆن جارێک لەگەڵ باوکم و براکانمدا چووین بۆ راول، لەپەر وچیکى ئالپ لە بەردەمدا قوت بوووه، ماوه‌یه‌کی درێژ چاومان برپیه‌ چاوی یەکترا؛ بەیانکردنی هەستی خۆم بەرامبەر مردنی لیخوێری خۆشه‌ویستی گالیسکەکانمان چۆن بە بەرچاومانەوه کەوتە ژێر پێی ئەسپەکانی خۆیه‌وه و دواى لە ناو جێدا گیانی لە دەست دا، خۆجە هەمان وه‌لامی دایه‌وه: هەموو کەسیک دەتوانێت ئەمانە بنووسێت.

بەدواى ئەو قسەیه‌یدا گوتم ئەو شتانەیی ئەوانەیی ئەوتەندەریش دەیکەن، لەمانە زیاتر نین. پێم گوت قسەیی یەکەمم جۆریک بووه لە زیاد پتووه‌نان، بە هەلچوونەوه دەربێرداوه و نەدەبوو له‌وه زیاتر لە من چاوه‌ڕێ بکات. بەلام گوتی بۆم پانەدەگرت. لە ترسی قفلەدانی دەرگا لەسەرم، درێژم بە

نووسینه‌وهی خه‌یال‌ه‌کانم دا . به‌و جۆره، له‌ ماوه‌ی دوو مانگدا ناوبه‌ناو به‌خۆشی و جاروباریش به‌دهم نازاره‌وه کۆمه‌لیک بیره‌وه‌ری بجوکی له‌و جۆره‌ی شایه‌ن به‌ بیره‌تانه‌وه‌م پێکخسته‌وه و چاوم پێدا گێڕانه‌وه. هه‌رچی شتی باش و خراپ هه‌یه، ئه‌وانه‌ی تا کاتی که‌وتنه‌ داوی دیلی به‌سه‌رم هاتیوون، هه‌تانه‌وه به‌رچاوی خۆم و جارێکی تر هه‌ستم به‌ پرودانیان کرده‌وه. له‌ ئاکامدا هه‌ستم کرد چیژ له‌م کاره‌م وه‌رده‌گرم. ئیدی پێویستی نه‌ده‌کرد خۆچه‌ بۆ نووسینه‌وه زۆرم لێ بکات. هه‌ر جارێک بیگوتایه ئه‌مه ئه‌و شتانه نییه که ئه‌و ده‌یه‌ویت، من ده‌ستم ده‌دایه بیره‌وه‌ریه‌کی تر و به‌سه‌ره‌هاتیکی تر له‌وانه‌ی پێشوخت برپاری نووسینه‌وه‌یانم دا‌بوو.

پاش ماوه‌یه‌کی درێژ، ئه‌گه‌ر ده‌م‌دی خۆچه‌ش چیژ له‌ نووسراوه‌کانم وه‌رده‌گریت، که‌وتمه‌ چاوه‌پێکردنی کاتێکی گونجاو بۆ به‌کێشکردنی بۆ ناو ئه‌م گه‌میه. به‌مه‌به‌ستی ئاماده‌کردن و سازدانی، باسی چهند ئه‌زموونیکی سه‌رده‌می منداڵی خۆم بۆی گێڕایه‌وه: بێ خه‌وی و ترسی شه‌ویکی درێژ و نه‌براه‌وه؛ هه‌ستی نێزیکیم له‌ براده‌ریکی تافی لاییم که‌ خوومان به‌وه‌وه گرتبوو له‌ یه‌ک کاتدا بیر له‌ هه‌مان شت بکه‌ینه‌وه؛ دواتریش باسی مردنی براده‌ره‌که‌م و ترسی ئه‌وه‌م بۆ گێڕایه‌وه و تێ بگه‌ن منیش مردووم و به‌ زیندوویی له‌گه‌ل ئه‌ودا بمنێژن: ده‌م‌زانی که‌یفی به‌م شتانه‌ دیت! پاش ماوه‌یه‌کی کورت، غیره‌ت گرتمی و خه‌ونیکی خۆم بۆی گێڕایه‌وه: جه‌ستم له‌ خۆم جیا بوویه‌وه، له‌ تاریکیدا له‌گه‌ل هاوشتیه‌یه‌کی پڕوخسار ناداری خۆمدا سازشیان ده‌کرد و هه‌ردووکیان ده‌یانویست که‌له‌کۆمه‌م لێ بکه‌ن. خۆچه‌ش له‌و پۆژانه‌دا ده‌یگوت دیسانه‌وه زۆر به‌چری هه‌مان بالۆره‌ی سه‌مه‌ره‌ی ناو گوێی ده‌بیستیت. پاش ئه‌وه‌ی بینیم، وه‌ک خۆم ده‌ویست، که‌وتبووه به‌ر کاریگه‌ریی خه‌ونه‌که‌م، به‌ سووربوونه‌وه پێم گوت ئه‌م جۆره نووسینه‌وه‌یه کاریکه ده‌بیت ئه‌ویش تاقیی بکاته‌وه. گوتم به‌مه هه‌م خۆت له‌و چاوه‌پێکردنه نه‌براه‌وه‌یه پزگار ده‌که‌یت و هه‌م هه‌له‌کانی سنووری جیاکه‌ره‌وه‌ی خۆت له‌ گه‌م‌زکانت ده‌دۆزیته‌وه. جاروبار له‌ کۆشکه‌وه به‌دویدا ده‌نێردرا، به‌لام هه‌یج پێشه‌هاتیکی ئومێدبه‌خش

به‌دی نه‌ده‌کرا. له پێشدا که‌مێک نازی کرد، به‌لام کاتیک من پێم داگرت، ئه‌و به‌په‌رۆش و که‌مێک شه‌رمه‌وه‌ گوێی ئاماده‌یه‌ نووسین تا‌قی بکاته‌وه‌. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌ترسا ببیت به‌ مایه‌ی پێکه‌نین، گالته‌یه‌کیشی کرد: "وه‌ک ئه‌وه‌ی پێکه‌وه‌ ده‌نووسین، ده‌توانین پێکه‌وه‌ سه‌یری ئاوێنه‌ش بکه‌ین؟"

کاتیک باسی پێکه‌وه‌ نووسینی کرد، من هه‌چ خه‌یاڵم بۆ ئه‌وه‌ نه‌چوو مه‌به‌ستی بێت هه‌ردووکه‌مان له‌ به‌رامبه‌ر هه‌مان می‌ز دابنیشین و بنووسین. من پێم وا بوو ئه‌گه‌ر ئه‌و ده‌ست به‌ نووسین بکات، من دیسان ده‌گه‌رێمه‌وه‌ بۆ ئازادی خاڵی کۆیله‌یه‌کی ته‌مه‌ل. به‌لام به‌ هه‌له‌دا چووین، ئه‌و گوێی پێویسته‌ هه‌ردووکه‌مان له‌مبه‌ر و ئه‌وبه‌ری می‌ز دابنیش و پڕوبه‌پڕوی یه‌کدی بنووسین: ئه‌و ده‌یگرت ئاوه‌زمان که‌ له‌به‌رامبه‌ر ئه‌م بابته‌ ترسناکه‌نده‌ا مه‌یلی ته‌مه‌لی و ئه‌وه‌زه‌لی ده‌کات، ته‌نیا به‌م شتیه‌یه‌ ده‌توانین بیه‌خه‌ینه‌ کار و ته‌نیا به‌مجۆره‌ ده‌توانین هه‌ست و نه‌زمی کار به‌ یه‌کدی ببه‌خشین. ئه‌مانه‌ هه‌مووی بیانوو بوون، ده‌مزانێ له‌ ته‌نیا‌یی و له‌ هه‌ستکردن به‌وه‌ی له‌ کاتی بیرکردنه‌وه‌دا ته‌نیا‌یه‌، ده‌ترسیت. ئه‌مه‌شم به‌وه‌دا بۆ ده‌رکه‌وت سه‌هه‌ری کاغه‌زێکی هه‌چ له‌سه‌ر نه‌نووسراوی به‌رده‌می خۆی کرد و به‌ ده‌نگێکی بیستراو له‌به‌ر خۆیه‌وه‌ ده‌ستی به‌ قسان کرد. سه‌هه‌تا، چاوه‌پێی په‌زانه‌ندی منی له‌سه‌ر ئه‌و شتانه‌ ده‌کرد که‌ ده‌یویست بیاننووسیت، دوا‌ی نووسینی چه‌ند پسته‌یه‌ک، به‌ بێ فیزی و په‌رۆشییه‌کی هاوشیوه‌ی ساده‌یی منداڵانه‌وه‌، له‌به‌ره‌وه‌ ده‌ستی کرد به‌ پێشاندانی نووسینه‌کانی خۆی به‌ من. پرسی: "داخۆ ئه‌م شتانه‌ شایه‌نی نووسینه‌وه‌ن؟" هه‌لبه‌ته‌ منیش شتایشی نووسینه‌کانیم کرد.

به‌مجۆره‌، ئه‌وه‌ی له‌ ماوه‌ی یازده‌ ساڵدا له‌ باره‌ی ژیا‌نی ئه‌وه‌وه‌ بۆم ده‌رنه‌که‌وتبوو، له‌ ماوه‌ی دوو مانگا‌دا بۆم پڕوو بووه‌وه‌. له‌ ئه‌رنه‌ که‌ دواتر له‌گه‌ڵ سولتاندا بۆی چووین، ژیا‌بوون. باوکی زۆر زوو کۆچی دوا‌یی کردبوو، شتیه‌ی بیر ده‌که‌وته‌وه‌ و نه‌ده‌که‌وته‌وه‌. دایکی ژنێکی تیکۆشه‌ر بووه‌. دواتر، جا‌رتیکی تر شووی کردبووه‌وه‌. له‌ شووی یه‌که‌می، کچێک و کو‌رێکی هه‌بوو. له‌

شوی دووهمیشی چوار کوری هه‌بوو. پیاوه‌که‌ی لیف‌دروو بووه. تامه‌زۆترین
 براشیان بۆ خۆتندن، بێگومان هه‌ر خۆی بووه. زانیشم خۆی هۆشمه‌ندترین،
 جهره‌زهمترین، لیوه‌شاوه‌ترین و به‌هێزترین برای ناو براکانی بووه و هه‌ر
 خۆیشی سه‌رپاسترینی هه‌موویان بووه. خوشکه‌که‌ی لێ دهریجیت، به
 نه‌فره‌ته‌وه‌ باسی براکانی تری ده‌کرد، به‌لام دلتیا نه‌بوو له‌وه‌ی هه‌موو ئه‌مانه
 شایه‌نی تۆمارکردن یان نا. من هانم دا، له‌وانه‌یه‌ له‌ سۆنگه‌ی په‌ی بردمه‌وه
 بووبیت به‌وه‌ی پۆژیک منیش ده‌بم به‌ خاوه‌نی ئه‌و شتیواز و چیرۆکی ژیانه.
 شتیگ له‌ زمان و په‌فتاریدا هه‌بوو چه‌زم پێ ده‌کرد و ده‌مویست فیری بم.
 مرقۆف، ئه‌و ژیانه‌ی بۆ خۆی هه‌لی ده‌بژیریت، پتویسته‌ دواجار تا پاده‌ی خو
 پتوه‌گرتن خۆشی بویت؛ خۆشیشم ده‌ویت. بێگومان، پتی وا بوو هه‌موو
 براکانی ده‌به‌نگن، ته‌نیا بۆ پاره‌ پتوه‌ندییان به‌مه‌وه‌ کردووه، به‌لام ئه‌و کاتی
 خۆی بۆ خۆتندن ته‌رخان کردووه. له‌ دهرزخانه‌ی سه‌لیمیه‌ وه‌رگیرابوو. له‌گه‌ڵ
 نێزیکبونه‌وه‌ی ته‌واوکردنی خۆتندندا بووبوووه‌ قوربانیه‌ی ئازاوه‌بازییه‌ک.
 جاریکی تر نه‌گه‌ڕایه‌وه‌ سه‌ر ئه‌و پرسه‌، به‌هیچ جۆرتیکیش باسی ژنانی نه‌کرد.
 سه‌ره‌تا نووسی جاریک خه‌ریک بووه‌ ژن به‌یتیت، دواتر، هه‌رچی له‌ باره‌یه‌وه
 نووسیبوو، به‌ هه‌ڵچوونه‌وه‌ دراندی. ئه‌و شه‌وه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ به‌ لیژمه‌ باران
 ده‌باری. سه‌ره‌تای ئه‌و شه‌وه‌ ترسناکانه‌ بوو که‌ سالانی دواتر زۆر له‌ ژیا‌ندا
 دووباره‌ بوونه‌وه‌. جنپوی زۆری پێم دا. کوتی گشت نووسینه‌کانی درۆیه‌.
 دواتر سه‌ره‌له‌نوێ ده‌ستی کرد به‌ نووسینه‌وه‌ی سه‌ره‌له‌به‌ریان. منیش دوو شه‌و
 خه‌و نه‌چوووه‌ چاوم، چونکه‌ ده‌یویست به‌رامبه‌ری دابنیشم و بنووسم. ئیدی
 سه‌یری نووسینه‌کانی منی هه‌ر نه‌ده‌کرد. له‌وسه‌ری می‌زه‌وه‌ داده‌نیستم، بۆ
 ئه‌وه‌ی زۆر له‌ خه‌یالی خۆم بکه‌م، هه‌مان شته‌کانی پێشووترم ده‌نووسییه‌وه‌ و
 به‌ تیه‌لی. چاوبۆ ئه‌وم ده‌روانی.

دوای چه‌ند پۆژیک و هه‌موو به‌یانیا‌نتیک له‌سه‌ر ئه‌و په‌ره‌ گرانبه‌ها و
 سپییانه‌ی له‌ پۆژه‌ه‌لاته‌وه‌ هیندرابوون، له‌ ژێر سه‌ردیتری "بۆچی من منم" دا
 ده‌ستی به‌ نووسین ده‌کرد، به‌لام جگه‌ له‌ پوونکردنه‌وه‌ی ئه‌وه‌ی بۆچی ئه‌وانی

دی هینده نزم و بی ناومزن، هیچی تری له ژیر ئه و سهردیره دا بۆ نهدهنووسرا. دیسان بۆم پرون بووهوه دواى مردنى دایكى، ناههقیی له بهرامبهر كراوه. بهو پوهلهى دهستی كهوتوه، هاتوه بۆ ئهستهنبول و ماوهیهك له تهكهیهكهدا سهرى خۆی كزكردوه. بهلام پاش ئهوهى بۆ ئاشكرا بووه ئهوانهى ئهوی تێكرا نامهرد و ساختهكارن، شوینهكهى بهجۆ هیشتوه. ویستم كهمێك زیاتر سهركێشیی چون بۆ ئه و تهكهیهم بۆ بگێرێتهوه. وای بۆچووم پزگاربوون لهوانه، سهركهوتنێكى راستهقیینهى خۆچه بووبیت. توانیبوو خۆی جیا بگاتهوه. كاتێك من ئهمم پیتی گوت، ئه وه لچوو. پێمى گوت گواپه پهرۆشی ئهوهم پۆژێك له پۆژان وردهكارییه دزیهكانى ژيانى له دژی خۆی بهكار بهێنمهوه. بهپای ئه و، ئهوهى تا ئیستا زانیومه، سه و زیاده، جگه لهوهش، -لێردها وشهیهكى زهری رهگهزبازیی بهكار هینا- پیتی وا بوو خواستی من بۆ زانینى ئه وههههه وردهكارییه، ئه وهخاته گومانهوه. دواتر به تێروتهسهلى باسی سهمرای خوشكى بۆم گێراپهوه، باسی چاكهى ئه و و خراپهى مێردهكهى. له بارهى خههه چهندین سهالهى نهبینینی خوشكهكهپهوه قسهى كرد، بهلام ئهگهر ههستی كرد به پهرۆشهوه گویم بۆی پاكرتوه، ئه و گومانى كرد و چوه سه ر بابهتێكى تر. بهو پوهلهى به دهستییهوه ماوه، كتیبی كریوه و ماوهیهكى درێژ، جگه له خوێندنهوه، هیچ شتیكى تری پێ نهكراوه. دواتر، لێره و لهوی كاری بچووكی نووسیاریی دۆزیوتهوه. لهوهدا بوو باسی بێ ئابروویی مرۆگه بگێرێتهوه، والی سادقی بیر كهوتهوه كه ماوهیهكى كورت لهوهبهر له ئه رزنجانهوه ههوالی مردنیمان پێ گهیشتبوو. له و كاتانهدا بووه خۆچه والیی ناسیوه. والی له سۆنگهى بایهخدانیهوه به زانست، دهستبهجێ ئههه به دلدأ چوه و هه ر ئه ویش له فێرگهه سهربازی كاری مامۆستایی بۆی دۆزیوتهوه. لێردها خۆچه گوتی بهلام له راستیدا كه مژهه راستهقینه والی خۆی بوو. كاری نووسینهوه ماوهی مانگیكى خایاند، دواچار، شهوێك پهشیمانی دای گرت و ههههه نووسراوهكانی لهتوپهت كرد. بۆیه ئیستا كاتێك به پشتبهستن بههیزی

خه یالی خۆم ئەو نووسراوانه و پابردووی خۆم دادەپێژمەوه، هیچ ترسی ئەوهم نییه بکەمە ژێر کاریگەری وردەکارییه شیرینه‌کانەوه. خۆجە بە دوایین خروشه‌وه کەوتە نووسینه‌وه‌ی کۆمەڵە شتێک بە سەردێری "ئەو گەمزانە"ی لە نێزیکەوه دەیانناسم، بەلام هەلچوو، پیتی وا بوو ئەو جۆره نووسینانه ئەوی بە هیچ جێیه‌ک نەگەیاندووه و شتێکی نوێی لێوه فێر نەبووه، چونکە هێشتا نەیدەزانی بۆچی ئەو ئەوه. بە بۆچوونی ئەو، من ئەوم لە خشته بردووه و وام لێ کردووه لە شوێنی ناپتویستدا بێر لە شتگەلیکی نابەدڵ بکاتەوه. پتیمی گوت پۆژێک بێت سزام بدات،

نازانم بۆچی لەو پۆژانەدا کە سەرەتای پۆژانی هاوبەشی پابردوومانی بێرم دەخستەوه، ئەو بەلێنی سزادانە لە کەللە‌ی دابوو؟! هەندیک جار وای بۆ دەچووم لەبەر ئەوه‌ی ترسنۆک‌یکێ گوتراپە‌ل و ژیرم، خۆم زەمینیەم بۆ هەپەشەکە‌ی خۆش کردووه. شەویش، لەگەڵ یەکەم قسەکردنیدا سەبارەت بە سزادان، بپیارم دا بەرگە‌ی لە خۆم بکەم. خۆجە بەهێزی بێزاربوونی زۆرییه‌وه لە بێرکردنەوه، ماوه‌یه‌ک بەمسەر و ئەوسەری ماله‌که‌دا سووراپه‌وه، دواتر، دیسان هاتەوه کەم و گوتی: "پتویستە کرۆکی بێرۆکە‌که بنووسین: مرقف وە‌ک ئەوه‌ی چۆن لە سەیرکردنی ئاوێنەدا دیمەنی خۆی دەبینیت، لە سەیرکردنی بیری خۆیدا، ناواخنی میشکی خۆی دەبینیت."

ئەو شتە دره‌وشاوه‌یه‌ی ئەو ناماژمیه‌ک بوو بۆ بەراوردکردن، منیشی خسته ماخۆلان و یەکسەر لەمسەر و ئەوسەری میژ دانیشیتین. ئەمجار، ئەگەر بەنیوه گالته پێداهاتنەوه‌ش بێت، لای سەر‌وه‌ی پەرە نووسیم "بۆچی من منم؟" دەستم کرد بە نووسینه‌وه‌ی بیر‌وه‌رییه‌کی سەر‌ده‌می مندا‌لیم سەبارەت بە شەرم‌نیم، چونکە لەو کاتەدا ئەوهم وە‌ک نیشانه‌یه‌کی کەسایه‌تی خۆم بێر کەوتەوه. دوا‌ی خۆتندنه‌وه‌یه‌کی تری نووسینه‌کانی خۆجە کە تیا‌یاند‌ا گازنده‌ی لە خراپیی ئەوانی تر دەکرد، بێرۆکە‌یه‌کم بۆ هات، لەو ساتەدا بپوام کرد کرینگ بێت و گوتم: "پتویستە خۆجە‌ش خراپه‌کارییه‌کانی خۆی بنووسیتەوه." لەبەر ئەوه‌ی لەو ساتەدا سەر‌قالی خۆتنده‌وه‌ی نووسینه‌کانی من بوو،

سەیریکی کردم و گوتی: من ترسنۆک نیم. بەرپەرچم دایەو: "بەلێ، ترسنۆک نیت، بەلام تۆیش وەک هەموو مرقۆتییکی تر لە کەموکورتی بێ بەش نیت. ئەگەر بەدوایاندا بگەریت، ئەوا کرۆکی خۆت دەدۆزیتەو. من وام کردووە و تۆیش دەتەوێت وەک من لێ بیت." کاتێک گوتم هەستم بەمە کردووە، هەلچوونم بە رووخسارییەو بینی، بەلام خۆی راگرت. بەدەم هەولدانەو بۆ راگرتنی کیش و هاوسەنگیی خۆی گوتی: "خراپەکار، ئەوانی ترن، هەلبەتە هەموو کەسێکیش نا، بەلام هۆی چەتیی شتەکان بۆ ناتەواوی و خراپیی ئەوانی تر دەگەرێتەو. بەدوای ئەویدا من بەرەنگاری بوومەو و گوتم: "خۆیشت لایەنی خراپ، زۆر خراپت هەیە و پێویستە ناشکریان بکەیت. بێ شەرمانە درێژەم دایێ و گوتم: "تۆ لە منیش خراپتریت."

بەو جۆرە، پۆزانی ئەو خراپەکارییە سەمەرە و ترسناکانه دەستیان پێ کرد! دوای ئەوەی منی بە کورسییەو دەبەستەو و لە بەردەم میز دامی دەنا، لە بەرامبەرم دادەنیش و دەستووری دەدام ئەو شتە بنووسم کە ئەو دەیویست، بەلام ئیدی وای لێ هاتبوو خۆیشتی نەیدەزانی ئەو شتە چییە. لەو چوواندە بترازیت، هیچ شتیکی تری لە خەیاڵدا نەبوو: مرۆف چۆن سەیری ئاوێنە دەکات و ددانی خۆی دەبینیت، ئەگەر بیر بکاتەو، دەتوانیت چاودێری ئاوێنە خۆیشتی بکات. ئەو پێی وای بوو من ئەمە دەزانم، بەلام پازەکە لەو دەشارمەو. لە بەرامبەرم دادەنیش و چاوەڕێی دەکرد ئەو پازە بۆ بنووسمەو، بەلام من کاغەزەکانی بەردەم بە خراپەکارییەکانی خۆم کە بە زیاد پێوەنانهو دەمنووسینەو، پێ دەکردەو. هێندە ترم دەخستە سەر دزییە بچووکەکانی سەردەمی منداڵیم، ئەو درۆیانە لە ئێرەیی پێبەردندا دەمکردن، ئەو فێل و تەلەکانە بۆ ئەوەی خۆم زیاتر لای دایک و باوکم بەرمە پێشەو و خۆم لە خوشک و براکانی ترم شیرینتر بکەم، دەمکردن، تاوانە زایەندییەکانی تافی لاوی خۆیشم بە خۆشحالییەو تۆمار دەکرد، خۆجە، دوای ئەوەی نووسراوەکانی منی بە پەرۆش و چێژ و ترسێکی سەیری مایە ترساندنی منەو دەخوێندەو، زیاتر تووڕە دەبوو، هاوسەنگی و لیبوردمیی

خۆی له دەست دەدا و زیاتر سەرزەنشتمی دەکرد. له ناخی خۆیدا گەیشتیوووە
 ئەو باوەڕەیی پۆژتیک له پۆژان دەبێت بە خواوەنی رابردووی من، بۆیە لەبەر
 ئەوەی نەیدەتوانی خۆی بخاتە ژێر باری خراپەکارییەکانی رابردوومەوه،
 یاخی دەبوو. راست و پەوان دەستی کردبوو بە دارکاریکردنم، دواي
 خۆندنەوهی هەر گوناھێکم، دەیکوت "هەي بێ نامووس" و بە تووڕەبوونیکی
 تیکەل بە گالتە بەناولەپی دەست دەیکشتا بە پشتەدا، جاری وا هەبوو خۆی
 بۆ رام نەکراوه و زللەي له بناگوێم سەرەواندوو، پێ دەچیت تەنیا له پەوی
 بێزارییەوه ئەم پەفتارانەي لێ وەشایتەوه، چونکە ئیدی خۆیشی هاتبوو
 سەر ئەو باوەڕەي له کۆشکەوه کەمتر بەدواییدا دەنێردیت و له من و خۆی
 زیاتر، هیچ شتیکی تر نییە خۆی پێوه سەرگەرم بکات، تا ئەو زیاتر
 خراپەکارییەکانی منی بخۆندباوه و لەسەر شتێوه سزادانی منداڵانەي خۆی
 بەردەوام بوايە، متمانە و باوەڕ بەخۆبوونیکی سەیر منی دادەگرت:
 یەکەمجارم بوو هاتبوومە سەر باوەڕیک کە خۆجەم له مستی خۆم ناوه.

جاریکیان، پاش ئەوەي زۆر سەری خستە سەرم و ئازاریکی زۆری دام،
 سەرنجم دا بەزەیی پێمدا دێتەوه، ئەمە هەستیکی خراپی تیکەل بە پێ و
 نەفەرەت بوو بەرامبەر بە کەستیک کە مەرۆف هیچ کات له ئاستی خۆیدا
 نایبینیت، ئەمەم لەووه بۆ دەرکەوتبوو کە ئیدی دەیتوانی بێ نەفەرەت لێکردنم
 بۆم بپروانیت، گوێ: "ئیدی با هیچ نەنووسین." دواي قسەکەي راست کردەوه
 و گوێ: "ناخوایم تۆ هیچ بنووسیت"، چونکە ماوەي چەندین هەفتە بوو من
 خراپەکارییەکانی خۆم دەنووسییهوه و ئەویش تەنیا تەماشای دەکرد. خۆجە
 گوێ: "مال! تا دیت قەبزتر دەبیت، بۆیە باش وایە دەرچین و گەشتیک بکەین،
 لەوانەیشە بچین بۆ گەزە." دەیویست بچیتەوه سەر کاری گەردووناسی و
 بیبری دەکردەوه کتێبێکی بەهەندتر له بارەي ژبانی میروولەوه بنووسیت.
 هەستم کرد خەریکە بەیەکجاری پێزی بۆم نامینیت و بەمەش ترسم لێ
 نیشتم. بۆ ئەوەي سەرنجی ئەو بەرامبەر بەخۆم بە زیندوویی رابگرم،
 چیرۆکیکی ترم هەلبەست کە تا چوونە خواوەوه بە ناخی زهویدا خۆمی

نیگه‌رانی و گه‌مه بوو به راستی. خۆ تاوانبارکردن، نه‌گه‌رچی به‌دروش بیت، تا پاده‌ی سه‌رسوورمان خۆچه‌ی ده‌ترساند. نه‌و شته‌ی نووسیبووی، بی نه‌وه‌ی پیشانی منی بدات، یه‌کسه‌ر ره‌شی کرده‌وه! به‌لام خولیا و په‌رۆشی به ناخیدا چوو‌بووه خوار و پیم وا بیت شهرمی له‌ منیش ده‌کرد، بۆیه درۆژی به‌ نووسینه‌وه دا. خۆ نه‌گه‌ر نه‌و شته‌ی بکرده‌یه که له‌ سه‌ره‌تاوه به‌خه‌یالیدا هات و یه‌کسه‌ر له‌ به‌رده‌م میزه‌که هه‌لسابایه، له‌وانه‌بوو بی نه‌وه‌ی نارامیی خۆی به‌شپۆنیت، پرکاری بوایه.

ساته‌کانی دواتر سه‌یری دا‌رووخاندنی له‌سه‌رخۆیم کرد. هه‌ندیک شتی بۆ تاوانبارکردنی خۆی ده‌نووسی. دوا‌یی نووسراوه‌کانی، بی نه‌وه‌ی پیشانی من بدات، ده‌درا‌ند. هه‌ر جارتیک زیاتر متمانه به‌خۆبوون و پیزی له‌ ده‌ست ده‌دا، به‌لام دیسانه‌وه به‌ ئومێدی دۆزینه‌وه‌ی شته له‌ ده‌ستدراوه‌که‌نه‌وه تی هه‌لده‌چوو‌وه. به‌ قسه‌ی خۆی ده‌بوایه ددانپانانی خراپه‌کاریه‌کانی خۆی پیشانی من بدایه، به‌لام له‌گه‌ل داها‌تنی تاریکی‌دا، نه‌گه‌رچی تامه‌زۆی خۆت‌دنه‌وه‌شیان بووم، ته‌نانه‌ت یه‌ک وشه‌ی نه‌و نووسراوه‌شم نه‌ده‌بینی، چونکه تا نه‌و کاته سه‌ره‌له‌به‌ری دراندبوون و تو‌ری هه‌ل‌دا‌بوون. ئیدی برستی لی برابوو. به‌ده‌م هاوار و قیراندنه‌وه به‌ منی گوت نه‌مه که‌مه‌یه‌کی دزیوی گاور و ناموس‌ل‌مانانه. متمانه‌شی به‌ خۆی به‌پاده‌یه‌ک لاواز بوو، ته‌نانه‌ت من بی ئابرووانه وه‌لام دایه‌وه و گوتم: "هێنده مه‌که‌روزیوه. له‌سه‌ر خراپه‌کاری رادیت." له‌وانه‌یه له‌ به‌رامبه‌ر نیگا‌کانی مندا خۆی پی رانه‌گیرابیت، بۆیه رۆشت و له‌ ما‌ل ده‌رچوو. دره‌نگانیک‌ی شه‌و که‌پایه‌وه، بۆنی گولاوی لی ده‌هات، وه‌ک بۆی چووم، له‌و ما‌له، له‌گه‌ل ژناندا نووستوو.

دوانیوه‌رۆی رۆژی دواتر، بۆ نه‌وه‌ی هانی بده‌م له‌سه‌ر کاره‌که‌ی به‌رده‌وام بیت، گوتم خۆچه له‌وه که‌وره‌تره نه‌و که‌مه بچو‌و‌کانه برینداری بکه‌ن. گوتم: "ئه‌م کاره بۆ کات به‌سه‌ربردن نا، بگه‌ر له‌ پێناوی فیربوونی شتی‌کدا ده‌که‌ین و هۆی که‌مزیه‌یی نه‌وانه‌ی به‌ که‌مزه‌ ناویان ده‌به‌یت، له‌ نه‌نجامی کاره‌که‌ماندایه. نایا نه‌مه به‌لای تۆوه کاریکی وه‌ک پتو‌یست سه‌رنج‌راکیش نییه بۆ نه‌وه‌ی

یه‌کتری به‌ته‌واوی بناسین؟" دریژهم دایئ و گوتم: "مرۆف ده‌که‌وێته ژێر کاریگه‌ریی ئه‌فسوونی که‌سیکه‌وه که تا سه‌ر کرۆک ده‌یناسیت، پێک وه‌ک ئه‌وه‌ی خه‌ونێکی ترسناکی خۆش بویت.

به‌هۆی کاریگه‌ریی قسه‌کانی منه‌وه نا، چونکه هه‌ر هینده‌ی که‌مه و قۆشه‌کانی گرگنێکی کۆشک و سه‌راکان به‌هه‌ندی وه‌رگرت، بگه‌ به‌ متمانه‌یه‌که‌وه که تیشکی خۆر ده‌یه‌بخشی، دیسان له‌ به‌رده‌م میژ دانیشه‌وه. ئێواره، دوا‌ی ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر میژه‌که هه‌لسا، له‌ پۆژی پێشووتر که‌متر متمانه‌ی به‌هۆی ما‌بوو. دیتم به‌و شه‌وه دیسان بۆ لای ژنان ده‌هوات. به‌زه‌ییم پیا‌یدا هاته‌وه.

به‌و جۆره، هه‌موو سه‌به‌ینانێک وای بۆ ده‌چوو ئه‌و پۆژه له‌ نووسینه‌وه‌ی خراپه‌کارییه‌کانی ده‌بیته‌وه. به‌هیوای به‌ده‌سته‌پێنانه‌وه‌ی ئه‌وه‌ی له‌ پۆژی رابردودا له‌ ده‌ستی دا‌بوو، له‌ به‌رده‌م میژ داده‌نیشت و ئێواران دوا‌ی هه‌لسانی، شتێک زیاتر له‌وانه‌ی به‌رده‌ستی له‌سه‌ر میژه‌که ده‌ماپه‌وه. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خۆی به‌ سووک و چرووکی ده‌هاته به‌رچاو، ئیدی به‌ چاوی سووک بۆ منی نه‌ده‌هوانی. وا بیرم ده‌کرده‌وه دوا‌چار ئه‌و هه‌ستی یه‌کسانیه‌م دۆزیوته‌وه که له‌ پۆزانی سه‌رمه‌تای مانه‌وه‌مدا له‌کن وی ته‌نیا به‌خه‌یاڵ په‌یم به‌هه‌بوونی بردبوو. زۆر له‌ خۆم رازی بووم. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی لێم بێزار ده‌بوو، کار که‌یشه‌ ئه‌وه‌ی پێم بلێت پێویست نیه‌ له‌ به‌رده‌م میژ دا‌بنیشیت. ئه‌مه‌ش ئاماژه‌یه‌کی باش بوو، به‌لام جله‌وی رقی و کینه‌ی که‌له‌که‌بووی چه‌ندین سه‌له‌ی خۆم پێ قایم نه‌ده‌کرا. ده‌مویست تۆله‌ بکه‌مه‌وه و بچمه‌ دۆخی هێرش‌بردنه‌وه. منیش وه‌ک ئه‌و تیرم ئاراسته‌ی نیشان کردبوو. ئه‌گه‌ر بتوانم وا له‌ خۆچه‌ بکه‌م که‌میکی تر له‌ خۆی بکه‌وێته گومانه‌وه، که‌مۆکه‌یه‌ک له‌و دانا‌پیا‌نانه‌م بخوێندایه‌ته‌وه که‌ به‌وردی له‌ منی ده‌شارده‌وه و به‌ جوانی رهمزێلم بگر‌دایه، وام ده‌هاته پێش چاو ئیدی ئه‌و کۆیله‌ بیت نه‌ک من، ئه‌و مرۆفی خراپی ئه‌و ماله‌ بیت، نه‌ک من. نیشه‌انه‌کانی ئه‌مه‌ش دیار بوون: ناوبه‌ناو هه‌ستم ده‌کرد ده‌یه‌وێت دُنیا بیت له‌وه‌ی داخۆ پێم رابواردوه، یاخۆ نا؟ وه‌ک هه‌رکه‌سیکی

لاواز و پشت به خۆ نه بهستوو کاری که یان دبووه ئه وهی چاوه پتی له قانندی سه ری په زامه نندی من بکات. ئیدی زیاتر رای منی له سه ر شته بجو که کانی پۆژانه ده برسی: له باره ی پتکوپتیکی جلوه رگه کانییه وه په سیاری ده کرد؛ ئه گه ره وه لامی که سیکی بدایه ته وه، له منی ده برسی داخۆ باش وه لامی داوه ته وه، یاخۆ نا؟ ده برسی داخۆ ده ستنوو سه کانیم پتی جوانه و بیر له چی ده که مه وه؟ منیش، به مه بهستی ئه وهی ئه و بێ ئومید نه بێت، ده ست له گه مه که هه لته گریت و ئاسووده بیت، جاروبار خۆم له پیش چاوی سووک و په سوا ده کرد، زمانی نیگاگانی ده یگوت: "تۆ، قورته به سه ر!"، به لام هیچی تر نهیده توانی زلله م تێ بسره ویتیت، دلنیش بووم بیری له وه ده کرده وه خۆشی شایه نی ئه وهیه زلله یه کی تێ بسره ویتدیت.

زۆر به په رۆش بووم بزانه ئه و ددانپیانانه چین وایان لێ کردوه خۆی هێنده به سووک بێته پیش چار. له و پۆژانه دا له به ره ئه وهی له سه ر سووکایه تی پتکردنی راهاتبووم، لای خۆمه وه بیرم ده کرده وه ددانپیانانه کانی زنجیره یه ک خراپه کاریی پرپووچ. بن، ئیستا، بۆ راستگویی به خشین به رابردووم، به خۆم گوت با یه ک دوو ورده کاریی ئه و ددانپیانانه ی ته نانه ت دپتکی شیم نه خویندبووه وه، دا به رتزمه وه، به لام هه رچه ندی ده که م ناتوانم هیچ خراپه کارییه ک بدۆزمه وه شایه ن به خۆچه بیت و هاوسه نگیی به سه ره اتام و ژیا نی خه یالکردم تیک نه دات. وه لێ ده متوانی پتشی بینی بکه م هه رکه سیکی تر بوا یه له جیتی من، متمانه ی به خۆی پهیدا ده کرده وه. پتووسته بلیم، یارمه تی خۆچه م دا بوو، بێ ئه وهی خۆی ههستی پتی بکات، دا هتینانیک بکات و ئه گه ر یه کجاره کی و ئاشکراش نه بێت، په رده م له سه ر خالی لاوازی خۆی و هاوشیتوه کانی هه لدا بووه وه! ئه و کاته وا بیرم ده کرده وه ئه و پۆژه نیتزیک بووه ته وه بتوانم نه ک هه ر مالی ئه و، بگره مالی ئه وانی تریش وێران بکه م. خراپ بوونیانم ده سه لماند و ده مشقورده وه: پتیم وا بیت خوینته رانی به سه ره اتام ئیدی تێ ده گه ن خۆچه چه ند له منه وه فێر بووه، منیش هێنده له وه وه فێر بووم! له وانه یه ئیستا بۆیه وا بیر بکه مه وه، چونکه مرۆف له ته مه نی پیریدا، له

به سهرهاته كانيدا زياتر به دواى شته هاو شتپوه كاندا دهگړيت و هموو شتيك به يه كدى به راورد دهكات. له وانه يه نهو كاتانه قينى كه له كه بوى چندين سالم كور و تينى پتم به خشيبيت و پتم وا بوويت دواى به باشى پيسواكردنى خوچه، به كه لكورگرتن له سهردهستى خوم، هيچ نه بيت، سهر بهستى خوم پتى دهسه لماند و بى شهرمانه داواى به لگه نامه ي نازاد بوونم لى ده كرد. خه يالم بى نه وه دهچوو بى نازونووز نازايم دهكات و بيرم له ورده كار يه كانى نهو كتيبانه دهكردوه كه ده مويست دواى كه پانه وم بى ولا ته كم، له باره ي به سهرهاته كانى خوم و تور كه كانه وه بياننووسم! ده موبه يانيه كه هوالى كى بوم هينا و گشت شتيكى سهروين كرد.

په تا به شاردا بلاو بوو بووه وه! سهره تا پروام نه كرد، چونكه نه مې به چورتيك گتپاړه وه وهك نه وه ي باسى نهسته نېول نا، بگره شاريكى ترى دوور بكات، ليم پرسى هواله كې چون بيستوه، چونكه ده مويست ورده كار يه كان بزائم. گوتى: "خه لكى سهر يان كردوه ژماره ي نه وانه ي له پر ده مردن پوو له زياد بوونه!" بيرم كرده وه له وانه ي نه مې په تا نه بيت. له باره ي نيشانه كانى نه خو شيبه كه وه پرسيارم لى كرد، خوچه پت كه نينى پتم هات، گوتى: "پتويست ناكات خوت نيگه ران بگيت، هر كاتيک تووش بوويت، نهو بى هيچ گومانتيك به تووش بوونى خوت ده زانيت. بى تيگه يشتنى نه مې، مروف نه ونده ي به سه سى روف به ناكرى نه خو شيبه كه بسووتيت. هه نديك كه س له ژير كوت و بن بال و سهر سكيان دووه ل و قنچه كه درديت و دواتریش له رزوتا تاويان بى ده هيتيت. هه نديك جار برينه كان ده ته قنه وه و جاروباريش خوتن له جگه ريان دپته دهره وه، كه سانتيكيش هه بوون وهك تووش بووانى ژانى زراو به دم كوكينه وه مردوون،" دريژه ي دايى و گوتى: "له هر كه په كيك چوار پينچ كه سيك تيدا چوون،" به پر و شه وه پرسيارى كه په كى خومانم كرد. گوتى: "مه گر نه تبیستوه نهو وهستای ديواره ي به هوى نه وه مندالان سىوى باخچه كه يان ده خوارد و مريشك به سهر ديواره كانيدا دهچوونه حه وشه يه وه، به رده وام له كه ل خه لكى كه په كدا له شه ردا بوو، هه فته يه كه له موبه ر به دم تاوه

هاواری لی هه لساوه و مردووه؟ ئیستا هه موو که سیک ده زانیت به په تا مردووه. "هیتشتا نه مده ویست بپروا بکهه. هه موو شتیک له دهرهوه ئاسایی بوو، نه و که سانه ی به بهردم به نجه ره که دا تئ ده پهرین، هیمن و له سر خویوون، پیم وا بوو پیویسته که سیک بدژمه وه بۆ نه وهی شپړه یی و په رۆشی خۆمی له که ئدا بهش بکهه. سه ره له به یانی رۆژی دوا یی، پاش نه وهی خۆجه چوو بۆ دهرزخانه، من دهر په یمه دهره وه. به دوا ی نه و خیزانه ئیتا لیه له ناین وهر که را وانه دا که رام که توانیبووم له ما وهی یازده سال مانه و همدا له وئ بیاناسم. په کتیکان، به ناوه تازه که ی، مسته فا ره یس، چوویوو بۆ کارخانه ی دروست کردنی که شتی. نه وی تریان، عوسمان نه فهندی، سه رباری نه وهی شیتانه به دهر گای مایمدا کیشا، له پیتشدا دهر گای لیم نه کردووه. به غولامه که ی کوت پیم بلیت له مال نییه، به لام دواتر خۆی پئ رانه گیرا، له دواوه بانگی کرد و گوئی: "چۆن وا دهیت؟ تازه به تازه دهرسیت داخۆ نه خۆشییه که راسته! مه گهر نه و داره بازانه نابینیت به سه ر شانی خه لکه وه؟" پاشان گوئی: "به رووخسار تا تئ که یشتووم دهرسیت. بۆیه دهرسیت، چونکه هیتشتا پئ له سه ر کرسیتیان بوونی خۆت داده گریت!" لۆمه ی کردم: "مرۆف نه گهر بخوازیت لیره کامه ران بیت، پیویسته بچیت سه ر ئاینی ئیسلام. بئ نه وهی ته و قه له که ل بکات و دهستم پیوه بدات، چوو ه ماله تاریک و شیداره که ی خۆیه وه. کاتی نوێژ بوو. به بینینی ئاپۆره ی هه وشه ی مزگه وته کان، ترسم لی نیشت و به په له که رامه وه بۆ مال. که مژیی و سه رسوورمانی ساته کانی کاره ساتم تیدا به دی دهکرا. دهتگوت رابردووی خۆم له بیر کردووه، رهنگی بیر ه وهریه کانم کال بووه ته وه و ههستم دهکرد له دهست و پئ که وتووم. دهسته په ک خه لکم بینی له کۆلندا داره بازکیان هه لگرتبوو، به جاریک قه له می نه ژنۆم شکا.

خۆجه له دهرزخانه که راپه وه، ههستم کرد دلخۆشه به بینینیم له م باره دا. ده مبینی له بهر نه وهی من به ترسنۆک ده زانیت، متمانه ی به خۆی زیاتر دهیت و نه مهش منی په ست دهکرد. ویستم هه رچۆنیک بووه له چاوقایمی و نه ترسیی

لووتبه زانەى خۆى پزگارى بىت. بە دەم هەولانەوه بۆ چلەوکردنى هەلچوون و خڕۆشى خۆم، هەرچى زانستى پزىشكى و ئەدەبىيەت هەبوو، هەموويەم خستە پوو. هەرچى ديمەنىكى پەتا لەوانەى لە هيبۆكرات و توكيديدەس و بۆكاجيۆوه لە بيرەوهرميدا مابوو، هەموويەم گيتراپەوه و گوتم ئەم نەخۆشيبە پەتايە، بەلام قسەكانم جگە لەوهى منيان سووك و ريسواتر هيتايە پيش چاوان، بەكەلكى هيجى تر نەهاتن. خۆجە گوتم: "لەم پەتايە ناترسم، چونكە نەخۆشى بە دەستى خواپە، مرقوف ئەگەر ساتى مردنى نيزيك بىتەوه، دەمرىت. بۆيە ترسى پوو، بووچت، خۆزانده كوني مالهوه، پتوهنديبيرين لەكەل دەرەوه و تەنانەت هەولدان بۆ راكردنيش لە ئەستەنبوول بۆ سووده. مردن لە چارهى هەموومان نووسراوه و لە هەر شوونيك بين، دەماندۆزىتەوه و دەمانگاتى. بۆچى دەترسيت؟ لەبەر ئەو خراپەكارىيانەى چەندىن پۆژه لەسەر كاغەز تۆماريان دەكەيت؟" ئەمەى دوايانى بە دەم زەردەخەنەوه گوت. چاوهكانى بە ئۆمىدەوه دەرهوشانەوه.

کردبوو که نه و مړۍه کی بی تاوانه.

نه فرتم له و قسانه ی کرد که به دمه نگی خوم باوه ږم پټیان هټنابوو، بویه بریارم دا به رنگاری بېمه وه. ږک و ږهوان پټم گوت نه ترسانی نه و له ناسو دهی دهر و نییوه سهراوه ناگرت، بگره دهگرتتوه بقی ناکابوونی له راده ی نټزیکبوونی مردن لټیوه. باسی نه و هم بوی کرد مړوف چوڼ ده توانیت خوی له مردن بپارټیت. گوتم پټویسته دهست نه درټه کهسانی توو شبوو به په تاکه وه. مردوه کان له چالی که چیندا بنټزین. پټوه ندیی نیوان مړوفه کان بقی زمترین ناست دابگیریت و خوجهش نه چټه نه و دهرزخانه جه نجاله.

نه م قسه یی دوایم شتی خرابتر له په تاکه ی به خه یالیدا هټنابوو! پاشنیوه بوی ږژی دواتر گوتی دهستی داو ته یه که به یه کی منډاله کانه وه و دهستی بقی لای من درټ کرد. کاتیک بینی ترسام و نامه وټ دهستی پټوه بدهم، به که یفه وه لیم نټزیک که و ته وه و له نامیزی گرتم. ویستم هاوار بکه م، به لام وه که چوڼ که سیک له خوند دهنگی دهرناچیت، نه مده توانی هاوار بکه م. خوجهش به قه شمیری پټکردنیکه وه که زور دواتر بوم ناشکرا بوو، ده بگوت فیزی نه ترسیت ده که م.

په تاكه زږ به خپرايى تهنه دى ده كړد، به لام من چهندي كړدم و كوشام نه متواني لهو شته بگم كه خوجه به چاوقايى و نازايه تى ناوى ده بر د، وهك چهنډ پږى راپر دووش خوم نه ده شاردوه، خق خزانده كوني ژوړه وه وهك ژنى نه خو شى ناو جليگه و چهندين پږ له پنجه روه سهر كړدى دهره وه نؤقره لى له بر برېبوم، جاروبار له مال دهر دپه پيم و وهك سهر خوش ده چوومه كؤلان، سهرى ژنانى كړپارى بازار، كاسب و نربابى سهر قالى كار له دوو كانه كانياندا و نهو كسانه ده كړد كه دواى به خاك سپاردنى كه سو كاريان له چاى خانه كان كؤ ده بوونه وه و هه لم ددها خقم له گه ل په تاكه دا رابه پتم، نه گهر خوجه نه ومنده تنگوى نه كړد مايه، له وانه بوو بتوانم خقمى له گه ل رابه پتم.

شه وانه دهسته كانى خقمى كه ده يگوت به دريژايى پږ به ده ستى خه لكى ترييه وه داوه، بق من دريژ ده كړد، بى نه وهى جووله لم ليوه بيت، له چاوه روانيدا ده مامه وه: كتومت وهك نه وهى له خه رابيت و ببينيت وا دوو پشكيك به سهر له شندا ده كه پيت و تويش وهك به رد له شوينى خقتا وشك بيت! په نجه كانى له وانه مى من نه ده چوون، به سارد و سهرى به سهر جهسته مدا ده يگيتران و ده پيرسى: "ده ترسيت؟" من جووله لم له خقم ده برى، "ده ترسيت، بؤچى ده ترسيت؟" جارى وا هه بوو به خه يال مدا ده هات ده ستى بگيرمه دواوه و بيان كيشم به په كدا، به لام سوور ده مزانى په فتاريكى لهو جؤره ده هرى ترى ده كات، "با من پيت بلېم بؤچى ده ترسيت، بؤيه ده ترسيت، چونكه تا بينا قاقات نو قمى تاوانيت، بؤيه ده ترسيت، چونكه تق زياتر بروات به من وهك له وهى من به قوم بيت."

هەر خۆیشی گوتی پتویسته له بەردەم میتز دانیشمین و چەند شتیکی بنووسینەوه. پتی وا بوو ئیستا باشتترین کاتە بۆ نووسینەوهی ئەوهی "بۆچی من منم." کەچی دواجار جگە لەوهی بۆچی ئەوانی تر ئاوان، شتیکی تری تۆمار نەکرد. یەکەم جاری بوو بە لووتبەرزیهوه نووسینەکانی خۆی پیتشانی من دەدا. لەبەر هەر هۆیکە بێت، بیرم کردەوه لەوانەیە چاوەڕێ بکات دواي خۆتندنەوهی نووسینەکانی، من شەرم دامبگریت. بەلام نەفرەتی خۆم پتی نەشاردراپهوه و بە خۆچەم گوت لەگەڵ گەژەکانی لەمەر خۆیدا دەپخەمه تاي هەمان تەرازووهوه. نامە چنگیشی ئەو بەر لە من دەمەرت.

لەو کاتەدا هاتبوومه سەر باوەڕێک ئەو وشانە کاریگەرترین چەکی دەستی من بوون. بەدواي ئەوهدا کاری دە سالی پابردووم هینایهوه بیري: لەمەر ئەو سالانەي بۆ دانانی بیردۆزی کۆسموگرافی بە خەرجی دابوون، پامانی چەندین سەعاتە لە ئاسمان و تیکچوونی چاوهکانی و سەبارەت بەو پۆژانە قسەم بۆ کرد کە ئامادە نەبوو سەر لەسەر کتیبەکانی هەلبگریت. ئەمجارەیان من بەسەر ئەودا چووم، گوتم: "ئەگەر بکریت خۆمان لە پەتاکە بپارێزین و بتوانین بژین، بێ ئەقڵییە بەلاش و هەلاش خۆمان بەهینە دەم مردنەوه." پەیفەکانم، هاوکات لەگەڵ بەرزبوونەوهی پادەي گومان تیاپاندا، سزادانی ئەویان لەلایەن منەوه زیاتر دەکرد. لەو ساتەدا هەستم کرد لەگەڵ خۆتندنەوهی نووسراوهکانی مندا، خەریک بوو بۆ ویستی خۆي ئەو پۆژەي دەدیتهوه کە پیشتر بۆ من هەیبوو، بەلام دواتر لە دەستی دابوو.

بەمەبەستی لە بیرکردنی بەدبەختی و کۆلیلی خۆم، لەو پۆژانەدا چەندین پەرەم بەو خەونە بەختەهرانە پێ کردەوه کە نەک بەتەنیا لە شەودا، بگرە لە ساتەکانی نیوەڕۆخەویشدا چەندین جار دەمبینین. لە دواي هۆشیاریبوونەوهم و بۆ لە بیرکردنی هەموو شتیکی تر، بە زمانیکی شیعر ئامیتز و بەویەپری وردەکارییهوه دەستم دەکرد بە نووسینەوهی خەونەکانم، سەرلەبەریشیان لە واتا و پەوتدا لە یەک دەچوون: لە ناو دارەکانی دارستانی پشت مالمالمان مەرۆکەلیکی پازدار دەژیان، سالانێکی درێژ بوو ئێمه پەرۆشی زانیینی

پارزەکانیان بووین و ئەگەر مرقف بیوێرایە بچیتە تاریکایی بەراییی دارستانەکەو، لەگەڵیاندا دەبوو بە دۆست؛ لەگەڵ ئاوابوونی خۆردا سێبەرەکانمان لە ناو نەدەچوون، بگرە دەست و دەستیان بە هەزاران شتی بچووکی پێویست بۆ فێربوون دەکرد و ئێمە بۆ ماندووبوون لە کاتی پاکشان لە ناو پێخووە فێنک و خاوتنەکانماندا هەستمان پێ دەکرد؛ مرقفەکانی ناو ئەو وێنانەیی لە خەونەکانماندا دەمکیشان، وەک مرقفی جوانی سێ پەهەندی نەدەمانەو، بگرە لە چوارچێرەی خۆیان دەهاتنە دەر و تیکەڵ بەخۆمان دەبوون؛ دایکم، باوکم و من لە باخچەی پشتهوی مالممان خەریکی دانانی ئامێرکەلی پۆلەین بووین بۆ ئەوێ لەجێی ئێمە کارمکان لە ئاستۆ بگرن...

خۆجە بۆ ئاگا نەبوو لەوێ ئەم خەونانە تەلە و داوی ئیبلیسین بۆ بەکێشکردنی ئەو بۆ ناو تاریکایی زانیاری نەمر، بەلام سەرەپای ئەوێش، هەرچەندە سوور دەیزانی لە هەر پرسیارکردنێکدا کەمێک زیاتر لە متمانەیی خۆی دەدۆزینێت، لە منی دەپرسی: "ئەو خەونە تەوش و تووڕەهاتانە واتای چ دەگەیەنن؟ بەراستی ئەو خەونانە دەبینیت؟" بەو جۆرە، ئەو شتەیی دواي چەندین ساڵ پێکەو بە سۆلتانمان کرد، من بەوم کرد؛ لە خەونەکانمانەو بەرئەنجامم بۆ داهاووی هەردوو کەمان دەردەهێنا؛ ئاشکرایە لە کاتی تەشەنەکردنی نەخۆشیدا، مرقف هەروەک چۆن ناتوانیت لە دەستی پابکات، بەهەمان شێوە ناتوانیت دەستبەرداری زانستیش بیت، هێندە چەتوونیش نەبوو بە خۆجە بۆ ئەم نەخۆشییە پەي بەویش بردووە، بەلام لەگەڵ ئەوێشدا پەروشی زانیی خەونەکانی خۆجە بووم! بەئاشکرا بەدەم پێ پابواردنەو گوتی بۆم پێگرتبوو، بەلام لەبەر ئەوێ بە پرسیارکردن پۆتی خۆی شکاندبوو، نەیدەتوانی هێندە پێم لێ بکات بە کەوشدا، لە کاتی گێڕانەوهشدا دەمبینی قسەکانم لە پادەیی پەروشیی ئەو دەبەنە سەرێ، ئەگەر هەستم کرد ئەو دنیایاییەیی لە سەرەتای تەشەنەکردنی پەتاکەو هەستی پێی کردبوو، خەریکە شلۆق دەبێت، گەرچی ترسم لە مردن کەم نەدەبوو، بەلام پێم وا بوو هەر هێچ نەبێت لە بەتەنیايي ترسان پزگاکارم دەبێت. بێگومان نرخێ ئەمەم لە

نەشكەنجه دانى شەوان دەدا، بەلام ئىدى گەشتبومووە ئەو ئاكامەى
 تىكۆشانەكەم لە خۆرايى نەبوو: ھەر كاتىك خۆجە دەستى لىم بەرز
 دەكردووە، بىرم دەخستووە ئەو پىش من دەمرىت، نەزانى ئوانەى ناترسن و
 نووسىنە نىوھناچلەكانى خۆى و خەونە كامەرانهكانى خۆم دەخستووە بىرى،
 ئەو خەونانەى كە بەدرزايى ئەو پۆژە خۆتەنبونىيەو.

بەلام جامى ئەو بە قسەكانى من نا، بە شتىكى تر پى بوو. پۆژىك باوكى
 يەككە لە قوتابىيەكان ھات بۆ ماڵ، بە رووخسارىدا پياوێكى جوامىر ديار
 بوو، لە گەرەكى خۆمان دادەنىشت. من ھەك بشيلەى تەمبەلى مالمووە خۆم
 خزانەبوو گۆشەپەكەو و گویم راگرتبوو. بە دوور و درێژى دەربارەى چەند
 بابەتەك قسەيان كرد. دواتر ميتوانەكەمان ھاتە سەر كرۆكى مەبەست: كچى
 پورەكەى، پاش ئەوھى ھاوینى رابردوو مېردەكەى لە كاتى سواغدانى
 سەرباندا كەوتووھتە خوارى و مردوو، بە بېوھژنى ماوھتو، ئىستە
 داخووزىكارى زۆرى ھەي، بەلام ئەو خۆجەى بەخەيالدا ھاتو، چونكە لە
 دانىشتووانى گەرەكى بىستوو خۆجە پىشوازى لە ھەندىك كەس كردوو
 لەوانەى بەنياز بوون ئنى بۆ بدۆزنو، خۆجە كاردانەوھەيكى ھىندە توندى
 پىشان دا كە من ھەرگىز چاوھەپم نەدەكرد: بە كاىراى گوت نايەوێت ئن
 بەھىتەت، خۆ ئەگەر ئنىش بخوازەت، بېوھژن ناھىتەت، يارۆى ميتوان بىرى
 خۆجەى خستووە ھەزەرتى موھەمد بى ئەوھى گوئ بە بېوھژنى ھەزەرتى
 خەديجە بدات، خواستوويەتى و كردوويەتى بە ئنى يەكەمى خۆى، خۆجەش
 گوتى ناوى بېوھژنەكەى بىستوو و باوھرى وا بوو بە نىنۆكى پەنجەى
 ھەزەرتى خەديجەشدا ناگات. پاشان ميتوانە لووت سەپرەكەمان وىستى لە
 خۆجە بگەيەنەت خۆشى كاىرايەكى ھىندە دانسقە نىيە و گوتى: "من خۆم
 بپوا ناكەم، بەلام خەلگى گەرەك دەلێن خۆجە ھەپ و راست ھۆشى لە دەست
 داو. كەسەش نىيە سەركردنى ئاسمانت و گەمە كردنت بە زەھەبىن و
 دروستكردنى سەعاتى سەپر و سەمەرەت بە باشە لىك بداتەو." ^۱
 ميتوانەكەمان، ھەك ئەو بازركانە چاوتەنۆكانەى كە ھەول دەدەن لە كاتى

کړپندا بهای شتومهک و کالاً بشکینن، دريژهی دایي و گوتی: "خوچه بځ نان خواردن چوک دانادات و چوارمشتهقی دانانیشیت، بگره گاور ناسا لهسر میزن نان دهخوات. دواى ئهوى به توردهکه پاره به کتیب دهدات، کتیبهکان لهسر زهوى فري دهدات و پي بهو پهپاندها دهنیت که ناوی پهپامبهریان تیدایه. لهبر ئهوى دواى چندين سعات سهیرکردنی ئاسمان ناتوانیت نیلیسی ناو ههناوی خوئی هیور بکاتهوه، لهبر تیشکی خوړ لهسر پیخه و پادهکیشیت و سهیری بنمیچی قریژی مالهوه دهکات، دهوراوستی دهلین: خوچه تنیا خویشی بهچارهی کوراند دیت، نهک ژنان، دهلین ئه و پیاوهی مال هاوچمکیتی و چهند رڼزیکیشی له رڼزووی پههزان خواردووه، بڼه ئه پهتایه بلابووهتهوه."

دواى ئهوى میوانهکهمان دمرکرایه دهرهوه، خوچه تووشی تهنگزی ههچوون بوو، دلنیا بووم ئه و نارامییی له نهجامی هاوسوژی پیتشانان لهگه ل ئهوانی ترده ههستی پتی دهکرد، بهکوتتا هاتووه. بځ ئهوى دواپن جهزدهبی لی ههستیم، گوتم ئهوانه لی له پهتاکه ناترسن، وهک ئه و کابرایه دبهنگن، شلهژا، بهلام پروونی کردهوه خویشی له پهتاکه ناترسیت. لهبر هر هویهک بیت خوم قایل کرد بهوى ئه م قسهیه لی له ناخهوه کردیت. زور توپه بوو، جیهکی نهدهدزییهوه دهست و قوئی خوئی بځ ببات، دیسانهوه بالورهی "گه مزهکان" که ماوهیهک بوو له بییری کردبوو، کهوتهوه سر زمانی و دووبارهی دهکردهوه. دواى داهاتنی تاریکی، چرای داگیرساند، له ناوهپارستی میزهکه دا دای نا و داواى کرد هردووکمان له بهردهمیدا دابنشین، پیویست بوو چهند شتیک بنووسین.

وهک دوو کوپری زگورتی کاتیک بځ بهسهربردنی شهوه دريژ و نهپراوهکانی زستان گهمی کاغهز دهکن، له بهرامبر یهکتر لهمبر و ئهویری میزن دانیشتبوین و له سر کاغهزه خالییهکانی بهردهممان شتمان دنووسیهوه. خومانم زور سهیر دهاته پتش چاو! لهوش سهیرتر، نووسینهکانی خوچه بوون که بهیانینی رڼزی دواتر خویندیهوه و خوئی به خهون ناوی بردن، به

لاسا يکړدنه وهی خه ونه کانی من، نه ویش خه ونیکی گپړاپه وه، به لām به هه موو شتیکیدا دیاربوو نه وه خه ونیکی نه بیندراوه: له خه ونی نه ودا نیمه برا بووین! خقی پږلی براگه وړی منی به خقی په ودا دیبوو، منیش ناقل ناقل گوتیم بق قسه زانستییه کانی راگرتووه، سره له بیانیی پږی دواتر له کاتی ناشتی خواردندا له منی پرسی داخو چوڼ بق واته واتی خه لکی گه په ک سهاره ت به وهی نیمه دووانه یین، دهروانم؟ نه م پرسیارم پی خوش بوو، به لām ختوکه په کی نه وتقی شکوشمی نه دا. دوو پږ دواتر له نیوهی شه ودا هوشیاری کردم هه و گوتی به راستی خه ونیکی دیوه، له وانه په راستیشی گوتیت، به لām من، له بهر هر هه یک بیت، گوتیم نه دایئ. شهوی دواتر گوتی له وه دهرسیت به په تاکه بریت.

به هقی بیزار بوونمه وه له مانه وهی ژور له مال، لای نیواره چومه کوچه و کولانان، له باخچه په کدا، مندا لان چوبوونه سر دار و پتلاوه په نگینه کانیان له خواره وه به جی هیستبوو. دهسته په ک ژنی چه نه باز به دهوری کانییه که وه ریزیان به ستبوو، ته نانت به تپه په یوونی منیش به لایاندا بیدمگ نه بوون. بازار پر بوو له کپړار، هندیک به له زه ته وه سه پری شه کپران و ناوېژوانانیان ده کرد، هه ولم ددا باوه به خوم به یتیم په تاکه ته ورمی خقی له دهست داوه، به لām به بینینی نه و داره بازانه یی په ک له دوا یی په ک له مزگه وتی بایه زیده وه ده یتندرا نه ده ری، دهماره کانی می شکم گرژ بوونه وه و به له ز گه رامه وه بق مال. له ودا بووم بچه ژوره کی خوم، خوجه بانگی کرد: "تا وهره سه پریکی نه مه بکه." قوچهی کورته که که یی کرد بووه وه و نامازه یی ده کرد بق دوومه لیکي بچووک و قنچکه په کی ژیر سکی، گوتی: "مه گز هه موو شوینتیکی ته نیوه." لای نیریک بوومه وه و به وردی سه رنجم دا، په له په کی سووری بچووک بوو، دوومه لیکي سووکه له، وه ک جی گه ستنی مه گه زیک. به لām بقچی پخشانی منی دده؟ ترسام پوی خوم زیاتر نیریک بخمه وه، خوجه گوتی: جی کازی مه گزه، وا نییه؟ نووکی په نجه یی خسته سر دوومه له که: "یان کچه؟" بیدمگ بووم. نه مگوت هر گیز جیگازی له و جوره یی کچم نه دیوه.

بیانویهکم دۆزییهوه و تا خۆر ئاوابوون له باخچه مامهوه. ههستم دهکرد دهبیت ئیدی له مال نه مینم، به لام شویتنیکم له خه یالدا نه بوو بۆی بچم. نه کهرچی په له کهی ژیر سکی خۆچه له جیی گهستنی مه کهز دهچوو، به لام بهقهه برینی په تایه کهوره و بهرین نه بوو. پاشان شتیکی ترم به خه یالدا هات و پیم وایت هۆیه کهی بۆ پیاسه کردنم به ناو گیای خیرا که شه کردووی باخچه کهدا ده که پتهوه: بیرم ده کردهوه په له سووره کهی له ماوهی دوو پۆژدا ده ناوسیت، وهک گولیک دهم ده کاتهوه، ده ته قیتتهوه و خۆچه به دهم ئازارهوه گیان ده سپیتریت، ده مویت پئی بلیم ئه وه جیی گهستنی مه کهزی زه به لاج و شه و کهری ولاتیکی زۆر کهرمه، به لام هه رچهندی کۆشام ناوی ئه وه مه کهزه ی خه یالم لئی دابوو، نه ده هاته سه ر زمانم.

ئێواره، کاتی دانیشتنمان بۆ خواردن، خۆچه ده کۆشا خۆی که یفسان پێشان بدات، که مه ی کرد، سه ری نایه سه رم، به لام ئه مه زۆری نه خایه ند. پاش هه لسانی بیده نگمان له سه ر خواردنه که و ساتیکی درێژ دوا ی سنگدادانی تاریکیه کی بێ هوا و ئارام، خۆچه گوئی: "هه ست به بێزاری ده کم، بیری که یه کم بۆ هاتووه، با بچینه بهرده م میز و شتگه لیک بنووسین." ده یگوت ته نیا به و چۆره ده توانیت دلی خۆی بداته وه.

به لام نه ی توانی بنووسیت، من به وهی ری ئاسو ده یییه وه ده منووسی و ئه ویش بێ کاروبار دانیشتبوو، به تیلای چا و سهیری منی ده کرد. گوئی: "چی ده نووسیت؟" نووسی بووم چۆن دوا ی کۆتایی سالی یه که می ده رزخانه ی ئه ندازیاری له سه ره تای پشوو دا بیری ماله وم ده کرد و به گالیسکه یه کی تاک ئه سپ که رامه وه، به لام له هه مان کاتدا قوتابخانه و هاو پیکانی شیم زۆر خوش ده ویت. نووسی بووم زۆر بیری ئه و کتێبانهم کردووه که له پشوو ی هاویندا له گه ل خۆم ده مه ی نانه وه و به ته نیا له قه راغی سه ره چا وه یه کی ئا و ده مخو ێندنه وه. وای بیده نگیه کی کورت، خۆچه، وهک ئه وه ی پارێک بدرکێتیت، به چریه پرسی: "ئه وانه ی ئه و ئه و بهرده وام به و شیوه یه به کامه رانی ده ژین؟" وام زانی دوا ی لیبوونه وه له پرس یاره که ی، یه کسه ر په شیمان

ده بېته وه، به لّام هېشتا وه که مندا لیکي به په روژ سهری ده کرد. منیش به چریه
گوتم: "من کامه ران بووم!" هیمای سووکه ئیره یی پتېر د نیک کهوته سهر
پووخساری، به لّام ترسناک نه بوو. به شهرم و دوو دلییه وه دهستی به گتړانه وه
کرد:

ئو سهرده مەمی له ئه درنه بووه و دوزازده سالان بووه، ماوه یه که له ته که دایک
و خوشکیدا هاتو چۆی تیمارخانه ی مزگه و تی بایه زیدی کردووه، چونکه
باپیری (باوکی دایکی) نه خو شیی گه دهی هه بووه. به یانیان بهر له وهی به پئ
بکه ون، دایکی، برا که ی تری لای هاو سیکان به جئ هېشتووه. خو جچه و
خوشکه که ی و قاپی موچه له بیی پتېستر ناماده کراوی هه لگرتووه و پیکه وه
که وتوونه ته پئ. هه موو جار یک به پتگه یه کی کورت، به لّام زۆر دلگیری ژیر
سېبه ری پیزه داری سپینداردا تئ په ریون. باپیریان به سهرهاتی بۆیان
گتړا و ته وه. خو جچه حه زی له وه به سهرهاتانه نه بووه، زیاتر ئاره زوی بینینی ناو
تیمارخانه ی کردووه، بۆیه هه موو جار یک ئه وانی تری به جئ هېشتووه و
سهری ده ور به ری کردووه. جار یک له ژیر قویه یه کی زۆر گه و رده که تیشکی
پوژی دزه کردو له کلور ژنه کانه وه پروناکی کردووه ته وه، گوئی له موزیکیک
بووه بۆ که سانی توو شېبوو به نه خو شیی دهروونی ژمندراوه. دهنگی ناویش
هاتووه، ئاوی زئ. دواتر به چند ژووریک ی پئ له شووشه و قاپی دره وشاوه ی
ده گمەن و په نگیندا گه راوه. جار یک پئی لئ ون بووه و دهستی به گریان
کردووه. ژوور به ژووری تیمارخانه گه راندوویانه تا عه بدولا ئه فەندیان
دۆزیو ته وه. دایکی جار و پار گریاوه، ناو به ناویش له گه لّ که که یدا گوئیان بۆ
چیرۆکه کانی باپیره راگرتووه. دواتر، قاپه به تاله که یان له باپیره
و مرگرتووه ته وه و گه راونه ته وه، به لّام پتیش ئه وهی یگه نه وه مال، دایکی حه لوای
بۆیان کړیوه، گو توو یه تی با بئ ئه وهی که س بمانبیتت، بیخۆین. له ناو
سپینداره کانی قه راغ ئاو شو تیکیان هه بووه، هه سیکیان دانیشتون، لاقیان
بۆ ناو ئاو درێژ کردووه و بئ ئه وهی که س چاوی پتییانه وه بیت، حه لوایان
خواردووه.

پاش نه وهی خوچه کوټایې به قسه کانی هینا، بیده نگییهک بالی به سه رماندا کتیشا و نه مهش ټیمه ی له یه کتر نټزیک ده خسته وه. نه م لیک نټزیکبونه وه یه ش هه ستیکی سهیری برایه تی لامان دروست کرد که هه ردووکمانی نیگه ران کرد. خوچه ساتیکی درټز بهرگه ی نه م نیگه رانییه ی کرت. دواتر، کاتیک ده رگای که وړه ی مالیکی نټزیکمان بټی بیرکړدنه وه و به دم زرمه یه کی که وړه وه پټوه درا، خوچه گوټی: "یه که مجار له و سه رو په نده دا به هو ی نه خو شه کان و شوو شه و قاپی په نگاوړه مگ و پټوانه ی هوکاري چاکبونه وه ی نه خو شهانه وه خووم دایه زانست." به لام دوی مردنی باپیږی، بټیان نه لواوه جارتیکی تر بچنه وه نه وټی. ئیدی خوچه به رده وام له خه یالی خویدا بیر ده کاته وه هه ر کاتیک پټی که پشته و که وړه بوو، به ته نیا بټی نه وټی بچیت، به لام ساتیک ناوی پوویاری تونجا سه ر ده کات، نه خو شه کان له جیگه ده رده هیندرټن و دوور ده خرټنه وه و ناوی قرټز و بټگه نی ناو ژووره کانی تیمارخانه تا ماوه یه کی درټز ناکشیتنه وه. دوی کشانه ومش، تیمارخانه ی جوان و دلگیر له قور و لیته یه کی بټگن و به نه فرمه تکرارودا ده مینټنه وه و تا سالانیکی درټز خاوټن ناکرټنه وه.

نه مجار هیان دوی بیده نگیبونی خوچه، ئیدی هه ستمان به نټزیکیی نټوانمان نه کرد. له به رده م میزه که هه لسا بوو، به تیله ی چاو سیټبه ره که یم ده بینی به ژووره که دا ده گه را. پاشان چرای سه ر ناوه راستی میزه که ی هه لگرت و چووه پشته مه وه، ئیدی نه سیټبه ره که یم ده بینی و نه خو ی. ویستم خو م بسوړټنم و سهیری بکه م، به لام نه متوانی، هه ستم ده کرد چاوهرټی خراپه یه که ده کم و نیگه ران بووم. دوی که مټک گوټم له خشه ی داکه ندنی جلیک بوو، به ترسه وه ناوړټکم دایه وه. له ناوقه د به ره و سه ره وه ی پووت کړد بوو. چووه به رده م ناوټنه که، له بهر تیشکی چراکه به سه رنجه وه له سنگ و سکی خو ی ورد بووه وه و گوټی: "ته ی خوا، نه مه چ دوومه لیکه؟" بیده نگ بووم. گوټی: "نا وهره سهیریکی نه مه بکه." نه مده توانی له شوټنی خو م بجوولیم. هاواری کرد: "گوټم نا وهره!" وه که یه کټیک له قوتابییه کانی خو ی له کاتی سزادانیاندا، به ترسه وه لټی نټزیک بوومه وه.

هەرگیز نه‌وهنده له جهسته‌ی پروتی نێزیک نه‌که‌وتبوومه‌وه و هه‌زم به‌و نێزیکبوونه‌وه‌یه نه‌ده‌کرد. سه‌ره‌تا ویستم باوه‌ به‌خۆم به‌پنیم ته‌نیا له‌به‌ر نه‌ومه‌ که نامووت لێ نێزیک بکه‌ومه‌وه، به‌لام ده‌مزانێ له‌به‌ر ترسمه‌ له‌ دوومه‌له‌که. ئه‌ویش له‌مه‌ حالێ بوو. بۆ نه‌وه‌ی وا تێ نه‌گات، سه‌رم لێ نێزیک کردبووه‌وه و وه‌ک پزیشک چاوم له‌ دوومه‌ل و په‌له‌کانی بری‌بوو. پاشان له‌ ژێر لێوه‌وه بلمه‌بلمتکم کرد. خۆچه‌ له‌ ناکامدا گوئی: "ده‌ترسیت، وا نییه‌؟" بۆ سه‌لماندنی نه‌ترسانم، هێنده‌ی دی سه‌رم لێ نێزیک خسته‌وه، گوئی: "ترسی نه‌وت هه‌یه‌ دوومه‌لی په‌تا بیت؟" وا په‌فتارم کرد وه‌ک نه‌وه‌ی ئه‌و وشه‌یه‌م نه‌بیس‌بیت. ده‌موست بلم جێگازی مه‌گه‌زه، مه‌گه‌زێکی ده‌گه‌من که جاریک دابوو به‌ شوێنێکی له‌شی منیشه‌وه، به‌لام هێشتا ناوی ئه‌و بوونه‌وه‌رم به‌خه‌یالدا نه‌هاتبوو. خۆچه‌ گوئی: "ئا ده‌ستێکی لێ بده‌! چۆن تێ ده‌گه‌یت نه‌گه‌ر ده‌ستی لێ نه‌ده‌یت؟ سا ده‌ی ده‌ستتکم لێ بده‌!"

کاتێک بینی ده‌ستی لێ ناده‌م، خۆش‌حالی کرتی. په‌نجه‌کانی به‌سه‌ر دوومه‌له‌که‌دا هێنا و پاشان له‌ پروی منی نێزیک خسته‌وه. کاتێک سه‌یری کرد به‌ رق و نه‌فره‌ته‌وه چاره‌ی خۆم گرژ کردوه، قاقایه‌کی به‌رزی لێ دا. له‌به‌ر نه‌وه‌ی له‌ جێگازی بچووکی مه‌گه‌زێک ده‌ترسم، که‌وته‌ شو‌خیکردن پیم، به‌لام ئه‌م شاگه‌شگه‌بوونه‌ی زۆری نه‌خایه‌ند. له‌پڕ گوئی: "له‌ مردن ده‌ترسم." وه‌ک نه‌وه‌ وا بوو له‌ باره‌ی شتیکی تره‌وه‌ بدووت، له‌ شه‌رم زیاتر، توو‌په‌ییی پیوه‌ دیاربوو، توو‌په‌ییی که‌سیکی زۆرلی‌کراو. گوئی: "دانیای تۆ ئه‌م دوومه‌له‌ت لێ نه‌هاتوه‌؟ ئاده‌ی خۆت رووت بکه‌ره‌وه‌!" ئه‌و زیاتر پێی داگرت، بۆیه‌ من وه‌ک مندالێک چۆن رقی له‌ خو‌ش‌وشتن ده‌بێته‌وه، کراسم داگه‌ند. ژووره‌وه‌ گه‌رم و په‌نجه‌ره‌ داخرا‌بوو، به‌لام له‌ شوێنێکه‌وه‌ شنه‌یه‌کی فێنک هات، نازانم، له‌وانه‌یه‌ ساردی ئاوێنه‌که‌ بووبێت مچورکه‌ی پیمدا هێنا‌بیت. له‌به‌ر نه‌وه‌ی شه‌رم به‌ دیمه‌نی خۆمدا ده‌هاته‌وه، شه‌قاوتکم نا و له‌ چوارچێوه‌ی ئاوێنه‌که‌ چوومه‌ ده‌ره‌وه. ئه‌مجاره‌یان له‌لایه‌کی ئاوێنه‌که‌دا پروی خۆچه‌م بینی، سه‌ری له‌ جه‌سته‌ی من نێزیک ده‌خسته‌وه. ئه‌و سه‌ره‌ زله‌ی هه‌مووان پێیان وا

بوو له سهری من دهچیت، به لای جهسته مدا لار بوومه. له پر به خه یالدا هات
 نهم پهفتاره ی بۆ ژهراویکردنی پوچی منه. نهمه له کاتیکدا من تهواو به
 پیچه وانوه پهفتارم دهکرد و سالانیک بوو شانازیم به ووه دهکرد من نهو فیر
 دهکم. نه کهرچی نهوهی به خه یالدا هات مایه ی پیکه نین بوو، به لام بۆ ساتیک
 وای بۆچووم نهو سهره بژه ی که له بهر تیشکی چراکه دا شهرمی له بهر
 هه لگیراوه، خهریکه خوینم ده مژیت! لهو ساته دا هه ستم به تام و چیرزی
 به سهراته ترسناکه کانی سهردهمی مندالیم دهکرد. کاتیک نوقمی نهو
 بیرکردنه وانه بووم، له سهر سکم هه ستم به په نجه کانی کرد. ده مویست
 هه لبتیم و شتیک بکتشم به سهریدا. کوتی: "تۆ نیته." چوه پشتمه وه، بن قۆل
 و مل و پشت گوئییه کانیشمی پشکنی. کوتی: "نیره شت هیچی پیوه نییه،
 مه کهز به تۆوه ی نه داوه."

دهستی خسته سهر شانم و هاته ته نیشتمه وه. وهک نهوه ی برادره یکی
 سهردهمی مندالیمی نهو بم و گرتی دلی خویم بۆ بکاته وه. به په نجه کانی پشتی
 ملمی گۆشی و به رهو لای خو ی به کتشی کردم. کوتی: "وه ره با پیکه وه سهیری
 ناوینه بکه یین. سهیرتکم کرد، له بهر تیشکی دره وشاوه ی چراکه دا جارتیکی
 تریش له یه کهچوونی له پادبه ده ری نیوان خو مانم بینی. بیرم که و ته وه، نهو
 ده می له بهردهم ده رگای والی سادق پاشا چاوه ریم ده کرد و یه که مین جار
 خو جهم بینی، هه مان نهم هه سته ی نیستام له کن دروست بوو بوو. نهو کاته
 که سیتکم بینی بوو که ده بوو خو م بوو مایه. نیستاش بیر ده که مه وه ده بیت
 نهویش که سیتک بیت وهک من. هه ردوو کمان یه کیگ بوو یین! نیستا نهمم جۆزی
 راستیه کی پوون ده هاته به رچاو. وهک نهوه ی ده ست و پتم له کۆت و زنجیردا
 بیت، به گۆجی هه لسامه سهر پی، بۆ خو ده ربازکردن جووله یه کم کرد. وهک
 نهوه ی به مویت بۆم ده ربکه ویت داخو من خو مم، به په له ده ستم به قژمدا هینا.
 نهویش زۆر شاره زایانه و بی نهوه ی هاووشیه ی ناو ناو تنه که تیک بدات،
 هه مان شتی کرد. لاسایی نیگا کانیشمی ده کرده وه. نهو، شپوه ی پاوه ستانی
 سهرم و سهر سوورمانی منی دووباره کرده وه، که چی من خو م توانای

سهيرکردنيم له ئاوينه كه دا نه بوو، له تاو ترسيز نه مده تواني نيگاي له سهر ههلبگرم، وهك مندا لتيك چۆن لاسايي قسه و جووله كانی هاوړتيه كي دهكاته وه و تووړه ي دهكات، شاگه شگه بوو بوو. نهړاندی: پتيكه وه دهمرين! له خه يالي خوځمدا گوتم چ تووړه هاتيكه، به لام ترساشم. ئه شوه، يه كييك بوو له ترسناكترين ئه شوه انه ي له گه ل ئه ودا به سهرم برد.

پاشان گوتي هه له سهره تاوه له په تاكه ترساوه و هه موو شتيكي شي بۆ تاقيكرندنه وي من كړدوه، چ ئه كاته ي جه لاده كانی والي سادق پاشا منيان بۆ كوشتن داوخته پيش خوځيان، يان وهك ئيستا نه گهر خه لكاني تر ئيمه به هاوچمك ده زانن، هه مووي بۆ تاقيكرندنه وي منه. پاشان گوتي: رۆحت له له پي دهستمدايه، كتومت وهك چۆن كه ميگ له هه وي پيش لاسايي جووله كانتم كړدوه، له هه ودا بير له هه رچييه ك بگه يته وه، من پتي ده زانم. هه رچيش بزانيت، من بيرى لي دهكه مه وه! دوايي ليمي پرسى داخو له و ساته دا بير له چي دهكه مه وه. منيش، جگه له و، هيچ شتيكي تر له خه يالما نه بوو. گوتم بير له هيچ ناكه مه وه. به لام گوتي ليم نه ده كرت، چونكه بۆ تيگه پشتن نا، ته نيا بۆ ترساندنې من ددوا، گه مه ي له تهك ترسى خوځيدا ده كړد و مه به ستي بوو منيش به شي خوځم له و ترسه به ربكه وي. سهرنجم دابوو تا زياتر هه ستي به ته نيايي بكردايه، راده ي مه يلى شهړانگيزيي ده چوو ه سهرى. نه گهر ده ستي به سهر رووي هه ردووكماندا ده گيړا و ده يويست به ئه فسوونى ئه و له يه كچوونه سه يره مان سهرسامم بكات و له من زياتر ده هاته جوش، من وای بۆ دمچووم ده خوازيت رهفتارى خراپ بنوځيت، به خوځم گوت له بهر نه وه ي له دله و رازي نيه يه كسهر ده ست به شهړانگيزي بكات، مني له به ردم ئاوينه دا راكړتووه و پشتي ملم ده گوشيت، به لام هينده تووړه هات و بيچاره ش نه ده هاته پيش چاوم. هه قى خوځى بوو، منيش ده مويست قسه و رهفتاره كانى ئه و بگم. له پاي نه وه ي به ده سپي شخه ريكردن تواني بووي گه مه به په تاكه و ترسى ناو ئاوينه كه بكات، نيره ييم پتي ده برد.

به لام سهرباري ئه و هه موو ترسه و بيركړدنه وم له په ي بردن به و شتانه ي

تایبەت بەخۆم بوون و پێشتر بیرم لێیان نەکردبوو، کردم و کۆشام نەمتوانی خۆم لەو هەستە پرزگار بکەم کە هەموو ئەم شتانه گەمەن. پەنجەکانی شل کردبوو، ئیدی پشتمەلمی نەدەگوشی، بەلام من لە بەردەم ئاوێنەکە نەدەکشام، خۆجە دواتر کوتی: "من وەک تۆم لێ هاتوو. ئیدی دەزانم چۆن دەترسیت، من بووم بە تۆ. حالی بووم دەلێت چی، بەلام هەوڵم دا ئەو فالگرتنەویە کە ئەمەرق گومانم لە راستبوونی نیوەی نییە، بە توورەهات و مندالانە دا بنێم. لافی ئەوەی لێ دا دنیا وەک من دەبینیت. دیسان دەبگوت: "ئێستا بەتەواوی تۆ دەگەم (ئەوان) چۆن بیر دەکەنەو و چۆن دەبیستن." نیگای لە ئاوێنەکە دوور خستەو، تیشکی چرا نیوەی میزەکە ی پووناک کردبوو، سەیرتکی میزەکە و پەرداخ و کورسی و شتەکانی تری کرد و کەمێک قەسە کرد. دواتر کوتی گواپە ئەو شتانهی پێشتر لەبەر نەبینیان نەیدەتوانی گوزارەیان لێ بکات، ئێستا دەتوانیت دەریان ببریت. بەلام من پێم وا بوو خۆی لە خۆشتە دەبرد، چونکە وشەکان و شتومەکانیش هەمان ئەوانە ی پێشوو بوون. تاکە شتێکی نوێ لەو، ترسەکە ی بوو. ئەوەش نا، بگرە شتێکی هەڵکردن لەگەڵ ترسەکەیدا. بەلام من پێم وا بوو ئەو شتێوانی هەڵکردنە کە ئێستا بەلامەو پوون نییە، شتێکی نوێ، یان گەمەیهکی تری ئەو بوو لە بەردەم ئاوێنەدا، پێ دەچوو بۆ ویستی خۆی بوو، گەمەیهکی لادەدایە لاو، گرێ دەکەرایەو سەر دوومەلەکە و دەپرسی داخ جیگازی مەگەزە، یاخۆ پەتایە؟

پاشان کوتی دەیهوێت من هەموو شتێک لەو شوێنەوێ تیایدا پارەستابووم، دەست پێ بکەمەو. هێشتا نیوە پرووت بووین و لە بەردەم ئاوێنەکە نەکشابووینەو. پێشنیازی وا بوو ئەو بێتە جێی من و منیش بچمە جێی ئەو. بۆ ئەمەش، ئەوەندەمان بەس بوو جلۆبەرگی خۆمان بگۆڕینەو، ئەو پدین بتاشیت و منیش پێشی خۆم بهێلمەو. ئەم بیرۆکەیه، لەیه کچووینی ئێمە ی لە ئاوێنەکەدا ترسناکتر نواند، دهمارەکانی مێشکم بەتەواوی ئاوسان، کوێم راگرت: ئەگە وا بواپە، دەبوو من ئەوم ئازاد بکەدایە. زۆر بە

شادمانییه وه باسی ئەو شتانە ی دەکرد که دوا ی ئەو ی له جی ی من دەچیتە وه
ولانە که کم، لەو ی دەیانکات. هەرچی به کم له بارە ی مندا لی و گەنجایە تی خۆ مە وه
بۆ ی گێ تپا بوو وه، هەر هەمو ی به بچو و کترین ور دە کار ییه وه له هۆ شی خۆیدا
پاراستبوو. زۆریش سەرم سوورما ئە گەر سەیرم کرد به پشتبەستن بو
ور دە کار ییانه و بە پێ ی بۆ چوونی خۆ ی، له خە یالی خۆیدا جی هان یکی ناجۆر و
دوور له راست یی خولقاندوو. وەک ئە وه وا بوو ژ یانم له ژێر دەستی خۆم
دەر چوو ییت و له دەستی ئە ودا ئا راستە ی شو ینی تر بکری ت، منیش، هیچی
ترم له دەست نە ییت، تە نیا ئە وه نە بێ ت وەک ئە وه ی خە ون ببینم، له دوور وه
سەیری ئەو شتانه بکەم که بە سەرم دین. گەر پانە وه ی ئەو له بر ی من بۆ
ولانە که کم و ئەو ژ یانە ی لەو ی بە سەری دە بات، پە هەندیکی گال تە جاپانە ی هێندە
نامۆ و سادە ی تیدا بوو، بە جۆر یکی منی بە تە وای له با وەر پێ هێنان ی دوور
دەخستە وه، له سەریکی ترو ه سەرم له لۆجیک و گونجانی ور دە کار ییه کانی
ناو خە یالی ئەو سوورما بوو: له ناخ وه دە مویست بلیم که واته بۆ ی هە یه شتی
واش بقە ومیت و منیش بتوانم وا بژیم. لەو ساتە دا ت ی گە یشتەم بۆ ی که مجار
پەیم به شتیکی قول ی تابەت به ژ یانی خۆ جە بردوو، بە لām له پەوشی کدا
نەبووم بتوانم بلیم ئەو شتە چییه. به سەرسوورمان وه گویم بۆ پەفتار و
کر دە وه کانی دنیای کۆنم را گرتبوو، سالانیکیش بوو به تاسە وه بیرم لی
دە کردن وه و ترسی پە تاکەم له بیر چووبوو وه.

بە لām ئە مه زۆری نە خایەند. ئە مجار خۆ جە داوای لیم کرد پێ ی بلیم ئە گەر
بچمە بارگی ئە وه وه، چی دە کەم. له یه کچوونمان و را وه ستانی سەیری من له
یارە دا بە دەم هە ولدانم وه بۆ ئە وه ی بڕوا به خۆم به یتم دوومە له که جی گازی
مە گە ز نە بێ ت هیچی تر نییه، منی به را ده یه ک توورە کرد بوو، بە جۆر یکی هیچ
شت یکی ترم به خە یالدا نە هات. دوا ی ئە وه ی زۆری بۆم هینا، بیرم که و تە وه
گوتم ما وه یه ک له مە وەر ئە وم له خە یالدا بوو دوا ی گەر پانە وم بۆ ولات
بیر وه رییه کانم بینووسم وه. هەر ئە وه ندە ی کوتیشم له وانە یه پۆز یکی له پۆزان
جی پۆز یکی له بە سەر هاتە کانم پێک به یتم و بینووسم وه، ئەو به نە فرەت و به

چاوی سووک بۆمی روانی. ئو پای وا بوو هیئدهی ئو من دهناسیت، من هیچ کاتیک ناتواتم به و رادهیه ئو بناسم! پالیککی پیمهوه نا و خۆی بهتینیا چوو بهردهم ئاوینه: ئیستا پیم دهلیت جیم بهسهردیت ئهگهر ئو بجیتته پستی منهوه! دهسپیک کوتی: "دومهلهکه برینی پهتایه و دهریت." پاشان باسی ئهوهی کرد چون بهر له مردنم به دست نازارهوه دهنالینم. "له مردن خراپتر، ترسانته له مردن، چونکه تا ئیستا خۆت بۆی ئاماده نهکردوه. ئو ساتهی خۆجه باسی چۆنیهتی نوقمبوونی منی له نازارمکانی نهخۆشیدا دهکرد، له ئاوینه دور کهوتبووهوه. پاش کهمیک بینیم لهسهر پتخوه پهرت و بلّوهکهی سهرزهوی راکشاه و باسی ئیش و نازاره چاوهروانکرارهکانی من دهکات. دهسپیک نابوه سهر سکی، وهک بلّیت خستبیتیه سهر شوینی ئو نازارانهی که باسی دهکردن. پیک لهو کاتهدا بانگی کردم، بهترسهوه چوووه نهنیشتییهوه، بهلام دهستبهجی پهشیمان بوومهوه، چونکه دیسان ههولی دا دهستم پندا بهینیت. ههرچۆنیک بیت ئیدی بروام بهخۆم هینا ئهوه تینیا جیگازی مهگزن بیت، بهلام سهریاری ئهوش ههر دهرترسام.

تهواوی شهو بهو جۆره بهسهرچوو. بهمهبهستی ئهوهی نهخۆشیی و ترسهکهی تووشی من بکات، لیکداکیکدا دووبارهی دهکردهوه من ئوم و ئویش منه. له دلی خۆمدا گوتم پهنگه لهبهر چیژوهرگرتنی بیت لهوهی له پستی خۆی دهرچوو و سهیری خۆی دهکات. وهک کهسپیک بیهویت له خهو هۆشیار بیتتهوه، بهخۆم دهگوت: "گمه دهکات، چونکه خۆشیی ئو وشهی - گمه-یهی دهگوتتهوه." له سهریکی تریشهوه چین چین ئارهقهی دهردهدا، بهلام نهک وهک کهسپیک له ژووریکی گهرمدا به دست وشه خنکینهرهکهانهوه تهنگاو بووبیت، بگره وهک نهخۆشیکی کهمنهدام.

لهگهڵ تاریک و روونی بهیاندا، ئو سهبارته به ئهستیرهکان و مردن، فالگرتهوهی درۆ و بی بنهما، گهزهبیی سولتان، بهواتیهکی تر بی وهفایی سولتان، کهزّه خۆشهویستهکانی خۆی، "ئیمه" و "ئهوان" و لهمه پووستی خۆی بۆ بوون به کهسپیک تر دوا! چی دی گویم لیتی نهکرت و چوووه باخچه.

نازانم له بهر چی بوو چەند بېرۆکه یه کی تايبه ت به نه مری که له کتیبېکی
 کۆندا خوێندبوومه وه، هاته وه بیرم، جگه له پۆلیک چۆله که که به سه ر دار
 مازووه کانه وه ده یان خویند و له م چله وه بق نه و چل ده فرین، له ده ره وه هه ست
 به هیچ چریه و جووله یه کی تر نه ده کرا، کشوماتییه کی سه رسوور هینه ر! بیرم
 له ژووره کانی تری نه سه نه بوول و تووشبووانی په تاکه کرده وه، له دلای خۆمدا
 کوتم نه گه ر نه وه ی خۆچه په تا بیت، نه وا تا مردن درێژه ده خایه نیت، نه گه ر نا،
 هه ر هیچ نه بیت تا ونبوونی نه و دوومه له سووره، ئیدی ههستم ده کرد ناتوانم
 له وه زیاتر له م ماله دا بمینمه وه، پاش نه وه ی چوومه وه ژووره وه، به هیچ
 شیوه یه ک به خه یال مده نه هات بق کوئ هه لبیم و له کوئ خۆم بشارمه وه،
 نه وه نده نه بیت پیم وا بوو پتویسته شویتکی دور له خۆچه و له په تاکه بیت،
 چەند پارچه جلویه رگیککی خۆم خزانه تووره که یه وه، ته نیا نه وه نده م ده زانی
 نه و شوینه ده بیت هینه نیزی که بیت، بئ نه وه ی ده ستگیر بکریتم، بتوانم بوی
 هه لبیم، هه ر نه وه نده و به س.

که مۆکه یهک پولم پتکه وه نابوو که پتشتەر که موکورت به دزیی خۆجه وه پاشه که وتم کردبوو. لیره و له ویش بریتی ترم پهیدا کردبوو، پتیش ئه وهی له مال دهریچم، پول له کانم له شوینی شاردنه وهیان، له گۆره ویه کی ناو سندووقی ئه و کتیبانه ی چی دی نه ده خویندرانه وه، دهرهینا، له بهر ئه وهی خولای زانیی رهوشی دابووی له که لاهم، سه ریکم کرد به ژووری خۆجه دا، چراکی داگیرسابوو، پرخی ده هات و نوقمی ئاره قه بوو. سه رم له بچوکی ئاوته که سوورما، چونکه به درێژایی شهوی رابردو منی به ویکچوونی ئه فسوونا ویمان ترساندبوو، ئه و ویکچوونی هه رگیز نه متوانی به ته وای باوه ری پت بهیتم، بئ ئه وهی ده ست به هیچ شتیکه وه بدهم، به په له پرووزی له مال دهرچووم. له کاتی رۆیشتنم به کۆلانه کاند، بایه کی سووک هه لی کرد. له ناخه وه ده مویست ده سته کانم بشۆم. ده مزانی روو له کوئ ده که م و له خۆم رازی بووم. رۆیشتنم به کۆلانه کاند له کشوماتیی به ره یاندا، دابه زین له هه رازه کانه وه به ره و ده ریا، شۆرینی ده سته کانم له کانیا وه کان و سه یرکردنی که ندای زێرین، شادمانی خسته ده روونه وه.

یه که مجار باسی دوورگی هه یبه لیم له قه شه که یه کی که نچ که له وێه بۆ ئه سته نبول دابه زیبوو، بیستبوو. ئه و ده مه ی له گالاتا یه کمان بینی، به چۆشه وه باسی جوانی و دلگیری دوورگه کانی بۆم گێرپایه وه. بێگومان پتشتەر له خه یالما چه سپیوو، بۆیه هه ر ئه وه نه دی له که ره ک دوور که وتمه وه، ده مزانی روو له وێنده ری ده که م. له که ئ خاوه ن به له م و ماسیگره کاند قسم کرد، به لām داوی پارهی کی خه یالییان ده کرد بۆ که یاندنم بۆ دوورگی هه یبه لی. هه ستم به بێزاری کرد، له دلی خۆمدا گوتم ئه که ر بزائن قاچاخم،

شویته کهم بۆ ئو پیاوانه دهستنیشان دهکهن که خۆجه به دوامدا دهیاننیریت!
 دواتر هاتمه سهر ئو باوه‌ره‌ی ئه‌مه چاو سوورکردنه‌وه‌یه‌ک بیت له دژی
 فه‌له‌کان، چونکه له ترسی په‌تاکه به چاوی سووک سه‌یر ده‌کران، بۆ ئه‌وه‌ی
 سه‌رنجی زۆر بۆ سهر خۆم رانه‌کیشم، خاوه‌ن به‌له‌می دووهمم دواند و له‌گه‌ڵی
 رێک که‌وتم، پیاویکی هه‌نده به‌هه‌یز و به‌گور نه‌بوو، له‌بری ئه‌وه‌ی هه‌موو هه‌یزی
 خۆی بخاته سهر سه‌ول لێدان، چه‌نه‌ی دهدا و باسی ئه‌وه‌ی ده‌کرد په‌تاکه
 سزای کام گونا‌هانه‌یه، ئه‌وه‌شی بۆ قسه‌کانی زیاد کرد گوايه هه‌له‌هاتن لێی و
 خۆشاردنه‌وه له دوورگه پوولیک ناکات، به قسه‌کانیدا بۆم ده‌رکه‌وت ئه‌ویش
 بارته‌قای من ترسی لێ نیشته‌وه، رێگه شه‌ش سه‌عات درێژه‌ی خایه‌ند.

سالانێکی دواتر هاتمه سهر ئو باوه‌ره‌ی رۆژانێکی شادم له‌و دوورگه‌یه
 به‌سه‌ر بردووه، به‌پاره‌یه‌کی که‌م له‌ مالی رۆمێکی ماسیگری بێ که‌سوکار
 ده‌مامه‌وه و هه‌ولم دهدا له‌ ناوه نه‌بیندریم، ئۆق‌ره‌م له‌به‌ر به‌رابوو، جاروبار وام
 ده‌مه‌یتنايه به‌رچاوی خۆم خۆجه مردووه، ناوه‌ناویش بیرم له‌و پیاوانه
 ده‌کرده‌وه که ده‌بوو به‌دوای مندا بیاننیریت، فه‌له‌یه‌کی زۆر له‌ دوورگه‌که
 هه‌بوون وه‌ک من له‌ ده‌ست په‌تا پرایان کردبوو، به‌لام نه‌مده‌ویست خۆمیان
 پێشان بده‌م.

به‌یانیان له‌ته‌ک یارۆی ماسیگردا ده‌چوومه ده‌ریا و ده‌مه‌و ئیواران
 ده‌که‌پامه‌وه، ماوه‌یه‌ک خووم دابوووه پاوکردنی قرژانگ و پافوریا به‌ یم، نه‌گه‌ر
 هه‌واش خراب بوایه و ده‌ستی نه‌دایه بۆ ده‌رچوون بۆ ده‌ریا، به‌ده‌وری
 دوورگه‌دا ده‌خولامه‌وه، جاروبار ده‌چوومه باخی خه‌له‌وته‌خانه‌ی دوورگه و له
 ژێر دارمێوه‌کاندا سه‌رخه‌ویکی شیرینم بۆی ده‌شکاند، په‌زیکیش له‌وێ هه‌بوو،
 سه‌به‌ته‌یه‌ک به‌ دار هه‌نجیری ناو په‌زه‌که‌وه هه‌لواسرابوو، ئو رۆژانه‌ی هه‌وا
 ساف بوایه، ده‌چوومه ئه‌وێ و له‌وێه تا ئه‌یاسق‌فیم لێوه دیار بوو، له‌ ژێر
 سه‌به‌ته‌که‌دا داده‌نیستم و به‌ده‌م سه‌یرکردنی ئه‌سته‌نبوله‌وه چه‌ندین سه‌عات
 خه‌یالم ده‌کرده‌وه، جارێکیان له‌ خه‌وندا خۆجه به‌ خۆی و چه‌ند دۆلفینی‌که‌وه
 به‌ به‌له‌م هاتبوو بۆ دوورگه، دۆستانه له‌گه‌ڵ دۆلفینه‌کاندا هه‌لسوکه‌وتی ده‌کرد

و هه‌والی منی ده‌پرسی. که‌واته که‌وتبووه که‌پان به‌دوامدا. جارتیکیش له‌گه‌ل دایکمدا بوو، لۆمه‌یان کردم و له هۆی دواکه‌وتنمیان پرسى، دواى ئه‌وه‌ی تیشکی خۆر له پڕومی دهدا و به‌دهم ئاره‌قه ده‌ردانه‌وه هۆشیار ده‌بوومه‌وه، ده‌مویست بگه‌رێمه‌وه بۆ ناو خه‌ونه‌کانم، به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌مه‌م بۆ نه‌ده‌لوا، خۆم ناچارى بیرکردنه‌وه ده‌کرد. هه‌ندیک جار پیتشبینیم ده‌کرد خۆجه‌ مردووه. بیرم له تهرمه‌که‌ی ده‌کردوه له‌و ماله‌ چۆله‌دا که من به‌جیم هیتشبوو. بیرم له‌وانه‌ی بۆ هه‌لگرتنى تهرمه‌که‌ی ده‌هاتن و له بیده‌نگی به‌خاکسپاردنی بۆ که‌سانى ده‌کردوه. پاشان فالگرتنه‌وه‌کانیم بیر ده‌که‌وته‌وه. ئه‌و شته به‌زمبه‌خشانیم ده‌هاته‌وه یاد که به نه‌فرت و رقه‌وه له‌به‌رخۆیه‌وه ده‌یگوتنه‌وه. سولتان و ئاژه‌له‌کانیم بیر ده‌که‌وته‌وه. من نووکی پرم به‌پشتی قرژال و پاڤوریاکاندا ده‌کرد و له سکانه‌وه ده‌رم ده‌هینا، ئه‌وانیش به‌جولاندنی هیمانه‌ی پهل و پۆیان، هاوپیته‌ی خه‌یاله‌کانی رۆژی منیان ده‌کرد.

خه‌ریک بووم هیدی هیدی باوه‌ر به‌خۆم به‌یتم ده‌توانم بۆ ولاتی خۆم هه‌لبێم، بۆ ئه‌مه‌ش، هینده‌م به‌س بوو که‌میک پاره له‌و مالانه‌ی دوورگه‌ بذریم که له هه‌موو لایه‌که‌وه ده‌رگاکیان له‌سه‌ر پشت بوون، به‌لام پتویست بوو پتیش هه‌موو شتیک خۆجه له بیر خۆم به‌مه‌وه، چونکه که‌وتبوومه ژیر کاریگه‌ریی ئه‌فسوونی به‌سه‌رهاته‌کانم و هیزی راکیشانی بیره‌وه‌رییه‌کانم. به‌خۆم ده‌گوت که‌سیکی هاوشتیوه‌ی خۆم بۆ مردن به‌جۆ هیتشووه و خه‌ریک بوو خۆم تاوانبار ده‌کرد، ئه‌و کاته‌ش، وه‌ک ئیستا، له دلوه تاسه‌ی بینینیم ده‌کرد، له خۆم ده‌پرسی ئایا به‌پاستی هینده‌ی ئه‌وه‌ی له بیره‌وه‌رییدا هه‌یه له من ده‌چوو، یان خۆم له خشته ده‌برد؟ پاشان هاتمه سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌ی له ماوه‌ی یازده سالی رابردوودا ته‌نانه‌ت جارتیکیش تیر و پڕ سه‌یری پووخساریم نه‌کردووه، به‌مه‌رجیک، زۆر جار ان ئه‌وه‌شم کردبوو. ته‌نانه‌ت به‌خه‌یالمدا هات خۆم بگه‌یه‌نمه‌وه ئه‌سته‌نبوول و بۆ دواچار چاوتیک به تهرمه‌که‌یدا بگێڕم. بۆ ئه‌وه‌ی ئازاد بم، بپیارم دا باوه‌ر به‌خۆم به‌یتم وێکچوونمان یادگارییه‌کی چه‌وت و هه‌له‌یه‌کی بۆ تامه و پتویسته له بیر بکریتم.

باش بوو خۆم له سهر ئهو بىر كردنه وهيه رانه هينا، چونكه پوژيكت خۆچه م له بهردهم خۆمدا بينى! له باخچهى پشته وهى مالى كابرانى ماسيگر راکشايووم، بىرم دهكرده وه و پووى چاوه داخراوه كانم له خۆر كردبوو. ههستم به ستيه كهى كرد، له بهردهمدا بوو، پتي دهكهنى، به لام نهك وهك كه سيك كه مه كهى بردبيته وه، بگره وهك ئه وهى خۆشه ويستىي خۆيم بۆ دهربريت! متمانه به خۆبوونى كى به هيز، به رادهيهك كه خۆشمى دهرساند، سه رتا پاي جهسته مى داگرتبوو. پتي دهجوو به نه پتي چاوه پتي هاتنى ئهو ساتهم كردبيت، چونكه دهستبه جتي ههستى كۆيله تهمبەل و غولامى تاوانبار بالى به سه رمدا كيشا. به دم پيچانه وهى بوخچه كه مه وه، له برى نه فرته له خۆچه بكهم، كه چى خۆم به سووك دههاته به رچاو. ههر ئه و يش له جتي من قهرزه كانى كابرانى ماسيگرى دايه وه، دوو كهسى دابوو تهك خۆى و به به له مى جووتسه و ئه هاتبوون، به خيراى كهرپاينه وه، به رله وهى تاريكى دابيت، كه يشينه وه مال. تاسهى بۆنى ماله وهم كردبوو. ئاوينه كهش له ديوار هيندرابوو خوارى.

به يانينى پوژى دواتر، خۆچه منى له بهردهم خۆى دانا و گوتى: "تاوانه كهت زۆر قورسه، نهك تهنيا له بهر ئه وهى ههلهاتوو، بگره به وهى ئه وهى جيگازى مه گهزت لى بووه به برينى پهتا و منت به تهنيا له پيخه وهى مردندا به جتي هيشته وه، به لام ئيستا كاتى ئه وه نيه. گيهرپاينه وه: سولتان ههفتهيهك له مهويه ره له ئاكامدا ناردهويه تى به داويدا و لى پرسى وه ئه مه پتايه كهى دهربريته وه، چهند كهسى تر راپيچى مه رگ دهكات و ئايا زيانى خۆى له مه ترسيدايه، ياخۆ نا؟ خۆچه زۆر ده پيشۆكيت و له بهر ئه وهى پيشه وهخت خۆى ئاماده نه كردوه، وه لامى ناروونى داوه ته وه، داواى مۆلتهى كردوه بۆ ئه وهى له ئه ستيره كان بېرسيت. به دلى خۆشه وه كه راومهته وه بۆ مال. نه يتوانيه بگاته ئه نجاميكت بۆ ئاواسته كردنى خه مه كانى سولتان. بۆيه بريارى دابوو من بگيريته وه.

ههر زوو به گيرسانه وهى منى له دوورگه كه زانيبوو. پاش ههلهاتنم تووشى له رز و تا بووه، دواى سى پوژ كه وتبووه منه كردنم، له پتي ماسيگره كانه وه

شویڼ پټمی هه لگرتبوو. له گه ل شلگردنه وهی دهمی کیسه ی پاره کانیډا، ماسیگرکه پټی گوتبوو منی بۆ دورپگهی هه یبه لی بردووه. خۆچه زانیبووی جگه له دورپگه کان، ناتوانم بۆ هیچ شوینیکي تر هه لبتیم، بۆیه له سه ره تاوه نه که وتیووه دوام. کوتی نه و پتوهندیه ی له گه ل سولتاندا دای ناوه، کرینگترین هه لی ژیا نیه تی و منیش هاوړای بووم. راشکاوانه ش کوتی پتو یستی به زانیاریه کانی من هیه.

بۆ دوا که وخت ده ستمان کرد به کار. خۆچه ش سووربوونی که سانیکی پتوه دیار بوو که ده یان زانی چییان ده ویت. پتیشتر نه م سووربوونه م لئی نه دیوو، بۆیه مایه ی خۆش حالیم بوو. پاش نه وه ی زانیانم رۆژی داها توو جاریکی تر بانگ ده کرتته وه، بریارمان دا کات به فیرو نه دین. ده سته به جۆ له سه ر بنه مایه ک ریک که ویتن: زیاد له پتو یست زانیاری ناده یڼ، به لām نه وه ی ده دین، پتو یسته یه که سه ر بیسه لمینن. نه و رۆدبوونه ی من پتم خۆش بوو، ده سته به جۆ خۆچه ی هینابووه سه ر نه و باوه رهی "فالگرتنه وه جۆریکه له لیبووکی، به لām ده کرت به جوانی به کار به یتدریت بۆ کاریگری دانان له سه ر که مژه کان." به خۆچه م کوت نه م په تابه کاره ساتیکه ته نیا ده کرت به گرتنه به ری رتوشوینى ته ندروستی پتشی لى بگیریت. دیار بوو نه ویش به ده م گوینگرتنه وه له قسه کانم راستی بۆچوونه که ی منی سه لماند، نه ویش وه ک من، نکۆلی نه کرد له پتوهندیى خوا به په تاکه وه، به لām نه م پتوهندیه ناراسته وخۆ بوو، بۆیه ئیمه ده مانتوانی قۆلی لى هه لمالین، شتیک له دژی کاره ساته که به کین و نه مه ش هیچی له شکۆی خوا که م نه ده کرده وه. نه ی مه گه ر حه زه تی عومه ر له پیناوی پاراستنی سوپاکه یدا نه بو عوبه یده ی له سووریاوه بۆ مه دینه بانگ نه کرده وه؟ خۆچه داوای له سولتان کرد به مه به سستی خۆپاراستن له په تاکه، پتوهندیى خۆی له گه ل نه وانی تر دا بۆ نرمترین ئاست دابه زینیت. نه و شمان به خه یالدا هات ترسی مردن بخه ینه دلی سولتانه وه بۆ نه وه ی ناچارى به کین بریار له سه ر وهرگرتنی رتوشوینه کان بدات. به لām نه مه جی مه ترسی بوو، چونکه سولتان نه وهنده به ته نیا نه ده مایه وه بتوانریت به پیا هه لدانیکى شاعیرانه ی

مردن بترسیندریت. خو ئەگەر تەنانت بکەوتایەتە ژێر کاریگەریی پەوانبێژی خۆجەشەوه، ئەوا ئاپۆرەیهکی لەبلەبان و زمانلوسی بەدوورەوه بوو دەیاننوانی ترسەکی گەورە بکەنوو و بەسەریدا زāl بن. دواتر، ئەو گەژە بیتچاو و پووانە هەموو کاتیک دەیاننوانی تۆمەتی بێ ئاینی بدەنە پāl خۆجە. بۆ زāl بوون بەسەر ئەو کۆسپەدا، بە پشتبەستن بە زانیارییە ئەدەبییەکانی من، چیرۆکیکمان هۆندەوه.

ئەو شتەیی خۆجەیی چاوترسین کردبوو، یەکلاییکردنەوهی زانیی کاتی بەسەرچوونی پەتاکە بوو، من هەستم دەکرد پتویستە کار لەسەر ژمارەیی پۆژانەیی مردووان بکەین. کاتیک ئەمەم بە خۆجە گوت، زۆر کاری تێ نەکرد، بریاری دا بۆ بە دەستەینانی ژمارەیی مردووان داوای کۆمەک لە سولتان بکات، بە لām پتویست بوو پرووی ئەم داوایە بە دەمامکی چیرۆکیکی تر پەردەپۆش بکریت. هێندە بروام بە بیرکاری نەبوو، بە لām چ بکەین، دەست و قۆلمان بە سترابوو.

سەرلەبەیان پۆژی دوايي ئەو چوو بۆ کۆشک، منیش پرووم لە شار کرد بۆ ناو جەرگەیی پەتا. دیسان وەک پتیشو لیتی دەترسام، بە لām تەوژی جوولە و ژیان و ویستی بە دەستخستنی جیهان، ئەگەر بۆ تاوێکیشت بیت، دابووی لە کەللەم. پۆژیکی فینکی هاوین بوو، بە ناو مردوواندا دەسووپامەوه. بیرم کەوتەوه سالانێکی درێژە هێندەیی ئیستا تامەزرۆی ژیان نەبووم. خۆم دەکرد بە حەوشەیی مزگەوتەکاندا، ژمارەیی دارەبازەکانم لەسەر کاغەزێک تۆمار دەکرد. پاشان، بە کۆلاندە دەگەڕام و دەکۆشام پایەلەیی پتوهندی لە نێوان بیندراوەکانم و ژمارەیی مردوواندا دابنێم: هێندە ئاسان نەبوو بتوانیتر واتەیهک بە گشت مāl، مرۆف، ئاپۆرەیی خەلک، دڵخۆشی و خەم و شادییەکان بدریت. سەرباری ئەوێش، نیگام بە ئاشکرا دەکەوتە سەر وردەکارییەکان، ژيانى خەلکانى تر، بەختەوهری، بیتچارەیی و بێ خەمیی ئەو مرۆفانەیی وەک خزم و کەسوکار لە مالهەکانی خۆیاندا دەژیان.

لە ناو ئاپۆرەیی مردووان و زیندوواندا سەپ بووبوووم. دانى نیوهرۆ پرووم لە

گالاتا کرد له و بهری ئاو. به ناو قاومهخانهی کریکارانی دهووبهیری کارخانهی دروستکردنی کهشتیدا سووپامهوه. به دزییهوه سهییلیکم کیشا. هر بهمه بهستی تاقیکردنهوه له خواردنگهیهک شۆربایهکم خوارد. چوو مه بازار و دووکانهکان. ده مویست هه موو شتهکان له میشکیدا تۆمار بکهه تا بتوانم به نهجامیک بگهه. له گهڵ ئاوابوونی خۆردا، شه کهت و ماندوو که رامهوه بۆ مال. خۆچه له کۆشک که رامهوهوه. گویم بۆی راگرت.

کارهکان، وهک نه خشه مان بۆ کیشابوون، چووبوونه پیش. نهو چیرۆکهی خۆمان هۆندبوومهوه، کاری له ناخی سولتان کردبوو. باوهری هینابوو په تاکه وهک ئیبلیس شیوهی مرۆف وهرده گرت و له خشتهی دهبات. دهستووری دابوو مۆلهت به هه موو نامۆیهک نه دریت سهر به کۆشکدا بکات، دهر وازهکانیش خرابوونه ژیر چاودیریی توندهوه. کاتیک پرسایاری کات و چۆنییهتی به سه رجوونی په تاکهیی کردبوو، خۆچه زمانیکی نهوتی به کار هینابوو، به جۆریک سولتان به ترسهوه گوتبووی توانیوهی پیشبینی بکات ئیزرائیل به سه رخۆشی بهشاردا دهسووپتهوه، هه رکه سیک دهبینیت، قۆلی دهگرت و به رهو خۆی به کیشی دهکات. خۆچه دهستبهجی و به په شۆکانهوه هه له کهی راست کردبووهوه: "ئه وه ئیزرائیل نییه، بگره ئیبلیس مرۆف دهخاته سهر پێی مردن. سه رخۆشیش نییه، زۆر فیلبازه. وهک پیشتر نه خشه مان بۆ کیشابوو، خۆچه پێویستبوونی شه ری له دژی ئیبلیس روون کردبووهوه. به سولتانی گوتبوو بۆ نهوهی تی بگهین په تاکه کهی له کۆلی شار دهبینتهوه، پێویسته بزانی به کویدا دهسووپتهوه. هه رچهنده هه ندیک له دهست و پێوهندهکانی سولتان به رهنگار بوونهوهی په تاکهیان به واتهی دهستخسته کاری خوا دانابوو، به لام نهو گوئی پتییان نه دابوو. پاشان له بارهی ئازلهکانییهوه پرسایاری کردبوو. پرسیبووی داخو ئیبلیس دهتوانیت باز، هه لۆ، شیر و مهیموونهکانی تووشی په تا بکات؟ خۆچهش دهمودهست گوتبووی: "ئیبلیس له بهرکی مرۆفدا بۆ مرۆف و له بهرکی مشکیشدا بۆ ئازلهکان دیت. سولتان دهستووری دابوو له شاریکی دوورهوه که په تا

نەگرتبېتەوه، پېنج سەت پشیلە بەهین و خۆجەش چەند پیاوی دەوێت،
بیدریتی.

ئەو دوازدە پیاوێ خرابوونە ژێر فەرمانی ئیمەوه، دەستبەجێ بەهەر چوار
گۆشەیی ئەستەنبوڵدا دا بەشمان کردن. کۆلان بە کۆلان و گەرەک بە گەرەک
دەسوورانهوه و ئەوێ دەیانبینی لە گەڵ ژمارەیی مردوواندا بە ئیمەیان
پادەگەیاندا. من نەخشەییکی گەرەیی ئەستەنبوڵم بە دەستکاریکردنەوه لە
کتبێکی تر وەرگرت و لەسەر مێز پامانخست. شەوانە، بەترس و شادمانییەوه
شوێنی بلابوونەوهی پەتاکەمان لەسەر نەخشە دیاری دەکرد و ئەو قسانەمان
دادەپشت کە پتوویست بۆ سولتانیان بکەین.

دەسپێک زۆر گەشبین نەبووین. پەتاکە وەک ئیبلێسیکی تەلەکەباز نا، بگرە
چەشنی سەر سەرییەکی بێ ئامانج بەشاردا دەسوورایەوه. پۆتیک لە
ئاکسەرایی گیانی چل کەسی دەکێشا، پاشان ئەوێتی بەجێ دەهێشت و
پۆتیکێ تر دەگەشتە فاتیح. بۆمان پوون دەبوووه لە کەناری ئەو پەری ئاو بە
تۆپخانە و جیهانگیردا دەسووریتەوه. پۆتیی دواتر سەیرمان دەکرد زۆر
بەکەمی لەو ناوێ داوه و پووی لە زەیرەک کردووه، گەشتۆتە گەرەکی ئیمە
لەسەر کەنداوی زۆرین و ژیانی لە بیست کەس سەندوووتەوه. نەماندەتوانی
هیچ ئەنجامێک لە ژمارەیی مردووانەوه بە دەست بخەین. پۆتیک پېنج سەت
کەس دەمردن، پۆتیی دواتر سەت، کاتیکێ زۆر تێ پەری تا تێ گەشتین
پتوویستە بزاین پەتاکە سەرەتا کوێ دەگرتەوه و پوو لە کام لا دەکات، ئەک لە
کوێ قوربانییەکانی دەکوژیت. سولتان دیسان دەیناردەوه بەدوای خۆجەدا.
دوای بیرکردنەوه و پامان، گوتمان دەبێت بە سولتان بگوتریت پەتاکە لە
فرۆشگا جەنجالەکان، لەو بازارانێ خەلکی قوڵی یەکتەری تیدا دەهرن و لەو
چایخانانێ لەپەنای یەکتەرەوه تیاياندا دادەنیشان، تەشەنە دەکات. خۆجە
پۆشت و ئێوارە گەراییەوه.

شەکانی بۆ سولتان گیرابوووه. ئەویش گوتیبووی "چ بکەین؟" خۆجە
گوتیبووی با بەخورتی هاوچۆی بازارمکان و ناو شار سنوودار بکری.

بېگومان له وچه و زماندریژهکانی دهوروبه‌ری سولتان ه‌موویان له دژی و‌ه‌ستابوونه‌وه: "شار چۆن به‌ختو ده‌کړت؟ نه‌گه‌ر بازرگانی رابگیریت، زیان راده‌وه‌ستیت، نه‌گه‌ر به‌ر گویتی خه‌لکی بکه‌ویت په‌تاکه له شیوه‌ی مرؤفدا ده‌سووپته‌وه، زراویان ده‌توقیت، وا ده‌زانن قیامت رابووه و لغاو توند ده‌که‌نه‌وه؛ پاشانیش، هیچ که‌سیک ناخوازیت بخزیندریت که‌په‌کیکه‌وه نیلیسی په‌تای تیدا بکه‌ریت. یاخیبوون ده‌قه‌ومیت. خۆجه‌گوئی: "مافی خویانه وا بیر بکه‌نه‌وه." له‌وساته‌دا گه‌مژه‌یه‌ک پرسیبووی جا له کوئی پیاوی پتویست بق چاودتیرکردنی نه‌وه‌موو خه‌لکه په‌یدا ده‌بیت؟ سولتان به‌م قسه‌یه توپره بووبوو، ه‌مووانی به‌وه ترساندبوو نه‌گه‌ر ه‌ره‌کسیک گومان له هیزی سولتان بکات، سزا ده‌دریت. به‌و توپره‌بوونه‌شه‌وه ده‌ستووری دابوو پتیشنیازمکانی خۆجه‌جیبه‌جی بکرتن، به‌لام له بیریشی نه‌چووبوو راوژی به دهوروبه‌رکه‌ی بکات، گه‌وره‌ی نه‌ستیره‌ناسان سدقی نه‌فندی له‌به‌ر نه‌وه‌ی ددانی له خۆجه‌جیر ده‌کرده‌وه، دابووی به‌بار گویتی سولتاندا خۆجه‌هیشتا رای نه‌گه‌یاندووه په‌تاکه که‌ی نه‌سته‌نبول جی ده‌هیلیت. خۆجه‌له‌ترسی نه‌وه‌ی نه‌بادا سولتان ه‌ق بدات به‌سدقی نه‌فندی، گوتبووی جاری داهاتوو خسته‌ی کات له‌گه‌ل خۆیدا ده‌هینیت.

نه‌خشی سهر میزه‌که‌مان پر کردبوو له نیشانه و ژماره، به‌لام چه‌ندی ده‌مانکرد و ده‌کویشاین نه‌ده‌گه‌یشتینه نه‌وه‌نجامه‌ی داخو په‌تاکه به‌چ لۆجیکیک به‌شاردا ده‌سووپته‌وه. له ه‌مان کاتدا سولتان قه‌ده‌خه‌ی سه‌پاند و له سئ رۆژ زیاتریش دریژه‌ی کیشا، په‌نیچه‌ره‌کان ده‌روازه‌ی بازاره‌کان و شه‌قامه سهره‌کیه‌کانی شار و له‌نگه‌رگه‌کانی به‌له‌میان خسته ژیر چاودتیری، ده‌ستیان به‌لیپرسینه‌وه کرد و ده‌یانپرسی: "کیتا بق کوئی ده‌چیت؟ بۆچی ده‌رؤیت؟" پتپواره ترساو و سهر‌سووپ‌ماوه‌کان و نه‌وانه‌ی بی‌نامانچ ده‌سووپانه‌وه، ده‌نیردرانه‌وه مال تا په‌تا فریویان نه‌دات. نه‌وکاته‌ی زانیمان په‌وتی زیان له قه‌پال‌ی چارشی و ئونکا‌پانی سست بووه، نیمه ژماره‌ی نه‌و مردووانه‌ی له مانگیکدا کو‌مان کردبووه‌وه، خستمانه سهر کاغ‌ه‌ز، به‌دیواردا

هه‌لمانواسی و بیرمان لی ده‌کردوه. به بۆچوونی خۆجه، چاره‌ریکردنمان بۆ
ئوهی بزانی پەتاکه به چ لۆجیکیک دەسووپتەوه، کات به‌فیڕۆدان بوو. ئه
پتی وا بوو پتویسته بۆ پاراستنی که‌لله‌ی سهرمان چەند شتیکی به‌ۆنینه‌وه و
دلی سولتانی پی خۆش بکه‌ین.

شیتوازی مۆله‌تی نووسراویش له‌و سه‌رویه‌نده‌دا هاته‌ ئاراهه. سه‌رگه‌وره‌ی
یه‌نیچه‌ره‌کان به‌مه‌به‌ستی رانه‌گرتنی بازرگانی و دابینکردنی خۆراکی
پتویست بۆ شار، به‌پتویستی زانیبوو مۆله‌تی نووسراو دابه‌ش بکری‌ت، ئه
کاته بیستممان کابرا له‌و پتیه‌وه دراویکی زۆری ده‌سنگه‌وتوه و ورده
بازرگانه‌کانیش بۆ خۆدزینه‌وه له‌ به‌خشینی باج و سه‌رانه‌ خه‌ریکی
خۆسازدانن بۆ یاخیبوون. هه‌مان کات من بۆ یه‌که‌مجار هه‌ستم به‌هه‌بوونی
جۆریک له‌ لۆجیک له‌ ژماره‌ی مردوواندا کرد. له‌ کاتی‌که‌دا خۆجه‌ باسی ده‌ست
تیکه‌‌لکردنی باشوه‌زیر کۆپرولوی له‌گه‌ڵ بازرگاناندا ده‌گیرایه‌وه، من بۆچوونی
خۆم پتی گوت و هه‌ولم دا به‌یه‌نمه‌ سه‌ر ئه‌و باوه‌ری پەتاکه‌ هیدی هیدی
خۆی له‌ که‌ره‌که‌کانی قه‌راغ شار و کۆلانه‌ هه‌زارنشینه‌کان ده‌کیشیتەوه.

قسه‌کانم زۆر نه‌چوونه‌ ئه‌قلیه‌وه، به‌لام کاری ئاماده‌کردنی خشته‌ی کاتی
به‌ من سپارد. خۆجه‌ گوتی چیرۆکیکی نووسیه‌ جگه‌ له‌ دلخۆشکردنی
سولتان، دوا‌ی خۆتندنه‌وه‌ی، که‌س ناتوانی‌ت هیچ ئه‌نجامیکی لیتوه‌ ده‌ربه‌یتی‌ت،
له‌ کاتیکی تردا پرسى: "نایا مرۆف ده‌توانی‌ت به‌سه‌ره‌اتیکی به‌ۆنیتەوه‌ جگه‌ له
چێژی خۆتندنه‌وه‌ یان گوێگرتن، هیچ ئه‌نجام واته‌یه‌کی تری نه‌بی‌ت؟" منیش
له‌ وه‌لامدا گوتم: "شتیکی وه‌ک موزیک؟" خۆجه‌ سه‌ری سووپما، پاشان
بیرمان کرده‌وه‌ باشترین چیرۆک ئه‌وه‌یه‌ سه‌ره‌تاکه‌ی وه‌ک ئه‌فسانه‌ ساده‌ و
مندا‌لانه‌، ناوه‌راسته‌که‌ی وه‌ک خه‌ونی ترسناک تۆقینه‌ر و کۆتاییه‌که‌شی وه‌ک
چیرۆکی ئه‌قین و دل‌داری تال و پل له‌ ئازار بی‌ت. شه‌وی پتیش چوونی خۆجه‌ بۆ
کۆشکی سولتان، شادمانانه‌ چه‌نه‌مان لی ده‌دا و به‌وپه‌ری تواناوه‌ کارمان
ده‌کرد، له‌ ژوره‌که‌ی ئه‌ولاوه‌ خۆشنووسی چه‌په‌وانه‌ی دۆستمان دانیشتبوو،
خه‌ریکی نووسینه‌وه‌ی به‌شه‌کانی سه‌ره‌تای چیرۆکیکی بوو که‌ هیشتا خۆجه‌ به‌

ئەنجامى نەگە ياندېبوو. مەن، دەمەۋەبەيان لە ميانەى ژمارە سنووردارەكانى بەردەستەم و ئەو ھاۋكىشانەۋە كە چەند رۆژىك بوو سەرقالى دانانسان بووم، كەيشتمە ئەو ئەنجامەى پەتاكە دواين قوربانىيەكانى خۆى لە بازارپەكان ھەلەدەگريت و دواى بىست رۆژى تر شار بەجى دەھيلت. خۆجە نەپىرسى بۆ كەيشتن بەم ئەنجامە بىستم بە چ بەستوۋە، ئەۋەندە نەبىت كوتى رۆژنەى ھىوا و رېگەى رېزگار بوونمان دوورە. داۋاى كرد جارىكى تر خىشتەى كات بەگوڤرەى دوو ھەفتە دابىرژمەۋە و ماۋەكەش بە ژمارەى تر بشارمەۋە. ھىندە كەشېن نەبووم، بەلام داخۋازەكەيم بەجى ھىنا. خۆجە ھەر لەۋىدا چەند پىستەيەكى خىشتەى كاتى راستكردەۋە و داىە دەستى خۆشنىووس، ئەۋىش كارى خۆى تەۋاۋ كرىدبوو. داۋاى لە منىش كرد و پەنەى ھەندىك لە بەيتەكان بكتىشم. بەپەلە بەرگىكى شېن و بەنەخش و نىگارى بۆ لىكۆلېنەۋەكە دابوۋ بە دروستكردندا. كاتىك دانى نىۋەپۆ ھەلى گرت و رۆشست، بى كەيف و بېزار دەھاتە بەرچاۋ، ترس و خەم لە رەۋى نىشتىبوو. كوتى ئەۋەندەى متمانەى بە ماسىگرە دەنووك درىژەكان، گا بالدارەكان، مىرۋولە سوورەكان و مەيموۋنە قسەكەرەكانى ناو لىكۆلېنەۋەكە ھەيە، ھىندە باۋەرەى بە خىشتەى كاتەكە نىيە.

ئىۋارە دواى كەپانەۋە زۆر خرقشاۋو. خرقشانەكەى، بەدرىژايىي ئەو سى ھەفتەيەى تۋانى لە ميانەياندا راستىي فالەكانى بە سولتان بەداتە قبولكردن، بەردەوام بوو. دەسپىك دەيگوت: "ھەموو شتىك شىاۋە." رۆژى يەكەم ھىچ ئومىدىكى نەبوو، چونكە كاتىك سولتان چىرۆكەكەى بە غولامىكى لاۋ و دەنگخۆش دابوۋ بە خۆئىندەۋە، بىزە كەۋتبوۋە سەر لىۋى چەند كەسىكى ناو ئاپقۇرەى دەۋرۋەرى، بەلام ديار بوو بەزۆر لە خۆكردنەۋە ئەو رەفتارەيان نواندبوو تا خۆجە رىساۋا بگەن و لەبەرچاۋى سولتانى بگەن. بەلام سولتان بىدەنگ و سەررەنشتى كرىدبوون. لە خۆجەشى پرسىبوو پىشتى بە چ بەلگەيەك بەستوۋە بۆ بەكۆتاهاتنى پەتاكە لە ماۋەى دوو ھەفتەدا. خۆجەش كوتبۋى سەرچەمى شتەكان لەۋ چىرۆكەدايە و ھەموو كەسىك لىي تى ناكات. پاشان بۆ ئەۋەى خۆى لەكن سولتان شىرىن بكات، خۆشەۋىستىي خۆى بۆ ئەو

پشيله ږهنگاوږهنگانه پيشان دابوو که به کهشتی له ترابزوڼه وه هيندرابوون و نهک ته نيا حه وشه کانی ناووه، بگره به سه رجه م کون و که له بهری ژووره کانی کوشکدا بلاو کرابوونه وه.

ږوڅی دووهم، پاش که ږانه وهی بق مال گوتی کوشک به سهر دوو به رهدا دابه ش بووه: دهسته یهک، گورهی نه ستیره ناسان سدقی نه فندی شيان له که لدایه، داوی هه لگرتنی هه موو ږتوشوینه له بهرچاو گیراوه کانی ناو شاریان کردووه، نهوانی تریش له که ل خوچه دا گوته بوویان: "با شار هه ناسه وهر نه گرت، بق نه وهی نهو نیلیسی به تايه ی به شارد دا ده سوږ ږته وه، نه توانیت هه ناسه بدات. من ږوڅ به ږوڅ سهیری دابه زینی ژماره ی مردووانم ده کرد و نومیدم له کن په یدا ده بوو، به لام خوچه هیتشتا له جوشی خو ی نه که وتبوو. ده کوترا دهسته ی یه که م له که ل کږولو دا ږیک که وتوون و ده ستیان کردووه به خو سازدان بق ږا په ږین، نامانجی شيان ږیگرتن له په تاکه نه بوو، بگره له کږا کردنه وهی دوژمنانیا ن بوو.

له کوتایي هه فته ی یه که مدا ژماره ی مردووان به شپوه یه کی به رچاو که می کرد، به لام هه مان کات لیکنده نه وه کانی من دهریانخستبو په تاکه داوی هه فته یه کی تر نابږ ږته وه. داوام له خوچه کرد به پتی نهو گږا نکاریانه ږه فتار بکات که من له خشته ی کاتدا ده یانکه م، به لام نهو ئیدی نومیدی په یدا کردبوو. به جوشه وه باسی نه وهی گیرا یه وه چنن قسه و قسه لږک له باره ی باشو ه زیروه وه به کږتا نایه، بږیه دژبه ران وایان بلاو کردووه ته وه گوايه کږولو له که ل نه واندایه، سولتانیش به ته واوی له به رامبه ر ته پکه و داو دهسته وستان بوو، بږیه له کن پشيله کان به داوی ئاسووده یی دهر وینیدا ده که ږا.

داوی تیپه ږینی دوو هه فته، شار، له په تاکه زیاتر نوقمی ږتوشوینه له بهرچاو گیراوه کان بوو. ږوڅ له داوی ږوڅ که متر مروږ دهرمدن، به لام ته نيا نه وانه ی وهک ئیمه له کاره که ئاگادار بوون، به مه یان ده زانی، واته وات سه باره ت به سه ره لدانی برسیه تی په یدا بوو. نهسته نبول له شاریکی

چۆلکراوی ترسناک دەچوو. من لەبەر ئەوەی نەمدەتوانی لە گەڕەکی خۆمان بچمە دەرەوە، خۆجە بۆمی دەگێڕایەو: مەژۆ هەست بە بێچارەیی خەڵکانی پشت پەنجەرە و دەرگای داخراوی حەوشەکان و زۆرانی ئەوان لەگەڵ پەتا و چاوەرۆانیان بۆ شتیکی تری دوور لە پەتا و مردن دەکات. لە کۆشکیشدا هەست بەم چاوەرۆانییە دەکرا، هەر کاتێک فەنجانێک بگەوتبایە خوارمەوە، یان کەسیک بە دەنگێکی بەرز بکۆکیبایە، ئاپۆرەمی لەوچە و زماندریژان زراویان دەتۆقی، بە فسکەفسک لە نێوان خۆیاندا دەدوان و دەیانگوت بە بزانین سولتان ئەمڕۆ چ دەستوورێک دەدات. بەلام ئەوانیش وەک کەسانی بێچارە دەیانگوت بە شتیکی بقیەومیت، سا هەر شتیکی بیت و ئیدی دەپەشۆکان. خۆجەش دەکەوتە ژێر کاریگەری شلەژانی ئەوانەو. هەولێ دابوو لە سولتان بگەیەنیت پێشبینییهکە ی راست دەرچوو و پەتاکە لەبەرەو پاشەکشە دەکات، بەلام نەیتوانیبوو زۆر کاری تێ بکات. دواچار ناچار بوو جارێکی تر باسی ئازەلەکانی بۆ بکات.

دوای دوو پۆژ، لە ئاکامی ئاماریکی ئەنجامدراو لە مزگەتەکان، بۆی دەرکەوت پەتاکە بەراستی پاشەکشە کێدوو، بەلام ئەو هەوالە تاکە سەرچاوەی شادمانیی خۆجە نەبوو لەو پۆژی هەینییدا: دەستەپەکی بچوکی بازەرگانی ئومێد لێ براو، پێگەکانیان گرتوو و لەگەڵ یەنیچەرەکاندا کەوتووونەتە شەپەرەو. دەستەپەکی تر لە یەنیچەرەکانی بێزار لە رێوشوێنە لەبەرچاو گیراوەکان و یەک دوو پێشنوێژی دەبەنگی مزگەتەکانی کۆلان، کۆمەڵیک سەرسەری سەوداسەری دزی و تالان و بێتیک بێکار و نەداریان بەلای خۆیاندا راگێشابوو، بردبوویانە دەماگیانەو پەتا کاری خواپە و نابیت دەستی تێ وەربدریت، بەلام ئازاوەکە پیش ئەوەی پەرە بسیتیت، لەجێدا دەستی بەسەردا گیرابوو. پاش وەرگرتنی فەتوای شێخول ئیسلامیش، بیست کەس بەداردا کرابوو. لەوانەیشە بۆ ئەو بووبیت پرووایەکان لە خۆیان کەورەتر پیشان بدرێن. خۆجە زۆر لە خۆی پازی بوو.

ئێوارەمی پۆژی دواتر خۆجە سەرکەوتنی خۆی ڕاگەیاند. ئیدی کەس لە

کۆشک نەیدەوێرا خۆی لە قەرەى باسى ھەلگرێنى ریتوشوێنە لەبەرچاو گیراوەکان بدات. سەرگەرەى یەنیچەرە بۆ کۆشک بانگ کراوە، ئەویش قامکی خستووێتە سەر کەسانى پشت و پەناى یاخیبووان لە ناو کۆشکدا. سولتان بەمە زۆر توورە بوو، ئەو دەستەپەى بە دوو مەنایە تیکردنى خۆیان چەندین رۆژ تالابیان بە قورچى خۆجەدا کردبوو، وەک بەچکە سوێسکە بلأوھیان کردبوو. کۆپرولویش، ئەگەرچى ناو پەناو دەگوترا لەگەڵ یاخیبوواندا، بێر پار بوو بەتوندى بەرەنگاریان بێتەو. خۆجە بە دلخۆشییەو گوتى خۆشى لەم لایەنەو کارىگەرى بەسەر سولتانەو ھەبوو. ئەوانەى بەرپەرچى یاخیبووانیان دەداپەو، بۆ قایلکردنى سولتان، باسى پاشەکشەکردنى پەتاکەیان بۆ دەکرد. ئەم قەسەپەش راست بوو. سولتان بە چەند وشەپەک کە پێشتر ھەرگیز بە زارىدا نەھاتبوون، پەسنى خۆجەى داو. بەمەبەستى ئەو بێرک مەیموونى لە ئەفرىکاوە ھیندرآوى پێشان بدات، خۆجەى بردبوو ديار قەفەسەکان. بەدەم سەیرکردنى مەیموونەکانەو کە بە قەرزى و بێ ئابرووى خۆیان ھێلنجیان بە خۆجە داو، سولتان پرسىبووى داخۆ دەرکەوت وەک تووتى فێرى قەسە بکەیت، یاخۆ نا؟ پاشان رووى کردووبوو دەوربەرەکەى و ئارەزووى دەرپەربوو لەمەودا خۆجە زیاتر لەپەناى خۆیدا بێنیت و گوتبووى ئەو خستەى کاتەى ئەو نامادەى کردوو، راست دەرچوو.

دواى مانگێک، لە پۆزى ھەینیدا خۆجە بوو بە گەرەى ئەستیرەناسان. بگرە لەوێ زياتر: ھەر کاتێک سولتان بەنیازى بەشداریبوون لە نوێزى ھەینیدا بۆ مەزگەوتى ئەياسقۇفيا دەچوو، خۆجە چەند ھەنگاوێک لە دواى ئەو ھەوێ پێ دەکرد. نوێزى ئەو پۆزە، بەمەبەستى سوپاس و دەرپەربوونى پێزانین لە پای پەناوەى پەتاکە بەبەشداریى ھەموو خەلکى شار دەخوێندرا. ریتوشوێنە لەبەرچاو گیراوەکان ھەلگیرابوون. منیش لە ناو ئەو ئاپۆرە پێ لە ژاوەژاوەدا بووم کە سوپاسى خوا و سولتانیان دەکرد. ئەو ساتەى سولتان بەسواری ئەسپەکەپەو بەلاماندا تێ پەرى، ھەموو ئەوانەى دەوربەرم بەدەم

قیرپه و هاواروه له هۆشی خۆیان چوون و پالنان بۆ پێش و پاشهوه دهستی
 پێ کرد. ئاپۆرکه شهپۆلی دهدا، یه نیچه رهکان پالیان پێمانهوه نا بۆ دواوه.
 کهوتمه ناو کۆمه ئێک خه لکهوه که پێش من خۆیان به داریکهوه گرتبووهوه.
 پاش ئهوهی ئاپۆرکه م دایه بهر ئه نیشک و خۆم هاویشهوه پێشهوه، نیگام
 له گه ل نیگای خۆجه دا یه کانگیر بوو. چوار پێنج شهقاو له ولای منهوه به
 دلخۆشی و له خۆباییبوونهوه پێی دهکرد. وهک ئهوهی نه مناسیت، نیگای
 له سهرم هه لگرت. له وه را ترسناکه دا له پێ کهوتمه بهر شهپۆلی جۆشێکی
 بووه لانه و باوهرم کرد خۆجه له و ساته دا منی نه دیوه، بۆیه به ته واوی هیزهوه
 قیراندم و بانگم کرد، ده مویست له ناماده بوونم له م شوێنه ناگدار بیت. وام
 ده زانی ئه گه ر بمبینیت، له ناو ئه م ئاپۆرپه پزگارم ده کات و منیش ده توانم له
 که ژاوهی کامه رانی خاوه ن هیز و سه رکه وتواندا به شداری بکه م! به لام ئه مه م
 به مه به ستی وه رگرتنی به شی خۆم له سه رکه وتن، یان بۆ وه رگرتنی نرخ
 کاره کانم نه بوو، بگه ره هه ستیکی ته واو جیاواز له هه ناومدا بوو. ده بوایه من
 له وێ بوومایه، چونکه من خۆجه خۆی بووم! کتومت وهک ئهوهی له خه ونه
 ترسناکه کاندا ده مبینی، له خۆم جیا بوو بوومه وه و خۆم له دهره وهی خۆم
 ده مبینی. له و سۆنگه یه وه که ده متوانی خۆم له دهره وه ببینم، که واته من
 که سێکی تر بووم. ژۆر مه به ستم نه بوو بزانه م ئه و که سه کتیه وا من چوومه ته
 پێستییه وه، ده مویست خۆم به و که سه بگه یه نم که به به رده مدا تی پهی،
 نه ینا سیمه وه و به ترسه وه بۆمی روانی. به لام سه ربازێک وهک ئاژهل به وپه پێ
 هیزی خۆیه وه پالێکی پێمه وه نا و گه راندمیه وه دواوه بۆ ناو ئاپۆرکه.

خۆجە، لە هەفته‌کانی پاش برانەوه‌ی پەتاکەدا هەر بەهەندەرە نەهەستا بکریت بە گەورە‌ی ئەستێرەناسان، بگرە پێوەندییەکی توندوتۆڵی زیاتر لەوه‌ی ئێمه چەند سالتیک بە ئومێدەوه‌ چاوه‌روانی بووین، لەگەڵ سولتان بنیات نابوو. دوا‌ی سەرە‌ڵدانی سنوورداری و بەناکام نەگەشتوو، باشوەزیر لە دایکی سولتانی گەیانددوو کاتی ئەوه‌ هاتوو کۆرەمەکی لە دەمامکدارانی دەورووبەری پزگار بکریت. بازرگانان و یەنیچەرەکانیش، ئاپۆرە‌ی لەوچە و چەنەبازانی دەوری سولتانیان بە لیچرسراوی کارەساتەکان دەزانی و دەیانگوت ئەوانە بە قسە‌ی قۆر و پرۆیووج سولتانیان بە پێی خراپدا بردوو، بەو جۆرە، دەستە و تاقمی سدقی ئەفەندیی گەورە‌ی ئەستێرەناسانی پێشوو کە دەگوترا دەستیان لە پیلانە‌کەدا هەبوو، بە دوورخستنه‌وه‌ و گواستنه‌وه‌یان بۆ کاری تر سزا دران، لە گۆشک دەرکران و کارەکانیان کەوتە ئەستۆی خۆجە.

ئیدی خۆجە هەر پۆژە‌ی دەچوو یەکیک لە گۆشکەکانی شوێنی وچاندانی سولتان، ئەویش کاتیکی بۆ دەستنیشان کردبوو لەتەکیددا دەدوا، دوا‌ی گە‌رانه‌وه‌ی بۆ مāl، بەجۆش و لە خۆباییبوونی ئەنجامی سەرکەوتنه‌وه‌ بۆ منی دەگیرایه‌وه‌: هەموو بەیانیا نیک، خەونی شەوی رابردووی بۆ سولتان لیک دەداپه‌وه‌، ئەم ئەرکە‌ی لە هەموو کارە پێ راسپێردراوه‌کانی دی پێ خۆشتر بوو. بەیانیا نیک، پاش ئەوه‌ی سولتان بەخەمگینی ددانی پێدا دەنیت شەوی رابردوو خەونی نەدیوه‌، خۆجە پێشنیاز دەکات خەونی کەسیکی تر لیک بداتەوه‌. سولتانیش بەپەرۆشەوه‌ پێشوازی لەم بیرۆکە‌یه‌ دەکات. پاسەوانەکان دەمو دەست دەکەونه‌ گە‌ران بەدوا‌ی کەسیکدا خەونێکی باشی دیبێت، کەسیک دەدۆزنه‌وه‌ و دەیه‌یننه‌ بەردەم سولتان. بەو جۆرە لیکدانەوه‌ی خەون لە

به‌یانیاندا، بوو به خوویه‌ک نه‌ده‌کرا ده‌ستی لای هه‌لبگیریت. کاته‌کانی تریش له
 هه‌وشه و له ژیر سیبهری دار چنار و دار ئه‌رخه‌وانی ناو باخچه‌کاندا
 پیاسه‌یان ده‌کرد. ناوه‌ناو‌هش به به‌له‌م ده‌چوونه ته‌نگه‌ی بوسفۆر و له باره‌ی
 ئاژه‌له خۆشه‌ویسته‌کانی سولتان و ئاژه‌له خه‌یاڵکرده‌کانی ئیمه‌وه قسه‌یان
 ده‌کرد. به‌لام خۆچه جاروبار چهند باب‌ه‌تیک‌ی تریشی ده‌دا به به‌ر گوئی
 سولتاندا و دواتر به‌جۆشه‌وه بق منیشی ده‌گیرایه‌وه: هۆی پۆزگه و
 ئاوه‌پۆکانی بوسفۆر چین؟ چ شتیک له ژیا‌نی ریکویتیکی میرووله‌دا هیه
 شایه‌نی لێوه فیربوون و تیکه‌یشتن بیت؟ موگناتیس، دوا‌ی خوا، هیزی خۆی
 له چ شتیک‌ی تر وهرده‌گرت؟ گرینگی سووپانه‌وه‌ی ئه‌ستیره‌کان به‌مجۆره،
 یان به‌و شیوه‌یه له چیدایه؟ ئایا ده‌گرت له ژیا‌نی ناموس‌لماندا شتیک‌ی
 جیاوازتر له گاوریوونیان بدۆزیته‌وه؟ ئایا ده‌توانین چه‌تیک دروست بکه‌ین
 نه‌وانی پی پامالین و قایان بده‌ین؟ خۆچه ده‌یگوت سولتان به‌سه‌رنجه‌وه
 گوئی بق نه‌م باب‌ه‌تانه راده‌گرت، پاشان به‌جۆشه‌وه ده‌چووه به‌رده‌م میز،
 به‌مه‌به‌ستی دارشتنی نه‌خشه‌ی نه‌و چه‌که، له‌سه‌ر کاغه‌زی ئه‌ستور و
 گرانبه‌ها وینه‌ی تۆپی لوله‌دریژ، میکانیزمی ته‌قاندنی خۆبه‌خۆ و شیوه‌ی
 چه‌کی نامۆی ده‌کیشا و وه‌ک ئاژه‌ل و ئیبلیس ده‌هاتنه پێش چاو. منیشی بق
 به‌رده‌م میز بانگ ده‌کرد و داوا‌ی لیم ده‌کرد بيم به‌که‌واهیده‌ری ته‌وژمی نه‌و
 خه‌یاڵانه‌ی که ده‌یگوت کاتی به‌دیها‌ت‌یان زۆر نێزیک بووه‌ته‌وه.

منیش له خۆمه‌وه ده‌مویست هاوبه‌شی خه‌یاڵه‌کانی خۆچه بم. له‌وانه‌یشه
 له‌و سۆنگه‌یه‌وه بووپیت هیشتا هۆشم لای پۆزانی په‌تا‌که بوو، نه‌و په‌تایه‌ی
 پۆزانی ترسناکی برایه‌تی بۆمان ره‌خساندبوو. نه‌گه‌رچی هه‌مووان
 به‌بیانووی به‌سه‌رچوونی په‌تا پتکه‌وه ده‌چوونه مزگه‌وتی ئه‌یاسۆفیا
 سوپاسبێژی و نوێژیان ده‌کرد، به‌لام نه‌خۆشی هیشتا به‌ته‌وا‌وی ده‌ستی له
 یه‌خه‌ی شار به‌رنه‌دا‌بوو. به‌یانان، دوا‌ی نه‌وه‌ی خۆچه به‌هه‌له‌دا‌وان خۆی
 ده‌که‌یاند هه‌و کۆشکی سولتان، من به‌په‌رۆشه‌وه به‌شاردا ده‌سووپامه‌وه، له
 مزگه‌وتی مناره کورتی که‌په‌که‌کان و له‌و هۆلی نوێژی دیوار قه‌وزه‌گرتووی

مزگه و ته كانه وه تهرم دههيندرايه دهري و من ژماره ي مردوانم تو مار ده كرد. به ويستيك كه زور له هوكاره كه ي نه دهگه ي شتم، نهمده ويست نه خوشيه كه بروات و شار و ئيمه به جي بهي ليت.

ئو ده مه ي خوچه له مه ي داناني كاريگه ري له سهر سولتان و سهر كه وتني خو ي ده دوا، من بوم باس كرد نه خوشيه كه هيشتا شاري به جي نه هيشتووه و به هوي هه لگرتني رتوشوينه له بهر چاو گيراوه كانه وه خه ري كه ديسانه وه تاو ده سينيت، ئو به دم هه لچونه وه بيده نكي ده كردم و ده گوت گوايه ئيره يي به سهر كه وتني ئو ده به م، مافي خو ي بوو، چونكه وه گرتني پله ي گه وه ي ئه ستيره ناسان و بووني به كه سيك كه سولتان هه موو به نيانيك خه ونه كان ي خو ي بۆ ده گيرتووه و گه ياندني ده نكي به سولتان دور له چاوي ئاپره ي كه له بووتي دور و به ري، سهر كه وتنيكي گه وه بوو، شتگه ليك بوون پازده سال بوو چاوه پتي به ديها تنيان بووين، به لام بۆچي خوچه به شيويهك باسي ئو شتانه ي ده كرد وهك ئه وي به تانيا سهر كه وتني خو ي بيت؟ وا ديار بوو له بير ي چووبو له بهر چاو گرتني رتوشويني دژ به په تاكه پيشنيازي من بووه، يان له بير ي نه مابوو من نه خشه ي كام داپشت كه سهره ياي زور راست ده رنه چوونيشي، وهك خو ي په سهند كرا، ئه وي مني زياتر بريندار ده كرد، تانيا بيره تينا نه وه ي چۆنيه تي رويشتني من بوو بۆ دور كه، نهك هاتني پر له په شقاني خو ي و برده وه ي به ده ستوپردي من بۆ مال.

له وانه يشه له سهر هق بووييت، ئه وي من هه ستم پي ده كرد، ده سينت ناوي ئيره يي لي بنريت، به لام ئه مه هه ستيك ي برايانه بوو ئه وي پتي نه ده برد. بۆ ئه وي له مه تي بگات، بيرم هيتايه وه چۆن له پۆزاني پيش په تاكه دا، وهك دوو پياوي زكورت ي بۆ له بير كردني شه واني ته نيائي له مبه ر و ئه و به ري ميژ داده نيشتين، چۆن هه نديك جار ترس له خوچه و ناويه ناو له منيش دمنيشت، به لام زور شتيش له و ترسه فير بووين و ته نانه ت ئه و پۆزانه ي له دور كهش بووم، تاسه ي ئه و شه وانه م ده كرد. وه لي ئه و، وهك كه سيكي به شدار نه بوو له گه مه كه دا فرت و فيله كان ي مني به چاوي خو ي ديبيت، به سووك تير واني نه وه

گوئی بق قسه‌کانم راده‌گرت و هیچ نومی‌د و به‌لینیکی پیم نه‌ده‌دا بق گه‌پانه‌وه بق پۆزانی برابیه‌تیمان.

له گه‌پانمدا کۆلان به‌کۆلان ئیدی ده‌مبینی: سه‌رباری هه‌لگرتنی ریتوشوتنه له‌به‌رچاو گیراو‌ه‌کانیش، وه‌ک ئه‌وه‌ی به‌وێت ئه‌وه‌ی خۆجه‌ ناوی لی ناوه سه‌رکه‌وتن، نه‌خه‌مه سیپه‌ره‌وه، ده‌مبینی په‌تاکه له‌سه‌رخۆ له‌ شار ده‌کشایه‌وه. جاروبار له‌ خۆم ده‌پرسی وا خه‌ریکه ترسی ره‌شی مردن له‌ ناومان ده‌رده‌چیت و ده‌روات، ئه‌دی ئه‌م هه‌ستکردنه به‌ته‌نایی له‌ کوپوه سه‌رچاوه ده‌گرت؟ جاروبار ده‌مویست له‌گه‌ل خۆجه ئه‌و باب‌ه‌تانه بخه‌ینه به‌ر باس، نه‌ک خه‌ونه‌کانی سولتان، یان ئه‌و راویژ و پیتشیا‌زانه‌ی خۆجه بۆی ئه‌وی ده‌کردن. له‌ میژ بوو ناماده‌ بووم شان به‌شانی ئه‌و و به‌ له‌به‌رچاو‌گرتنی ترسی مردن‌ش‌ه‌وه بچه‌ به‌رده‌م ئاوێنه‌ی ترسناکی له‌و کاته‌دا له‌ دیوار داگیرا‌و! به‌لام ماوه‌یه‌کی زۆر بوو خۆجه به‌ چاوی سووک سه‌یری منی ده‌کرد، یان وا خۆی پیتشان ده‌دا. له‌وه‌ش خراپتر، هه‌ندیک جار پیم وا بوو ته‌نانه‌ت له‌وه‌شدا ته‌به‌لی دنوێنیت.

جاروبار به‌مه‌به‌ستی ئه‌وه‌ی سه‌رله‌نوێ به‌کیشی بکه‌مه‌وه بق ناو ژیا‌نی کامه‌رانی را‌بردوومان، ده‌مگوت پتویسته ئیدی بچینه‌وه به‌رده‌م میژه‌که‌مان. به‌مه‌به‌ستی ده‌سپیشخه‌ریکردن و بق ئه‌وه‌ی ئه‌ویش چاوم لی بکات، دوو سی جار پر کردنه‌وه‌ی کاغه‌زیشم تا‌قی کرده‌وه. به‌ زیاد پتومانه‌وه چه‌ندین په‌رهم سه‌باره‌ت به‌ ترسی په‌تاکه، خواستی نه‌جامدانی خراپه‌کاری ده‌ستچینی په‌تا و خراپه‌کاری نیومناچلم نووسی و بۆم خوێنده‌وه، به‌لام ئه‌و ته‌نانه‌ت گوێشی لیم رانه‌گرت. به‌هه‌زیکه‌وه که پتی ده‌چوو له‌ بیچاره‌یی منه‌وه، نه‌ک له‌ سه‌رکه‌وتنی خۆیه‌وه وه‌ری گرتبیت، بێ ئابروانه‌ گوئی: "ئه‌و پۆزانه‌ش ده‌مزانی سه‌رتاپای نووسینه‌کانت تووره‌هات نه‌بیت، هیچ شتیکی تر نییه. کاتی خۆی له‌ بیزاری خۆمه‌وه ئه‌و که‌مانه‌م ده‌کرد، ده‌مویست بزانه‌م ئاکام به‌چی ده‌کات. که‌میکش بق تاقیکردنه‌وه‌ی تۆم بوو. هه‌ر ئه‌و پۆزه‌ی واتزانی من په‌تام کرتوه و هه‌له‌هاتیت، تێ گه‌یشتم چ مالتیکیت. تۆ تاوانباریت! مرۆکه‌ل

دهبن بهدوو بهشهووه؛ ئهوانه‌ی وهک منن، مافدارن، ئهوانه‌ی وهک تۆن، تاوانبارن.

وهلام نه‌دایه‌وه وههولم دا قسه‌کانی وهک که‌سیکی له خۆبایی له سه‌رکه‌وتندا لیک بدهمه‌وه. ئه‌گه‌رچی بیره‌وه‌ریم وهک جاران تیژ بوو، و ده‌مزانی ئه‌گه‌ر به‌ورده‌ رووداو‌ه‌کانی پۆژ تووره‌ بکړیم، ئاماده‌م وهک پتویست تووره‌یی پێشان بدهم، به‌لام وهک بلیت نه‌مه‌زانی به‌ به‌ریه‌رچدانه‌وه‌ی قسه‌کانی که له راستیدا مروقی بۆ هێرش پێچه‌وانه‌ هان دهدا، ئاراسته‌ی خۆچه‌ به‌ره‌و کوێ وهرده‌گێرم و تا چ راده‌یه‌ک تنگای ده‌که‌م. هه‌ر ئه‌و پۆژانه‌ی له ده‌ستی ئه‌و هه‌له‌اتبووم و چووبوومه‌ دوورگی هه‌یه‌لی، هه‌ستم کردبوو ئامانج پوون نییه. چ ده‌بوو ئه‌گه‌ر بگه‌رامایه‌وه بۆ فینیسیا؟ زۆر له میژ بوو بپروام به‌خۆم هێنابوو له‌و پاژده‌ ساله‌دا دایکم مردووه، ده‌زگیران شووی کردووه و کۆشیک مندالی خستوه‌ته‌وه. نه‌مه‌دووست بیران لێ بگه‌مه‌وه، به‌ تێپه‌ربوونی کاتیش، ده‌گه‌م‌تر ده‌هاتنه‌ خه‌ونم. له‌وه‌ش خراپ‌تر، ئیدی وهک سالانی ده‌سپێک له‌ خه‌ونه‌کاندا خۆم له‌ فینیسیا له‌ ناو که‌سوکاردا نه‌ده‌بینی، بگه‌ر نه‌وانم لێره، له‌ ئه‌سته‌نبۆل، له‌ نێوان خۆماندا ده‌بینی. ده‌مزانی ئه‌گه‌ر بگه‌ریمه‌وه فینیسیا، ناتوانم سه‌رله‌نوێ ده‌ست به‌ ژيانیک بگه‌مه‌وه که له‌ نیوه‌دا ده‌ستم لێ هه‌لگرتبوو. به‌خۆم ده‌گوت خۆ ئه‌گه‌ر هه‌ر پتویست بیت، ئه‌وا لێره له‌ نوکه‌وه ده‌ست به‌ ژيانیکی تر ده‌که‌م. جگه له‌وه‌ی سه‌رده‌مانیک بیرم ده‌کرده‌وه یه‌ک دوو کتیب ده‌رباره‌ی تورک و سالانی کۆیلایه‌تیم بنووسم، ئیدی هیچ شتیکی تر له‌و ژيانه‌ی ئه‌وێمدا نه‌بوو بمجولێنیت.

جاروبار بیرم ده‌کرده‌وه خۆچه‌ په‌ی به‌م بێ نیشتمانی و بێ ئامانجیه‌ی من بردبیت و هه‌ستی به‌ لاوازیم کردبیت، بۆیه به‌ چاوی سووک سه‌یرم ده‌کات. هه‌ندیک جاریش گومانم هه‌بوو ته‌نانه‌ت هه‌ستیشی به‌و شتانه‌ کردبیت. هه‌موو پۆژیک، به‌و چیرۆکه‌نه‌ی بۆ سولتانی ده‌گێرایه‌وه، به‌خه‌یالی ئه‌و چه‌که له‌ ئه‌قل به‌ده‌ره‌ی که ده‌یگوت دُنیا به‌ ده‌توانیت کاریگه‌ری له‌سه‌ر دابنیت و به‌

سهرکه وټنی خویشی، هینده مهست بوو، بهر ادمیهک ده توانم بلیم ته نانه ت به شپوازی بیرکړنه وهی منی هر نه ده زانی. هه ستم ده کړد به نیریهی پېږدنه وه سهری نهو به خو شادبوونهی خو جهم ده کړد. خو شم ده ویست، نهو جو شنه ده سترکړدهی له سهرکه وټنی زیاد پتوه نراوی خو ی وهری ده گرت و پر ژه له بن نه هاتو وه کانیم خو ش ده ویست. کاتیک دهیگوت سولتان ده خاته له پی دهستی، من شهیدای نهو نیگایه ی ده بووم که له ناوله پی دهستی ده بری. نه که رچی خو شم نامه ده نه بووم دادن به مجوره بیرکړنه وانه دا بنیم، به لام نه که ر چاو دیریی هاتو چو و هه لسوکه وټی پوژانه ی نهوم ده کړد، وام ههست ده کړد چاو دیریی خو م ده کم. مرؤف جاروبار له هه لسوکه وټی مندالیک، یان که نجیکدا، مندالی یان لایه تییی خو ی ده بینیت و به خو شه ویستی و په رو شه وه چاو دیریی ده کات. نه وهی تر ساندبوومی و په رو شی کړد بووم، به رده وام به خه یالدا ده هات مه چه کم بگریټ و پیم بلیت "من بووم به تو". هر جاریک پوژانی رابردووم ده خسته وه بیریی، نهو پیده نگمی ده کړد. یان باسی نه وهی ده کړد نهو پوژه چی به سولتان گوتو وه تا بیخاته سهر که لکه له ی چه کی له نه قل به ده ر، یان به وردی باسی نه وهی ده گتیرایه وه سهر له به یانی نهو پوژه به دم لیکدانه وهی خونه وه، چو ن کاریگریی له سهر سولتان دانا وه.

نارمزوم بوو منیش پروا به تیشکی نهو سهرکه وټنانه ی بکه م که نهو له گتیرانه وه یاندا هه نگوینی به سهر یاندا ده ر ژاند. جاری وا هه بوو جله وی خه یالم له دهست دده و به شادمانییه وه پروام به خو م ده هیتا چو ویتمه چیی نهو. لهو ساتانه دا، نهویش و خو شیم زیاتر خو ش ده ویست، گیز و وژ و به ده می داچه قاوه وه له قسه کانیدا ون ده بووم و وام ده زانی به چو ریک باس له پوژانی جوانی دا هاتو ده کات، وهک نه وهی نامانچی هاوبه شی هه ر دوکمان بیت.

بهو جوړه، هر جاریک نهو خه ونه کانی سولتانی لیک ده دایه وه، منیش به شدار ده بووم! خو جه بریاری دابوو سولتانی بیست و یهک ساله هان بدات جله وی ده سه لاتی خو ی قایمتر بکات. بهو جوړه که وته لیکدانه وهی خه ونه کانی: به ده ختیی نهو نه سپه ته نیایانه ی به رده وام له خه ونی سولتانا

چوارناله پایان دهمکرد، له بهر بڼی خاومنیان بوو؛ نو گورگانه ی به که لبه ی
 تیژیان په لاماری قورگی دوژمنانی خوځان ددها، شادمان بوون به وې خو به خو
 به کاری خوځان پاده گهن؛ پیره ژنانی ژار و به گریان، کچانی کویر و نو
 دارانه ی له بارانی تاریکیدا به خپرایي که لایان دوه وری، هانایان بڼ سولتان
 ده هینا؛ جالجالوکه ی پیروژ و بازه به خو نازه کانش نیشانه ی به خشنده یی
 ته نیاین، نیمه دهمانویست سولتان، دواي گرته دهستی دهسه لاتی ته وواو،
 ناوړیک له زانسته که مان بداته وه. بڼ نو مه به سته، ته نانه ته په نامان بڼ
 میترده زمه و خه ونی ترسناکیش برد. وک زوړیه ی سه و داسه رانی راو، له
 شه وانی دریژ و ورسکه ری راودا، سولتان به خه پال خو ی نیچیر بوو راو
 ده کرا. به ترسی له دهستدانی ته خته وه، له خه ونیدا خو ی به مندالی ده بینی
 له سر تهخت دانیشته ووه. له لیکدانه وې نو خه ونه یدا، خوچه دهیگوت
 به رده وام به لوی ده میتیتته وه، به لام بڼ پژگاریوون له دواي دوژمنانی هه رده م
 بیدارمان، پوویسته چه کیکی به میترتر له چه که گانی نه وان دروست بکه ین،
 نه گه سولتان له خه ونیدا ده بینی وا دوو له تی که ریک که سولتان مورادی
 باپیری بڼ پیشاندانی هیزی بازوو، به شمشیر کردو ویه تی به دوو له ته وه،
 به دم را کردنه وه له یه کتر دوو ده که ونه وه؛ یان دایکی باوکی ده بینی، نو
 پیره نه ی سولتان کوسه می پی ده لښ، وا راست بووه ته وه و پووتوقوت هاتوو
 بڼ خنکاندنی نه م و دایکی؛ یان له شوین چناره گانی مهیدانی په مازی، داری
 هه نجیر پوواوه و داره کان له بری هه نجیر ته رمی خو ټینیان گرتوو؛ یان
 دهسته یه ک پیواو خراپ پووخساریان له پووخساری نه م ده چیت، به دواپه وون
 بڼ نه وې بیگرن و توره که ی دهستیان بکه نه سه ری و بیخنکین؛ یان
 سوپایه کی کیسه ل له نویسکوداره وه ده چوو دهریاوه، بای به تینیش مؤمه گانی
 سه ر پشتیانی نه ده کوژانده وه و به ناگروه پوویان له کوشک ده کرد، نیمه
 هه ستمان ده کرد نو که سانه ی دهیانگوت سولتان کاره گانی ده و له تی
 فراموش کردوو و جگه له راو و ناژهل، هیچ شتیکی تری له سه ردا نییه، زوړ
 ناهه قن. من نه م خه ونانه م به پشوودریژی و که یفه وه ده مپوژلاند و له

دهفته ریکدا تۆمارم دهکردن، ههولمان دهدا له بهرژهوهندی زانست و ئهو چهکه له ئهقل بهدهرهی پتویست بوو دروستی بکهین، لئکی بدهینهوه.

به بۆچوونی خۆجه، هیدی هیدی کاریگهریمان لهسهر سولتان دادهدا، بهلام من هیچی تر باوهپم به سهركهوتن نه مابوو. دواي ئهو شهوانهی بهخه یالی خۆی به لێنی له سولتان وهردهگرت بۆ بنیاتنانی روانگهخانه، یان خانهی زانست، یان بۆ دروستکردنی چهکیکی نوێ، چهندین مانگ تی دهپهپی، بێ ئهوهی بتوانیت تهنا تهت بۆ جارێکیش پهگیرانه لهسهر ئهو بابهتانه لهگهڵ سولتان بدویت. پاش ئهوهی کۆپرولو سالتیک دواي پهتاکه کۆچی دواپی کرد، خۆجه دیسان بیانووی کهوتهوه دهست بۆ ئهوهی ئومیدی لهکن زیندوو بیتهوه. سولتان له بهر سلکردنهوهی له هیز و کهسایهتی کۆپرولو، خۆی له جێبهجێکردنی نهخشهکانی ناو سهری خۆی دهزویهوه. باشوهرز مردبوو، بهو پێیهی کورپهکی جیی دهگرتوه و له بههیزیدا شانی له شانی باوکی نهدا، نۆزه هاتبووه سهه چاوه پێکردنی بریاری بوێرانهی سولتان.

سێ سالی دواترمان له چاوهروانی ئهو بریاره بوێرانهیدا بهسهه برد. بیدهنگی سولتانی تیاماو له نێوان خهون و پاودا، چی دی بۆ من مایهی سههسوهرمان نهبوو. ئهوهی به لای منهوه سههر بوو، خۆجه هیشتا ئومیدی خۆی به سولتان نهبریبوو. من بهدریژایی ئهو سالانه چاوه پێی ئهو پرۆژه دهکرد ئومیدی لێ بپێت و وهک منی لێ بیت! ئیدی وهک جارێن باسی ئهو شتهی نهدهکرد که خۆی ناوی لێ نابوو سهركهوتن. ئهگهرچی جۆشی چهند مانگیکی دواي پهتاکهی نه مابوو، بهلام هیشتا ئهو خه یالهی له سههردا بوو پرۆژیک سولتان بهو شته قایل بکات که پرۆژهی گههره پێ دهگوت. ههرجاره بیانوویهکی دهزویهوه و دهیگوت: "ئهگهر سولتان پهکسهه دواي ئهو ئاگره گههرهیهی که ئهستهنبولی کرده قهرهبرووت، پاره بۆ پرۆژه گههرهکان تهرخان بکات، ههله دهکهوێته دهست ئهو دوژمنانهی خوازیارن براکهی بهیننه سهه تهخت. سولتان ئیستا هیچ شتیک ناکات، چونکه سوپا له شهپی مهجهرستانه. سالی دواپیش له بهر ئهوهی له دژی ئهلمانیا کهوتبووینه

شه پوهه، چاوه پیمان دهکرد. دواتر کاروباری بنیاتنانی مزگه وتی والیده هاته نارواه. پولیکي زږدیشی بق ترخان کرابوو، خوجهش ناوبهناو لهگه ل دایه سولتان خدیجه تورهان و سولتاندان به سهری دهکردهوه. پاشان پاو و شکاری له بن نه هاتوو هه بوو، به لام من به شداریم نه دهکسرد. به دم چاوه پیکردنی که پانه وهی خوجه وه له پاو، هه ولم ددها له ناموزگارییه کانی پیره وهی بکه م، به دوا ی بیرۆکه ی دره وشاوه دا بق نهو شتانه ده که رام که نهو به "پروژه ی که وړه"، یان "زانست" ناوی دهرېد، ته مبه لانه و به دم خه و نهو چکه وه په په ی کتبه کانم هه لده دایه وه.

نهم خه یالی پروژانه، نه که ر راستیش دهرچووپایه، نه نجامه که ی له کن من گرینگ نه بوو، چونکه چی دی مایه ی دلخوشی نه بوو بق من. خوجهش هینده ی من ده یزانی نهو شتانه ی له سالانی سهرتای په کترناسینماندا له باره ی زانسته کانی گهردونناسی و جوگرافیا و سرووشته وه بیرمان لی دهکرده وه، نه نجامیکي به رجه سته ی نه بوو. سه عات و نامیر و مؤدله کان ماوه ی که دریژ بوو له بیر کرابوون و ژنگیان هه لپینابوو. هه موو شتی کمان دواخستبوو بق پروژیک که تیایدا نهو شته مان دهخسته قنناغی جتبه جتیکردنه وه که نهو به "زانست" ناوی دهرېد. نه وه ی بق پرزگار بوونمان له کاره ساتی چاوه پوانکراو له بهر دهستاندا بوو، زیاتر خه یالی پروژه ی که بوو، نه که پروژه ی که خوی. بق باوه پینان بهو خه یاله بی رهنګانه ی به هیچ جۆریک منیان قایل نه دهکرد و به مبه سستی نه وه ی لهگه ل خوجه دا بم، دهکوشام له پوانګه ی نه وه وه سهیری نهو په پانه بکه م که جاروبار هه لمده دانه وه و هه لیشم ددها خوم بخمه جتی نهو. له کاتی که پانه وهیدا له پاو، من خوم وا پیشان ددها، راستیه کی نویم له م بابه ت، یان لهو بابه تدا که بق خوق پیوه خه ریککردن بق منی جتی هیشته بوو، دۆزبیتته وه و وام دهنواند دهنانین له سهر نهو بنه مایه هه موو شتی که بگۆرین. کاتیک ده مگوت: "هه لچوون و داچوونی زه ریا پیومندی به که رمای نهو جۆکه لانه وه هیه که دهرژینه ناوی"، یان: "په تا له پیی که ردیله کانی ناو هه واوه دهکواز ریتته وه، هه وا بگۆریت، نهویش دهروات و دور

دەكەوتنەو،" يان: "لە دەستمان دېت چەكئىكى گەرە دروست بكەين و بە لولەلى درىژى و پىچكەكانى ژىرى ھەموو كەسئىكى پى راو بنئىن"، يان: "زەوى بە دەورى خۆردا دەسووپتەو و خۆرىش بە دەورى مانگدا"، خۆجە بە دەم كۆپىنى كەلوپەلى تۆزوى راو وە ھەمان وەلامى دەداپەو و منى بە خۆشەويستىيەو دەھىنايە پىكەنن: "جا خۆ ئەو گەمزانەى ئىمە تەنانەت پەى بەو راستىيەش نابەن!"

پاشان بە جۆرئىك ھەلدەجوو شەپۆلى توورەيى ئەو منىشى دەداپە بەر، باسى لە توورەھاتىيەكانى راو دەكرد و دەيگوت سولتەن چەندىن سەعات بەسەر پشتى ئەسبەو دواى بەرازئىكى سەرلئىشتاوا دەكەوت، يان فرمىسك بۆ ئەو كەرويتشكانە دەپۆزئىت كە تازىيەكانى دەيگرن، بى وىستى خۆى دادانى پىدا دەنا ئەو قسانەى بە درىژايى راو بۆ سولتەنى دەكات، دەچنە ئەم گوئيەو و لەو گوئيەو دېنە دەرى، لىكدالئىكدا بە نەفرەتەو دووپاتى دەكردەو: "ئەم بى ئەقلانە كەى پەى بە راستىيەكان دەبەن؟ ئەرى يەكتەر دۆزىنەوئى ئەو گشت گەمژەيە پىكەوتە، يان ناچارى؟ بۆچى ھىندە دەبەنگن؟"

بەو جۆرە، ھىدى ھىدى تىگەشت ئەو شتەى بە "زانست" ناوى دەبات، پىويسنە ئەمجار لە سەرەتاو بۆ تىگەشتن لە ناواخنى مېشكى ئەوان دەستى پى بكاوتەو، بەھۆى بىركەوتنەوئى ئەو پۆژە خۆشانەى لە دەورى مېزئىك دادەنىشتن و نەفرەتمان لە يەكدى دەكرد، منىش ھەوى خۆھاويشتنە ناو ئەو "زانستە" لە كەللەمى دا، بەلام دواى يەكەم تاقىكردنەو بۆمان دەرگەوت ئىدى كار وەك جارەن ناڤاوت.

جارئىكان، لەبەر ئەوئى نەمدەزانى چۆن و لەبەر چى تەنگاوى بكەم و بىخزئىنمە گۆشەو، كردم و كۆشام دەسەلاتم بەسەريدا نەشكا، لەوئەش گرینگتر، ھەستم دەكرد ئازار و تىكشكانەكانى ئەو، دەرد و شكستى خۆم بن، جارئىك، ئەكەرچى خۆىشم باوەرم پىي نەبوو، بە نمونەى زىاد پىوھنراو وە گەمژەيىي ئەوانەى ئىرم ھىنايەو بىرى، دام بە بەر گوئيدا ئەوئىش ھىندەى ئەوان ناچارە مل بۆ دۆران كەچ بكات و پاشان كەوتە

چاودیرکردنی: به توندی وه لأمی دایه وه و گوتی: "سهرنه که وتن ناچاری نییه، نه گهر پشش نه وان بکوین و خۆمان بدهینه ئەم کاره، بۆ نمونه، نه گهر پرۆژهی چه که که به دی بهینین، نه وا دهتوانین رێپهویی شه پۆلی نه و رووباره ی دهکۆشیت بۆ دواوه بمانگیریته وه، به ئاره زووی خۆمان بگۆڕین." گهرچی له مه پرۆژهمان نا، بگره وهک نه وهی له ساتهکانی بێ ئومیدیدا ده بکرد، به گوتنی "پرۆژه کانهمان" له بیری "پرۆژه کانهمان"، منیشی دلخۆش ده کرد، که وتبووه بهر ترسی دۆرانگی چاوه و وانکراو. به منداڵکی بێ که سم ده چواند، تووپی و خه مگینییه که یم خۆش ده و یست، چونکه سالانی سهرمته ی کۆلایه تی خۆمیان ده خسته وه بیرم. منیش ده مویست وهک نه وم لێ بیت، کاتیک به مسهر و نه وسهری ژووره که دا ده هات و ده چوو، یان سهیری کۆلانی قریژ و قوپایی ناو تاریکی و بهر بارانی ده کرد، یان، وهک گهران به دوا ی سهرمه دای ئومیدیکێ نویدا بۆ چرای کز و پرته پرته که ری یهک دوو مائی که تازی که نه دای زیترینی ده روانی، بۆ ساتیک وای بۆ ده چووم نه وهی به ده م نازاره وه به ژووره که دا دیت و دهروات، خۆجه نییه، بگره که نجیه تی خۆمه. هه ستم ده کرد نه و که سه خۆم ماوه یه که سه ری هه لگرتووه و منی به جێ هیشتووه. منی خه و آلو له گۆشه یه که دا خۆزگه م ده خواست خۆجه یم، بۆ نه وهی سه ره له نوێ جۆشی ونبووم بدۆزمه وه.

نیدی وزه ی بهر که گرتنی نه و دلاره و کێ و په شوکانه بێ کۆتایی و خۆدووباره که ره وه یه م تیدا نه مابوو. له دوا ی بوونی خۆجه به گهره ی نه ستیره ناسان، روویه ری زه وییه کانی له گه بزه زیادی کرد و پێژه ی داهاتمان چوو سه ری. جگه له ده مه ته قی له گه ل سولتان و کات به سه ره بردن له ته کهیدا، پێویستی به هیچ کاریکی تر نه بوو. جاروبار ده چووینه گه بزه بۆ به سه رکردنه وهی ناشه تیکشکاوه کان و نه و گوندانه ی که سه گی زه به لاحی شوانه کانیان بهر له خاوه نه کانیان به پیرمانه وه ده هاتن. چاومان به داها ته که اندا ده کێرا و هه ولمان ده دا له رێی به راورد کردنی تۆماره کانه ته ی بکه ین چاودیر تا چ ئاستیک فیتی لیمان کردوه. جاره به جار به پیکه نینه وه و

پزگار بوونمان، یان له باره‌ی پتداویستی ه‌رچی زووتر چاره‌سەرکردنی
پارمه‌کانی ناو نه‌قلمانه‌وه بدویت، به‌لام نیتەر به‌جۆرتیک ه‌له‌سوکه‌وتی نه‌ده‌کرد
وه‌ک نه‌وه‌ی له‌کاره‌ساتی چاوه‌روانکراو ب‌ئ ناگا ب‌یت. چه‌ندین مانگ تا پ‌اده‌ی
شه‌ویلگه‌ شل‌بوون له‌و باره‌یه‌وه قسه‌مان کرد.

ده‌مانگوت تو ب‌ل‌یت وا له‌کاره‌ساته‌که گه‌یشته‌بین وه‌ک نه‌وه‌ی
ئیم‌پراتۆرییه‌ت ولاته‌کانی ژیر قه‌له‌مه‌وه‌ی خۆی یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌ک له
ده‌دۆرتنیت؟ نه‌خشه‌کانمان به‌سه‌ر می‌زدا بل‌او ده‌کرده‌وه و به‌خه‌مباریه‌وه نه‌و
ول‌ات و چیا و رووبارانه‌مان ده‌ست‌نیشان ده‌کرد که چاوه‌ریمان ده‌کرد پ‌یش
نه‌وانی تر له‌ ده‌ستیان ب‌ده‌ین. یان کاره‌سات و رووخان به‌واته‌ی گۆرانی
مرۆف و باوه‌ریانه‌ ب‌ئ نه‌وه‌ی خۆیان ه‌سته‌ی ب‌ئ ب‌که‌ن؟ وامان ده‌ه‌ینایه
به‌رچا‌وی خۆمان به‌یانیه‌ک ه‌ر دانیشه‌توویه‌کی نه‌سته‌نبول وه‌ک مرۆف‌یک‌ی تر
له‌ جیگه‌ی گه‌رمدا له‌ خه‌وه‌له‌ده‌سیت، نازانیت چۆن جله‌کانی ب‌پۆشیت و ب‌ئ
ناگایه‌ له‌وه‌ی مناره‌ی مزگه‌وت به‌که‌لکی چی د‌یت. له‌وانه‌یشه‌ کاره‌سات
به‌واتای ب‌ینینی بال‌اده‌ستی نه‌وانی تر و ه‌ه‌ول‌دان ب‌یت بۆ لاسایه‌کردنه‌وه‌یان.
ئه‌وسا دا‌وای ل‌یم ده‌کرد ب‌رگه‌یه‌ک له‌ ژیا‌نی فینیس‌یام ب‌گێرمه‌وه. پاشان،
به‌خه‌یا‌ل ک‌ل‌ومان ده‌کرده‌ سه‌ری ه‌ندیک له‌ ناسیا‌وانی ئیره‌ و پانتۆلمان له
پ‌ت‌یان ده‌کرد و ب‌یره‌وه‌ریه‌یه‌کانی منمان پ‌ت‌یان ده‌ژیا‌نده‌وه.

له‌ دانانی نه‌و خه‌یا‌لانه‌دا کات زۆر به‌خه‌یرایی ت‌ئ ده‌په‌ری، بۆیه وه‌ک دوا‌یین
چاره‌ و بۆ پزگار‌بوون ل‌ت‌یان، ب‌پ‌یارمان دا بۆ سو‌لتان به‌رزیا‌ن ب‌که‌ینه‌وه.
به‌خۆمان ده‌گوت د‌یمه‌نه‌کانی به‌ ره‌نگی خه‌یا‌ل نه‌خشینه‌درا‌وی ئه‌م کاره‌ساته
بۆیا‌ن ه‌یه‌ سو‌لتان به‌ه‌ژین.

به‌و جۆره‌، به‌دریژایی شه‌وانی ک‌شوما‌ت و تاریک، ک‌ت‌یبه‌یک‌مان پ‌ی کرده‌وه.
ک‌ت‌یبه‌یک بوو خه‌یا‌لاتی نه‌و کاره‌سات و ت‌یک‌شکانه‌ی ل‌ئ ده‌چۆرا که چه‌ندین
مانگ بوو به‌خه‌مگینی و به‌جۆش‌یک‌ی ب‌ئ ئومیده‌وه ده‌مانه‌هۆنینه‌وه. په‌ره‌کانی
ک‌ت‌یبه‌که‌مان پ‌ی کرد له‌ با‌سی ه‌ه‌ژارا‌نی سه‌ردانه‌واندو، پ‌ت‌گه‌ و با‌نی قو‌را‌وی؛
باله‌خانه‌ی نیوه‌ناچ‌ل، کۆلانی تاریک و سه‌مه‌ره؛ نزا‌ی نه‌وانه‌ی بۆ گه‌رانه‌وه‌ی

هه موو شتيك بق دۆخى كۆن دهكوپوزتتهوه و له پارانهوهكانى خۆيان تى ناگهن؛ دايكانى دهردهدار و باوكانى بهلنگان؛ ئهو نامورادانهى تهمهنيان پى پرانهدهگهيشت كار و نووسىنى ولاتانى ترمان بق بگوازنهوه؛ نامپره له كاركهوتوهكان؛ ئهو بهسالچووانهى گريان بق پۆژانى جوان و بابر دوو چاويانى كز كردوه؛ سهكى تهنيا ئيسك و پيست پتوهماوى كۆلانهكان؛ كوندنشينانى بى زهوى زار؛ ئهو بىكارانهى به دهستى خالى به شاردا دهسووپتتهوه؛ موصلمانى نهخويندهوار و پانتۆل له پى و هه موو ئهو شهپرايه به تيكشكان بهكۆتا هاتوون. بهشيكى ترى كتيبهكه مان به بيرهوهريه كالهو مېوهكانى من پر كردوه؛ يهك دوو ديمهنى رهنگىنى پىكهاتوو له سهردهمى ژيانم لهگهڵ دايك و باوك و خوشك و براكاندا له قينيسيا و له چهند رووداويكى شاد و دهرزبهخشی سالانى خویندتم. مهبهستمان بوو له سولتان بگهيهين ئهوانى تر كه چاوهپچ دهكریت بهسهرماندا سهركهون. بهو شپوهيه دهژين و ئيمهش پتويسته بهر لهوان بگهينه خۆ و وا و اوا بگهين! كتيبهكه مان به دهستى خۆشنووسى چهپهوانه نووسرايهوه و له بهشى كۆتاييدا شيعريكى سهروادار ههبوو. دهكرا شيعرهكه به دهروازیهك بق پازى ئهو مهتالانهى ناو سهрман داينريت كه خۆچه پىي خوش بوو بهردهوام وهك دۆلابيكى پر له كهلوپهل وینای بكات. ههواى ناسك و ته مومژى ئهو شيعره پر له شكۆ و بیدهنگه به خهميگىنى كۆتايى به يهككك له باشترينى ئهو كتيپ و لىكۆلینهوانه دههيتا كه لهگهڵ خۆچهدا پىكهوه دهماننووسى.

پاش مانگيك له پادهستگردنى كتيبهكه به سولتان، خۆچه فهرمى دهست بهكاربوونى بق به دروستگردنى چهكى له نهقل بهدەر لى وهركرت. سهрман لى شىوابوو، چهنى كردمان و كۆشايى نه ماتوانى بگهينه ئاكامى ئهوهى داخۆ لهو سهركهوتنماندا تا چ ناستيك قهرزارى ئهو كتيبه بووين.

ئەو كاتەى سولتان گوتىۋوي: "ئادەى چەكى لە ئەقلى بەدەرى پەرىشانكەرى
 دوژمانانمان دروست بكة با بېبىنن"، پەنگە مەبەستى تاقىكرىدەۋەى خۇجە
 بوۋىت، يان خەۋىتىكى ھەبوۋە و لە خۇجەى شارۋەتەۋە، ياخۇ مەبەستى بوۋە
 پىشانى دايكى دەسلەتدار و سازادەكانى بدات ئەو زماندىژانەى لە دەۋرى
 كۆ بوۋنەتەۋە، بە كەلكى شتىك دىن، يان لەۋانەى پى و بوۋىت خۇجە
 دەتوانىت لە دۋاى پەتاكە پەرچوۋىەكى تىش بخولقىنىت، يان لەۋانەى
 بەرپاستىش كەۋتەپتە ژىر كارىگەرى دىمەنى كارەساتەكانى ناو
 كىتەپكەمانەۋە. پەنگە لە كارەساتىش زىاتر، شپىزەى ئەۋە بوۋىت دۋاى
 چەند تىكشكانىكى سەربازى، ۋەك دەترسا، ئەۋانەى دىئەتە ۋىت براكەى
 بەپىننە سەر تەخت، ئەم لە تەخت دابگىر، بەدەم بىر كىردەۋە و بە
 سەرسوۋرمانەۋە، پارە و پوۋلى زۆر و زەۋەندى داھاتى ئەو گوند و خان و
 باخى زەپتونانەمان دەژمارد كە سولتان بەمەبەستى دروستكرىدى چەك بۆ
 نىمەى تەرخان كىردى.

دۋاجار خۇجە كوتى پىۋىستە تەنبا سەرمان لە واقورماۋىي خۇمان سوۋر
 بىننىت "باشە ھەموو ئەۋچىر كەنەى سالانىك بوۋ بۆ سولتانى دەگىراپەۋە و
 گىشت ئەۋ كىتەپ و لىكۆلنەۋانەى بۆيمان نوۋسىبوۋ، ناپاست بوۋن تا گومان
 بگەين لەۋەى بېۋاى پىيان نەكردوۋە؟" لەۋەش زىاتر: سولتان كەۋتەبوۋە سەر
 كەلكەلەى زانىنى شتەكانى ناو تارىكاىيى مېشكمان. خۇجە بەجۆشەۋە لە
 منى دەپرسى: "مەگەر ئەمە ئەۋ سەر كەۋتە نىبە كە سالانىكى درىژ بوۋ
 چاۋەرىمان دەكرىد؟"

ۋا بوۋ. سەربارى ئەۋەش، بگرە بە دابەشكرىدى سەر كەۋتەن لە نىۋان

ھەردووکماندا دەستمان کرد بە کار. منیش، لەبەر ئەوەی ھێندەى ئەو پەرۆشى ئەنجامى کار نەبووم، شادمان بووم. شەش سالى دواى ئەو کاتەى بۆ پێشخستنى چەكەكە تەرخانمان کرد، ترسناکترین سالانى ژيانمان بوون. نەك بەھۆى کارکردنمانەو بە بارووت، بگەر لەبەر ھێنانى ئيرەيىي دوزمان بەسەر خۆماندا، چونکە ھەمووان ئۆقرەيان لى بربوو، چاوەرێى سەرکەتن، يان تیکشکانى ئیمەيان دەکرد و خۆشمان بە ترسەو چاوەرێى ھەمان شتمان دەکرد. لە مەترسيدا بووین.

سەرھتا لەسەر مێز کارمان کرد و بەدەم بەفیزۆدانى کاتەو زستانیکمان بەرپى کرد. لیوانلیو بووین لە وەرە و بیستی کار، بەلام جگە لە بیرۆکەى چەكەكە و پێشبینیکردنى چۆنیەتیى بەکارھێنانى لە بەرھنگار بوونەوھى دوزمندا و بەدەر لە وردەکاریە ناروون و بى پەنگەکانى ناو خەیاڵمان، ھیچ شتیكى ترمان لەبەر دەست نەبوو. دواتر، بربارمان دا لە ھەوای کراویدا بە بارووت کار بکەین. کتومت وەك ئەو ھەفتانەى پێكەو تەدارەكى ئاگرىازیمان ئامادە کرد، ئیمە دەچووینە ژێر سیتبەرى دارە بەرزەكان، پیاوھەكانمان ئەو تیکەلانەيان گری دەدا كە خۆمان پەچیتەمان بۆیان ئامادە دەکرد. لە ھەر چوار لای ئەستەنبولەو خەلكى خۆ تێھەلقورتین دەھاتن بۆ ئەوھى سەبرى ئەو دووگەلە پەنگاوپەنگانە بکەن كە لە ئاكامى گرمەى جۆراوجۆرەو بە ئاسماندا بەرز دەبووھو. دواتر، ئەو چیمەنەى ئیمە تۆيمان لەسەر لە قالب دەگرت و شوێنى لوولەى درێژ و نیشانە و ھەلدانى چادری ئیمە بوو، بەھۆى ئاپۆرەى كەسانى خۆ تێھەلقورتینەو بوو بە شوێنى جەژنگیران. پۆژىكى كۆتایى ھاوین بەشێوھەكى چاوەروان نەكراو، سولتان خۆيمان لى پەیدا بوو.

بەژمىكى ئاگرىازیمان بۆى گێرا زەوى و ئاسمانمان لەراندەو. دانە دانەى ئەو قەوان و گوللانەى بۆ تیکەلەى باش داگیراوى بارووت ئامادەمان کردبوون، تۆپە نوپەكان، نەخشەى ئەو لوولە درێژانەى ھێشتا لە قالبمان نەگرتبوون و پەشنووسى میکانیزمى خۆبەخۆ تەقاندنمان پێشانى سولتان دا. لەوانى دى زیاتر، بابەخى بە من دا. سەرھتا، خۆجە و بیستی من لە سولتان دوور

پاڳریت، به لّام سولتان پئی سهر بوه له گهال سهرمتای ته داره کی ناگر بازیدا
منیش هیندهی خۆجه فرمانم داوه و پیاوه کان هیندهی پرسیان به و کردوه،
به منیشیان کردوه.

ئو ساتهی دوی پازده سال بق جاری دووم چوموه بهردهم سولتان،
به جۆرتیک سهری کرد، وهک ئوهی پیشتر منی ناسیبیت و ئیستا بۆی
نه بریتوه سهریک کیم، کتومت وهک که سیککی چاوه ستراره تامی میوهیه کی
کردبیت و ههول بدات بزانتیت له چ جۆرتیکه، دامینی که واکهیم ماچ کرد.
کاتیک زانی بیست ساله لیرهم و هیشتا نه بووم به موسلمان، هیچ هه لنه چوو.
خه یالی لای شتیکی تر بوو: کوتی: "که واته بیست سال؟ شتیکی سهره!"
پاشان ئو پرسیارهی لیم کرد: "تۆ ئو شتانه فیری ئو ده کهیت؟" به لّام نه
پرسیارهی بق زانیی وه لّامی من نه پرسی. له چادره شرکه که مان که بۆی
بارووت و کبریتی لی دهات، چوو یوه دهری و پوهو ئه سپه سپی و
جوانه که ی ههنگای دهنه. له پراوه سنا، ریک له و کاته دا ناوری دایهوه،
ئیمه ی بینی هاوشانی یه کتر پراوه سنا بوین. وهک ئوهی یه کیک له په رجوه
بی وینه کانی خوا که بق شکاندنی شکوی په گهزی مروگه ل و پیشاندانی
تووه هاتییان دهینوینیت، یان کورته بالا یه کی بی کیماسی، یاخۆ دوو برای
دووانه ی کتومت له یه کچووی دیبیت، بزه یه ک که و ته سهر لیوی.

شه و بیرم له سولتان کردهوه، به لّام نهک به و جۆره ی خۆجه نارمه زوی
ده کرد. ئو هیشتا به نه فرته وه باسی ده کرد، به لّام من تی گه یشتبووم
ناتوانم رقم لئی بیت و به چاوی سووک تیی بروانم. من دلم چوو بوه نارامی،
سالاری، خوینشیرینی و ئو په فتاره ی که وهک مندالکی نازدار هه رچی
به خه یالدا بهاتایه، دهری دهری. منیش ده مویست وهک ئو وایم، یان بېم به
دۆستی وی. دوی برانه وهی تۆفانی هه لچوونی خۆجه، له پتخه وه که مدا به دم
هه ولدانه وه بق خه وتن، بیرم ده کردهوه: سولتان که سیک نییه شایه نی ئوه
بیت له پاشه مله باسی بکرت، ده مویست هه موو شتیک بدرکینم بۆی. به لّام
نه مده زانی ئو شتانه چین؟

توومەز بايەخ پېدانهكەم يەكسەرە نەبوو، پۆژىك خۆجە بە ناپەزای دل
 گوتى سبەينى سولتان لەگەل ئەودا چاوەرپى هاتنى منىش دەكات. منىش
 لەتەكيدا رۆيشتم. پۆژىك بوو لە پۆژە جوانەكانى پايزىكى درەنگ و بۆنى
 دەريا و قەوزەى لى دەهات. تەواوى سەرلەبەيانيمان لە باخىكى گەورەى بە
 گەلای سوورى وەريو داپۆشراو لە دەورى حەوزىكى گولپەنگى ژىر دار
 نەرخەوان و چناردا بەسەر برد. سولتان ويستى باسى ئەو بۆقانه بگەين كە
 حەوزەكەيان پى كەردبوو لە ژيان. خۆجە رووى نەدايى، ئەوەندە نەبێت يەك دوو
 قسەى بى خەيال و بى پەنگى كرد. ئەم پەفتارەى خۆجە، منى تووشى
 سەرسوورمان كرد، بەلام بەلای سولتانەو ماپەى بايەخ پېدان نەبوو. زياتر
 گرینگى بە من دا.

بەو جۆرە، بە دوور و درىژى باسى ميكانيزمى بازدانى بۆق و سوورى
 خوتنى و دلى كە تا ماوەيەكى درىژ دواى دەرھێنانى لە جەستەى، لە لێدان
 ناكەوێت و باسى مېش و مەگەزەكانى خۆراكى بۆقم كرد. بۆ ئەوێ خولى
 پېگەيشتنى هێلكەيەكى ناو حەوزەكە تا ئەو كاتەى دەبێتە بۆق باشتەر پوون
 بگەمەو، داواى قەلەم و كاغەزم كرد. لە قوتوويەكى زيوينى بە ياقوت
 نەخشێندراودا دەستەيەك قەلەمى قاميش هێندرا. سولتان زۆر سەرنجى ئەو
 نېگارەنى دەدا كە من دەمكىشان. هەرچى چىرۆكى بۆق لە خەيالىدا
 مابوو، بۆ سولتانم كېرايەو و ئەويش بە خۆشيبەو گوتى پاكەرت. هەر
 ئەوەندەى نۆرە هاتە سەر چىرۆكى ئەو شازادەيەى بۆقىك ماچ دەكات،
 سولتان بۆلەندى و چارەى گرژ كرد. هېچيش لەو نەوجەوانە گەمژەيە نەدەچوو
 وەك ئەوێ بەردەوام خۆجە باسى دەكرد. زياتر لە پېگەيشتوويەكى ھۆشمەند
 دەچوو، بۆقە دەيوست پۆژى خۆى بە زانست و ھونەر دەست پى بگات. ئەو
 چەند ساتە جوانەى بە چارەيەكى گرانبە بەسەر برد، سولتان نېگارى
 بۆقەكانى بە دەستەوە گرتبوو، دواچار بە منى گوت: "من ھەر لە زووەو
 گومانم كەردبوو تۆ چىرۆكەكانى بۆ دەئافرىتەيت. كەواتە ھەر خۆتەيش
 نېگارەكان دەكتيشەت!" پاشان لە بارەى بۆقى سەمێلدارەو پەرسىارى لێم كرد.

پتوهندیم له گهال سولتاندا نا بهو جۆره دهستی پى كرد. ئیدی هه موو جارێك منیش له تهك خۆچه دا بۆ كۆشك دهچووم. رۆژانی سه ره تا، خۆچه زیاتر بێدهنگی هه لده بژارد و به زۆری هه ر من و سولتان قسه مان ده كرد. ئه و كاتانه ی له گهال سولتاندا سه به رته به خه ون و نیگه رانی و رابردوو، و داها توی ده واین، بیرم ده كرده وه ئه م پیا وه قسه خو ش و هۆشمه نده ی به رامبه رم به چ پتوانه یه ك به و سولتانه بچوینم كه سالانیك بوو خۆچه بۆ منی باس ده كرد! له میانه ی پرسیاری وه ستایانه و فرت و فیتله بچووكه كانییه وه تى ده گه یشتم سولتان به پشتنبه ستن به و كتیبه انه ی پتیشكیشی كراوه، به پهرۆش بوو بزانیته خۆچه تا چ راده یه ك خۆچه یه و تا چ ئه ندازه یه ك منه. منیش تا چ ئاستیك منم و تا چ راده یه كیش خۆچه م. خۆچه ش، له و كاته دا سه رقالی تۆپ و لووله درێژه كانی ئاماده كراو بۆ له قالدبگرتن بوو، هیچ گوئی به م پهرۆشییانه ی سولتان نه ده دا و به شتی پروپوچی ده زانی.

شەش مانگ دواى دەست به كاربوونمان له تۆپه كاندا، هه وال گه یشته خۆچه كه سه ردارى تۆپخانه، له بهر ئه وه ی لووتمان له كارى ئه و ژمى ده وه، به قیندا چووه و داواى كردووه یان پۆسته كه ی لى وه ربگره وه، یاخۆ ئیمه ی شپته كه نیازمان وایه به بیانوی داھێنانى شتیكى نوپوه شكۆی تۆپخانه بخه یه ژیر پتوه، له ئه سته نبول شار به ده ر بکریین. ئه م هه لوێسته، خۆچه ی زۆر نیگه ران كرد، به لām هه چیش خۆی ماندوو نه كرد بۆ دژینه وه ی رێگه یه ك بۆ له یه كگه یشتن له گهال سه ردارى تۆپخانه، چونكه پى ده چوو ئاماده بیت بۆ رێكگه وتن. دواى مانگیكیش، ئه و پۆژه ی سولتان ده ستووری دا بۆ په ره پێدانى چه ك كه لك له ئامیری تری جگه له تۆپ وه ربگرین، خۆچه هیچ به سه ر خۆی نه هیتا. ئیدی هه ردووكمان ده مانزانی تۆپ و لووله ی تازه له قالدبدرامان جیاوازییه كى ئه تۆیان له گهال كۆنه كانی چه ندين سال له مه وه ردا نییه.

بهو جۆره، به بۆچوونی خۆچه، پیمان نابوو قوناغیكى نوێ، ده بوو هه موو شتیك له نووكه وه رێك بخه یه وه و خه یال بئا فرێنین. به لām من له بهر ئه وه ی

ناشنای هه‌لچوون و خه‌یاله‌کانی بووبووم، شتی نوئی بۆ من له‌و نیوه‌نده‌دا ته‌نیا ناسینی سولتان بوو. نه‌ویش به‌ناسینی ئیمه‌ دلخۆش بوو. وه‌ک باوکیکی به‌سه‌رنج که‌ دوو برای به‌شه‌ره‌اتوو له‌سه‌ر تیکه‌لکردنی گولله‌ شووشه‌کانیان له‌ یه‌ک جیا ده‌کاته‌وه‌ و پێیان ده‌لێت: "ئه‌مه‌ هه‌ی تۆیه‌ و نه‌وه‌ش هه‌ی تۆیه‌"، سولتانیش چاودێری قسه‌ و هه‌لسوکه‌وتی ئیمه‌ی ده‌کرد و ئیمه‌ی له‌ یه‌کدی جیا ده‌کرده‌وه‌. ئه‌م چاودێریکردنه‌، هه‌ندیک جار منداڵانه‌ و جاروباریش زیره‌کانه‌ ده‌هاته‌ به‌رچاوم و منی نیگه‌ران ده‌کرد. خه‌ریک بوو به‌روا بکه‌م که‌سایه‌تی من بۆ ئاگاداری خۆم، لێم جیا بووه‌ته‌وه‌ و ناوێته‌ی که‌سایه‌تی خۆچه‌ بووه‌. که‌سایه‌تی خۆچه‌ش به‌هه‌مان شتیه‌ له‌و جیا بووه‌ته‌وه‌ و ناوێته‌ی که‌سایه‌تی من بووه‌، سولتانیش زۆر به‌باشی له‌م ئافرانده‌ خه‌یالییه‌ تۆ که‌یشتبوو، بۆیه‌ ئیمه‌ی له‌ خۆمان باشت ده‌ناسی.

له‌ کاتی لیکدانه‌وه‌ی خه‌ونه‌کانیدا، یان له‌ باسکردنی چه‌که‌که‌دا که‌ تا ئه‌و کاته‌ ته‌نیا له‌ خه‌یالماندا بوونی هه‌بوو، سولتان له‌په‌ر راده‌وه‌ستا، پرووی له‌ یه‌کێکمان ده‌کرد و ده‌یگوت: "نه‌خێر، ئه‌مه‌ بیرۆکه‌ی تۆ نییه‌، هه‌ی ئه‌وه‌." جاروباریش جووله‌مانی له‌ یه‌ک جیا ده‌کرده‌وه‌: "ئێستا تۆ وه‌ک ئه‌و ده‌پوانیت. وه‌ک خۆت به‌روانه‌!" کاتیکیش من به‌ سه‌رسووڕمانه‌وه‌ بزه‌یه‌کم بۆی ده‌کرد، ئه‌و ده‌یگوت: "ئاوا دروسته‌، ئافه‌رین. ئه‌ڕێ ئێوه‌ هیچ سه‌یری خۆتان کردوه‌ له‌ ناوێنه‌دا؟" لێمان ده‌پرسی داخ هه‌یه‌که‌مان له‌ به‌رده‌م ناوێنه‌دا تا چ پادیه‌یک ده‌توانیت خۆی بێت و خۆی رابگریت. جارێکیان ده‌ستووری دا هه‌موو ئه‌و لیکۆلینه‌وه‌ و کتێبی ئاژه‌لانی و سالفامانه‌ به‌پێن که‌ سالانیک بوو بۆیمان ده‌نووسی و بۆیمان ده‌نارد. به‌ده‌م هه‌ل‌دانه‌وه‌ و خۆندنه‌وه‌ی په‌ره‌کانه‌وه‌ گوتی: "کوێی کتێبه‌کان کۆ نووسیویه‌تی و کوێیشی کامتان خۆی خستۆته‌ شوێنی ئه‌وی تر و به‌خه‌یالی خۆیدا هه‌یناوه‌؟" به‌لام ئه‌وه‌ی خۆچه‌ی که‌له‌یی کرد و منیشی خسته‌ ژێر جادووی خۆیه‌وه‌ و سه‌رم لێی سووڕما، لاسایکه‌ره‌ویه‌ک بوو سولتان له‌ ئاماده‌بوونی ئیمه‌دا بانگی کرد.

ئه‌و کابرایه‌ نه‌ ره‌ووخساری و نه‌ جه‌سته‌ی به‌ ئیمه‌ نه‌ده‌چوو. بالاکورت و

قهلهو بوو. جلوبه رگيشی جۆړيکی تر بوو، به لّام هر نه وهندهی دهستی کرد به قسه، من ترسم لّی نیش: کتومت نه وهی ددهوا، دهتگوت نهو نییه و خۆجهیه. جۆړی نهو، وهک نه وهی نه ینیهک به گوئی سولتاندایا بچرینیت، خۆی لّی نیزیکی دهخته وه، وهک نهو، به نواندنی پهفتاریکی ورد و بهدم بیرکردنه وه دهجووه سهر ورده کارییه کان و تۆنی دهنگی خۆی گران دهکرد، کتومت وهک نهو دهکوتنه بهر جۆش و خرۆشی وتهکانی خۆی و بق قایلکردنی کهسی بهرامبر تا هه ناسه لّی دمپرا، به خیرایی دهست و قۆلی به کار دههینا، کابرا، نه گهرچی له قسه کردندا تۆنی دهنگی خۆجهی وهرگرتبوو، به لّام باسی نه ستیره، یان پرۆزه ی چهکی له نه قل بهدري نه ده گپراهیه، بگره ناوی خواردنهکانی چیشتهخانه ی کۆشک و ناوی نهو کاری و به هاراتانه ی دههینا که بق لّینانیان پیویست بوون. سولتان پی دهکونی، پروخساری خۆجه رهش داگه پابوو، یارۆی لاساییکه رهوهش به ژماردنی یهک بهیهکی ویتستگهکانی نیوان نهسته نبول و حهلب درۆزه ی به گپراهیه و خۆی دا، پاشان سولتان داوای لّی کرد دهمه لاسکی من بکاتهوه، نهو کابراهیه که به سهرسوورماوی و بهدهمی داچه قیوهوه سهیری منی دهکرد، هر کتومت خۆم بووم: بودله یهکم لّی دهرچوو بوو. نهو دهمه ی سولتان داوای لّی کرد لاسایی که سیک بکاتهوه نیوهی خۆجه بیت و نیوهی من بم، من وهک جادووم لّی کرابیت، وا بووم: بهدم سهیرکردنی جوولهکانی کابراوه، منیش وهک سولتان له ناخه وه دهویست بلّیم: "نهو منم و نهویشیان خۆجهیه"، به لّام کابرای لاساییکه رهوه به دهست ناماژه ی بۆمان دهکرد و خۆی نهو نه رکه ی پادهمپه راند، سولتان دوا ی نه وهی دهستووری دا و کابرای نارد دهروه، فرمانی دا به قۆلی بیر لهو شته بکهینه وه.

نهوئ نه قسه یه چ واتیهکی دهگه یاند؟ ئتواره به خۆجهم گوت سولتان زۆر لهو کهسه ژیرتره که چه ندین ساله تق بۆم باس دهکیت. پیم گوت سولتان ئیستا بۆخۆی بهو ناراسته یه دا دهروات که تق دهویست بیهینیته سهری، کهچی نهو دیسان هه لچوو، توو په یی دهربری و دهمی کهفی کرد. نه مجاره یان

ماڤم دای، چونکه هونهری یارۆی لاساییکه رهوه شنتیک نه بوو بهرگه ی بگیریټ. خۆچه گوتی له مهودا نه گهر زۆری لئ نه کهن، پئی نانیته ناو کۆشک و سه رای سولتانه وه. له کاتیکدا دوا ی چهن دین سال چاوه پروانی کردن ئهم هه له ی دهست که وتبوو، ئیدی نیازی نه بوو بچیته ناو ئهو گه مزانه و خۆی په ریشان بکات. له بهر ئه وه ی من خولیاکانی سولتانم ده زانی و به هۆش و ژیریش هینده ی ده ماکداره کانم له دهست ده هات، ئیدی پتویست بوو من له جیی نهو بۆ کۆشک بچم.

ئه گه به سولتانم گوت خۆچه نه خۆشه، برۆای پتیم نه کرد. گوتی: "با بزانی! با بۆ چه که که کار بکات." بهو جۆره ماوه ی نهو چوار ساله ی خۆچه سه رقالی دارشتنی نه خشی چه ک و جیبه جیکردنی بوو، من ده جوومه کۆشک و سه راکان، ئه ویش وه ک جارانی من، له گه ل خه یالهکانی خۆیدا له مال ده مایه وه.

ماوه ی نهو چوار ساله فیر بووم ژیان ته نیا بریتی نییه له چاوه پروانی، بگره شنتیکه ده توانیت چیت ی لئ وه بگیریټ، ئه وانه ی ده یانبینی سولتان هینده ی خۆچه نرخ و به های منیش ده زانیت، منیان بۆ هه موو ته داره ک و ئاهه نگیک بانگ ده کرد. پۆژیک کچی وه زیر شووی ده کرد؛ پۆژیکی دی، مندالیکی تری سولتان له دایک ده بوو؛ دواتر کوره گانیان خه ته نه ده کرد؛ پۆژی دواتر، به بۆنه ی وه رگرتنه وه ی قه لایه ک له مه جهریبه کان ئاهه نگیان ده گپرا؛ پاشان شانزاده دهستی به خویندن ده کرد، هیشتا ئهم بۆنانه نه ده برانه وه نه ده هات ئه و مه نده ت ده زانی ئاهه نگی په مه زان و جه ژن ده هاته پیتشه وه، لهو ئاهه نگانه دا که هه ندیکیان چهند پۆژیکی ده خایه ند، هینده گۆشتی چه ور و پلاوم لووش دابوو، ئه و مه نده شیر و وشتر مرغ و بووکی ده ربای له شه کر و فستق دروستکراوم ماشی بووه وه، له ماوه یه کی کورتدا قه لهو بوو بووم. زۆربه ی پۆژان تا وزه م تیدا ده ما، سهیری به زمی پۆژم ده کرد: یه کتره یتان و بردنی زۆرانبازانی خۆ چه ور کردوو؛ سه مای ئه و ته نافبازانه ی په تیان له نیوان مناره کانه دا هه لده واسی و به خۆیان و دارهکانی دهستیانه وه به سه ریدا

دهپهرینهوه، یان به ددان نالی نه سپیان دهشکاند و چهق و شیشیان به ئیره و نهوتی خویندا دهکرد؛ جادو و گهران، کاتیک مار و کوتر و مهیموونیان له جبهه کانیان دمرده هینا و له چاو تروکاندنیکدا په رداخه کانی دهستمان و پاره ی گیرفانمانیان دهفراند؛ گهمه ی بووکه شووشه ی قهره گوتز و حاجیفات، چونکه من شهیدای جنیوه کانیان بووم. شهوانه، نه گهر به زمی ناگریازی نه بویه، له کهل دږسته نوټیه کانمدا که زږ به یانم له هه مان رږژدا ده ناسی، دهچوینه په کیک له و هه موو کو شک و سه رایه ی خه لکه که پوویان تی ده کرد. دوی چهن دین سعات شهرباب خواردنه وه و گوگرتن له موزیک، پیالهم له پیاله ددها و چیژم و مرده گرت له سهیرکردنی سه ماکارانی شوخی لاساییکه ره وه ی ناسکی نووستوو، کوپانی جوانپوش و گهمه بازی سر ئاو، له گوگرتن له و گورانی بیژانه ی به دهنکی پر له بڅکروزیان گورانی پر له واتا و ئاوازیان دهچری،

په یتا په یتاش دهچوم بڅ باره گای بالیوزان و زږد په رښیان بووم. دوی سهیرکردنی سه مایه کی بالی که تیایدا کچان و کوپانی شوخ به یه کدا دهاتن و دهچوون، یان پاش گوگرتن له نوټترین چریکه ی تیپټکی موزیکی له فینیسیا وه هاتوو، چیژم له ناوبانگی خوم و مرده گرت که تا دههات زیاتر دهنکی ده دایه وه، نه و نه وروپایبیانه ی له بالیوزخانه کان کڅ ده بوونه وه، له باره ی پروداوه ترسناکه کانی ژیانمه وه پرسیاریان ده کرد. به په رږش بوون بزائن چهن د نازارم چه شتووه، چن خوم راگرتووه و چن هیشتا بهرکه دهگرم. من نه و هم لی دهشاردنه وه که سه رتایای ژیانم له نتوان چوار دیواردا به دم خه وه نووچکه و نووسینه وه ی کتیبی بی و اتاوه به سه ر بردووه. کتومت وهک نه وه ی له کهل سولتان ده مکرد، بڅ نه مانی خوازیری ناشنابوونی نه م ولاته سهیره ش چهن دین به سه رهاتی خه یالی و له نه قل به دهرم ده گتیاپه وه. به ته نیا نه و کچه که نجان نه که دهاتن بڅ نه وه ی پش شووکردن باوکانیان ببینن، یان نه و ژنانه ی بالیوزان که چاو برکتیان له که لم ده کرد، بگره سه رجه م بالیوزانی به شان و شه وکته و نووسیاران به سه رسامیه وه گوټیان دهگرت

بق چیرۆکی خوێناوی ئاین، دڕندهیی، قیل و تهلکه بازی ئه‌فین و حهرمهسهره که سه‌ره‌له‌به‌ریان زاده‌ی خه‌یالی خۆم بوون، ئه‌گهر ههر زۆریشیان بۆم به‌پنایه، ههر له‌وێ یه‌ک دوو نه‌ه‌ینی ده‌وله‌تم له‌ خه‌یالی خۆمدا ده‌ئاخراند و به‌ کویتانمدا ده‌چرپاند، چهند خوویه‌کی پتیشتر لای هیچ که‌س نه‌زانراو و سه‌یرم ده‌دایه‌ پال سولتان، ئه‌و کاتانه‌ی ئه‌وان داوای زانیاری زیاتریان ده‌کرد، من چێژم له‌وه ده‌بینی به‌رگیکی نه‌ینی له‌ خۆمه‌وه به‌ئایتم. وه‌ک که‌سیک خۆم پتیشان ده‌دا نه‌توانیت هه‌موو شتیکی بدرکینیت و قوروقویم ده‌کرد. خۆم ده‌خسته‌ دۆخیکی بێده‌نگه‌وه، ئه‌مه‌ش هێنده‌ی تر ئه‌و بووده‌لانه‌ی تووشی ماخۆلان ده‌کرد که‌ خۆجه‌ ده‌یویست بیانکات به‌ پتیشه‌نگ بۆ ئیمه. به‌لام ده‌مزانی له‌ ئیوان خۆیاندا به‌چریه‌ باس له‌ پتوه‌ندی من به‌ پرۆژه‌ی نه‌ینی و گه‌وره‌ی زانستییه‌وه و به‌ بیرۆکه‌ی چه‌کیکی نادیاره‌وه ده‌که‌ن و ده‌لێن پاره و پوولیکی زۆری تێ ده‌چیت.

ئێواران، ئه‌گهر داوای بێینی ئه‌و گشت له‌ش و لاره‌ جوانه و مه‌ستبوون به‌ جۆره‌کانی خواردنه‌وه، له‌ کۆشک و سه‌راکانه‌وه بۆ ماڵ ده‌گه‌ڕامه‌وه، ده‌مبینی وا خۆجه‌ به‌دیار هه‌مان میزه‌وه دانیشتوه که‌ بیست سالی ره‌به‌ق بوو پتیکه‌وه کارمان له‌سه‌ری ده‌کرد. گورێکی کاری به‌ خۆی به‌خشیبوو من پتیشتر له‌ودا به‌دیم نه‌کردبوو. سه‌ر میزه‌که‌ پر بوو له‌ ده‌ستنوسی ئالۆز و بزپکاو، لیکۆلینه‌وه و نیگاری سه‌یری سه‌مه‌ره و من هیچ له‌ واتایان تێ نه‌ده‌گه‌یشتم. داوای لێم ده‌کرد ئه‌و پرۆژه‌ جیم کردوه و جیم دیوه، بۆی بگێرمه‌وه. داوای تاوێکی کورت رقی له‌ هه‌موو ئه‌و به‌زم و ئاهه‌نگانه‌ هه‌له‌دسا، به‌کاری بێ ئابرووی و بێ ئه‌قلیی دادنا، قسه‌ی پتیم ده‌بری و به‌دم قسه‌کردنه‌وه له‌مه‌ر ئیمه و ئه‌وان، ده‌ستی ده‌کرد به‌ گێڕانه‌وه‌ی پرۆژه و نه‌خشه‌کانی خۆی.

جاریکی تریش بایدایه‌وه و ده‌یگوت هه‌موو شته‌کان پتوه‌ندیان به‌ ناواخنی می‌شکمانه‌وه هه‌یه، ده‌یگوت سه‌ره‌له‌به‌ری پرۆژه‌که‌ی له‌سه‌ر ئه‌و بنه‌مایه‌ دارشتوه. له‌به‌ر سه‌رقالێی خۆی، زۆر به‌ شیرزیی باسی هاوشتیه‌ی دۆلابێکی پر له‌ وێده‌واله و شتی تیکه‌ل و پتیکه‌لی ده‌کرد که‌ به‌لای ئیمه‌وه

واتای ناواخنی می‌شکی ده‌گه‌یاند. به‌لام شتی مایه‌ی حالی نه‌بوون بۆ من نه‌وه بوو داخۆ چۆن ده‌توانیت نه‌وه‌ی که هه‌موو ئومیدی خۆی و ئیمه‌ی له‌سه‌ر بنیاتنراوه، به‌رجه‌سته بکات! پێم وا بوو نه‌که‌سیکی تر و نه‌خۆشی، وه‌ک هه‌ندیک جار له‌خه‌یالی خۆمدا لێکم ده‌دایه‌وه، سه‌ر له‌م پرسه‌ ده‌رناکات. که‌چی نه‌وه‌یگوت پۆژیک دێت که‌سیک می‌شکمان بکاته‌وه و هه‌موو بیرۆکه‌ و خولیاکانی ناویان پشتراست بکاته‌وه. خۆجه‌ ده‌یگوت نه‌وه‌ی که‌ته‌ی له‌ رۆژانی په‌تادا به‌جیوته‌ ده‌چووینه به‌رده‌م ناوته‌، نه‌وه‌ی به‌ راستیه‌کی زۆر که‌وره بردووه و بیرۆکه‌ی که‌که‌ش له‌و راستیه‌وه سه‌رچاوه‌ی گرتووه‌! من که‌وتبوومه‌ ژێر کاریگه‌ری و ته‌ پر له‌ جۆشه‌کانی نه‌وه‌وه، گه‌رچی نه‌شمتوانیبوو به‌ته‌واوی لێیان تێ بگه‌م. دواتر به‌ نوکی په‌نجه‌ گرژبووه‌کانی، له‌سه‌ر کاغه‌زه‌کان بیجمیکی نامۆ و ناروونی پێشانم دا.

نه‌وه‌ بیجمه‌ له‌ هه‌ر پێشاندا نیکدا ده‌مبینی تۆژیک که‌شه‌ی کردووه و ده‌تگوت شتیکم بیر ده‌خاته‌وه. پاش نه‌وه‌ی سه‌یری په‌له‌ی ره‌شی نیگاره‌که‌م کرد که‌ ده‌توانم به‌ "ئیبلیسی" ناما‌ژه‌ی بۆ بکه‌م، بۆ ساتیک پێم وا بوو ده‌سته‌به‌جێ ده‌توانم ب‌لێم نه‌وه‌ی ده‌بینم له‌ چی ده‌جیت، به‌لام وه‌ک نه‌وه‌ی جادووم لێ کرابیت، له‌په‌ر نه‌قه‌م له‌ خۆم ب‌ری، چونکه‌ ده‌ترسام هۆشم به‌زمیکم پێ بگێریت. به‌دریژایی چوار سال به‌رده‌وام نه‌وه‌ بیجمه‌م ده‌بینی، سه‌یرم ده‌کرد ورده‌کارییه‌کانی له‌ نیوان کاغه‌زه‌مکاندا په‌رت و بلاو بوونه‌ته‌وه، هه‌رجاره‌ی که‌میک په‌ره‌ی ده‌سه‌ند و دوا‌ی لووشدانی ره‌نجی مرۆف و هه‌موو نه‌وه‌ پارانه‌ی به‌ سالان بۆی کرابوووه‌وه، دوا‌جار خه‌ریک بوو به‌رجه‌سته ده‌بوو. جاری وا هه‌بوو لای خۆمه‌وه بیجمه‌که‌م به‌ شتی که‌ ده‌چواند جاروبار له‌ ژیا‌نی پۆژاندا، هه‌ندیک جار له‌ خه‌ونه‌کانماندا، یان له‌ سالانی را‌بردوودا کاتیک بیره‌وه‌ری خۆمان بۆ په‌که‌تر ده‌گێرایه‌وه، به‌رچاوم که‌وتبیت، یان له‌ شتی که‌ ده‌چوو پێشتر با‌سمان کردبیت، به‌لام نه‌مه‌توانی هه‌چ هه‌نگاوێکی تر بنیم بۆ روونکردنه‌وه‌ی نه‌وه‌ شتانه‌ی به‌ می‌شکدا را‌ده‌بووردن. سه‌رم بۆ ناروونی بیره‌کانم دانه‌واند و له‌ ختوخۆیای چاوه‌پێ بووم که‌که‌ خۆی نه‌یتینی خۆیم بۆ ئاشکرا بکات.

چوار سال دواتر، په له ره شه که، نهو دیمه نه ترسناکه، نهو داهیتانه سپړه ی هیندهی مزگه و ټیک گه وره بوو، سهرانسهری نهسته نبول باسیان دهکرد، له کانتیکدا به بچوونی خوجه چه کیکی راسته قینه ی لی دهرچووبوو، هرکه س لای خویه به شتیکی دهچواند. منیش نوقمی نهو ورده کاریانه بووم که خوجه له پابردودا سهارهت به سهرکه وتنی نهو چه که له داهاتودا بوی باس کردبووم.

نهو دهمانه ی دهچوومه کوشک، وهک که سپک هول بدات خه ونیکی بیر بکه ویتوه که میشکی له بهر که لهرقی بخوازیت له بیري بکات، هولم ددا هموو نهو ورده کارییه بریقه دار و ترسناکانه بق سولتان دووباره بکه موه و باسی نهو پیچکه، چهرخ، قوبه، بارووت و نامیری بهر زکړدنه وانهی بق بکه م که مگر هر خوا بزانتیت خوجه چند جار بق منی دووباره کردبووه. وشه کان، دهرپړنی من نه بوون، له قسه کانیشمدا ههست به گهرمی و ته ناگرینه کانی خوجه نه دهکرا، به لام سهرباری نهو هس ده مبینی کاریگری له سهر سولتان داهمنیت. گه شانه وهی نومیدی نهو پیاوه هقشمه نده به یریک قسه ی بی سهروبهر و نه شنه ی سهرکه وتنی خوجه و شیعره که ی سهارهت به پرزگاربوون که هرکی من نهو بوو ته نیا به زیاد پتوه نانه وه بوی بگیری موه، نومیدی به منیش ده به خشی. سولتان کوتی نهو خوجه یی له ماله وهیه، تۆیت. نه م که مه زیرانه یی سولتان میشکی منی ټیک دابوو، به لام من نیدی پتی پاهاتبووم. هر جاریک منی دهخسته جیتی خوجه، پیم وا بوو هیچ تی نه که م باشتره، چونکه دوا ی که میک ده یگوت تق خوجهت فیری هه موو شته کان کردوه. ده یگوت نه م شل و خاوهی ئیستا تق نیت، نهوه ی خوی فیری هه موو شته کان کردوه، له میژه چووه ته پتستی نهوه وه! من زیاتر پیم خوش بوو بچینه سهر باسی ناههنگه کانی هه مان پوژ، ناژهل، داوهت و داوهتکاری، یان خوییشان دانی خاوهنکاران و پیشه کاران که له سهرویه ندهدا ته داره کی بق ساز ده درا. دواتر سولتان کوتی: هه موو که سپک ده زانتیت تق له پشت پرؤزه ی نه م چه که وهیت.

ئەوئەي ھەرە زىياد مەنى دەترساند، ئا ئەمە بوو. چەندىن سالا بوو خۆجە لە چاوان ون بوو. دەكریت بگوتريت بەيەكجاری لە بىر كرابوو. ئەوئەي لە كۆشك و سەرا و ناو شار و لە تەنىشت سولتانهو دەبىندرا، ھەر مەن بووم. ئىدى وای لى ھاتبوو ئىرەبىيان پى دەبردم! نەك بەھۆئ ئەوئەي داھاتی ئەو ھەموو گوند و باخى زەيتوون و خانە بۆ پرۆژەي چەكيتكى ناديار تەرخان كرابوو، ھەموو پۆتيكيش قسە و قسەلۆكي زياترى لە بارەو دەكرا، يان مەن ھىندە لە سولتانهو دە نىزىك بووم، بگەر ئىمە لە پى ئەم چەكەو لووتمان لە كاری ئەوانى تر دەژمەنى و بەھۆئ ئەوئەي مەن گاور بووم، ددانيان لىم جىر دەكردو. كاتىكيش نەمەتوانى چى تر خۆم لە ناست بووختانەكانياندا كەي بگەم، نىگەرانى و خەمەكانى خۆم بۆ خۆجە و سولتان گواستەو.

تهنيا يهك دوو جار نه بټت قسه له دهمی دهر په پي و گوتی دهيه وټت پټو مندی له گهل زانایانی "تهوان" دا دابنیت. پټی وا بوو له وانه په نهوان له راستییه کانی ناو میښکیی نیمه بگن. دهیویست له گهل زانایانی فینیسسیایی، فلاندرهستانی، یان زانایانی هر ولاتیکی تر که له و ساته دا به خه یالیدا بهاتیا به، نامه بگورپته وه. له بهر خو په وه دهیپرسی: "تو بلټیت باشتړینی نهوان کی بټت، له کوټی دهژین، چوڼ نامه یان له گهل دا ده گورپدرپته وه؟" له منی دهیرسی ثایا ده کرتت نه م پرسیارانه پو په پووی بالیو زه کان بگه مه وه؟ له و پوژانه ی کوژتاییدا، کاتیک چه که که له قو ناغی بهر جهسته بووندا بوو، من خووم دابووه شاهنگ و رابواردن و زور خو م له قهری نه ددها، نه و تکایه شم له بیر کرد، چونکه ره شبینی لی ده چورا و دوژمنانی شاد ده کرد.

سولتانیش خوی له ناست قسه و قسه لویکی دوژمنانمان که کړد بوو. له و پوژانه دا خوچه له پیاوی نازا ده گرا بق تاقیر دنه وهی چه که که بچه ناو تو په لی پو لای تر سناکه وه و له ناو ژمنگ و بوئی ناسنی قورگ سوو تیندا چه رخه کان هه لسوورپتن. منیش گازندهم له دهست واته واته کان کرد، به لام سولتان هیچ گوتی به قسه کانم نه دا، وهک هر دم قسه کانی خوچه ی به من دووباره کرده وه. متمانهی پټی هه بوو، له هه موو شتیک پازی بوو، هیچ په شیمان نه بوو له وهی پشتی پټی به ستووه. له پای هه موو نه مانهش سوپاسی منی ده کرد. بیکومان له هه مان سونگه وه: چونکه من خوچه م فیری هه موو شتیک کرده وه. نه ویش وهک خوچه باسی له ناوه پوکی میښکمان ده کرد. هاو ته ریب له گهل نهو بایه خ پیدانه دا، بابه تیکی تر دهاته ناراه. کتومت چوڼ خوچه سه رده مانیک له منی دهیرسی، سولتانیش پرسپاری نه وهی ده کرد داخو له وټ، له و ولاتانه، له ولاتی پټشووی من، خه لک چوڼ دهژین؟

خه یالی زور و زه و مندم بوی ده گتیرایه وه. به هوی دووباره کرده وهی له سه ریه کیان، نه مرق بروام به زو ربه ی نهو خه یالانه هیه، به لام نه وهی بوم نابریته وه سه ریه که نه وهی داخو خه یالنه کانم به سه رها ته کانی تافی لاویم بوون، یاخو نهو به سه رها ته خه یال کرده انه بوون که له هر دانیش تنیکمدا له به رده م

مېزره که مدا بۆ نووسینه وهی کتیبه کهم به خه یالما هاتبوون و به نووکی پېنوووس تو مارم کردبوون؟ هه ندیک جار له جیدا یهک دوو درۆی شیرینم بۆ دهات و ده مخسسته سهر چیرۆکه کانم. بریک چیرۆکیشم هه بوو به تپه ربوونی کات که شه م پیاوان کردبوو. بهرده وام دوویاتم ده کرده وه خه لکی نه وی کوژمه کی زۆر به جلو به رگیانه وه هه یه، چونکه سولتان زۆری حز له م چیرۆکه ده کرد. چیرۆکی نه وتوشم ده گپرایه وه، خویشم نه مده زانی داخو روو داوه کانی ناویان به شیکن له بیر هه مریه کانم، یاخو زاده ی خه یالی خو من؟ به لام یهک دوو راستیش هه بوو که به درێژایی بیست و پینج سال فراموشم نه کردبوون: نه و باباته نه ی له کاتی خواردنی نانی به یانیان له ژیر دار مازووه کاند له گه ل دایکم و باوکم و خوشک و براکانم له باره یانه وه ده داوین! سولتان که مترین بایه خی به و باباته نه ده دا. جاریک به منی گوته له راستیدا هه موو جوژه کانی ژیان هاوشتیه ی یه کترین. نازانم له بهر چی بوو، به لام نه م قسه یه منی ترساند. گوزاره یه کی ئییلیسی که وته سهر رووخساری سولتان پینشترو من پتوهم نه دیبوو. ده مو یست واته ی نه و قسه یه ی لێ بپرسم. پاشان به ترسه وه سه یری رووخساریم کرد و له ناخه وه ده مو یست بلیم "من منم" پیم وا بوو نه گه ر نه و قسه قۆره ی بێ بلیم، نه و ده مته وانی که مه ی هه موو نه و فیتنه بازانه ی به مه به ستی کردنی من به که سیکی تر خه ریکی فیل و ته له که بازین و که مه کانی خوچه و سولتان پوچه ل بکه مه وه و خو م وه که خو م به ناسووده یی درێژه به ژیان بده م. که چی جوژی نه وانه ی له ترسی نه وه ی نه بادا ناسووده یی خۆیان بخه نه مه ترسییه وه، خۆیان له هه موو جوژه وته یه کی ناوون به دوور ده گرن، به ترسه وه بپدنه نگ بووم، نه مه له به هاردا بوو، له و پۆژانه دا که خوچه کاری دروستکردنی چه که که ی به نه نجام که یاندبوو، به لام نه یه توانیبوو پیاوی پتو یست بۆ به گه ر خستنی کو بکاته وه. به ته واوی سه رمان سووپا نه گه ر دوا ی ماوه یه کی کورت بیستمان سولتان به خو ی و به سوپا وه بۆ شه ر به ره و پۆلۆنیا به رچ که وتوو. بۆچی چه که دوژمن ته فروتونا که ره که مانی بۆ شه ر نه بردبوو؟ بۆچی منی له گه ل خویدا نه بردبوو،

نایا چی دی متمانە ی پیمان نە مابوو؟ نێمەش وەک هەموو ئەوانە ی لە ئەستەنبۆل مابوونەو، باوەرمان وا بوو سولتان بۆ پاو چوو بێت، نەک بۆ شەڕ. خۆجە خۆشحال بوو بەوێ سالتیکی تریش کاتی کەوتبوو دەست. منیش هیچ کار و رابواردنیکم بۆ نە مابوو، پێکەو بۆ چەکە دەست بە کار بووین.

پەنجی زۆرمان کیشا بۆ دۆزینەوێ پیاو بۆ بە کارخستنی چەکی زەبەلاحمان، بەلام کەس خۆی لە قەرە ی چوونە ناو ئامێرە کەمان نە دەدا، چونکە زۆر ترسناک دەهاتە بەرچاو و کەس نەیدەزانی چییە. خۆجە دە یگوت پارە یەکی زۆر دەدات. دە لالمان خستە ناو شار، پیاوانی خۆمان بەردایە دەورویەری کارخانە ی دڕوستکردنی کەشتی و تۆپخانە، لە ناو بیکاری چاپخانەکان و سەر سەری و سەرکیش و کەسانی سەر بە گۆبەند بەدوای پیاو دا دەگەراین. زۆربە ی ئەوانە ی دەماندۆزینەو، ئەگەرچی دەسپێک پێیان بە چەرگی خۆیاندا دەنا و دەچوونە ناو ئەو تۆپە لێ ئاسنەو، پاش ماوە یەک لە گەرمای ئەو مەگەزە سەمە یەرەدا قەرچە قەرچ دەبیشان، لە بەرامبەر سوو پاردنی چەرخیەکان خۆیان پێ رانە دەگیرا و هەلە دەهاتن. لە کۆتاییی هاویندا، ئەو کاتە ی توانیمان ئامێرە کە بخەینە جوولە، هەموو ئەو دراوێ بە درێژایی ئەو سالانە بۆ ئەم کارە پاشە کۆت کرابوو، تەواو بوو. چەکە کەمان، لە نێوان نیگای پێ لە ترسی کەسانی بە پەرۆش و گالە گالی سەر کەوتندا، لە سەر خۆ جوولاند. بە لارە لار چەند تۆپێکی نا بە قەلایەکی خەیاڵییەو و دوا ی ئەو لە جوولە کەوت. هاتنی پارە لە گوند و لە باخەکانی زەیتوونەو و درێژە ی هەبوو، بەلام خۆجە بە بیانووی ئەوێ مەسرە فیان زۆر دەبێت، بۆلەوێ بە دەستە ی پیاوان کرد، ئەگەرچی پاش ماندوو بوونیکی زۆر پێکەو مان نابوو.

زستان بە دەم چاوەرێکردنەو بە سەرچوو. سولتان دوا ی گە رانەوێ لە شەڕ، لە ئەدرنە بارەگای خست، چونکە شوێنێکی زۆر شیرین بوو لە بەر دلی. تاک و تەنیا بووین، کەس نەبوو لە دوومان بگەرێت و هەوا لمان بپرسێت. بیکار و بێ دەسەلات بووین، چونکە کەسێک نەبوو بە یانیان بچینە

کۆشکەکەى، بە گێڕانهوهى چیرۆک و بەسەرھات شادی بخەینە دلى و کەسێک نەبوو من شەوانە لە کۆشک و سەراکانیدا رابووێرم. هەولم دەدا کاتى خۆم بە وەرگرتنى دەرزی عود و بە کێشانى نیگارێکى خۆم لەسەر دەستى نیگارکێشێکى لە فینىسیاوه هاتوو بەسەر بیهەم. خۆجە، چەکەکەى لە قسولەدیى بە پاسەوانان سپاردبوو، خۆشى جارویار دەچوو بۆ بەسەرکردنەوهى. ئەوێش نەیت بلیت شتێکى بۆ ئێرە و ئەوى زیاد نەکردبیت، بەلام بەزوىی لەوێش بێزار بوو. لە شەوانى دواى زستانى هاوێشماندا باسى چەک و ئەرکەکانى بۆم نەکرد. جۆرێک لە مەلولى بالى بەسەردا کێشابوو، نەک لەبەر ئەوهى خولیا و سەودای خۆى لە دەست دابوو، نەخێر، بگرە لەبەر ئەوهى من نەتوانیبوو جۆشى ئەو بوروژێنم.

شەوانە زۆربەى کاتمان بە دەم چاوەڕێکردنەوه بەسەر دەبرد، چاوەڕێمان دەکرد بایەکە بیخات و بەفر بارین بپێتەوه، چاوەڕێى دواى هاتنى بۆزافرقش و کوزانەوهى ئاگرى ناو سۆپا و بە خەڵووزیو نیمان دەکرد. چاوەڕێى کوزانەوهى دواى چرای پرته پرتکەرى بەرى ئەوبەرى کەنداوى زێڕین و هاتنى خەوى زاپاومان و بانگى بەیانیمان دەکرد، لە یەکیک لە شەوانى ئەو زستانەدا کە بەدەگمەن تیايدا دەدواى و بەزۆرى خەیاڵمان دەکردەوه، خۆجە لەپەر بە منى گوت زۆر گۆراوم و ئیدى بوم بە کەسێکى تەواو جیاواز. ئاگر لە جەستەم بەربوو، پشتم ئارەقەى دەردا، ویستم وەلامى بدەمەوه و پێى بلیتم ناهەقیت و من وەک جارێ وام و بەیەک دەچین، خاویار بوم پێى بلیتم پتویستە وەک لە رابردوودا دەیکرد، ئیستاش بایەخم پت بدات و شتى زۆرمان هەیه قەسەى لە بارەوه بکەین، بەلام ئەو راستى دەکرد، بەیانى ئەو پۆژە نیگارەکەى خۆم لای نیگارکێش هینابوووه و بە دیواری ژوورەدا هەلمواسیبوو. چاوم تێبەرى و بۆم دەرکەوت گۆرا بوم، لە ئاکامى خواردنى زۆرى مێواندارییەوه قەلەو بووبوم، غەبغەبەم شۆڕ بووبوووه، ماسولکەمان سست و جوولەم گران بووبوو. لە هەمووشى خراپتر، رووخسارم بەیەکجاری گۆرا بوو. بەهۆى خواردنەوه و ماچی زۆرەوه لە

بانگه‌یشته‌کاندا، جۆرتیک له بێ ئابرووی له سەر لیۆم نیشتبوو. چاوه‌کانم له‌بەر بێ خه‌وی مۆر هه‌لگه‌رابوون. وه‌ک که‌سانی که‌مزهی له‌ ژیان و دنیا و خۆیان پازی، جۆرتیک له‌ ئاسووده‌یی له‌ نیگامدا به‌دی ده‌کرا، به‌لام دهمزانی له‌ دۆخی نوێی خۆم رازیم: بێده‌نگ بووم.

دواتر، تا ئه‌و کاته‌ی زانیمان سولتان ئیمه‌ی به‌ چه‌که‌وه‌ بۆ شه‌پ بۆ ئه‌درنه‌ بانگ کردوه‌، من هه‌مان خه‌ونم ده‌بینی: له‌ قینیسسیا له‌ ئاهه‌نگیکی ده‌مامکه‌اراندا بووین، ئاهه‌نگه‌ تیکه‌ڵ و پیکه‌له‌کانی ئه‌سته‌نبولی ده‌هینایه‌وه‌ بیرى مرۆف. پاش ئه‌وه‌ی ژنان ده‌مامکی "ژنه‌ دۆست‌یان له‌ پرووی خۆیان داده‌گرت، دایکم و ده‌زگیرانم له‌ ئاپۆرکه‌دا ده‌بینی و ئومێده‌وار ده‌بووم. منیش، بۆ ئه‌وه‌ی ئیدی به‌مناسنه‌وه‌، ده‌مامکی خۆم له‌سەر پروم لا ده‌برد، به‌لام ئه‌وان حالێ نه‌ده‌بوون له‌وه‌ی که‌ من منم. به‌ ده‌مامکه‌کانی ده‌ستیان که‌ به‌ ده‌سکی لاستیکه‌وه‌ به‌ ده‌ستیانه‌وه‌ گرتبوون، که‌سیکی تریان له‌ پشتمه‌وه‌ پیشانم ده‌دا. کاتیک ئاوێم ده‌دایه‌وه‌، ده‌مبینی ئه‌و که‌سه‌ خۆچه‌یه‌ و ئه‌ویش ده‌زانیت من کێم. ئه‌و پیاوه‌ی وه‌ک خۆچه‌ ده‌هاته‌ پیش چاو و من به‌مه‌به‌ستی ئه‌وه‌ی به‌مناسیته‌وه‌، به‌ ئومێده‌وه‌ لێی تیزیک ده‌که‌وتمه‌وه‌، بێ ئه‌وه‌ی شتیکم پێ بلیت، ده‌مامکی داده‌گرت و له‌ ژێریدا رووخساری که‌نجایه‌تیم ده‌رده‌که‌وت. ئه‌مه‌ش منی به‌ هه‌ستی خۆ به‌تاوانبارزان ده‌ترساند و له‌ خه‌و راپه‌ده‌چله‌کاندم.

سهره‌تای هاوین، هر نه‌ونده‌ی زانیمان سولتان له نه‌درنه چاوه‌رتی خۆمان و چه‌که‌که‌مان ده‌کات، خۆچه‌که‌وته خۆ. من نه‌و کاته زانیم هه‌موو شتیکی ئاماده کردوو و به‌دریژایی زستانیش له‌گه‌ل پیاوانی ده‌سته‌ی چه‌کدا که پیشتر بلآوه‌ی پتیاان کردبوو، هر له پتیه‌ندیدا بووه. دوا‌ی سێ پۆژ بق‌گه‌شت ئاماده بووین. خۆچه، وه‌ک نه‌وه‌ی بق‌خانویه‌کی تر بگوازینه‌وه، شه‌وی به‌ر له دوا‌ین پۆژی پیش گه‌شتی به‌ده‌م گه‌ران و هه‌لدانه‌وه‌ی کتیبی کۆن و به‌رگ دراو، لی‌کۆلینه‌وه‌ی نیوه‌ناچل، ره‌شنووسی زهرده‌لگه‌راو و که‌لوپه‌لی ناو ماله‌وه به‌سه‌ر برد. زه‌نگی ژه‌نگرتووی سه‌عاتی نوێه‌که‌ی خسته‌وه کار، تۆزی سه‌ر ئامیره‌کانی گه‌ردوونناسیی پاک کرده‌وه. تا ده‌مه‌به‌یانی خۆی له ناو کتیب، پرۆژه‌ی ئامیره‌کان و ره‌شنووسه‌کانی ئاماده‌کراوی بیست و پینج سالی پابردووماندا به‌سه‌ر برد. له‌گه‌ل ده‌رکه‌وتنی یه‌که‌م تیشکی پۆژدا بینیم وا خه‌ریکی هه‌لدانه‌وه‌ی په‌ره‌ دراو و زهرده‌لگه‌راوه‌کانی نه‌و ده‌فته‌ریه که من تی‌بینیه‌کانی تاقیکردنه‌وه‌ی یه‌که‌م به‌زمی فیشه‌کبازی خۆمانم تی‌یدا تۆمار کردبوو. به‌ دوو‌لیه‌وه لی‌می پرسی: ئایا پتیه‌ست ده‌کات نه‌مانه له‌گه‌ل خۆماندا به‌یه‌ین؟ کاتیک بینی یه‌ده‌نگ راوه‌ستاوم و سه‌یری ده‌که‌م، به هه‌لچوونه‌وه ده‌فته‌ره‌که‌ی ده‌ستی فری‌دایه سووچیکه‌وه.

سه‌رباری نه‌وه‌ش، پاش گه‌شتمان بق‌نه‌درنه له ماوه‌ی ده‌ پۆژدا، زۆر له یه‌کتره‌وه نی‌زیک بووین، به‌لام نه‌و نی‌زیکبوونه‌مان له ئاستی پتیه‌ندیی سالانی پابردوودا نه‌بوو. به‌ر له‌هه‌موو شتی‌ک خۆچه ئومێدی هه‌بوو. چه‌که‌که‌مان به‌ده‌م جیره‌جیره و ته‌قوت‌قوه‌ له‌سه‌رخۆ که‌وتبووه رێ. به سه‌مه‌ره، مه‌گه‌ز، ئی‌بلیس، کیسه‌لی قه‌لغاندار، ده‌ستاری پیدار، ئاسنی ره‌ش، زه‌به‌لاح،

مه‌نجه‌لی تایه‌دار، دپو، چاو له ناو سه‌ر، درنده، به‌راز سیف‌هت، کورپی ره‌ش و سه‌مه‌ره‌ی روو له ئاسمان ناوده‌برا. به‌و ئه‌ندازه‌یه‌ی خۆچه ده‌یویست، ته‌ماشاکه‌رانی تووشی سه‌رسوورمان کردبوو، له‌وه‌ش خیراتر ده‌چوو پێش که پیشینی ده‌کرا. خۆچه شاگه‌شکه ده‌بوو به‌بینینی خۆتیه‌ه‌لقورتنه‌رانی گونده‌کانی ده‌رویه‌ر که له‌مبه‌ر و ئه‌ویه‌ری پێگه‌ را‌ده‌وه‌ستان، به‌جۆشه‌وه سه‌یری ئامیره‌که‌یان ده‌کرد و له ترساندا نه‌یانده‌وێرا ده‌ستی پێوه‌ بده‌ن. شه‌وانه، پاش ئه‌وه‌ی پیاوه‌کانمان دوا‌ی پۆژیک‌ی شه‌که‌ت و وزه‌ پرووکین له چاده‌رکاندا خه‌وتکی قورس ده‌یبردنه‌وه، له تاریکایی و کشتوماتیی شه‌ودا که جاروبار زیکه‌ی مێش و مه‌گه‌ز ده‌پشه‌قاند، خۆچه باسی ئه‌و کاره‌ساته‌ی ده‌کرد که زه‌به‌لاحه‌که‌مان به‌سه‌ر دوزمانیدا ده‌هینیت، ئه‌گه‌رچی هه‌مان جۆشی جارانی نه‌ما‌بوو، و له‌وه‌ ده‌چوو بزانتیت ده‌رویه‌ری سولتان و سوپا کاردانه‌وه‌یان له‌به‌رامبه‌ر چه‌که‌که‌ چۆن ده‌بێت و له‌ نه‌زمی هێرش‌ی سوپادا چ شونتیک‌ی بق دیاری ده‌کریت، به‌لام هێشتا ده‌یتوانی به‌ ئاسووده‌یی و به‌ویه‌ری متمانه به‌خۆبوونه‌وه‌ باس له "دوا‌ین هه‌ل" و گۆپینی په‌وتی رووبار بکات به‌و ئاراسته‌یه‌ی که خۆمان ده‌مانه‌وێت. له هه‌مووشی گرینگتر، ده‌یتوانی به‌هه‌مان جۆشی جاران‌وه‌ باس له "ئه‌وان و ئیمه" بکات.

چه‌کی زه‌به‌لاح به‌ته‌داره‌که‌وه‌ چوو هه‌درنه‌وه، سولتان و چه‌ند چاپلوسیکی بێ که‌لکی ده‌رویه‌ری نه‌بێت، که‌سی تر به‌رووی خۆشه‌وه‌ پیشوا‌زی لێی نه‌کرد. سولتان جۆری ئه‌وه‌ی پیشوا‌زی له دۆستیک‌ی دێرینی خۆی بکات، به‌خیرهاتنی خۆچه‌ی کرد. باسی له ئه‌گه‌ری شه‌پێک ده‌کرد، به‌لام زۆر هه‌ست به‌ خۆسازدان و په‌شێکان نه‌ده‌کرا. ئیدی ده‌ستیان کرد به‌ به‌سه‌ربردنی پۆژ به‌ جووته. منیش تیکه‌ل به‌وان ده‌بووم. کاتیک سواری ئه‌سپه‌کانیان ده‌بوون و بق بیستنی جریوه‌ی مه‌ل روویان له ناو دارستانه‌ تاریکه‌کان ده‌کرد؛ له‌هه‌ردوو ئاوی تونجا و مه‌ریچ سواری به‌لام ده‌بوون و سه‌یری بۆقیان ده‌کرد؛ ئه‌و له‌قله‌قانه‌یان ده‌لاوانده‌وه‌ که دوا‌ی شه‌پ له‌گه‌ل داله‌کاندا به‌ برینداری ده‌که‌وتنه‌ باخچه‌ی مزگه‌وتی سه‌لیمیه‌وه‌ و ئه‌و کاتانه‌ی ده‌چوون بق پشکنینی چه‌که‌که‌

به‌مه‌به‌ستی سەرله‌نوێ بێنینی لایه‌نه‌ باشه‌کانی، من به‌رده‌وام له‌ته‌کیاندا بووم. به‌لام به‌ نازاره‌وه‌ هه‌ستم ده‌کرد ناتوانم له‌ گفتوگۆکانیاندا به‌شداری بکه‌م و هیچ شتی بکه‌م نه‌بوو له‌ ناخه‌وه‌ بۆیان باس بکه‌م بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌وانیش به‌ بایه‌خه‌وه‌ گوێم لێ بگرن. له‌وانه‌یه‌ ئیره‌یم به‌ نێزیکیی نێوانیان بردبێت. به‌لام ده‌مزانی ئیدی توانای به‌رگه‌ گرتنم نه‌ماوه‌. خۆچه‌ هه‌شتا هه‌مان شیعرێ ده‌خوێنده‌وه‌: باسی سهرکه‌وتن، بالاده‌ستیی ئه‌وانی تر، پێویستی خۆ پاسبانیدن و هه‌لمه‌تێردن، داهاوو، و شته‌کانی ناو میتشکمانی ده‌کرد. ئیدی من سهرم سووپه‌ماوو له‌ فریوخواردنی سولتان به‌و چیرۆکه‌ خه‌یاڵکردانه‌.

له‌ ناوه‌پاستی هاویندا، ئه‌و پۆژانه‌ی به‌چری باس له‌ شه‌ڕ ده‌کرا، پۆژیک خۆچه‌ گوێ پێویستی به‌ که‌سیکی به‌هێز و بازووداره‌ و منی له‌گه‌ڵ خۆیدا برد. به‌په‌له‌ و هه‌نگاوی خه‌را به‌ناو ئه‌درنه‌دا پۆششتین. به‌نیوان گه‌ڕه‌کی قه‌ره‌ج و جووه‌کان و چه‌ند کۆلانیکی په‌نگ خۆله‌میش و خانووی له‌یه‌که‌چووی موسلمانانه‌ هه‌زاره‌کاندا تێ په‌ڕین. من پێشتر له‌ تاو بێزاری سهرم به‌ سهرانسهری ئه‌و شوێنانه‌دا کردبوو. هه‌ستم کرد خانووه‌ به‌ لاواو داپۆشراوه‌کانی لای چه‌م که‌وتوونه‌ته‌ لای پاسته‌وه‌ و له‌مه‌وه‌ تێ گه‌یشتم له‌ هه‌مان گه‌ڕه‌که‌دا ده‌خوێنینه‌وه‌، پرسیم و ئه‌ویش له‌ وه‌لامدا گووتی: "ئیمه‌ واین له‌ گه‌ڕه‌کی فیلدامی، خۆچه‌ له‌په‌ر له‌ ده‌رگای مالتیکی دا، منداڵیکی چاوسه‌وزی ته‌مه‌ن نێزیکه‌ی هه‌شت سالان ده‌رگای کرده‌وه‌. خۆچه‌ پێی گوێ: "شیر، شیر... چه‌ند شیریک له‌ کۆشکی سولتان هه‌له‌هاتوون. ئیمه‌ بۆیان ده‌که‌ڕێن." پالتیکی به‌ منداڵه‌که‌وه‌ نا و چووه‌ ژووره‌وه‌، منیش دواي که‌وتم. ناوه‌وه‌ی ماله‌که‌ بۆنی تۆز و ته‌خته‌ و سابوونی لێ ده‌هات. به‌په‌له‌ به‌سه‌ر پلێکانه‌یه‌کی نیوه‌تاریک و داڕزاودا سهرکه‌وتینه‌ سهره‌وه‌ و گه‌یشتینه‌ دالانیک، خۆچه‌ ده‌ستی کرد به‌ کردنه‌وه‌ی ئه‌و ده‌رگایانه‌ی که‌ ده‌هاتنه‌ پێشی. له‌ ژووری یه‌که‌مدا پیاویکی به‌سالاجووی په‌ریشان و ددان له‌ ده‌مدا نه‌ماو، به‌ ده‌می داچه‌قیوه‌وه‌ نووستبوو. دوو منداڵی ده‌م به‌خنده‌ به‌مه‌به‌ستی پرسینی شتی که‌ پێشی کابرایان راوه‌کێشا و به‌ بێنینی کردنه‌وه‌ی ده‌رگا ترسان، خۆچه‌ ئه‌و

دەرگایه‌ی داخست و په‌کټکی تری کرده‌وه. له ژووره‌که‌دا کۆمه‌لټیک لټفه و قوماشی لټفه هه‌بوو. ئه‌و مندا له‌ی دەرگای حه‌وشه‌ی لیمان کردبووه‌وه، پټش دەرگای سیته‌می کرت و گوتی: "تیره شیری لټی نییه، دایکم و پوورمی لټیه." به‌لام خۆچه گوتی به‌قسه‌ی مندا له‌که نه‌دا و پالټیکی به دەرگاوه نا. دوو ژن پشتیان له ئیمه بوو، له‌به‌ر تیشکټکی لاوازا نوژیان ده‌کرد. له ژووری چواره‌مدا کابرایه‌ک هه‌بوو خه‌ریکی لټفه دروون بوو. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بټی پټش بوو، ژۆر به من ده‌چوو. هه‌ر هینده‌ی خۆچه‌ی دی، هه‌لسایه سه‌پټی و گوتی: "بۆچی هاتیت هه‌ی سه‌رشټتی سه‌رگه‌ردان، چیت لیمان گه‌ره‌که؟" خۆچه گوتی: "سه‌مرا له کوپیه؟" کابرا گوتی: "ده سال له‌مه‌به‌ر چوو ئه‌سته‌نبول." به په‌تاکه مرد. ئه‌ی تۆ بۆ نه‌توانی بټوپیت؟" خۆچه، بټی ئه‌وه‌ی وشه‌ی له‌ده‌م بټته دهر، له پلیکانه‌کان هاته خوار و له ماله‌که چوو ده‌ری. له‌وه‌ده‌مه‌یدا دوا‌ی ئه‌و که‌وتبووم، له دوامه‌وه گوتیم له هاواری مندا لټیک و ده‌نگی ژنیک بوو وه‌لامی دایه‌وه: "دایه، شیر هاتوه!" "نه‌خیر، ئه‌وه مامت و برا که‌ی بوون!"

ده‌مه‌به‌یانیه‌کی زووی دوا‌ی دوو هه‌فته چوممه‌وه هه‌مان شوین. په‌نگه له‌به‌ر ئه‌وه بوو پټت چهن‌دی کردم و کۆشام رووداوه‌که‌م بۆ له بیر نه‌کرا، یان له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خۆم بۆ ژبانی نوێ و بۆ ئه‌و کتټبه ناماده ده‌کرد که ئیستا ئیوه پشوور ټزانه ده‌یخویننه‌وه، به‌هۆی ئه‌وه‌ی رووناکی سه‌ری لټم شیواند، ده‌سپټیک کۆلان و ماله‌که‌م پټی نه‌دۆزرایه‌وه، کاتټکیش دۆزیمه‌وه، ویستم قه‌دبهر بکه‌م و سه‌رټیک له تیمارخانه‌ی مزگه‌وتی بایه‌زید بده‌م. پټشتر ئا‌راسته‌که‌یم ده‌سنیشان کردبوو. پټی ده‌چټ بۆ چوونه‌که‌م هه‌له‌ بوو پټت، چونکه سه‌ره‌تا نه‌توانی ڕټگه‌ی کورتی ژیر سیته‌ری سپینداره‌کان؛ ئه‌و ڕټگه‌یه‌ی ده‌گانه‌وه پرده‌که و کاتی خۆی خۆچه و ئه‌وان پیایدا ڕۆیشتون، بدۆزیمه‌وه. پاش ئه‌وه‌ی دۆزیمه‌وه، ته‌ماشام کرد له قه‌راغ ڕټگه‌ی ژیر سیته‌ری سپینداره‌کان رووباریک نه‌بوو مرقف له که‌ناری دابنیشټ و به‌ده‌م سه‌یرکردنی ئاوه‌وه حه‌لوا بخوات. له تیمارخانه‌که‌ش هه‌چ کامټیک له‌و شتانه‌م به‌دی نه‌کرد که پټشتر له باره‌یانه‌وه دوا‌بووین. قه‌راوی نه‌بوو، پاک و خاوین بوو، به‌لام نه‌ ده‌نگی ئاو

دهبیسترا و نه شووشه ی پهنگاورهنگ دهبیندرا، نه خۆشیکى به زنجیر شه ته کدراوم بینى، خۆم بى پانه گیرا و پرسیارم له پزیشک کرد. له وه لاما گوتى: "عاشق بووه، شیت بووه، چه شنى هه ر شیتیکى دى، خۆ لى بووه به که سیکى تر." ویستی زیاتری له سه ر پروات، من کویم پانه گرت و دوور که وتمه وه.

برپاری شه ی که پیمان وا بوو چى دى پاناگه یه ندریت، به شیوه یه کى چاوه پوان نه کراو له پۆژیکى کۆتایى هاویندا پاگه یه ندرا، پۆلۆنه کان له توانا یاندا نه مابوو له ژیر بارى تیکشکانى سالى پێشتر و نه و باجه ی زۆره ی که وتبووه سه ریان، خۆیان پاگیرن. بۆیه له پى ناردنى هه وال وه گوتبوویان: "ومرن به نووکی شمشیر باج و سه رانه ی خۆتان وه رگیرن." پۆژانى دواتر خۆجه له توور په ییدا سوو په لگه را بوو. له کاتى سازدانى ته داره کدا بق په وتى سوپا، که س بیرى له جێهک بق چه کى زه به لاه نه ده کرد وه، که س نه یده ویست له کاتى شه ردا ئه م تۆ په له ئاسنه په شه له ته نیشته خۆ په وه ببینیت. که سیش چاوه پى نه بوو هېچ ماریفه تیک له م قازانه زه به لاه بوه شیت وه. له هه مووشى خراپتر: به مایه ی شوومى و نه گبه تییان ده زانى! پۆژیک به ر له به ریکه وتنى سوپا، خۆجه پێشبینى خۆی له باره ی شه ره وه به یان کرد و نه یاره کانمان به ناشکرا گوتیان ئه م چه که هینده ی مسۆگه رکردنى سه رکه وتن، نه فره تیشى به دوا وه یه. واشى بق ده چوون زیاتر له خۆجه، من له پشت ئه و نه فره ته وه بم و کاتیکیش خۆجه ئه م شتانه ی گیرا په وه، من ترسم لى نیشته. سولتان پای گه یان دبوو متمانه ی به خۆجه و چه که هه یه و بق ئه وه ی پێش له دروستبوونی ده مه قاله بگرت، گوتبووی له کاتى شه ردا تۆ په که سه ر به خۆی و به هیزه کانی ژیر ده ستى خۆی ده بێت. سه ره تای مانگی ئه یلول، له پۆژیکى گه رمدا له ئه درنه ده رچووین. هه مووان پتیا ن وا بوو کات درهنگه بق به ریکه وتن به ره و شه ی، به لām زۆر قسه له باره ی وه نه ده کرا: له سه ره وه ندى ده رچوونماندا من تازه تى ده گه یشتم سه ر بازه کان هینده ی له دوژمن ده ترسن، بگه هه ندیک جار زیاتریش له نه گبه تی ده ترسن و به دم ترسانه وه

له نه گېبه تی شهړ ده کهن، رږځی په کم له پېشېره وپماندا بهر هو باکور، به چندين گوندي خاوين و دهوله منددا تي پېرين و به سر پردگه ليکدا پېرینه وه که چه که مان زه ویی ژيريانی خستېوه له ره. شه وهکې سهرمان سوورما له وهی له چادری سولتانه وه بهر و اماندا نيردرا. سولتانيش، وهک سهر بازه کانی مندال بوو بوو وه. ماخولان و جوشي مندالکي تندا به دی دهکرا که ده پويست دهست به گه مه په کی نوځ بکات، کتومت وهک سهر بازه کانی، نه ویش به دريژايی رږځ داوی له خوچه دهکرد واته ی روودا و پيشهاته کانی بق ليک بداته وه: "هه وری سووری بهر دم خورنشين، بازه نزم فېرکان، دووکه لکيشی شکاوی مالی گونديک و له قله قی سهره لگرتوو بهر هو باشوور واته ی چی دهگه پهن؟" بېگومان خوچه واته ی هه موو پرسيازه کانی سولتانی به نه رینی ليک ده دایه وه.

به لام کارمان به کوڅا نه هاتېوو، نیمه ههردووکمان تازه بومان ده رکه وتېوو سولتان له شهوانی ده رجووندا بق شهړ نالوده ی بیستنی چيړکی ترسناک و پر له پړوڅه، خوچه به پشتمه ستن به شيعری ناو کتيپیک که سالانیک له موبه ر دابوومان به سولتانمان و من له هه موو کتېبه کانی تر زیاترم خوش دهويست، وڼه ی ديمه نيکی تاریک و لیلی کيشا: ديمه نيکی دزوی لیوانلیو له که سانی کوژراو، تیکشکانی خویناوی، ناپاکي و پهرشانی، به لام هیشتی تیشکی سهرکه وڼ له گوشه په کدا که نیگای پر له ترسی سولتان بتوانیت ببینیت، بدرهوشیته وه. بق نه وهی بیوروژنن، ده بوو نه قلمان بخه پنه کار، پتويست بوو به زووترین کات هوشیار بینه وه و داوی تیکه شستن له "نه وانه ی نه وان و نه وانه ی نیمه"، له ناستی زانینی ناواخنی میشکمان و هه موو نه و شتانه ی تردا بین که چندين سال بوو خوچه بق منی دهگيرايه وه، به لام نیدی من هاتېومه سهر نه و باوه رهی له بیریان بکه م! من نه و نه ده نه و به سهراته بی تامه م بیستېوو نیدی لپی بېزار بوو بووم، به لام رهنه نه وای بق چوینیت سولتان پتی راهاتوه، بډیه هه موو شه ویک شتيکی تری بق تاریکی و دزوی و سامناکيه که ی زیاد دهکرد. که چی نه گهر باس دهاته سهر شته کانی ناو

میشکمان، هستم دهکرد سولتان خوشحالانه چیژ له ترسان وهردهگریت.

له ههفتهی یهکهمی کشانی سوپادا، درچوون بۆ پاو دهستی پێ کرد. دهستهیهک تهنا بۆ ئه و کاره لهگهڵ سوپادا هاتبوون و له پیتشهوه دهپۆشتن. دواى پشکنینی ناوچهکه و ههلبژاردنی شوێنی لهبار و ههگه پخستنی گوندنشینان، سولتان و ئیمه و پاوچییهکان خۆمان له پهوتی ریزهکانی سوپا دادمهپری و پروومان له پیتشه لانیکی بهناوبانگ به ناسک، قه دپالێکی دهوله مهند به بهرازی کپوی، یان له دارستانیکی پڕ له پتوی و کهرویشک دهکرد. دواى گهشته بچووک و پڕ له کهیف و سهفاکانی پاو که ههرجاره چهندین سهعاتی دمخایه‌ند، وهک ئهوهی به سهرکهوتوویی له شه پ گه پابینهوه، به تهنته‌نهوه دهگه پابینهوه ناو ریزی سهربازهکان. سوپا پیتشوازی له سولتان دهکرد و ئیمهش راستهوخۆ له دوايهوه بووین. خۆچه به هه‌لچوون و نه‌فره‌تیه بۆ ئه‌م تداره‌که‌ی ده‌پوانی، به‌لام من زۆر سه‌زم لێی بوو. ئیواران زیاتر پتیم خۆش بوو پتیکه‌وه له‌گه‌ڵ سولتان، له‌بری په‌وتی سوپا و دۆخی ئه‌و گوند و ناوچانه‌ی سوپایان پیتدا تۆ ده‌په‌پێ، یان دواپه‌ن هه‌واله‌کانی گه‌پشتوو له‌ دۆزمنه‌وه، باسی راومان بکردایه. خۆچه ئه‌م چهنه‌بازییه‌ی ئیمه‌ی به‌ گه‌مزه‌یی و بو‌ده‌له‌یی ده‌زانی، له‌به‌ر ئه‌وه‌ رقی لێمان هه‌لسا و ده‌ستی کرد به‌ گتپانه‌وه‌ی به‌سه‌ره‌ات و فالگرتنه‌وه و هه‌ر شه‌وه‌ش مشتێکی ده‌خسته‌ سه‌ر خه‌رمانی توندوتیژی به‌سه‌ره‌اته‌کانی. خۆچه، به‌مه‌به‌ستی ترساندن سولتان چپۆک و په‌ندی له‌سه‌ر ناواخی می‌شکمان ده‌گتپرایه‌وه، به‌لام منیش خه‌ریک به‌ووم وهک ئه‌وانه‌ی ده‌ورو به‌ر پیتان بێزار و دڵته‌نگ ده‌به‌ووم.

که‌چی ده‌بوو له‌وه‌ش خراپتر ببینم! دیسان بۆ پاو ده‌رچوو بووین. نێزیکه‌ی ده‌ گوند چۆڵ کرابوو و خه‌لکه‌که‌ به‌ناو دارستاندا بلاوه‌یان کردبوو. له‌ ته‌نه‌که‌یان ده‌دا و ده‌یانویست به‌هه‌را و ژاوه‌ژاوه‌ی په‌را و مامزه‌کان له‌و گۆشه‌یه‌ بکه‌ن که‌ ئیمه‌ به‌ ئه‌سپ و چه‌که‌وه‌ لێی راوه‌ستابووین و چاوه‌پێمان ده‌کرد، به‌لام تا نیه‌وه‌ی هه‌یج ناژه‌لێکمان لێ هه‌لنه‌گه‌وت. به‌مه‌به‌ستی په‌واندنه‌وه‌ی بێزاریمان که‌ به‌شیزۆری به‌هۆی گه‌رمای نیه‌وه‌ی بوو، سولتان

داوای له خۆجه کرد لهو بهسه رها تانهی بۆ بگێرێتهوه که شهوانه ترس دهخه نه دلییهوه، بهدهم بیستنی دهنگی لیدانی تهنه کهوه له دور، هیدی هیدی دهجوینه پیش تا که یشتینه گوندیکی کرستاننشین و وچانمان دا. خۆجه و سولتان به دهست ئاماژهیان بۆ یه کێک له ماله چۆلکراوه کانی گوند کرد. لهو سانهدا پیاویکی به سالاجووی ریوه له م بینی سهری له نتوان ده رگای ماله وه هینابوو ده ری. سولتان دهستووری دا کابرایان هینایه بهردهمی. پیش که میک له مه پ ناواخی میشکی "ئهوان" دابوون، کاتیک ههستم به په رۆشیی سه ر رووخساریان کرد و بینیم وا خۆجه له پێی وه رگێره وه پرسیار له یارۆی به سالاجوو ده کات، له ترسی ئه و شته ی به خه یالی خۆم بۆی چوو بووم، لیان نێزیک که وتمه وه.

خۆجه داوای له کابرا ده کرد بۆ بیرکردنه وه دهست به جێ وه لایمی پرسیاره کانی ئه م بداته وه: که وه ره ترین تاوان و مه زنه ترین خراپه کاری له ژيانندا کامه یه؟ کابرای گوندی، له ژیر لیه وه وه به زمانیکی سلاقیی خراپ ده دا و وه رگێریش بۆمانی وه رده گێرا: "به سالاجوو یه کی پاک و بێ تاوان و به له نگازم." به لام خۆجه پێی له کابرا کرد بوو به که وشدا و داوای لێ ده کرد باسی خۆی بکات. کابرای پیره ههستی کرد سولتانیش هینده ی خۆجه په رۆشی بیستنی ئه مه، بۆیه دادنی به تاوانی خۆیدا نا: "به لێ، تاوانبارم، ده بوو منیش ئه مرۆ که ل خه لکی ئاواپی له مال ده رچوو مایه. ده بوو منیش هاوشانی خوشک و برایانم بچوو مایه بۆ راو و به داوای ئاژه لدا رام کردایه. به لام ناتوانم، بیانووم هیه و به شی هینده تهنه دروست نیم له گزنگی به یانه وه تا خۆرنشین به ناو دارستاندا را بکه م." به دهستی ئاماژه ی بۆ دلی ده کرد و داوای لێبووردنی ده کرد. خۆجه هه لچوو، به دهنگی به رز نه راندی: "ئه وه نا، من پرسیا ری تاوانه راسته قینه کانم لیت کرد." به لام پێ نه ده چوو کابرای گوندی له پرسیاره که که یشت بێت، ئه که رچی وه رگێر چه ند جار تکیش بۆی دووباره کرده وه. به خه مه وه دهستی نابوو سه ر دلی و له ویدا را وه ستابوو. کابرای پیره یان برد. داوای ئه وه ی یه کیکی تریان هینا و ئه ویش هه مان شتی گوته وه،

خۆچه له داخанда سوور ههنگه را، بۆ ئهوهی ئهرکی کابرای دووهم ئاسان بکات، بۆ ئهوهی ناوم بهیئتیت، گونا و ناوانهکانی منی بۆی گێتراهوه، بۆ نموونه: گوناوهکانی سهردهمی منداڵیم، درۆکانم بۆ ئهوهی خۆم له خوشک و براکانم زیاتر خۆشهویست بکه و گوناوه زایهندییهکانی سهردهمی زانکۆم. لهو کاته دا من به رق و شهڕمهوه پۆزانی پهتاکهه هاتهوه بیر، ئیستاش له کاتی نووسینهوهی ئهم کتێبه دا بهتاسهوه بیرى ئه و رۆژگاره دهکهم. گوندیهکی گۆچ وهک دوا یین کهس هیندرا، به فسکه ددانى پيدا نا له کاتی خۆشوشتنی ژناندا له نهوال، ئهم سهیری کردوون. خۆچه به بیستنی ئهم ددانپیانانه که مێک خاوبوهوه و گوتی: "به لێ، ئهوان ئاوان له بهرامبه ر گوناوهکانی خۆیاندا، ئاماده ن روهیه روهی خراپه کارییهکانیان ببنه وه. به لام ئیدی نۆرهی ئیمهیه بزانی چى به مێشکماندا راده بوو ریت. ئهم قسانه و گه لێ شتی تریشی گوت. ده مویست بره و به خۆم به یتم قسهکانی کاریگه ریی زۆریان له سه ر سولتان دانه ناوه.

به لام سولتان په رۆشتر بوو بوو. دوو پۆز دواتر و له راونکی تر دا کاتیک به سواریی ئه سپه وه به دوا ی روه ئاسکیکا غارمان ده دا، چاوپۆشی له ده ست پێکردنه وهی هه مان به زم کرد. رهنگه له به ر ئه وه بوو بیت له به رامبه ر پێداگرتنی خۆچه دا خۆی پێ رانه گیرا بیت، یان لێ پرسینه وه که ی، زیاتر له وهی من بۆی چووم، پێ خۆش بوو بیت. ئیدی له روه یاری دانوب په رپه سوینه وه و دیسان گه یشتبوینه گوندیکی کرستیانشین. خه لکی ئاوا یی به زمانیکی به ره چه له ک لاتینی ده دان. گۆرانکارییه کی ئه وتۆش له و پرسیارانه دا نه بوو که خۆچه ئاراسته ی خه لکی ده کرد. پرسیارهکانی، توندوتیژی شه وانی په تاکه ی ده خسته وه بیرم، چونکه ئه و کاته ناچارم کردبوو خراپه کارییهکانی خۆی تۆمار بکات. وهک دادوه رێکی نه ناسرا و پرسیار ی له گوند نشینان ده کرد، سولتانیش به بێ دهنگی پشتیوانی لێی ده کرد و گوند نشینانیش له ترسی سولتان وه لامیان ده دا یه وه. من، سه ره تا نه مویست گۆچ له پرسیار و وه لامه کان بگرم. به شتیه که ی سه یر رقم هه لسا بوو. له خۆچه زیاتر، له

سولتان تووړه بووم، چونکه چيژی له کهمهکه وهردهگرت و نهیده ویست
سنووریک دابنیت بڼی. به لوم هیندهی پی نه چوو منیش کهوتمه بهر کاریگری
نهی پرڅشیه دزیوه. باوهرم به خوم هینا به گویترتن هیچ له دهست نادم و
لیتان نیزیک بوومهوه. گوناوه و تاوانهکان به زمانیکی شیرینتر به کوئی من
دهگپردانهوه و زږدبهیان له یهکدی دهچوون: دروی ساده، فرتوفیلی بچووک،
یهک دوو نامردایهتی، دوو سی بی وهفایی، هره زیاده، چنده دزییهکی
بچووک.

نیواړه خوجه کوتی گوندنشینان هه موو شتیکیان نهگپراوتمهوه و راستی
دهشارنهوه. به بچوونی خوجه، من له کاتی خویدا له ددانان به تاوانهکانمدا
زور پېشرویم کردبوو. پتی وا بوو ده بیت گوناوی زور قول و راسته قینه تریان
هه بیت بچو جیاکردنهوهی توان له نیمه. بچووهی راستیهکان به دهست
بخات و پیشانی بدات له پېشدا "توان" و دواپی "نیمه" چوین، نامادهبوو،
نهگه پتویست بکات، سولتان له خسته بیات و هیز به کار بهینیت.

پژانی دواترمان بهدهم نهم توندوتیژییه دزیوهوه بهسهر برد و تا دههاتیش
زیادی دهکرد و پی واتاتر دهبوو. دهسپیک هه موو شتیک ساده و ناسایی بوو.
نهی پژانه له کهمه لیک مندا له دهچوون لهوانهی له ناوه راستی کهمهی
خویاندا یهک دوو گالتهی شیرین دهکن، کوپی لیپرسینهوه له ناوه راستی
سهعاته دوور و درېژهکانی راودا ریک دهخرا و بچو نیمه وهک بهزم و رابواردنی
بچووک کاتی پشوودانی لی هاتبوو. دواتریش وهرکه پایه سهر تدارهکتیک که
وزی له بهر خواست و ژوقره و هوشمان بریو، له بهر هویهکی نادیاریش
نه ماندهتوانی دهستی لی هه لېگرین، گوندنشینانیکم دهبینی له بهر
پرسیارهکان و نه زانینی هوی هه لچوونی خوجه سهریان لی شتوابوو، نهگه
بهروونی بیان زانیاپه چیان لی داوا دهکرت، لهوانه بوو بیته گز و قسه بکن.
کهسانی به سالچووی شهکات و ددان له دهمدان نه ماوم دهبینی له مهیدانی
کوندهکاندا کز دهکرانهوه، پېش نهوهی زمانیان ته ته له بکات و پی له راستی
تاوانهکانیان، یان گوناوه ساختهکانیان بنین، به چاوی نومید لیپراووه بچو

هاوکاری له دهوروبهر و له ئیمه دهپارانهوه، دهستهی گه نجانم دهبینی له بهر نهوهی ددانپیانان و گوناوهکانیان به کم دهبیندرا، دارکاری دهکران، له ساته دا رهفتاریکی خۆجه م بیر کهوتهوه: جاریک دواي خوتندهوهی ئه شتانهی له سهر میزمکه نووسیویانی، مستهکۆلهیهکی به پشتمدا کیشا و به ههلهچونهوه گوئی "تۆ، قورپ به سهر!" پاشان چۆن ههلهچوو، بهتوندی له گهه خۆیدا کهوته ناکۆکی، چونکه نهیده توانی تۆ بگات بۆچی من مرۆفیکی وام، نهگهر به تهواویش نه بیت، ئیدی زۆر باش دهیزانی به دواي چیدا دهگهریت و به چ ئاکامیک دهگات، شتوازی تریشی تاقي کردموه: له پرسی به ددان پیداهین دهبری و پتی دهگوت درۆ دهگهیت، پاشان پیاوانی ئیمه کابرای گوناهباریان دارکاری دهکرد. هه ندیک جار قسهی به یارۆی ددان پیداهین دهبری و دهگوت برادهره که ت پچه وانهی نهوهی تۆ ده لیت، ماوهیه ک شتوازیکی تری تاقي کردموه: خه لکی به جیوته بۆ بهردهم خۆی بانگ دهکرد، سهرباری زهبر و زهنگی پیاوانمان، گوندنشینان شهرمیان له یه کدی دهکرد و وهک پتیوست به قولایی راستیه کاندانده دهچونه خوارئ، خۆجه به بینینی نه دۆخه هیندهی تر که له هی دهبوو.

ئه و کاتهی بارانیکی به خوور و بێ برانهوه دهستی پێ کرد، منیش له گهه له رووداوه کانداندا پاهاتبووم. بیرم دیت کومه لیک گوندنشین له مهیدانی قورایی گونده که یاندا کۆ کرابوونهوه و تا سهر ئیسقان ته پ بوو بوون. نه له توانایاندا هه بوو بدوین و نه نیازیشیان هه بوو شتیک بلێن، چه ندین سهعات به ده م تیه لده نهوه پاگیران، تا ده هات دهرچوونمان بۆ راو له کزیی ده دا و کم ده بووهوه. جاروبار نیره به رازیکی کتوی، یان ناسکیکی چاو جوانمان راو ده کرد و ئه مهش ده بووه هۆی خه م بار بوونی سولتان، به لام ئیدی له بری ورده کارییه کانی راو، لێ پرسینه وهی گوندنشینان ئه قلمانی داگیر کردبوو، کتومتیش وهک راو زۆر زووتر ته داره کی بۆ ساز دهکرا، شه وانه خۆجه وهک نه وهی له بهرام بهر کارمکانی رۆژیدا ههست به ئازاری وێژدان بکات، ناخی خۆی بۆ من هه لده پشت. رووداوه کان و به کاره یانی توندوتیژی ئۆقهره ی لێ

برېښو، به لږم دهيوست زانيارپهك بسه لمټنټ، زانيارپهك بټت به كه لكى ههموومان بټت و پټشانى سولټانيشى بدات. دواتر گوتى: "پټت وا نښه نه كوندنښينه راسټيپهكان دهشارنه وه؟" پاشان گوتى: "دهبټت ههمان تاقيركړنه وه له گونديكى موسلمانيش نه نجام بدهين." له وهشدا سره كه وتوو نه بوو، چونكه نه وانيش ههمان شتى چه شنى هاوسى كرستيانه كانپان هه لږشت و ههمان چيرټك و بالڅرهيان كټراپه وه. رټټيك له و پټټه به ربادانه ي كه باران خوڅى نه ده كړده وه، خوڅه له بهر خوڅپه وه بټلپه كى كرد و گوتى نه وانه موسلمانى راسټه قينه نښ. به لږم نيواران له كاتى لټكدانه وه ي رووداوهكانى پټټا، ده مېنى هه سټى كړدوه سولټان له م راسټيپه بى ناگا نښه.

نه مېش، جگه له هه لچوونى زياترى خوڅه و بټزاربوونى له ناماده بوونى سولټان له كاتى لټپرسينه وهكاندا و به كارهيټنانى زياترى توندوتيزى وهك دواين نوميد، به كه لكى هېچ شټيكى تر نه هات. منيش له پرووى په روښى خوڅپه وه دواى كه وتبووم. له پټ و پوتماندا به ره و باكور، كه يشتينه ناوچه په كى داپوڅراو به دارستان. خه لكى گوندهكانى نه وئ به زمانى سلاڅى قسه يان ده كړد. به چاوى خوڅمان خوڅه مان بينى له گونديكى خنجيلانه و جوان به ده سټى خوڅى له ميږدمندا لټكى جوانكاره ي دها، چونكه جگه له درټپه كى مندا لانه هېچى ترى بير نه كه وتبووه وه. نيواره هه سټيكى خو به تاوانبارزانى نه وټق داي كرتبوو كه تنانه ت منيش زيات پټوه نام تيدا ده مېنى. گوتى: "هه رگيز نه و پرفتاره دوپاره ناكه مې وه. جاريكى تر وا هه سټم كرد له دوروه كه لټك ژم له ژپر باران لټكى زهر دباودا بينى بټ چاره نووسى نټرينه كانپان ده كريان. ئيدى پياوه كانيشمان نه زموونټيكى زټريان له كارى خوڅياندا پيدا كړدبوو، له رووداوهكان بټزار بوو بوون. هه نديك جار نه وان پټش ئيمه ده كه وټن، كه سټيكى ددان پيدا هيټنيان هه لده بټارد و ده يانه يځنايه به رده ممان. بهر له خوڅه، له بهر نه وه ي به وه ي به كارهيټنانى توندوتيزى شه كه ت ده بوو، وه رگټرپه كه مان خوڅى پرسپاره كانى

سهره‌تای له کابرای ددان پېده‌هین ده‌کرد. که‌سانیکې سهرنجراکېشمان لى هه‌لکه‌وت له ترسی زهر و زهنگې چه‌شنى نه‌فسانه ته‌شه‌نه‌کردوومان به‌ گونده‌کاندا، یان وهک نه‌وهی سالانیکې دريژ به‌ ترس و سهرسوورمانی دادپه‌روهرییه‌کی بالآی نادیاره‌وه چاره‌پروانی نه‌م رږځی لی‌پرسینه‌وه‌یه‌یان کردبیت، و به‌ دوور و دريژي پټیان له‌ گوناوه‌کانی خویان نا، به‌لام چیرڅکی بى وه‌فایي ژنان و پیاوان و ئیره‌یی پټبردنی گوندنشینانی هزار به‌ هاوسى خواپتداوه‌گانیان، چی دی بڅ خڅچه جټی بایه‌خ پیدان نه‌بوو، به‌رده‌وام دوویاتی ده‌کرده‌وه راستییه‌کی قولتر هه‌یه، به‌لام پټم وا بیت خویشی وهک ئیمه له‌به‌روه له‌ گیشتن به‌و راستییه ده‌کوته‌ گومانه‌وه، به‌لانی که‌مه‌وه هر کاتیک په‌ی به‌ گومانی ئیمه بېردایه، شیت و ده‌هری ده‌بوو، به‌لام ئیمه و سولتانیش ده‌مانزانی نیازی ده‌سته‌لگرتنی نییه، له‌وانه‌پشه له‌م سونگه‌په‌وه بووبیت بېده‌مگ بووین له‌وهی که‌ خڅچه هه‌موو سهره‌داوه‌کانی گرتیووه ده‌ستی خڅی، چاریکیان لاوځکی جوانکیله‌مان راکیشایه ژیر بانیک، تا سهر ئیسقان ته‌پ بووبوو، نه‌فره‌تی له‌ باوه‌پیاره‌ی خڅی، خراپه‌ی ئو ده‌ره‌ق به‌ دایکی و نه‌فره‌تی له‌ زړخوشک و براکانی ده‌کرد، هر نه‌وه‌نده‌ی دیمان خڅچه چه‌ندین سه‌عات دایه به‌ر پرسیار، ناهیکمان به‌به‌ردا هاته‌وه، به‌لام ئیواره‌ گوتی نه‌ویش لاوځکی ناسایی شایه‌ن به‌ له‌ بیربردنه‌وه‌یه، به‌و جڅره سه‌ری بابته‌که‌ی نایه‌وه.

ژږد زیاد به‌رو باکور چووبوینه پتیشه‌وه، کاروانی سوپاکه‌مان وهک مار له‌ نټوان چپا به‌رزمکاندا پېچی خواردبوو، بڅیه به‌رنگه‌ی قوراپوی ناو دارستانه تاریکه‌کاندا ژږد له‌سه‌رخڅ پټی ده‌کرد، حه‌زم له‌ نه‌ټینی بېده‌نگی گومان وروژینه‌ر و نه‌وه‌وا فینک و تاریکه‌ بوو که‌ له‌ دارستانه به‌ دار سنه‌ویه‌ر و په‌شه‌ داربه‌روو داپڅشراوه‌کانه‌وه ده‌هات، نه‌گه‌رچی که‌س نه‌و ناوه‌ی به‌کار نه‌ده‌هیتا، به‌لام پټم وا بیت له‌ دامټنی ناوچه‌ی کاریات بووین، کاتی خڅی ئو ناوچه‌یه‌م له‌سه‌ر نه‌خشه‌یه‌کی نه‌وروپای به‌ مامز و کڅشکی گوتیک خه‌ملټندراوی ده‌ستکاری نیگارکیشیکې خراب له‌به‌ر ده‌ستی باوکمدا دیبوو.

خۆجە لەبەر باران سەرما لێی دا و کەمێک نەخۆش کەوتبوو، بە لۆم سەرباری
نەومش، ھەموو بێانیانیک لە شارێ، وەک نەوی بێوێت بەھۆی پێچ و دەوری
زۆرییەو دەرنەگ بگەینە شوێنی مەبەست، جیا دەبووینەو و دەچووینە ناو
دارستانەکانەو، ئیدی پاو و شکار کەوتبوو خانەیی لە بێرچوونەوومە.
دەنگوت ھەلۆھەدای پاوکردنی ئاسکی کەنار ئاوێک، یان قەدپالی نەوالیک
نەبووین، بگرە چێژمان لە زیاتر پاگرتنی ئو گوندنشێنانە دەبینی کە بۆ ئێمە
ئامادە دەکران! دواتر، لە کاتی گونجاودا بێرار دەدرا و دەچووینە یەکیک لە
گوندەکانەو. پاش ئەنجامدانی نەوی پێوێست بوو بیکەین و دوا
نەدۆزینەوێ ئو کەوھەری عەودالی بووین، خۆجە بەمەبەستی لە بێرکردنی
بەدرەفتاری و دارکاری خەلک و پێش ھەموو شتیکیش بۆ لە بێربردنەوێ بۆ
ئومیدی خۆی، داوای لێمان دەکرد دەستبەجێ روو لە گوندیکی تر بکەین و
ئێمەش دەکەوتینە شوێنی. جارێکیان وێستی ئاقیکردنەوێکی تر ئەنجام
بدات. سولتان بەدەن بەخۆداگرتن و پەرۆشیی خۆی، منی تووشی
سەرسووڕمان کردبوو، دەستووری دا بیست یەنچەرەیی بۆ بھێنن. خۆجە
ھەمان ئو پرسیارانەیی جارێک لەوان و جارێکیش لە گوندنشێنانی داموای
پاگیراو لە بەردەم دەرگای مالاندا کرد. جارێکی تریان، گوندنشێنانی بردە
لای کاروانی سوپا و ئامێرەکانی پێشانیان دا، ئەوانیش دەیانبینی بۆ
نەوی فریای پەوتی سەربازەکانی سولتان بکەوێت، چۆن بە چەتوونی و
جێپوھۆر بە پێگی قورپویدا دەپوات. لە بۆچوونێکی پرسی و داوای لە
نوسەرەن کرد وەلامەکانیان تۆمار بکەن. بە لۆم لەبەر ھۆیکەیی لای من
نەزانراو، ئیدی خۆشیی پرسی لێ بپاوی: پەنگە لەبەرئەو بووێت، وەک
خۆی دەپگوت، ئێمە ھەر بەراستی تۆ ناگەین، پێ دەچوو خۆشیی لە زەبر و
زەنگی بۆ واتا بێزار بووێت، یان بەھۆی ئو ھەستی خۆ بەتاوانباززانەو
بوو کە شەوان تووشی دەبوو، یان وای بۆ دەچووم لە منگە منگی سوپا و
شازادەکان دەربارەیی رووداوەکانی ناو دارستانەکان و چەکەکە بێزار بووێت.
لەوانەیشە تەنیا لەبەر نەخۆشییەکی بووێت. کۆکە دەنگی گۆپبوو، وەک

جاران گړ نه بوو، وهلامی سهرجه م پرسيارمکانی له بهر بوو، بهجوشی جارانیشه وه پرسياری نه دکړد. شهوانه، له مې داهاتو، سرکه وتن و رزگار بوونمان له فهوتان قسه ی دکړد، بهلام بړواي به قسهکانی خوی و به دهنکی خویشی که تا دهات لاواز تر دهبوو، نه دکړد. دپتوره يادم چوڼ دواچار له ژير بارانکی هاوشپوهی پهنکی دوکه لی گؤکرددا چهند گوندنشینکی سلاقیی داماو ی کؤ کرده وه و زؤر دلېهقانه خستنيه بهر لپرسينه وه. نيمه له بهر نه وهی نه مانده ويست چی دی گوی بگړين، له دووره وه پاو ه ستا بووین، له تيشکیکی خه يالیی نه فشانکړاو به باراندا ده مانبيني خؤجه نه م دهست و نهو دهستی به ناوینه په کی چوارچپوه زيوين دهکړد و نهوانيش داماوانه سه يری پووخساری لاوازی خویان دهکړد تيايدا.

چی دی بق پاو و شکار دهرنه چووين، له پووبار په پيووینه وه و چووبوینه خاکی پؤلقنیاوه. بارانی به خوړ پتگه و بانهکانی پر کردبوو له قور و لیته، چه که که مان وهک پيويست پتی نه دکړد و پهوتی سوپاشی خاو کردبووه وه. قسه ی شازادهکان که هر له بنه پته وه خؤشيان به چاره ی چه کی زبه لاحماندا نه دهات، سه بارهت به شوومی و نه فرمتپنانی ناميره که مان له و ماوه په دا زیاتر په ری سهندبوو. قسه و قسه لؤکی په نیچه رهکانی به شدار له تاقیکردنه وهکانی خؤجه دا، ترش و خوی زیاتری به سر نهو بابته دا دهکړد. وهک ه موو جاریکیش، له خؤجه زیاتر، منی گاوری ناموسلمانیان تاوانبار دهکړد. کاتیک خؤجه دهستی به ه مان چه نه بازیی شیعر نامیز که سولتانیش لپی بزار بوو بوو، دهکړده وه و باسی پيوستبوونی چه که که و هیزی دوژمن و پيوستیی ه ولدانمان بق رزگار بوون له کاره ساتی چاوه پوانگړای دهکړد، نهو شازادانه ی له چادری سولتاندا گوئیان لپی دهگرت، باوه پيان به ساخته کاریی نیمه و نه گبه تیی چه که که مان پته وتر دهبوو. به چاری که سیتی له پئ لادر، به لام وهک نه خؤشکی به ته ووی نومید لی نه پراو بق خؤجه يان دهروانی. به بؤچوونی نهوان، مهترسیی بنه پته و تاوانباری سره کی، منی گاوړم و به هؤنینه وهی شوومی و نه گبه تی سولتان و خؤجه م له خشته بردوه.

شهوانه دواى گه پانه وهمان بۆ چادري خۆمان، خۆجه به دهنگه نه خۆشه كهى و به هه مان شيوهى باسكردنى نه وان و كه مژه كانى سالانى پابردوو، به پق و هه لچوونه وه قسهى ده كرد، به لام چى دى نه نه شنه و ئومىدهى سالانى پابردوى كه باوه پم وا بوو ده توانين به رده وام به زيندوى پاي بگري، نه ما بو.

سه ربارى نه وهش، ده ميينى نه وهنده ئاسان نيه سه رى داوه كه شل بكات. دواى دوو پۆژ، نه گهر بينيم چه كه كه مان له قور و ليتى پاشماوهى باراندا چه قيوه و بووه ته هوى راوه ستانى رهوتى به ره و پيشچوونى سويا، من به نه وارى بى ئوميد بووم. خۆجه سه ربارى نه خۆشيه كهى، وهى به رنه دا. كهس پياوى نه داينى، ته نه انت نه سپيشيان پيمان ره وا نه بينى. خۆجه چووه كن سولتان و نيزيكى چل نه سپىكى پهيدا كرد. زنجيرى تۆپه كانى كرده وه و كۆمه لىك پياوى كۆ كرده وه. دواى نه وهى به درژايبى پۆژ هه ولمان دا، له گه ل نيزيك بوونه وهى سوورايى خۆرنشيندا، له ژير نيگاي نه وانه دا كه ده پارانه وه له قوردا بچه قيت و نوقم ببيت، به دم ليدانى نه سپه كانه وه جانه وه رى زه به لاحمان ته كانى دا. ئيوارهش، خۆجه به رهنگارى نه و شازادانه بووه وه كه خوازيار بوون پزگاريان بيت ليمان و ده يانگوت نه و چه كه نه ك هه ر به ته نيا نه كه بتى، بگره گرتى سه ربازيش له گه ل خۆيدا ده هينيت. به لام ههستم ده كرد ئيدى باوه ريشى به سه ركه وتن نه ماوه.

شه و له چادري خۆماندا بووين، عوودىكم به دهسته وه بوو هه ر له سه رمه تاي سه فه رماندا له گه ل خۆم هينا بووم. ويستم كه ميك بژهم، به لام عووده كهى له دهستم وه رگرت، فرى دا به گۆشه په كه وه و گوتى: "داواى كه لاه ته ده كه ن." پرسى: "ئه رى به مه نازانيت؟" ده مزانى. خۆشحال ده بوو نه گهر له برى من، داواى كه لاهى نه ويان بكردايه. په يم به وهش برده بوو، به لام هيجم نه گوت. له وه دا بووم عووده كه م هه لى بگره وه، ده ستمى گرت و ويستى باسى نه وى، باسى ولاته كه مى بۆ بكه م. هه روه ك نه وهى بۆ سولتانم ده كرد، يه ك دوو به سه ره تاي خه يال كردم بۆ نه وىش گيرايه وه، به لام له پى هه لچوو. راستى ده ويست،

ورده‌کارییه راسته‌قینه‌کان: پرسپاری دایکم و ده‌زگیرانه‌که‌م و خوشک و براکانمی لیم کرد. له کاتیکدا من ورده‌کارییه "راسته‌قینه‌کان"م ده‌گیرایه‌وه، نه‌و خۆی هاویشه‌ ناو قسه‌کانمه‌وه و به‌و ئیتالییه‌ی که له منه‌وه فێر بووبوو، له ژێر لیوه‌وه چهند وشه‌یه‌کی خنکاو و برێک پسته‌ی کورت و ناتا‌وا‌وی گوته‌وه و من نه‌متوانی له‌ واته‌کانیان بگه‌م.

پۆزانی دواتر، به‌بینینی برێک شورا و سه‌نگه‌ری سووتیندراو و رووخپندراو که قۆلی پیشه‌وه‌ی هیزه‌کانمان ده‌ستیان به‌سه‌ریاندا گرتبوو، هه‌ستم کرد وه‌ک دوا‌بین تیشکی هیوا کۆمه‌لێک بیرۆکه‌ی سه‌مه‌ره و دزبۆی بۆ هاتوو. سه‌ره‌له‌به‌یانی، کاتی تێپه‌ربوومان به‌هه‌م‌نی به‌گوندیکی ناگر تێپه‌ردراودا، کۆمه‌لێک برینداری بینی له‌بن دیواریکدا له‌ گیانه‌لادا بوون، له‌ ئه‌سپ دابه‌زی و به‌ره‌و روویان چوو. سه‌ره‌تا وام زانی ده‌یه‌وێت به‌ هانا‌یا‌نه‌وه بجیت، له‌وه ده‌چوو نه‌گه‌ر وه‌رگیرێ له‌ته‌کدا به‌وا‌یه، پرسپاری ده‌رد و ئازاری لێیان بک‌رد‌بایه. له‌ دووره‌وه سه‌یرم ده‌کرد، دواتر تێ گه‌یشتم جۆش گرتی، وه‌ک ب‌ل‌یت پهم به‌هۆی جۆش‌گرتنه‌که‌ی بردبوو. ده‌یه‌یست شتی زۆر جیا‌وا‌زیان لێ ب‌پ‌رس‌یت. پۆزی دواتر، کاتیک له‌گه‌ڵ سو‌لتاندا چووین بۆ به‌سه‌ر‌کردنه‌وه‌ی شوار و سه‌نگه‌ره‌کانی راست و چه‌پی رێگه، خۆجه له‌ هه‌مان جۆش و خ‌ر‌ق‌شدا بوو. هه‌ر جارێک له‌ خانوه‌ وێران‌کراوه‌کان و له‌ نیوان دیواری ته‌خته‌ی به‌ گولله‌ی تۆپ کون تیکه‌وتوودا برینداریکی سه‌ر هه‌شتا نه‌په‌ریندراوی ده‌بینی، خۆی ده‌گه‌یان‌دێ. منیش، بۆ نه‌وه‌ی شتی قۆری لێ نه‌وه‌ش‌یته‌وه و دواتر به‌سه‌ر مندا به‌پ‌ند‌ر‌یت، یان هه‌روا له‌رووی په‌ر‌ق‌شیمه‌وه دوا‌ی ده‌که‌وتم. بریندارانی جه‌سته کون تێبوو به‌ فیشه‌ک و پارچه‌ی گولله‌ تۆپ وا ده‌هاتنه‌ پێش چاو وه‌ک نه‌وه‌ی پێش پ‌ق‌شینێ ده‌مام‌کی مر‌دن بیانه‌و‌یت شت‌گه‌ل‌یک ب‌ق‌ خۆجه ب‌گیرنه‌وه. خۆجه خۆی بۆ پرسپار و وه‌لام ئاماده‌ ده‌کرد و چاوه‌پ‌تی ده‌کرد نه‌و راستیه‌ قو‌له‌ی که بۆی هه‌بوو له‌په‌ر هه‌موو شتی‌ک ب‌گ‌و‌ر‌یت، له‌ ده‌می نه‌وان بیست‌یت. به‌لام ده‌م‌بینی هه‌وا لێ‌پ‌را‌ویی رووخساری نه‌و بریندارانه‌ی له‌گه‌ڵ مه‌رگدا زۆرانبازیان ده‌کرد، له‌گه‌ڵ بێ ئوم‌یدی خۆیدا

به‌ارورد ده‌کات. تا زیاتر لیتیان نیزیک ده‌که‌وته‌وه، ئیستیکی ده‌کرد و بیدمگ ده‌بوو.

ئێواره‌ی ئه‌و رۆژه، پاش ئه‌وه‌ی بیستی سه‌رباری هه‌ولێ زۆر ده‌ست به‌سه‌ر قه‌لای دۆییدا نه‌گیراوه و ئه‌مه‌ش سولتانی تووچه‌ کردوه، به‌هه‌مان جۆشی پێشوه‌وه خۆی که‌یانه‌ ده‌رباری سولتان. داوی که‌پانه‌وه‌ی به‌گومان بوو، به‌لام وا دیار بوو نه‌یده‌زانی له‌ چ به‌دگومانه. داوای له‌ سولتان کردبوو چه‌کی زه‌ب‌ل‌اح بخاته‌ شه‌روه و پێی گوتیو سالا‌ن‌یک‌ی درێژ ئه‌و ئامێره‌ی بۆ رۆژێکی وه‌ک ئه‌م‌رۆ دروست کردوه. به‌ پێچه‌وانه‌ی بۆچوونی منه‌وه، سولتان گوتیووی کاتی هاتوه، به‌لام فه‌رمووبووی جارێ پتو‌ی‌سته‌ چاوه‌پێی شازاده‌ ساری حوسین بک‌ر‌یت، چونکه‌ ئه‌و‌یش هه‌مان ئه‌رکی پت سێ‌پ‌ر‌د‌راوه. بۆچی ئه‌مه‌ی گوتوه؟ ئه‌مه‌ یه‌کیک بوو له‌و جۆره‌ پرس‌یا‌رانه‌ی چه‌ندین سا‌ل بوو من نه‌مه‌زانی له‌ خۆی ده‌پ‌رس‌یت، یاخۆ له‌ من؟ نازانم له‌به‌ر چی بوو وام به‌خه‌یالدا هات پێی وا بێت من هه‌ست به‌ نێزیک‌ی له‌و ناکه‌م و له‌ تاو بێ ئۆقره‌یی خۆم بێزار بووم. خۆی وه‌لامی دا‌یه‌وه: "چونکه‌ ترسی ئه‌وه‌یان هه‌یه من له‌ به‌شه‌ سه‌رکه‌وتنی ئه‌وان بخۆم."

نیوه‌رۆی رۆژی دواتر، پاش ئه‌وه‌ی بیستمان شازاده‌ ساری حوسین ه‌یشتا قه‌لاکه‌ی پت نه‌گیراوه، خۆچه‌ گشت هه‌ولێ خۆی خسته‌ کار بۆ ئه‌وه‌ی ب‌پ‌روا به‌و وه‌لامی خۆی به‌ئێنیت. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی واته‌وات سه‌باره‌ت به‌ شوومی و سیخو‌پ‌یی من زۆر ته‌شه‌نه‌ی کردبوو، ئیدی من نه‌ده‌چوو‌مه‌ چادری سولتان. شه‌و، کاتیک به‌مه‌به‌ستی رووداوه‌کانی رۆژ ڕووی له‌ چادری سولتان کردبوو، خۆچه‌ له‌ گێپانه‌وه‌ی به‌سه‌رهاتی سه‌رکه‌وتن و به‌خته‌مه‌ریدا سه‌رکه‌وتبوو، به‌ ڕووخساری سولتان‌یشه‌وه‌ دیار بووه‌ باوه‌ری پێی ه‌یناوه. له‌ گه‌پانه‌وه‌یدا بۆ چادر، گه‌ش‌بینی که‌س‌یک که‌ باوه‌ری وایه‌ دوا‌جا‌ر قا‌چی ئی‌ب‌لی‌س ده‌ش‌ک‌یت، بالی به‌سه‌ریدا کێش‌ابوو. گو‌یم بۆی ڕا‌گ‌رت، نه‌ک له‌به‌ر گه‌ش‌بینیه‌که‌ی، ب‌گ‌ره له‌به‌ر ئه‌وه‌ی چاودێری هه‌ولێ بێ وچانیم بۆ خۆ له‌سه‌ر پت ڕا‌گ‌رتنی ده‌کرد.

دیسان بایدا‌یه‌وه‌ سه‌ر باسی به‌سه‌رهاته‌ کۆنه‌کان و ئێمه‌ و ئه‌وان و

سهرکه وتنی چاوه پوانکراو، به لآم خه میگینییه که له دهنگیدا هه بوو من پیتشر له گتیرانه وهی به سهرهاته کاندایه یچی پیتی ئاشنا نه بووم: ده تگوت باسی بیره وه ریه کی هاویه شی سهرده می مندالیمان ده کات، عووده که م گرتوه دهستم، نه مجار هیچ دهنگی نه کرد. من نه زانانه زیقه م له عووده هه ئساند، نه ویش باسی پۆژانی جوانی داهاتووی ده کرد و ده یگوت نه وسا ده توانین رهوتی پروبار ئاراسته ی نه و لایه بکه یین که خۆمان مه به ستمانه، به لآم هه ردوو کمان ده مانزانی له باره ی رابردوو وه ده ویت. له زهینی خۆمدا داری بۆ جووله ی ناو باخچه یه کی پشته وه، ژووری گهرم و پووناک و میتریکی خواردنم ده بیینی به خزم و که سوکار ده ور درابوو، به درێژایی نه و هه موو ساله یه که م جارم بوو به گوێگرتن له خۆجه هه ستم به ئاسووده یی ده کرد. ده یگوت نه مانه ی ئیره ی خۆش ده ویت و له بهر شانی گرانه لییان ده ور بکه ویته وه، منیش قسه که انیم بۆی سه لماند، گوته ی مرۆف دوا ی بیرکردنه وه له مانه ی ئیره که مژه کانی بیر ده که ویته وه و له گه ل ئه م قسه یدا هه لچوو، من دیسان قسه که انیم بۆی سه لماند، پتی ده چوو که شبییینییه که ی له بهر امبه ر داهاتوودا ژۆر رووکه شانه بیت. په نگه له بهر نه وه بوو بیت هه ردوو کمان په یمان به و ژیا نه نوێیه ی برد بیت که به و زوانه دهستی پتی ده کرد، یان به هۆی نه وه وه بوو بیت نه گه ر منیش له جیجی نه و بوو مایه، هه مان شتم ده کرد. بلیم جی، نازانم!

سهر له به یانی پۆژی دوا یی، له کاتیکدا به مه به سستی تاقیکردنه وه چه کمان به ره و سه نگه ریکی بچووی دوژمن له نێزیک پتی خۆمان به رنج کرد، هه ردوو کمان به هه سته کی سه یری پیشه وه خته وه ده مانزانی ئامپه ره که مان به که لکی هیچ شتیک نایهت. سولتان بۆ پشتوانیکردنمان، نێزیکه ی سه د پیاوی خسته بووه خزمه تمان. به لآم له دوا ی یه که م هیرشی چه که که مان، پۆیشن و بلآوه یان کرد. چه کی زه به لاح هه ندیکانی پان کرده وه و له توپه تی کردن. برپیکشیان به هۆی ته کانی کاریگه ری چه که که مانه وه که دوا ی ته قاندنی چه ند کولله یه کی نه نجام نه پیکاو نامه ردانه له قوردا چه قی، بهرکه وتن و کوژدان. به شی زۆریشمان له ترسی شوومی و نه گبه تی هه له تاین، نه مان توانی کو

ببینهوه و خۆمان سەرله نوێ بۆ پهلامار ساز بدهینهوه. دانیام هەردوو کمان لەو ساتەدا بێرمان لە هەمان شت کردووتهوه.

دواتر پیاوهکانی شازاده ههسهنی قهلهو بێ ئهوهی زیانیکی زۆریان لێ بکهوێت، به سهعاتیک سهنگهههکیان گرت. خۆچه پاش بیستنی ئهم ههواله ویستی به ئومێدیکێ تروهه، پێم وا بێت منیش ئههجار زۆر بهباشی لێی حالی بووبوم، ئهوانیاریه قوله بهسهلینیت که ههلهوهای بوو، بهلام سهرله بهری سهربازهکانی ناو سهنگهه به شمشیر له تکرابوون. تهنا ته له بن دیواره پروخواو و ماله ئاگر تێ بهربووهکانیشدا که سه بهدم گیان کێشانهوه نه ده بیندرا. کاتیکیش ئهوانه که له سهرانه بونی که بهمه بهستی بردنیان بۆ بهردهم سولتان کۆ کرابوونهوه، یه کسهه تێ گهیشتم بیر له چ دهکاتهوه. له وهش زیاتر، پهواییم به پهرۆشی و گهرانی خۆچه به دوا ی زانستدا به خشی، وه لێ ئیدی نه مده ویست زۆر چوونه پێشهوه ی ببینم. پشتم تێ کرد، به لام دوا ی که میک خۆم پێ پانه گیرا و سه یزیکم کرد. له که له سهرهکان دوور ده که وتهوه و هیچ پهرۆشیکیش تێ نه گهیشتم تا چ رادهیه که له نه خشهکانی ناو سه ریدا چوونه پێشی.

نیوه پێ، پاش ئهوه ی گه راپه نهوه بۆ ناو کاروانی سوپا، گوتیان هێشتا دهست به سهه قه لای دۆپی ئا نه گیراوه. سولتان به تهواوی هه لچوو بوو، باسی سزادانی شازاده ساری حوسینی کردبوو. گوتبووی به هه موو سوپاوه بۆ ئه وێ ده چین! به خۆچه ی گوتبوو ئه گه ر تا ئیواره قه لا نه گیریت، ئه و ئامیره که ی ئیمه له هێرش سبه پێ ئا به شدار ده پێت. له و کاته دا ده ستووری دا بوو له ملی قوماندانی که بدریت، چونکه به در ژایی پۆژیک نه یه توانی بوو ده ست به سهه سهنگه ریکی بچووک بگریت. چه که که مان گه یشتبووه وه کاروانی سوپا. سولتان گوێی به سه ر نه که وتنی چه کی زه به لاحمان له به رام بهر سهنگه ریکی بچووک دا، یان قسه و قسه لۆکی له مه ر نه گبه تی ئامیره که مان نه دا. خۆچه ئیدی باسی وه رگر تنی به شی خۆی له سه ر که وتن نه ده کرد. نه یه ده رک اند، به لام ده مزانی بیر له چی ده کاته وه: کۆتایی گه و ره ی

ئەستىرەناسانى پىششوو؛ يان كاتىك من مىندالىي خۆم و ئاژەلەكانى ناو كىلگەكانى خۆمانم دەھىنايە پىش چاوم، دەمزانى ھەمان شت بەخەيالى ئەويشدا پادەبۇرئەت. دەمزانى ئەويش بىر لەو دەكاتەو گەيشتنى ھەوالى سەرگەوتن لە قەلاو دەوايىن بەختى ئىمەيە، بەلام راستىيەكەي، باوهرى بەو بەختە نەبوو، بگرە نەيدەويست باوهرى پىي ھەبىت. من دەمزانى كلىسايەكى بچووكى ئاگرىتەربووى كوندىكى ويرانكراو كە قەلاگەي دواي شەرىكى دژوار گىراو و، پاپانەو و نزاى دواترى قەشەي بوئىرش ھەستى ژيانىكى نوئى لەمدا وروژاندوو. دەمزانى ئاوابوونى خۆر لە پشت كوردە بە دارستان داپۇشراوكانى لاي چەمانەو لە كاتى پەوتماندا بەرو باكور، ھەك لە مىندا، لەويشدا ھەستى لە كەموكرتەي بەدرى شتىكى دمخولقاند كە بە بىدەنگى و بەوردى لە قۇناغى پىگەيشتندا بوو.

دواي پۇژئاوابوون، پاش گەيشتنى ھەوالى ئەوئى نەك ھەر شازادە سارى حوسىن تىكشكاو، بگرە زانينى ئەوئى كە ئۆتريشى و مەجەپستانى و كازاكەكانىش بەھاناي پۇلۇننىيەكانەو ھاتون بۇ قەلاي دۇپۇق، قەلامان خۇيمان بىنى. بەسەر گردىكى بەرزەو بوو، سوورايىي خۇرنشەين لە چەند شوتنىكى قوولە بە ئالا خەملىندراوكانى دەدا، سىپى بوو؛ سىپى و جوان، نازانم لە چىيەو بوو بىرم بۇ ئەو چو مۇق تەنيا لە خەوندا دەتوانىت شتىكى وا جوان و دانسە بىينىت. لەو خەوندا بە پەشۇكاوي دەتەوت بە رىگەيەكى پىچ و پەناي ناو دارستانىكى تاريكدا بگەيتە پروناكىي سەر كوردەكە و ئەو بالەخانە سىپىيە؛ ھەك ئەوئى لەوئى ئاھەنگىك ساز بكرىت و ئۆش بخوازىت ئامادەي بىت، يان كامەرائىيەك ھەبىت؛ بەلام ئەو رىگەيەي كە دەلتىت ئىستنا نا تاوئىكى تر بەكۇتا دىت، ھەر نابرىتەو و نابرىتەو، بىستم پروپارەكە لە تەختايىي نىوان دارستانى تاريك و دامىنى قەدپالدا زۇنگاوئىكى بۇگەنى دروست كردوو، ھىزەكانى پىادە، ئەگەرچى بە پشتىوانى تۇپ توانىويانە خۇيانى بۇ شۇر بگەنەو، بەلام نەياتوانىو بگەنە قەدپالەكە. من كاتىك بەمەم زانى، بىرم لەو رىيە دەكردەو كە ئىمەي گەياندبوو ئىرە.

همو شتيك وهك قهلاي سبي كه پوله بالندهي بهسهريدا دهفرين، جوري قهپالي بهردين كه تا دهات تاريختر دادهگه را و وینهي دارستاني بیدهنگ و تاريخ، بي کيماسي دهينواند: دهمزاني زوريهي نو شتانهي چهندين سال بو وهك رتيكهوت بهسهرم هاتبوون، ئيدي بهناچاري پرو دهدن، دهمزاني سهربازهكانمان هرگيز ناگه قووله سپييهكاني قهلاكه و دهمزاني خوجهش وهك من بير دهكاتوه، نهگه بهياني دهستان به هيرش بكردايه، بوي ههجو چكهكهمان له زونگاوا نوقم بيت و پياواني ناوي و دهورييري پرويهپروي مهرگ ببهوه، پاشان بق نهوي قسه و باسي شوومي و نهگهتي و ترسي سهربازهكان هير بگهوه، داوايان دهكرده كهلهي سهرم فرتي بدرتيه بهردهميان و دهمزاني خوجهش بهقه من پيشبيني نههي كردبو، هاتوه بيرم چهندين سال له مهويه بهمههستي نهوي دهي بدهم له باره خويهوه بدويت، باسي هاورتيهكي سهردهمي مندالي خوم بوي كردبو كه خومان لهسر هاوكات بيركردهوه له يك شت راهتيابوو، هيچ گومانم نهبو لهوي همان شت بهخيالي نهويشدا تي دهپري.

درهنگاني شهو چوه چادري سولتان، ماوهيهكي زور تي پهري و هر نهگهراپهوه، لهبه نهوي زور باش پيشبينيم دهكرده سولتان و شازادهكان داواي ليكدانهوي پروداوهكاني رور و داهاتوي لي دهكهن و فره باش دهمزاني نو چ دهليت، لهپر وام بهخيالدا هات هر لهوي كوشتوويانهوه و واي بچووم پياوكوژمكاني دواي كهميكي تر دهگه سهر منيش. دواتر خهپالم چوو بق نهوي له چادر دهروبيت و بي نهوي به من بلتي، راستهخر بهروه قهلاي سبي ديوار له تاريخيدا درهوشاوه چوويت. وام هتيابه برچاوي خوم له نيشكگر و زونگاوا و دارستانهكه پهريومهوه و زور له ميژه بخوي كهياندووته ويندهرئ. خوم زور تيك نهدا، له كاتيكا من چاوهپتي رورتي داهاتووم دهكرده و بيرم له زباني نوئي خوم دهكردهوه، نو هاتوه، دواي سالانكي زور و باش گفتوگوي دريژ و ورد لهكل نهواني ناو چادرهكهدا، زانيم خوجه له چادري سولتان همان نهو شتانهي گوتبو كه من پيشبينيم

کردبوو. هیچی بډم نه گټرپایه وه، وهک که سیک له سهر سه فر بیت، په له په لی بوو. گوټی ته میکی چي دره وهی داگرتووه. من له مه بهستی تی که یستم.

تا تاریک و لیلی دمه و به یان باسی نه وم بوی کرد چوڼ شته له پاش به جیماوه کانی ولاته کهم و ماله کهم بدوژنته وه، کی له نه مپولی و فلورنسا ده ماننا سیټ و باسی خووی دایکم، باوکم، خوشک و براکانم بوی کرد. باسی هندی که جیاوازی بچووک و تایبه تم بوی کرد له وانه ی مروگه له په کتر جیا ده که نه وه. به دم قسه کردنه وه بیرم که وته وه من پیشت هر مو نه م شتانه م بوی گټرپا و ته وه نه نانه تا به خاله که وره که ی سهر پستی برای بچووکیشم دهکات. که لیک جار، له کاتی گټرپانه وهی نه م به سهره اتاندا بق سولتان، یان له کاتی نوو سیننه وهی نه م کتیبده، وا ههستم ده کرد به سهره اتانکه م له راستییه وه دور بن و زاده ی خه یالی خوم بن، به لام نه و کاته ی بق خوجم ده گټرپایه وه، به ته وای باوهرم پتیا نه ه بوو. هر به راستیش خوشکه که م له کاتی قسه کردندا که میک زمانی ده یگرت. جلوهر گیشمان کوژه که ی زوریان پیوه بوو. نه و شتانه ش راست بوون که له په نجره ی رووه و باخچه ی پشتوه ی ماله که ماندا ده مینین. دمه و به یانی هاتمه سهر نه و باوهره ی بویه که و توومه ته بهر جادووی نه م به سهره اتانه م، چونکه پیم وا بوو، نه که رچی دره نگیش بیت، په نگه پوژیک له و شوټنه وهی تیایدا پاوه ستاون، ده ست پی بکه نه وه. ده مزانی خوجمه ش بیر له هه مان شت ده کاته وه و به خوشحالیه وه باوهره ی به به سهره اتی خوی هیه.

بی په له پروژی و بی نه وهی په ک وشه بلټین، جلوهرگی خومان گټرپیه وه. نه گوستیله و مه دالیای خوم که به درټیایی چه ندین سال له شارنده و یاندا له پیش چاوی نه و سرکه و توو بووم، رادهستی کرد. مه دالیا کهم وټنه ی داپیره و پرچی له خووه سپیووی ده زگیرانمی تیدا بوو. پیم وا بیت به دلی بوو، له ملی کرد. دواپی له چادر چووه ده ری و پوشت. سهیری ونبوونی له سهرخویم کرد له ناو ته می کیدا. خه ریک بوو دمو ربه ر پووناک دمووه وه و منیش زور خوم ده هات، چوومه جیگه ی نه وه وه و به ئاسووده یی لی نووستم.

ئىدى ۋا گەيشتە كۆتايىي كىتەبەكەم. لەوانەيە خوتنەرانى ھۆشمەندىم پايان ۋا بىت لە مېژە بەسەرھاتم بەكۆتا گەيشتوۋە ۋ پەنگە تەنەت كىتەبەكەشيان فرېڭ دابىتە لاۋە. سەردەمانىك منىش بىرم لە ھەمان شت دەكردەۋە: ئەم پەرانە كە سالانكى زۆر لەمەۋبەر نووسىبوۋەن، بەنيازى ئەۋەى جارېكى تر نەيانخوتنمەۋە، فرېم دابوۋنە گۆشەيەكەۋە. ئەۋ سەردەمە نيازىم ۋا بوۋ تەۋاۋى ھۆشى خۆم بدەمە كۆمەلە چىرۆكىك كە بە چىژەۋە بۇ خۆم ھۆنىبوۋمەۋە، نەك بۇ سولتان: ۋەك چىرۆكى ئەۋ بازىرگەنەى بوۋ بە گورگ ۋ تىكەل بە گەلەگورگ بوۋ، يان ئەۋ چىرۆكى ئەفنانەى لە بىابانى چۆلى ۋلاتانى ھەركىز نەدىۋم ۋ لە دارستانە تەزىۋەكاندا دەقەۋمان، دەمويست ئەم كىتەبە ۋ ئەم بەسەرھاتە لە بىر بىكەم. پاش ئەۋ ھەموو قسە ۋ قسەلۆكانەى بەر گوتىم كەۋتبوۋن، ۋاۋى گشت ئەۋ روۋداۋانەى بەسەرم ھاتىبوۋن، ئەگەرچى دەمزانى كارىكى ۋا ئاسان نىيە، خەرىك بوۋ زۆر بەئاسانى ئەۋ ئامانجەم بېيىكم، بەلام بە قسەى مېۋانېك كە دوو ھەفتە لەمەۋبەر بۇ دىتەم ھاتىبوۋ، فرىۋم خۋارد ۋ سەرلەنۆئ ئەم كىتەبەم ھىنايەۋە دەرئ. ئەمىرۆ ئىدى دەزانم ئەمە خۆشەۋىستىرېن كىتەبى مە ۋ بىرپارم داۋە ۋەك پىۋىست، جۆرى ئەۋەى خۆم دەمەۋىت ۋ بەپىتى خەۋن ۋ خەيالى خۆم بە ئەنجامى بگەيەنم.

ئەۋ كاتەى بۇ بە ئەنجانم گەياندىنى كىتەبەكەم چۈۋمە بەردەم مېزى كۆنمان، نىگام كەۋتە سەر ئاشىكى ناۋ دار زەيتوۋنە دورەكان ۋ بەلەمىكى بچوۋك بىنى لە جەنەتھىسارەۋە بەرەۋ ئەستەنبول دەچوۋ. لاي خۋارەۋەى باخچەكەش بېيىك مەندالم بىنى بە شادمانى لە ناۋ دار ھەنجىرەكاندا گەمەيان دەكرد، ئەۋ رېگە تۆزاۋىيەم دەبىنى كە لە ئەستەنبولەۋە دەچوۋە گەبزە. لە بەفرى زستاندا،

پټېسواری زړه بهو پټگهيدا تې ناپه پڼ، به لآم به هاران و هاوینان نهو کاروانانهم دهبینی که بهرمو روزه لات، بق نه نادول، به غدا و شام به رټوه بوون. هره زیاتر، عه ربانه ی دوی گا به ویدا تې ده پړین و هیدی هیدی پټیان دمکرد، هه ندیک جاریش به بینینی نه سپسواریک که نه مده توانی له دووره وه جلویه رگی یناسمه وه، ترپه ی دلم زیادی دمکرد. به لآم کاتیک نټزیک دهکه وته وه، حالی دهبووم خالقی رټیوار بق لای من نایه ت. بهم دواپانه کهس نه دهات، نیدی ده شمزانی نایه ن.

به لآم گازنده شم نه ده کرد و باکم له ته نیایی نه بوو: نهو سالانه ی وهک گه وری نه ستیره ناسان کارم کردبوو، پاره و پوولیکی زړم پټکه وه نابوو، ژم هټی نابوو، چوار مندآلم هه بوو. هر زوو له کاتی گونجاودا دهستم له کاره کهم هه لگرت، چونکه پیشه کهم فیری کردبووم پتشموخت ههست بهو کاره ساتانه بگم که له وانه بوو دواتر به سهرم بټن، ماوهیه کی زړ بهرله وهی سوپای سولتان بهرمو ښه نا به رټ بکه ویت و لټبوو که کانی دهر ورپه ری له تاو پقی ټیکشکان که لاه ی گه وری نه ستیره ناسانی دوی من بیه رټین و سولتانی نالووده ی ناژه ل له ته خت به ټننه خوارټ، من بق ټیره، بق گه بزه، هه لها تم، نه م خانووم به دروست کردن دا و له گه ل کتټبه خو شه ویسته کانم و مندآله کانم و یهک دوو پیایو خو دمدا تیایدا نیسته چی بووین. هاوسره کهم، نهو کاته ی گه وری نه ستیره ناسان بووم، خواستبووم، زړ له خو م گه نچتر بوو. که یپانوویه کی شارها بوو، گه لټک به باشی سهری له کاروباری ناوما ل دهرده چوو، هه موو ټرک و کاروباری گه وری و بچوکی منی له نهستوی خو ی گرتبوو. نیدی ته منم خو ی له حه فتا سال دها و هاوسره کهم به درټزایی رژه به ته نیا له م ژوره دا جټی ده هټستم بق نه وهی خه یال بکه مه وه و کتټب بنووسم، به مجوره، له پټناوی دوزینه وهی کو تاییه ک بق به سهرهات و ژیانم، تیر و پر و به کامی دل بیر له (نهو) ده که مه وه. نه مه به مه رجټک له سالانی ده سپټکدا هه ول م دها خو م له و بیر کردنه وهیه بهار ټزم.

سولتان یهک دوو جار نارم زوی کرد باسی (نهو) بکات، به لآم بقی دهر کهوت من به هیچ جوړټک پټم خو ش نییه خو م له قهره ی نهو باسه بدهم. پټم

وا بوو نه ویش له م هه لویستم پازی بوو. نه ومنده نه بیت دمیویست شتیکی بۆ
 پوون بیتوه، به لام هرگیز نه متوانی بزلم دمیویت چی و تا چ پادهیه کی بۆ
 پوون بیتوه. هر له سهره تاوه پیمی کوتبوو پتویست ناکات شهرم بکه م له
 پای نه ووی (نهو) کاریگری له سهرم داناوه و شتی لیوه فیربووم. پیمی
 دهگوت: "من هر له سهره تاوه دهمزانی هه موو نهو کتیب و سالنامه و
 پیشبینیکردنانه ی به دریزایی نهو سالانه پیشکیش به منت کردووه، له
 نووسینی (نهو) بووه. نهو کاته ی تۆ خزابوویته کونی ماله وه و سهرقائی
 پرۆژه ی چه که که ت بوویت، من هه مان شتم به (نهو) دهگوت. دهمزانم هه روک
 چۆن (نهو) هه موو شتیکی به تۆ و تۆیش هه موو شتیکت به (نهو) گوتووه،
 نه مه شی بۆت گتیراومه وه." له وانه یه لهو کاته دا هیشتا هیچ کاممان سهری
 په ته که ی له دهست نه ترازابیت، به لام هه ستم دهکرد سولتان له سهر زهمینکی
 پته وتر پاره ستاوه. نهو کاته سولتانم وا هاته پیش چاو له من ژیرتر بیت و
 هر شتیکت بۆ زانین بشیت دهمزانیت، بۆیه که مه ی دهکرد تا لهو رتیه وه من
 بخاته له پی دهستییه وه، له وانه یه کاریگری قهرزباریشم به سهر ئم
 هه لویسته مه وه هه بوویت، چونکه سولتان منی له دهست نهو سهرپازانه
 پزگار کرد که به هۆی تیکشکانمان له زۆنگاوه که دا و به هۆی واته واتی شوومی
 و نه گبه تییه وه هار بووبوون و داوای په راندنی که لله ی سهری منیان دهکرد.
 نه که سولتان له سالانی سهره تا دا به پاشکاو ی پرسیار ی بگردبایه،
 له وانه بوو هه موو شتیکی بۆ بگتیرمه وه، چونکه نهو کاتانه هیشتا قسه و
 قسه لۆکی له مه ی نه ووی "من من نیم"، ته شه نه ی نه کردبوو. دهمویست له که ل
 که سیتکا سه باره ت به رووداو و پیشهاته کان بدویم. تاسه ی (نهو) م کردبوو.

به ته نیا ژیان به سه ربردن لهو ماله ی سالانکی زۆرمان پیکه وه تیدا
 گوزهراندبوو، بۆ تۆقره یی منی زیاتر دهکرد. گیرفانه کانم پر بوون له پاره،
 لهو سهریبه نه دا بوو لاقه کانم له سهر پۆیشتن بۆ بازای به دیلگیراوان پاهات.
 دواچار به له نگازتکم کری، نه به (نهو) دهجوو، نه به من، هینامه وه بۆ مال.
 شهو، نه کهر چوومه بهرده م ناوینه و داوام لی کرد هه موو شتیکم فیر بکات،
 باسی ولات و پابردووی خۆیم بۆ بکات و له وهش زیاتر خراپه کارییه کانی خۆیم

بۆ بگيريتتەۋە، لىم ترسا، شەۋىكى بەرباد بوو، بەزەيىم بەۋ دامالەۋەدا ھاتەۋە و بېيارم دا سېبەينى ئازادى بگەم. بەلام بەخىلى يەخەمى گرت، بۆيە بىردە بازارى دىلەكان و فرۇشتەۋە. دواتر بە گەرەكدا بلۇم كىردەۋە كە بېيارى ژن ھىنانم داۋە. لەبەر ئەۋەي پىيان وا بوو منىش دەبەمە كەسىكى ۋەك ئەۋان و ئاسوودەيى بال بەسەر گەرەكدا دەكىشىت، بە شادمانىيەۋە ھاتنە لام. منىش پازى بووم بچمە رىزى ئەۋانەۋە، كەشېن بووم، بىرم دەكرەۋە قسە و قسەلۇك بەكۇتا دىت، سالانى سال چىرۇك و بەسەرھات بۆ سولتانى خۇم دەۋنەۋە و بە ئاسوودەيى دەۋىم. ژنەكەم زۆر بەۋردى ھەلبۇارد. شەۋانە عوودىشى بۆم دەۋەند.

كاتىك واتەۋات سەرى ھەلدەۋە، سەرھتا پىم وا بوو گەمەيەكى سولتانه، چونكە باۋەرم وا بوو چىژ لەۋە ۋەردەگىرت چاۋدىرى نىگەرانى و دلەۋاۋىكى من بكات و بە پرسىار كىردن توۋشى سەرسوۋرمانم بكات. دەسپىك، ئەگەر لە خۇيەۋە قسەى لە جۆرى ئايا خۇمان دەناسىن؟ پىۋىستە مۇۋف خۇى باش بناسىت"ى دەكرىد، زۆر نىگەرەن نەدەبووم؛ چونكە دەزمانى لىۋوۋەكان دىسان دەۋرىان داۋە و ئەۋ پرسىارە ۋەرسكەرەنە لە لەۋچەيەكى شەپداى فەلسەفەى يۇنانەۋە فىر بوۋە. پاش ئەۋەي منى پاسپارد شتىك لەۋ بارەيەۋە بنووسم، نوۋترىن كىتەبى خۇم پىشكىشى كىرد. ئەۋ كىتەبە تاپىت بوو بە چىرۇكى كارامىز و چۆلەكەى شادمان و بى خەم. شادمان بوون، چونكە بىريان لە خۇيان نەدەكرەۋە و لە خۇيان نەدەپرسى ئىمە كىن؟ كاتىك بېسىم كىتەبەكەى بەھەند گىرتوۋە و بەچىژۋە خۇندوۋىيەتپەۋە، ئاھىكەم بەبەردا ھاتەۋە، بەلام ھىشتا قسە و قسەلۇك پى دەگەپشتەۋە: دەگوترا من سولتان بە گەمژە دەزمان، چونكە ھىچ لەۋ كەسە ناچم كە شوئىم گىرتوۋەتەۋە، گراپە (ئەۋ) لاۋان و من قەلەۋ بووم. ئەگەر دەمگوت من ناتوانم ھەموو شتەكانى (ئەۋ) بزانم، منيان بە درۇزن دەزمانى و پىيان وا بوو منىش رۇژىك لە گەرمەى شەرىكدا و دواى ھىنانى نەگبەتى بەسەر سوپادا ۋەك (ئەۋ) ھەلدەم، نەتىنىيەكانى شەپ بە دوۋم دەگەيەنم، رىچ بۆ بەزىنى سوپا خۇش دەكەم و ھتد... بۆ خۇپاراستن لەم قسانە كە پىم وا بوو لە سولتانهۋە سەرچاۋە دەكرىن، پىم لە ئاھەنگ و

به‌زم و په‌زم بری، زۆر له نێواندا نه‌ده‌بیندرا‌م و لا‌وا‌ز بو‌وم. به‌وردی د‌و‌ای ئ‌ه‌و باب‌ه‌تانه که‌و‌تم که د‌و‌ای‌ن شه‌و له چادری س‌ول‌ت‌ان‌دا با‌س ک‌راب‌و‌ون و ه‌ه‌مو‌ی‌م ب‌ۆ پ‌و‌ون بو‌وه‌وه. ژنه‌که‌م یه‌ک له د‌و‌ای یه‌ک م‌ند‌الی ده‌بو‌و. دا‌ه‌ات‌یک‌ی با‌شم ه‌ه‌بو‌و، ده‌م‌و‌ی‌ست وا‌ته‌وات، (ئ‌ه‌و) و پ‌ا‌بر‌د‌وو له ب‌ی‌ر ب‌که‌م و به ئ‌اس‌و‌وده‌یی در‌یژه به‌کاری خ‌ۆم ب‌ده‌م.

ن‌یزیک‌ه‌ی ح‌ه‌وت سا‌ل خ‌ۆم پ‌ی پ‌ا‌گیرا، ئ‌ه‌گ‌ه‌ر ئ‌ۆق‌ره‌م ل‌ی نه‌برایه، یان پ‌و‌ون‌تر ب‌ل‌یم ئ‌ه‌گ‌ه‌ر پ‌ه‌یم به خ‌ا‌و‌ن‌ک‌رد‌نه‌وه‌یه‌کی ت‌ری ده‌و‌ریه‌ری س‌ول‌ت‌ان نه‌ب‌ر‌د‌ب‌ایه، ده‌م‌ت‌وان‌ی تا ک‌ۆت‌ایی به‌رده‌وام ب‌م، چ‌ون‌که به ت‌ی‌پ‌ه‌ر‌پ‌و‌ون به‌و ده‌ر‌گ‌ایانه‌دا که س‌ول‌ت‌ان ب‌ۆ‌ی خ‌س‌ت‌ب‌ونه سه‌ر‌ی‌شت، نا‌س‌نامه‌ی ک‌ۆنی خ‌ۆم سه‌ر‌پ‌و‌وه‌وه و ده‌م‌و‌ی‌ست به‌یه‌ک‌جاری له ب‌یری خ‌ۆ‌می ب‌مه‌وه. ئ‌یدی به‌ش‌ی‌وه‌یه‌کی ب‌ی سه‌رو‌پ‌ه‌ر وه‌لام‌ی په‌رسیاره‌کان‌ی ت‌ای‌به‌ت به نا‌س‌نامه‌م ده‌د‌ایه‌وه، چ‌ون‌که پ‌ی‌ش‌و‌وتر م‌نیان ن‌ی‌گ‌ه‌ران ک‌رد‌بو‌و: ده‌م‌گ‌وت: "ئ‌ه‌وه که‌ی گ‌ر‌ینگه مر‌ۆف ک‌تی‌ه یان ک‌ی ن‌یه، گ‌ر‌ینگ کار و ک‌رده‌وه‌مانه. پ‌یم وا ب‌یت س‌ول‌ت‌ان له‌م ده‌ر‌گ‌ایه‌وه چ‌و‌ه د‌ۆ‌لاب‌ی ئ‌ه‌ق‌لم‌ه‌وه! دا‌و‌ای ل‌یم ک‌رد با‌سی ئ‌ه‌و و‌لات‌ه‌ی ب‌ۆ ب‌که‌م که (ئ‌ه‌و) ب‌ۆ‌ی ه‌ه‌لات‌و‌وه، با‌سی ئ‌یت‌ال‌یا، ک‌ات‌یک ده‌م‌گ‌وت زانیاری ئ‌ه‌و‌ت‌ۆم ن‌یه، ئ‌ه‌و ه‌ه‌له‌م‌چ‌و‌و: "به م‌نی گ‌وت‌وه ه‌ه‌موو ش‌ت‌یک‌ی ب‌ۆ ت‌ۆ گ‌ی‌را‌وه‌ته‌وه، ب‌ۆ‌چی ده‌تر‌س‌یت، ق‌سه‌کان‌ی (ئ‌ه‌و) ب‌ینه‌وه ب‌یری خ‌ۆت و ه‌ی‌چی دی. م‌ن‌یش نا‌چار با‌سی م‌ند‌الی‌ی (ئ‌ه‌و) و یه‌ک به‌یه‌کی ئ‌ه‌و ب‌یره‌وه‌ریه ج‌وانانه‌م ب‌ۆ س‌ول‌ت‌ان ر‌یز ک‌رد که به‌ش‌یک‌یش‌یم خ‌س‌ت‌ۆته دو‌وت‌ۆ‌ی ئ‌ه‌م ک‌ت‌ی‌به‌وه. سه‌ره‌تا ه‌ین‌ده ئ‌ۆق‌ره‌م ل‌ی نه‌بر‌اب‌وو، س‌ول‌ت‌ان به‌ج‌ۆ‌ر‌یک گ‌وت‌ی ل‌یم ده‌گ‌رت وه‌ک ئ‌ه‌وه‌ی با‌سی که‌سی س‌ت‌یه‌می ب‌ۆ ب‌که‌م. به‌لام سا‌ل‌انی د‌واتر زۆر چ‌و‌ه پ‌ی‌شه‌وه. ئ‌یدی به‌ج‌ۆ‌ر‌یک گ‌وت‌ی ب‌ۆ ق‌سه‌کان‌م پ‌اده‌گ‌رت وه‌ک ئ‌ه‌وه‌ی گ‌وت‌ی ب‌ۆ (ئ‌ه‌و) پ‌ا‌گ‌رت‌ب‌یت: به‌لام ه‌ه‌ر ج‌ار‌یک په‌رسیاری ور‌ده‌کاری‌یه‌کان‌ی ل‌ای (ئ‌ه‌و)ی ده‌ک‌رد، دا‌و‌ای له م‌ن ده‌ک‌رد نه‌تر‌سم و ئ‌ه‌و وه‌لام‌ه‌ی ب‌ده‌مه‌وه که له‌و سا‌ته‌دا به‌خ‌ه‌یا‌ل‌م‌دا د‌یت: "د‌و‌ای کام پ‌و‌ود‌او خ‌وش‌که‌که‌ی تو‌وش‌ی ق‌سه ب‌ز‌پ‌کان‌دن بو‌وب‌وو؟ ب‌ۆ‌چی له زان‌ک‌ۆ‌ی پ‌اد‌وا وه‌رنه‌گ‌یر‌اب‌وو؟ له یه‌که‌م ته‌داره‌کی ف‌یشه‌ک‌ب‌از‌یدا که (ئ‌ه‌و) له ف‌ین‌ی‌سیا سه‌یری ک‌رد‌بو‌و، په‌نگ‌ی ج‌لو‌به‌ر‌کی برا‌که‌ی چ‌ۆن بو‌و؟" ئ‌ه‌و ک‌اتانه‌ی ئ‌ه‌م ور‌ده‌کاری‌انه‌م به‌ج‌ۆ‌ر‌یک وه‌ک ئ‌ه‌وه‌ی به‌سه‌ر خ‌ۆم

هاتبیت بق سولتان دهگتیرایه‌وه، یان پتکه‌وه به به‌لهم به ناوی ده‌ریادا دهگه‌پاین، یان به‌دیار حوزتکی گولپه‌نگی پر له بقه‌وه بووین؛ یان له به‌ردهم قه‌ف‌سی زیوینی مه‌یمونه بی‌ ئابرووه‌کاندا بووین؛ یان له یه‌کتیک له‌و باخچانه‌دا بووین که پر بوو له بیره‌وریی ئه‌و سهرده‌مانه‌ی پتکه‌وه پیاسه‌مان تیایاندا ده‌کرد. ئه‌و کاتانه سولتان به چیرۆکه‌کان و به گه‌مه‌ی پشکوونی گول له باخچه‌ی می‌شکماندا خۆشحال ده‌بوو، زیاتر له من نیتیک ده‌بووه‌وه و به‌شپوه‌یه‌ک باسی (ئه‌و)ی ده‌کرد وه‌ک ئه‌وه‌ی به‌دوای دۆستتکی دێریندا بگه‌ریت که ناپاکی له هه‌ردوو‌کمان کردبیت: له‌و کاتانه‌دا بوو گو‌تی: (باشی کرد هه‌له‌ات، ئه‌گه‌ر نا، سه‌رباری ئه‌وه‌ی سه‌فای زۆری بۆم ده‌سازاند، زۆر بیرم کرد‌بووه‌وه به‌رگه‌ی بی‌ ئابروویی نه‌گرم و پۆتیک ده‌ستووری کوشتنی بده‌م.) دواتر، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی سه‌رم لی‌ دهرنه‌ده‌چوو باسی کامان ده‌کات، به‌ چهند لیدوانیک منی ترساند، به‌لام به‌توندی نا، به‌ میهره‌بانی قسه‌ی ده‌کرد: پۆزی وا هه‌بووه‌ ترساوه‌ له‌به‌رامبه‌ر نه‌زانایی (ئه‌و)دا خۆی پتی پانه‌گیریت و بریاری کوشتنی بدات و هینده‌ی نه‌ماوه‌ له‌ دواین شه‌ودا بانگی پیاو‌کوژان بکات! پاشان گو‌تی: "تۆ بی‌ ئابروو نیت، خۆشت به‌ ژیرترین و بی‌ تاوانترین مرقفی جیهان دانه‌ناوه‌، کاره‌ساتی په‌تاکه‌شت له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی خۆت لیک نه‌داوه‌ته‌وه. به‌ گتیرانه‌وه‌ی چیرۆکی ئه‌و پادشا بچوو‌که‌ی له‌سه‌ر میخ دانراوه‌، شه‌وانه‌ خه‌وت له‌ چاوی ک‌س نه‌فراندووه‌، که‌سیشت نه‌بووه‌ دوای بیستنی خه‌ونه‌کانی سولتان بق مال رابکه‌یت و به‌ده‌م گالته‌ پتکردنه‌وه‌ بۆی بگ‌یریته‌وه. که‌ست نه‌بووه‌ بق فریودانی سولتان چیرۆکی قۆر و پر له‌ به‌زمی له‌گه‌لدا بنووسیت!" کاتیک گو‌یم بق ئه‌م قسانه‌ راده‌گرت، به‌ترسه‌وه‌ هه‌ستم ده‌کرد خۆیشم و هه‌ردوو‌کمان، وه‌ک له‌ خه‌وندا، له‌ دهره‌وه‌ ده‌بینم و سه‌ری په‌ته‌که‌م له‌ ده‌ست ترازاه‌وه، به‌لام له‌ چهند مانگی رابردوودا سولتان وه‌ک ئه‌وه‌ی بیه‌و‌یت شیتیم بکات، زیاتری ده‌گتیرایه‌وه: "تۆ له‌و ناچیت، وه‌ک (ئه‌و) هه‌موو هۆشی خۆت نه‌داوه‌ته‌وه‌ سۆفیه‌گه‌رییه‌ی که‌ ئیمه‌ له‌ ئه‌وان جیا ده‌کاته‌وه‌! سالان‌تکی زۆر له‌مه‌ویه‌ر، ئه‌و ده‌مه‌ی من هه‌شت سالان بووم و ئیوه‌ هه‌شتا منتان نه‌ناسیبوو، پتکه‌وه‌ ته‌داره‌کیکی فیشه‌کتان کرد و منیش له‌ که‌ناری ئه‌وبه‌ره‌وه‌

سهيرم دهکرد. ئيبليسهكهئى تۆ ئهوهى (ئهو)ى له تاريخايى ئاسماندا بهسهركهوتن گهياند و ئىستا لهگهڵ (ئهو)دايه، لهتهك (ئهو)دا چووته ولايتك پيى وايه ئاسوودهىي تيدا دهوژيتهوه! دواتر له ميانهى گهپانى بهردهوامان بهناو باخچهكاندا سولتان دهپيرسى: "باشه مرؤف هه دهبيت سولتان بيت تا بتوانيت حالى بيت مرؤگهله سهراوسهري جيهاندا له يهك دهچن؟" به ترسهوه بێدهنگ دهبووم. وهك ئهوش بيهوت دواين هيلى بهرگريم برووخيت، دهپيرسى: "نايا تواناي مرؤف بۆ چيگرتنهوهى يهكدي باشتري بهلگه نيه بۆ ئهوهى كه مرؤگهله ههمويان له يهك دهچن؟" ئيدي بهو چۆره كار له كار ترازابوو.

پي دهچو بتوانم به پشودريژي خۆم بهرگهئى ههموو ئهمانه بگرم، چونكه ئوميدم وا بوو رۆژيك ديت سولتان و منيش (ئهو) له بير خۆمان بيهينهوه و بيريشم له پيگهوهنانى پارهى زياتر دهكردهوه. ئيدي لهسهر ترسان له ناروونى و ليلى راهاتبووم، بهلام سولتان وهك ئهوهى بهسهر ئهسپهوه بهداوى كهوشتىكا غار بهمين و له دارستاندا ريمان ههله كرديت، بهشتويهكى زۆر بي پيروا دهركاكانى نهقلمى دهكردهوه و داى دهخست. له ههمووشى خراپتر، ئههئى به پيش چاوى ههمووانهوه دهکرد. ديسان ههمان ئهو لېبووكانه دهوهرهيان داوو، لهبهر ئهوهى پهيم به نيزيكبوونهوهى كارهسات، خاوينكردهوهيهكى نوێ و دهستگرتن بهسهر ماله و سامانى ههمووماندا برديوو، ترسام. ئهو پۆژهى سولتان داواى ليم كرد دهبرارهى پردهكانى ئينيسيا، قرديلهى رازاوهى سهريوشي سهر ئهو ميژهى (ئهو) له سهردهمى مندالىي خويدا ناني بهيانيانى لهسهر دهخوارد، ئهو ساتهى بۆ ئهوهى بيت به موسلمان، هيندهى نهابوو سهري بپهيندريت و ئهو ديمهناهى له پهنجهرهى پوهو باخچهى پشتهوهى مالهكهياندا دهبيت، قسهى بۆ بگه و داواى ليم كرد ههمووى، وهك ئهوهى كتومت بهسهر خۆم هاتبيت، له كتيبيتكا بنووسمهوه، بريارم دا به زووترين كات له ئهستهنبول ههلبيم.

بهمهبهستى له بيركردى (ئهو)، له گهزه، له مالىكى تردا نيستهجى بووين. سههرتا لهوه دهترسام پياوانى كوژك بين، بمرده نه پيش خويان و بمهين، بهلام

نهكس به دوامدا هات و نه كهس لځمې پرسىيپوه. كهسپش دهستى له داهاتهكانم نه دا. يان دهبوو له بېر كرابم، ياخو له ژر چاوديرى نهينى سولتاند ا بووم. گوتم نهدي و دريژم به كارمكلم دا. ثم خانووم به بنياقتان دا و باخچى پشتهووم به نارهزوى خوځم و بهچوړك له ناستى وهلامدانهوى دهنگهكانى ناخمد ا بخت، رازندهوه. كاتى خوځم به خوځندنهوى كتيب، نووسىنى چپوړكى پر له بهزم بځ خوځشى خوځم و لهگل نهو ميتواناندا بهسره دهر د كه بهوى نهوى كوڼه گهره ناستيره ناسان بووم، بځ پرس و راوړ دهاته كنم. منپش كه متر بځ پاره و زياتر بځ بهزم و سره گرمى خوځم گوتم بځ چپوړك و بهسرهاتيان رادهگرت. دهتوانم بلتم نهو ماوهيه بهباشترين شتپوه نهو ولاتم ناسى كه مندالى خوځم تپايدا بهسره بر دبوو: كه متهندامان، كهسانى داموى كوړ و برا لى بزر بوو، نهخوشانى بچپاره، باوكانى خاوهن كچى قهپره، نهو گرگنانهى بالايان هيچ زيادى نهدهگرد، پياوانى دلپس، كوړ، بهلهوان و نهفيندراى سهودا و سرهگردان دههاتنه لام. منپش بهرلهوى داهاتويان بځ بخوځنمهوه، به دور و دريژى گوتم بځ بهسرهاتى ژيانان رادهگرت و له دهفتهر تكد ا دهمنوسىيپوه بځ نهوى، كتومت وهك لهم كتيبهدا كردومه، دواتر بيخمه سره چپوړكهكانى خوځم.

هر لهو سالانده پياوړكى بهسالاچووم ناسى كه لهگل خوځدا خه مپكى بځ ژوردهكه م هينا. دهپت ده، يان پازده سال له من بهتومترو بوو پت. ناوى نهوليا بوو. به بينى خه مى سره رووخسارى، دهمودهست بځم دهر كهوت كوشتى دهستى تهنيابيه، بهلام نهو واى نهگوت: سهرتاپاى تهمنى خوى بځ گهړان و گهشتنامهيكى ده بهركى كه له تهواوبووندا بوو، تهرخان كړدبوو. دهيوست بهرلهوى مالئاوايى له ژيان بكت، بچپته مكهكه و مدينه نيزيكترين شوپن له خوا، خوازيار بوو له بارهپانهوه بنووسيت. بهلام كيماسىيپهك له كتيبهدا هه بوو نوځره لى برپبوو. بهنيان بوو باسى نيئاليا بځ خوځنهرانى بگيرتپوه، پيشترپش زوړى له باره كانياو و پردهكانيهوه بيستبوو. ناويانگى منى له نهستهنبول بيستبوو، هاتبووه لام و پرسپارى ليم كړد داخو دهتوانم باسى نهوتى بځ بكه م؟ من گوتم هركيز

ئىتاليام نەدىو، ئەوئش كوتى وەك گشت كەسپكى تر بەمە دەزانئىت، ئەمجار كوتى بەلام تۆ سەردەمانىك كۆپلەيەكى خەلكى ئەو ولاتەت ھەبوو، ھەموو شتىكى بۆت گىراوتەو، پىشنىيازى كرد ئەگەر من ئەو شتانەى بۆ بگىرەمەو، ئەوئش چىرۆكى بەچىزىم بۆ دەگىرپتەو، كوتى مەگەر خۆشتىن لايەنى زىانت ھۆننەو، و گۆگرتن لە چىرۆكى بەتام و پەر لە چىژ نىيە؟ بە دوودلىيەو، نەخشەيەكى لە جانتاكەى دەرھىنا، خراپترىن نەخشەى ئىتاليا بوو تا ئەو كاتە دىيىتم، بىريارم دا باسى ئىتاليانى بۆ بگەم.

بە دەستى خپنى كە مندالى دەھىنايەو بىرى مرقۇف، نامازەى بۆ شارىكى سەر نەخشەكە كرد، پاش خويندەنەو، ناوى شارەكە بە حىنجە، بەوردى ئەو فانتازىيانەى منى تۆمار كرد كە لە بارەى ئەو شارەو، بۆم گىرايەو، بۆ ھەر شارىكىش بەسەرھاتىكى دانسقە و پەر لە سەمەرەى دەويست، بەو جۆرە، شەوئىك تا بەيانى دانىشتىن و لە سىيازە شەودا لە باكورەو بۆ باشوور بە سىيازە شارى ئەو ولاتەدا گەراين و منىش پەكەم جارم بوو لە زىاندا دەمبىنى، پاشان كەشتىيەك ئەو لە سىسىليايە بۆ ئەستەنبول ھىنايەو، ئەوئش لە گىراپانەو، كانم پازى بوو، بىريارى دا لە پاداشتى ئەودا دلم خۆش بگات و كەوتە گىراپانەو، باسى ونبوونى تەنافبازەكان لە ئاسمانى عەكا، ژنىك قونيا كە لەبرى مندا، فىلى بوو، گای شىن و بالدارى كەنار پووبارى نىل، پشپلەى پەمەيى، قوولەى سەعاتى ڤىنا، ددانەكانى پىشەو، كە لەوئ بە دروستكردنى دابوون و بە زەردەخەنەو، پىشانى منى دان، ئەشكەوتى قەسەكەرى كەنار دەرياي نازۆف و مېروولەى سوورى ئەمريكا، ئەم بەسەرھاتانە، لەبەر ھۆيەكى نەزانراو خەمىكى نامۆيان لە ناخمدا چاند و لە قولايى ھەناومەو، دەمويست بگريم، تەواوى سوورايى خۆر لە ژوورەكەمى دابوو، كاتىك ئەوليا لىمى پرسى داخۆ منىش چىرۆك و بەسەرھاتى سەير و سەمەرم لەكن دەست دەكەوتت، يان نا، داوام لىي كرد خۆى و پياوھەكانى لاي ئىمە پۆژ بگەنەو، چونكە بەراستى دەمويست تووشى سەرسوورمانى بگەم، پىم كوت چىرۆكىكم ھەيە دەربارەى دوو كەس كە جىي پەكيان كرتووتەو، و زۆرت پى خۆش دەيىت.

شهو، دواى نهووى ههركهس چوووه ژووورى خوځى و نهو بېدهنگييهى ههردووكممان چاوهرتې بووين، هاته نارواه، گهراينهوه بڅ ژووهركه. بڅ يهكه مجار لهو كاته دا پېتشېينىي نهه چيرڅكهه كرد كه ئيستاستووه وا خهريكن له خوځېندنهوهى دهينهوه! لهوه نهدمچوو چيرڅكهكهه دهستكر د بېت، وهك نهوه وا بووه كه سېكى تر به نهرمى هه مووه وشانهى به گوځى مندا چريانديت و پرستهكان هيدى هيدى به دواى يهكدا ريز بووين: "نهو كاتهى كه شتېيهكانى تورك پځيان پيمان برى، له فېنيسياوه بهرو ناپوځى دهچووين..."

درهنگانتيكى دواى نيوهشهو، پاش كوڅتاييهځنان به بهسهرهاتم، بېدهنگييهكى درېڅ هاته نارواه. ههستم دهكرد مېوانهكهه و خوځشم بيرمان له (نهو) دهكردوه، بهلام (نهو) يكي زوځ جياواز لهوهى من له سهرى نهوليداا بوو. هېچ گومانم نهبوو لهوهى لهو ساته دا بير له ژيانى خوځى دهكاتهوه! منيش بهخه يالهدا هات ژيانى خوځم و (نهو) و بهسهرهاتى خوځم خوځش دهوځت، شانازېشم به سهرجهه نهو پروداوانوه دهكرد كه بهكردوه بهسهرم هاتبوون، ياخو بهخه يالهدا رابووږدبوون. نهو ژووهرى تيايدا دانېشتبووين، تزه بوو له بيرهوهريى نهو شتانهى سهردهمانتيك دهمانويست به نهنجامى بگهينېن. نهو كاته راست و پهوان هالى بووم ناتوانم (نهو) له بير بكهه و نهههش تا كوڅتايىي ژيان ناشادم دهكات. ئيدى دهمزاني ههركيز ناتوانم بهتهنيا بڅيم. لهگهه كېرانهوهى بهسهرهاتمدا، تارمايىي خېوځك، وهك نهوهى بيهوځت ههردووكممان پهروځش و نيگه ران بكات، له نيوهى شهودا بالى بهسهر ژووهركهه كېتشابوو. مېوانهكهه له بهربه ياندا دواى نهوهى گوځى بهسهرهاتكهه مى خوځش ويستووه و دلخوځشى كردم، بهلام گوځى چهند شتيك پهت دهكاتهوه. منيش، لهوانه بهمه بهستى پزگار بوونم له بيرهوهريى تالى خوځم و براى هاوچمكم بووځت، بهوردى گوځم بڅى راكرت.

نهو به پتيويستى زانى به دواى شته سهمه ره و سهرسووپهځنه رهكانى وهك نهوانهى ناو بهسهرهاتكهه مدا بگه پځين. بهلى، پهنگه نهه تهنها شتيك بېت له بهرامبه ر داهيژراووى وهپسكه رى دنيا دا له دهستمان بېت. له بهر نهوهى هه ره سهردهمى مندالى و سالانى خوځېندنهوه پهى بهه شته بردووه، هېچ كاتيكا

به‌خه‌یا لیدا نه‌هاتوو ه‌ژانی خ‌قی له ناو چوار دیواردا به‌سه‌ر ببات، ب‌ویه
 سه‌ره‌به‌ری ژانی له گه‌ران و له پ‌نگه و بانه ب‌ی ک‌وتاییه‌کاندا به‌دوای
 ک‌ۆکردنه‌وه‌ی به‌سه‌ره‌اتدا به‌سه‌ر بردروه. پ‌تی وا بوو ده‌ب‌یت له دنیا‌ی دهره‌وه‌ی
 خ‌ۆمان، نه‌که له ناخماندا، به‌دوای شتی نام‌ۆ و سه‌مه‌ره‌دا بگه‌ر‌یت‌ین و ده‌یگوت
 گه‌ران به‌دوای خ‌ۆماندا و بیرکردنه‌وه‌ی ز‌ۆر له خ‌ۆمان، ناشادمان ده‌کات! پ‌تی
 وا بوو نه‌مه هه‌مان شت بوو که به‌سه‌ر مر‌ۆگه‌لی ناو چ‌یر‌ۆکه‌که‌ی من هاتبوو.
 ده‌یگوت له‌و س‌ۆنگه‌یه‌وه‌یه قاره‌مانه‌کان ناتوانن خ‌ۆیان بن و به‌رده‌وام له
 هه‌ول‌ی نه‌وه‌دان ب‌ین به‌که‌سه‌ت‌کی تر. نواتر ل‌یمی پرس‌ی: "با وای داب‌ن‌یت‌ین
 رووداو هه‌کان‌ی ناو نه‌م به‌سه‌ره‌اته‌ی ت‌ۆ راستن، ئایا باوه‌ر ده‌که‌یت نه‌و
 مر‌ۆفانه‌ی که ج‌یتی یه‌کتریان گرتووته‌وه، بتوانن له ژانی نو‌تیاندا به‌خته‌وه‌ر
 بن؟" دوای نازانم له‌به‌ر چی بوو، ب‌رگه‌یه‌کی ناو به‌سه‌ره‌اته‌که‌می ه‌ینایه‌وه
 بیرم: "پ‌ت‌ویسته خ‌ۆمان به‌ ئوم‌ید‌ی له ج‌ۆری نه‌وه‌ی ک‌ۆیل‌ی ئ‌یسه‌پانی‌ی ک‌ۆل
 په‌ر‌یت‌ندراو دل‌خ‌ۆش نه‌که‌ین! نه‌گه‌ر نا، به‌ نووس‌ینی به‌رده‌وام‌ی نه‌و ج‌ۆره
 به‌سه‌ره‌اتانه و به‌ گه‌رانی به‌رده‌وام به‌دوای شته سه‌یر و سه‌مه‌ره‌کان له
 خ‌ۆماندا، ته‌ماش‌ا ده‌که‌ین بووین به‌که‌سه‌ت‌کی تر. خوا خ‌ۆمان و خو‌ینه‌رانمان
 بپار‌یز‌یت." نه‌ولیا نه‌یده‌ویست ب‌یر له دنیا‌یه‌کی ترسناکی نه‌وت‌ۆ بکاته‌وه تیا‌یدا
 مر‌ۆگه‌ل به‌رده‌وام باس له خ‌ۆیان، سه‌یر و سه‌مه‌ره‌یی خ‌ۆیان بگه‌ن و به‌رده‌وام
 له ک‌ت‌یب و به‌سه‌ره‌ات‌یشیاندا هه‌مان شت بگ‌یرنه‌وه.

به‌لام من ده‌م‌ویست! ب‌ویه پاش نه‌وه‌ی نه‌و پیاوه خو‌ین‌ش‌یرینه‌ی که به
 پ‌ۆژ‌یک خ‌ۆشم ویست، له‌گه‌ل تاریک و پ‌وونی به‌یاندا پیا‌وم‌کان‌ی ک‌ۆ کرده‌وه و
 به‌مه‌به‌ستی چوون ب‌ۆ مه‌ک‌که وه‌ک ت‌یر ب‌ۆی دهر‌چوو، یه‌کسه‌ر دانیشت‌م و
 ک‌ت‌یبه‌که‌م نووس‌ییه‌وه، هه‌تا له ده‌ستم هات شتی ز‌ۆرم له‌مه‌ر خ‌ۆم و (نه‌و‌ی) له
 خ‌ۆم تراز‌او خ‌سته ناوی، ره‌نگه نه‌مه‌م له‌به‌ر باش‌تر و‌یناکرد‌نی مر‌ۆفه‌کان‌ی نه‌و
 دنیا ترسناکه بووب‌یت که نه‌ولیا باسی ده‌کرد. به‌لام نه‌مر‌ۆ پاش خو‌ین‌دنه‌وه‌ی
 نه‌م ک‌ت‌یبه که ماوه‌ی شازده سال بوو فر‌یم داب‌ووه لاره، ب‌ۆم دهر‌که‌وت ده‌سه‌لات‌م
 به‌سه‌ره‌یدا نه‌شکاوه و ز‌ۆرم له ده‌ست نه‌هاتوو، له‌به‌ر نه‌وه داوای ل‌یب‌ووردن له‌و
 خو‌ینه‌ران‌هم ده‌که‌م که حه‌ز ناکه‌ن مر‌ۆف له باره‌ی خ‌ۆیه‌وه بدو‌یت (به‌تایبه‌ت‌یش

ئەو كاتەى مەزۇف دەكەيىتە بەر شەپۇلى بەھىزى ھەستەكانى) و ئەم پەرەيە بۇ كىتەبەكەم زىاد دەكەم:

(ئەو)م زۆر خۇش دەويست، وەك ديمەنى بېچارە و شىواوى خۇم لە خەوندا، وەك نوقمبەونم لە شەرم و ھەلچوون و تاوان و خەمى ئەو ديمەنەدا؛ وەك كەسىكى شەرم لە بەردەم نازەلەكى كىويدا كە بەدەم نازارەوە مردار دەمىتەو؛ وەك ئەوەى بە بى ئابرووى كورى خۇم ھەلچم؛ وەك ئەوەى خۇم بە قىنىكى بودەلەنە و شادىيەكى كەمزانەوە بناسمەوە. زىاترىش بەمچۆرە خۇشم دەويست: كىتەم چۆن پاهاتبوم وەك مېش و مەگەز دەست و قۇلم لە خۇرا بچولەنم؛ وەك زانىنى ئەو بىرەكانەم كە ھەموو رۆژىك دەكوزانەوە و بە دىواری ئەقلمەوە دەنووسان؛ جۆرى بۆنى بى وىنەى ئەو ھەلمەى لە جەستەى شەكەتمەوە دەردەمچو؛ وەك ناسىنى پىرچى شىواوم؛ دەمى دزىوم و دەستى پەمەيىم بە پىنووسەوە. بەو جۆرە خۇشم دەويست، بۆيە كەس نەيتوانى فرىوم بدات. دواى ئەوەى كىتەبەكەم نووسى و بەنيازى لە بىركردنى (ئەو) توپم ھەلدایە كۆشەيەكەوە، بەھىچ جۆرىك بە قسە و قسەلۆك و كەمەى ئەوانەى ناويانگى ئىمەيان بىستەبو، و دەيانويست سوودى لى وەرېگن، فرىوم نەخوارد؛ كەسانىك ھەبوون بەدەم سویند خواردنەوە دەيانگوت؛ والىيەك لە قاھىرە خستوويەتە ژىر بالى خۆيەوە و كەلەلەى دروستكردنى چەكىكى نویتى پىتى سباردووە؛ لە كاتى تىكشكانمان لە ڤىەنا، (ئەو) لە ناو شاردا بوو و بۇ ئەوەى بەزوتەرىن كات بە دۆرانمان بدات، پراوژى پىشكىش بە دۆزمنان كردووە؛ لە ئەدرنە بە جلوبەرگى سوالكەرەوە بىندراو؛ خۇى لە شەرىكى خاوەن پىشەكان ھەلقورتاندووە، لىفەدروويەكى بەر چەقق داو و دواى بى سەروشوین بوو؛ لە مزگەوتى كەرەكىكى يەكەك لە ناوچە دوورەدەستەكانى ئەنادۆل پىشەنوژى دەكات؛ موەقىتخانەيەكى كردووەتەو؛ دەستى كردووە بە كۆكردنەوەى پارە بۇ قوولەى سەعات؛ دواى پەتاكە چووەتە ئىسپانيا و لەوئ بە كىتەب نووسىن دەولەمەند بوو؛ تەنەت كەسانىك ھەبوون دەيانگوت بەھۆى فیل و تەلەكەبازىيى سياسىيى (ئەو) موە سولتان لە تەخت ھىندراوەتە خواری؛ دەكوترە لە كوندەكانى سلاف ئەومەندە كوتى لە ددان پىداھىتەكان كرت تا

دوچار گه‌یشته ترږکي راستی، ئیستا وهک قه‌شه‌یه‌کی نه‌فسانه‌یی ناماژه‌ی
 بڅ ده‌کړت و سه‌رقالی نووسینی کتیبی گومانوای و بڅ سه‌روبه‌ره! به
 نه‌نادولدا ده‌سووپته‌وه و ده‌لایت سولتانه گه‌مژه‌کان له ته‌خت ده‌هینتته
 خوارئ. ده‌سته‌یه‌کی داوه‌ته دواي خڅی، به فالگرتنه‌وه و شیعر چاوبه‌ستی
 کردوون و منیشی بڅ لای خڅی بانگ کردووه! به‌دریژایی نه‌و شازده ساله‌ی
 ده‌مویست (نه‌و)ی تیدا له بیر بکه‌م و خڅم به‌مرگه‌لی ترسناکی داهاتوو، و
 دنیا‌ی ترسناکه‌وه سه‌رقال بکه‌م، بڅ چيژ وهرگرتن له خه‌یاله‌کانم چیرڅکم
 نووسی و زږر واته‌واتی له‌وه زیاتریشم بیست، به‌لام بروام به‌هیچیان نه‌کرد.
 نازانم، ثایا نه‌وانی دیش هه‌ستیان به‌همان شت ده‌کرد: جاروبار نه‌گهر چوار
 دیواره‌که‌ی پشت که‌ندای زږرینمان له یه‌کتر ده‌کرد به‌زندان، نه‌و پږانه‌ی
 بڅه‌وده چاوه‌پتی بانگه‌یشتی کڅشک، یان سه‌رایه‌کمان ده‌کرد، یاخڅ
 به‌چيژوه نه‌فره‌تمان له یه‌کتر ده‌کرد، نه‌و ده‌مانه‌ی به‌دم نووسینه‌وه‌ی
 لیکنولینه‌وه‌یه‌کی تره‌وه بڅ سولتان، به‌یه‌کتر پڅ ده‌که‌نین، له‌پږ ه‌ردووکمان
 سه‌رنجمان له ورده‌کاریه‌کی بچووکي ژيانی پږانه‌ ده‌دا: سه‌گیکی تڅقیوی
 به‌یانیان، نه‌ندازه‌ی بیچم و په‌نگی پیزی جلوبه‌رگی ه‌لواسراوی سه‌ر
 ته‌نافیکی نیوان دوو دار، یان ه‌له‌یه‌کی زمان که‌هاوشیوه‌ی ژيانی ده‌خسته
 روو! ئیستا من له هه‌موو شتیک زیاتر تاسه‌ی نه‌و شتانه ده‌که‌م! بڅ نه‌وه‌ی
 جارڅکی تر گشت شته‌کان له خه‌یالی خڅمدا زیندوو بکه‌مه‌وه: شه‌وانی
 په‌تاکه، سه‌رده‌می مندالیم له نه‌درنه، نه‌و ساته جوانانه‌ی له باخچه‌کانی
 سولتان به‌سه‌رمان بردبوو، نه‌و له‌رینه‌وه‌یه‌ی له کاتی بینینی رووخساریی بڅ
 ریشی (نه‌و)دا له به‌رده‌م ده‌رگای کڅشکی والی هه‌ستم پتی کرد، گه‌پامه‌وه
 سه‌ر کتیبی سیبهری خڅم، پڅشبینیم کرد چه‌ندین سال، بگره‌ س‌ه‌دان سال
 دواي مردنم، له‌وانه‌یه که‌سیکی تامه‌رزږ له کاتی خوښندنه‌وه‌ی کتیبه‌که‌مدا
 زیاتر پڅشبینی ژيانی خڅی بکات وهک له ژيانی ئیمه. خڅ نه‌گهر که‌سیش
 نه‌یخوښتته‌وه، هیچ باکم نییه و له‌م سڅنگه‌یه‌شه‌ویه‌ ناوی (نه‌و)م، نه‌گهر زږر
 به‌قولیش نه‌بیټ، تیدا شاردووه‌ته‌وه و ناشتووه، هه‌موو که‌سیک ده‌زانیت بڅ
 به‌ده‌سته‌هینانه‌وه‌ی خه‌یال و ژيانی به‌سه‌رچوومان، پڅویستممان به‌

پیشبینی کردنیان هیه: من باوهرم به بهسرهاتی خۆم هێنا!

به په سندنای ئه‌و پۆزه‌ی بپارم دا به‌ئهنجای بگه‌یه‌نم، کۆتایی به‌کتیبه‌که‌م ده‌هێنم: دوو هه‌فته‌ له‌مه‌وه‌ر، دیسان چوومه‌وه‌ به‌ردهم میزه‌که‌مان و هه‌ولم دا پیشبینی به‌سرهاتێکی تر بکه‌م. له‌و کاته‌دا ئه‌سپسوارێکم بینی له‌به‌ری ئه‌سته‌نبوله‌وه‌ ده‌هات، ماوه‌یه‌ک بوو که‌س نه‌بوو هه‌والی (ئه‌و)م بۆ به‌یخت. له‌وانه‌یه‌ له‌و پوه‌وه‌ بووبێت که‌ زۆر وشک بووم له‌گه‌لیان، زۆر باوه‌ریشم نه‌ده‌کرد له‌مه‌ودا که‌سی تر بێت، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌و پێواره‌ سه‌مه‌ره‌ و عه‌با له‌به‌ر و چه‌تر به‌ده‌ستم دی، ده‌سته‌به‌جێ تێ گه‌یشتم بۆ ڤکن من دێت. پیش ئه‌وه‌ی بچینه ژووره‌که‌م، گویم بۆی راگرت، ئه‌گه‌ر هێنده‌ی (ئه‌و)یش نه‌بێت، به‌هه‌مان هه‌له‌کانی ئه‌وه‌وه‌ به‌تورکی ده‌دا، به‌لام هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی چوونه ژووره‌که‌م، یه‌کسه‌ر وه‌ریگیرایه‌ سه‌ر ئیتالی، دای ئه‌وه‌ی بینی چاره‌م دا به‌یه‌کدا و هیچ وه‌لام نه‌دایه‌وه‌، به‌تورکییه‌ خراپه‌که‌ی خۆی گوتی وای زانیوه هه‌ر هیچ نه‌بێت من که‌مێک ئیتالی ده‌زانم، دواتر ده‌ستی به‌گیرانه‌وه‌ کرد: ناوی منی له‌ (ئه‌و)وه‌ به‌یستوه‌، (ئه‌و) دای گه‌رانه‌وه‌ی بۆ ولاتی خۆی، کتێبێکی ئه‌ستووری سه‌باره‌ت به‌و به‌سرهاته‌ له‌ ئه‌قل به‌ده‌رانه‌ی له‌ ناو تورکاندا به‌سه‌ری هاتوه‌وه‌، دواپه‌ڕ سولتانی ناژه‌لدۆستی تورک و خه‌ونه‌کانی و تورک و په‌تا و کۆشک و پێساکانی شه‌ری تورک نووسیوه‌. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ماوه‌یه‌که‌ تاسه‌یه‌کی پڕ له‌ ئه‌فسوون بۆ ناسینی پۆزه‌لات له‌ ناو چینی ئۆرۆستراکت و به‌تایبه‌تیش له‌ نیتوان خاتووناندا ته‌شه‌نه‌ی کردوه‌وه‌، به‌گه‌رمی پیشوازی له‌ نووسینه‌کانی ده‌کریت، کتێبه‌کانی زۆر ده‌خوێندڕینه‌وه‌، له‌ ئه‌کادیمیایان ده‌رز ده‌لێته‌وه‌ و زۆر ده‌وله‌مه‌ند بووه‌. له‌وه‌ش زیاتر، ده‌زگیریانی پیشووی شه‌یدای نووسینه‌کانی بووه‌ و بێ گوتدانه‌ ته‌مه‌نی، له‌ می‌ردی جیابووته‌وه‌ و له‌گه‌ڵ (ئه‌و)دا زه‌ماوه‌ندی کردوه‌وه‌، خانووی دابه‌شکراو و فرۆشراوی خه‌زانی سه‌ره‌له‌نوێ کپیه‌ته‌وه‌ و تیایدا گیرساونه‌ته‌وه‌، مال و باخچه‌یان هێناوته‌وه‌ دۆخی جاران، می‌وانه‌که‌م گشت ئه‌م شتانه‌ی ده‌زانی، چونکه‌ شه‌یدای کتێبه‌کانی بووه‌ و له‌ مال‌وه‌ سه‌ری لێ داوه‌، (ئه‌و) زۆر نه‌رم و نیان بووه‌، پۆژیکی ته‌واوی بۆ می‌وانه‌که‌م ته‌رخان کردوه‌وه‌، وه‌لامی

پرسپاره‌کانی داوخته‌وه و جاریکی تریش به‌سهرهاتی ناو کتیبه‌کانی بۆی
 گپراوخته‌وه. هر ئه‌و کاته دور و درێژ باسی منی کردووه. کتیبیکی به
 ناوینیشانی "تورکیک که له نیزیکه‌وه دهناسی"، ده‌بارهی من نووسیوه.
 پشت ئه‌ستور به لیکدان‌ه‌وی زیره‌کانه‌ی خۆی بۆ تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی تاکی
 تورک، سه‌ره‌له‌به‌ری ژبانی منی هر له سه‌رده‌می منداڵیمه‌وه له ئه‌درنه تا
 پۆزی جیابوونه‌وه‌ی (ئه‌و) خستووته دووتووی کتیبه‌که‌یه‌وه و له‌وه‌دایه بیخاته
 به‌رده‌ستی خۆینه‌رانی به‌په‌رۆشی نیتالی. می‌وانه‌که‌م گوئی: "ئای به‌پزتان
 چه‌نده باسی خۆتان بۆ (ئه‌و) گپراوخته‌وه!" پاشان بۆ ئه‌وه‌ی تووشی
 سه‌رسوورمانم بکات، هه‌ندیک ورده‌کاریی چه‌ند په‌ره‌یه‌کی کتیبه‌که‌ی بیر
 که‌وته‌وه: له کاتی منداڵیمدا، دوا‌ی ئه‌وه‌ی بۆ به‌زه‌ییانه له هاو‌په‌یه‌کی
 که‌ره‌کی خۆمانم داوه، له‌به‌ر ئه‌و په‌فتارم شه‌رم به‌خۆمدا ها‌تووته‌وه و به
 خه‌مگینی گریاوم. زۆر ژیرم و به شه‌ش مانگ سه‌ریاکی ئه‌و زانستی
 که‌ردوونناسییه‌م هه‌رس کردووه که (ئه‌و) فیری کردووم. خوشکه‌که‌م زۆر
 خۆش ده‌وێت، پابه‌ندی ئایینی خۆم و سه‌رم بجیت، نوێژم ناچیت. شه‌یدای
 مورهبای گیتلاسم و خولایای تایبه‌تیم بۆ لی‌فه‌دروویی هه‌یه، چونکه پیشه‌ی
 باوه‌پیارم بووه. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌م‌زانی له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌مه‌زه‌یه‌دا به ساردی
 هه‌لسوکه‌وت ناکه‌م و بۆم ده‌رکه‌وت شه‌یدای که‌سانی له‌و جۆره‌یه، دوا‌ی ئه‌و
 هه‌موو بایه‌خه‌ی به منی دا، ژور به ژووری ماله‌که‌م پێشانی دا، پاشان
 که‌مه‌ی منداڵه ورده‌کانم و هاو‌په‌یکانیان له باخچه‌دا سه‌رنجی پاکیشا، نه‌ک
 ته‌نیا پێسا‌کانی وازی هه‌لووکی‌ن، بگه‌ر له ده‌می منداڵه‌کانه‌وه پێشوونی
 که‌مه‌کانی چاوشارکی، باباتونا و یاریی که‌ری درێژ که من هیچ هه‌زم لێ
 نه‌ده‌کرد، له ده‌فته‌ری‌کدا تۆمار کرد. له‌و کاته‌دا بوو گوئی (ئه‌و) خۆی به
 دۆستی تورک ده‌زانیت. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هیچی ترمان نه‌ما‌بوو بیکه‌ین، دوا‌ی
 نیوه‌رۆ باخچه‌که‌مان و که‌بزه و ئه‌و ماله‌م پێشانی دا که له‌گه‌ڵ (ئه‌و) دا
 سالانێکی درێژمان تێدا به‌سه‌ر بردبوو. ئه‌و هر هه‌مان شتی دووباره
 ده‌کرده‌وه. په‌رۆشی بینینی ژێرزه‌مینه‌که‌مان بوو. به‌ده‌م هه‌نگاو‌نانی ورده‌وه
 به‌نیوان کوپه‌ی مورهبای، ترشیات، گۆزه‌ی پۆنی زه‌یتوون و سه‌رکه‌دا، نیگای

كهوته سەر نىگايهكى بۆيەى پۇنىى خۇم كه نىگار كىشىكى قىنىسيابى بۆمى
 كىشاپوو، كه مېكى تر چوو پىشەو و ددانى پىدا نا (ئەو) دۆستىكى
 راستە قىنەى توركان نىيە. وەك ئەوئى پەردە لەسەر پارىك هەلبەتەو و بلىت
 زۆر شتى دۆزىو لەسەر تورك نووسىو، گوتى: (ئەو) دەنوو سىت نىدى
 كه وتووینەتە لىزى و وەك ئەوئى باسى كۆنە دۆلابىكى پىر لە پىس و پۆخلى
 بكات، بەو جۆرە لە بارەى شتەكانى ناو مىشكمانەو دەدۆت. دەلىت
 نەمانتوانىو خۇمان چاك بگەين، بۆ خق قورتار كردن، جگە لە ملكە چكردن
 لەبەر امبەر ئەواندا، هېچ چارىكى ترمان نىيە. دواى ئەوئەش جگە لە
 لاسايىكردنەوئى ئەوانەى ملمان بۆيان كه چ كردوو تا ماوئى سەدان سال،
 هېچى ترمان لە دەست نايەت. بۆ ئەوئى زۆر درىزەى پىن نەدات، گوتم: "بەلام
 (ئەو) دەيوست ئىمە پزگار بكات. مېوانەكەم يەكسەر گوتى: "بەلى، بۆ ئەو
 مەبەستە چەك كىشى دروست كردوو، بەلام ئىوئە لىتى تى نەگە يىشتوون.
 ئامىرەكە، لە بەيانىيەكى تەماويدا، وەك چۆن با و توفان كەشتىيەكى
 ترسناكى چەتەى دەريا فېچ دەداتە ناو بەردەو، چەقيو و لە زۆنگاوىكى
 نامۆدا بەجى ماو. درىزەى داين و گوتى: "بەلى، زۆر، ھەر زۆر لە
 خەمى پزگار كردنى ئىوئەدا بوو، بەلام ئەمە واتەى ئەو نەگە يەنەت (ئەو) لە
 رەفتارى ئىبلىسيانە بىبەرى بىت. ھەموو داناکان ھەر وا بوون! نىگارەكەمى
 بە دەستەو گرت و لە نىزىكەو و وردتر سەبرى كرد. لەبەر خۆيەو چەند
 شتىكى گوت: "ئەگەر بە دىلى نەكەوتايەتە دەست ئىوئە و ژيانى خۆى لە ولاتى
 ئىوئەدا بەسەر نەبردایە، ئەوا (ئەو) دەيتوانى بىت بە لىقناردۆى سەدەى
 حەفدەيم. دواتر چارىكى دى گەرايەو سەر بابەتى خرابەكارى كه ديار بوو
 زۆر حەزى پىن دەكرد. يەك دوو قسەلۆكى قىزى تايبەت بە پارەى بۆم
 كىرايەو گوايە لە بارەى (ئەو) ھەو دەماودەم دەكات و ئەم بەباشى لە بىرى
 نەماو. دواتر گوتى: "سەير ئەوئە بەرپزتان هېچ نەكەوتونەتە ژىر
 كارىگەرى (ئەو) ھەو! دواى ئەوئى ناسىمى و خۆشى ويستم، سەرسوورمانى
 خۆى دەربىرى: "مەن تى ناگەم چۆن دوو مەزۇف ئەو ھەموو سالە پىكەرە ژيان،
 ئەوئەندە كەم لە يەك دەچن؟" ترسى ئەوئەم بوو داواى وئەكەم لى بكات، بەلام

نه‌یویست و له شوێنی خۆی دای نایه‌وه. پاشان پرسى: "ده‌توانم لێفه‌کانیش
ببینم؟" من به‌ نیگای خالییه‌وه‌ گوتم: "کام لێفانه؟" ئه‌و به‌ په‌شۆکانه‌وه‌ پرسى:
"مه‌گەر کاتی بیکاریی خۆت به‌ لێفه‌ دروورنه‌وه‌ به‌سه‌ر نابێت؟" له‌و کاته‌دا بوو
ب‌پیارم دا ئه‌و کتێبه‌ی پێشان بده‌م که‌ شازده‌ ساڵ بوو ده‌ستم بۆی نه‌بردبوو.

زۆر شله‌زا، پوونی کرده‌وه‌ ده‌توانیت تورکی بخوێنیته‌وه‌ و گوێی زۆر
په‌رۆشی هه‌ر کتێبێکه‌ له‌ باره‌ی (ئه‌و)ه‌وه‌ بێت. چوونه‌ ژووری کاره‌که‌م
له‌سه‌ره‌وه‌ که‌ به‌سه‌ر باخچه‌ی پشته‌وه‌دا ده‌پوانی. له‌ به‌رده‌م میزه‌که‌مان
دانیشتم. دواى شازده‌ ساڵ، وه‌ک ئه‌وه‌ی دوتنی له‌وێم دانابیت، کتێبه‌که‌م له‌
شوێنی فریدانی دیته‌وه‌. کرده‌وه‌ و له‌ به‌رده‌میدا دام نا. ئه‌گه‌رچی
له‌سه‌رخۆش بوو، به‌لām ده‌یتوانی تورکی بخوێنیته‌وه‌. به‌هه‌مان شێوه‌ی ئه‌وه‌ی
له‌ هه‌موو گه‌پیده‌کاندا دیبووم و منی که‌للەیی ده‌کرد، ئه‌ویش به‌نیازی
به‌ده‌سته‌پێنانی که‌میک سه‌رسووڕمان، بێ ئه‌وه‌ی له‌ جیهانی پته‌و و به‌متمانە‌ی
خۆی جودا بێتته‌وه‌، له‌ کتێبه‌که‌مدا نوقم بوو. به‌ته‌نیا جێم هێشت و چوومه
باخچه‌. له‌سه‌ر کورسییه‌کی هه‌سیر له‌ شوێنیک، به‌جۆرێک ئه‌وم له‌ په‌نجه‌ره
کراوه‌که‌وه‌ لێوه‌ دیار بێت، دانیشتم. ده‌سپیک دله‌خۆش بوو، له‌ په‌نجه‌ره‌که‌وه‌
بانگی کرد: "هه‌ر زۆر ئاشکرایه‌ پێتان نه‌ناوته‌ سه‌ر خاکی ئیتالیا!" به‌لām
دواتر منی له‌ بیر چوو. ماوه‌ی سێ سه‌عات له‌ باخچه‌ دانیشتم و چاوه‌ڕێم
کرد تا له‌ خوێندنه‌وه‌ی کتێبه‌که‌ بووه‌وه‌. جاروبار به‌ تێله‌ی چاوه‌ڕێکم
ده‌کرد. دواى خوێندنه‌وه‌ی، له‌ هه‌مووی تێ گه‌یشتبوو، نیشانه‌ی سه‌رسووڕمان
به‌په‌رووخسارییه‌وه‌ دیار بوو، به‌ده‌می پڕ له‌ هاواره‌وه‌ یه‌ک دوو جار ناوی قه‌لای
سپیی پشت زۆنگاوی قوتده‌ری چه‌که‌که‌مانی گوته‌وه‌. چه‌ند جارێکیش، بێ
ئه‌وه‌ی پێویست بکات، به‌ ئیتالی له‌گه‌لم دوا. پاشان به‌هه‌بسته‌ی هه‌رسکردنی
سه‌رسووڕمانی خۆی و ئه‌و شتانه‌ی خوێندبوونییه‌وه‌ و بۆ ئه‌وه‌ی ماندوویی
به‌سه‌یتته‌وه‌، پووی له‌ په‌نجه‌ره‌ کرد و به‌ نیگای خالییه‌وه‌ بۆ ده‌ره‌وه‌ی پوانی.
به‌خۆشحالییه‌وه‌ ده‌مبینی، وه‌ک ئه‌وه‌ی مرۆف هه‌موو جارێک له‌ سه‌رته‌اکانی
دۆخی له‌و جۆرانه‌دا ده‌یکات، ئه‌ویش نیگای بریوووه‌ خاڵیکی بێ کۆتایی له‌
بۆشاییدا و سه‌یری چه‌قیکی نه‌بووی ده‌کرد. به‌لām دواتر، وه‌ک منیش چاوه‌ڕێم

دهکرد، بېنې: نه‌مجار سه‌پړی نه‌و شتانه‌ی ده‌کرد که له چوارچپوه‌ی په‌نجره‌که‌وه لی‌وه‌ی دیار بوون. نه‌خپړ، خویننه‌رانی ژیرم حالی بوون. می‌وانه‌که‌م هینده‌که‌م نه‌بوو جوړی نه‌وه‌ی من بوی چووبووم. وه‌که چاوهرېم ده‌کرد، به‌په‌رښه‌وه ده‌ستی کرده هه‌لدانه‌وه‌ی په‌رکه‌انی کتپه‌که‌م و ده‌که‌را. منیش به‌جوړشه‌وه چاوهرې بووم بیدوژته‌وه. دواچار، نه‌وه‌ی بوی ده‌که‌را، دوزیه‌وه و خویندیه‌وه. پاشان، جارتکی تر سه‌پړی نه‌و شتانه‌ی کرد که له په‌نجره‌ی سر باخچه‌ی پشته‌وه‌ی ماله‌که‌مه‌وه ده‌بېندران. بېگومان زور باش ده‌مزانی چی ده‌بېنیت:

خوخ و گیل‌اس له‌سر سینییه‌کی که‌وه‌رپژئی سر می‌زیک دانرا‌بوون، له پشت می‌زه‌که‌وه کورسییه‌کی له‌ه‌سیر چندراو ه‌بوو. چند سرینکی په‌ری بالنده‌ش له‌ه‌مان په‌نگی سه‌وزی چوارچپوه‌ی په‌نجره‌که‌ له‌سر کورسییه‌که دانرا‌بوون. منی ته‌من ه‌فتا ساله‌ش له‌وی دانیش‌تبووم. له‌دواتریش، نه‌ستیرکیکی ژیر بریک دار زه‌یتوون و گیل‌اسی ده‌بېنی چوله‌که‌یه‌که به‌قراغیه‌وه نیش‌تبووه‌وه. چوله‌نه‌یه‌کیش به‌ل‌قیکی به‌ریزی دارگو‌یزکی دوی نه‌وانه‌وه هه‌لو‌اسرا‌بوو، هیدی هیدی به‌دم بایه‌کی نادیاره‌وه ده‌ل‌رایه‌وه.

۱۹۸۵-۱۹۸۴

کوتایی

فەرھەنگۆک

ئالماگاست: كىتەبى المجسطى، ناوہ راستەقىنەكەى بە یۆنانى (ماتماتىكا سىنتاكسىس)ە و واتاى نامەى بىركارى دەگەيەنەت. ئەم كىتەبە دەربارەى گەردوون و بىركارىيە، زانائى یۆنانى پەتلىمۆس لە سالى ۱۴۸ى زايىنىدا لە ئەسكەندەرىيەى مىسر نووسیویەتى. حەنن بن إسحاق لە یۆنانیيەو وەرگىراوئە سەر زمانى عەرەبى، لە عەرەبىشەو گزاوہ بە لاتىنى و لە لاتىنىشەو بۆ زمانە ئەوروپایىيەگانى تر وەرگىرەدراوہ. ناوى كىتەبەكە لە زمانە ئەوروپایىيەكاندا بە ناوہ عەرەبىيەكەى (المجسطى - ئالماگاست) پۆشستوہ.

ئازتەك: ئىمپراتۆرىيەتتىكى كۆنى پارزەمىنى ئەمريكايە لە نىوان سەدەكانى چواردەيەم و شانزەيەمى زايىنىدا لە مەكسىكى ئەمرۆدا فەرمانرەوایى كردوہ.

ئەمپۇلى: شارىكى ئىتالىيە دەگەوئە سنورى پارىژگای فلۆرنسا لە ھەرىمى تۆسكانا و لە دەشتىكى قەراغ پووبارى ئارنۆدا بنیات نراوہ. ئەمپۇلى لەم چاخذە بە پىشەسازى مۆبىلىا، خواردەمەنى، چەنن و پستەن و شووشە بەناوبانگە.

ئەياسۆفيا: لە ھابردوودا كلىسا و مزگەوت و ئىستا مۆزمخانەيەكى بەناوبانگە لە ئەستەنبول و بە نموونەى بىناسازىيە بىزەنتى دادەنرەت. لە سالى ۵۲۳ى زايىنىدا بە ھەرمانى ئىمپراتۆرى بىزەنتى جەستەنيان و لە ژێر چاودىرىيە ئەودا بىنات نراوہ و ماوہى ھەزار سالى ھەبەق خەزمتەى بە ناينى مەسىحى كردوہ. عوسمانىيەكان، لە سالى ۱۴۵۳ى زايىنىدا

قوسته نتيښه يان داگير کړد و کليسا که يان کړد به مزگوت، مستهفا که مال ته تاتور کيش له چاره کی په که می سده یې راپردودا کړدی به مؤرخانه.

باباتونا: که می باز دانی مندا لآن به سهر پشتي په کتړدا.

بؤزا: خواردنه وه په کی خه ست و ساردی زستانه په له گه نمه شامیې هارپدراو دروست ده کړیت.

بؤزجانادا: سپی هم گه وره ترین دورگه ی تورکیه په له ده ریای ئیجهدا و پوه به ره که ی ۴۲ کیلومتری چوارگوشه په، هم دورگه په به شیک بوو له خاکی یونان، به لام سالی ۱۹۲۲ له چوارچپوهی په یمانی لؤزانداندا خراپه سهر تورکیا و ئیستا سهر به پاریزگای چاناکالایه.

بؤکاجیو: نووسر و شاعیر Giovanni Boccaccio، ۱۲۱۳ - ۱۳۷۵ ز، په کیکه له دیارترین ناوه کانی نه ده بیاتی ئیتالی. همیش وهک دانتی پؤلکی گرینگی له پدشخصتنی زمانی ئیتالیدا هه بووه و په کیکه بووه له دا کوکیکه ران له هیومانیزم له سهرده می پوئنه سانسدا، به قسه ی خوی له حهوت سالی په دهستی به چیروک نووسن کړدوه و له ژياندا شهیدای گشتوگوزار و لیکولینه وهی نه ده بی و نیگارکیشی و تیگه یشتن له باری دهر وونی مرقف بووه، "ده کامیرؤن" په کیکه له به ناویانگترین به ره مه کانی بؤکاجیو.

پافوریا: جوړتکه له قرؤالی ده ریای.

په تلیمؤس: کلاودیؤس پتولیمایؤس، ۹۰-۱۶۸ ز، به په تلیموس ناسراوه و زانایه کی بیرکاری و جوگرافی و گهردووناس و نه ستیره ناسیکی یونانیه. پروا ده کړیت له نئزیک نه سکه ندریه ی میسری سهرده می رؤمانی له دایک بوویت، خاومنی چهن دین لیکولینه وهی زانستییه، گرینگترینیان بریتیه، د - یی 'لج - ی - تالماگاست.

توکیدیدهس: Thukidides، (دهر وبری ۴۶۵ پ.ز - ۳۹۵ پ.ز)، میژوونووسیکی

یۆنانییه و نه‌وه‌ی یه‌کیک له‌و خه‌یزانه‌ گه‌وره‌یه‌ که سامانی زه‌ری
 تراقیایان له‌ ژێر ده‌ستدا بووه‌، رێبارێکی نوێی بۆ نووسینه‌وه‌ی میژوو
 داهێناوه‌ و هه‌ولێ داوه‌ په‌ند له‌ شه‌ر و پرووداوه‌کان ده‌ربه‌یتیت،
 ده‌ستی له‌ نووسینه‌وه‌ی داستان و ئه‌فسانه‌ی ده‌ستپه‌ردانی خواکان
 له‌ کاروباری ئاده‌میزاد هه‌لگرتوو و ته‌نیا پرووداوه‌ راسته‌قینه‌کانی
 تۆمار کردوو، به‌وه‌ ناسراوه‌ له‌ نووسینه‌وه‌ی میژووی شه‌ره‌کانی
 سه‌رده‌می ژبانی خۆیدا زمانیکێ کاریگه‌ریی به‌کار هێناوه‌،

تونجا: پروبارێکه‌ له‌ بولگارستان هه‌لده‌قوڵیت و له‌ تورکیا ده‌رژێته‌ ده‌ریاوه‌،
 ته‌نگه‌ی بوسفۆر: Bogaz، ئه‌و رێگه‌ ئاویه‌یه‌ که‌ ده‌ریای ره‌ش و ده‌ریای
 مه‌رمه‌ره‌ پێکه‌وه‌ گرێ ده‌دات و ئه‌سته‌نبۆڵ به‌سه‌ر دوو به‌شی پۆمیی
 (ئه‌وروپا) و ئه‌نادۆل (ئاسیا) دا دابه‌ش ده‌کات.

دانوب: پروباری دانوب، یان دۆناو درێژترین پروباری ناو سنووری یه‌کیه‌تی
 ئه‌وروپایه‌ و دوا‌ی پروباری ئۆلگا، دوهم درێژترین پروباری
 پارزه‌مینێ ئه‌وروپایه‌، به‌ پروباری پایته‌ختان به‌ناوبانگه‌، چونکه‌ به‌
 شه‌ره‌کانی ئیه‌نا، براتیسلایا، بودابست و به‌لگرا‌د دا تێ ده‌په‌ریت،
 درێژیه‌که‌ی ۲۸۵۰ کیلومه‌تره‌ و دوا‌ی تێپه‌رپه‌وونی به‌ هه‌شت و لاتدا،
 ده‌رژێته‌ ده‌ریای ره‌شه‌وه‌.

ده‌ریای ئازاک: ده‌ریایه‌که‌ ده‌که‌وێته‌ باکووری پۆژه‌لاتی ده‌ریای ره‌شه‌وه‌،
 پروبه‌ره‌که‌ی ۳۷۷۰ کیلومه‌تر چوارگۆشه‌یه‌، ته‌نگه‌ی که‌رچ و ده‌ریای
 ره‌ش به‌یه‌ک ده‌که‌یه‌نیت.

پادوا: یه‌کیکه‌ له‌ شه‌ره‌ گۆنه‌کانی ئیتالیا، پایته‌ختی هه‌ریمی پادوایه‌ و
 به‌دووری ۳۰ کیلومه‌تر له‌ پۆژئاوا‌ی ئینیسیا هه‌لکه‌وتوو.

فلانده‌رستان: بریتیه‌ له‌ به‌شی فلامه‌نی به‌لجیکا،
 قه‌ره‌گۆژ و هاجیقات: دوو نه‌کته‌ریی سه‌ره‌کیی گه‌مهی بووکه‌شووشه‌ی
 تورکین.

قوله دبی: گهره کیکی زځر کونی نهسته نېوله.

کاریات: ناوچه په کی شاخاوییه له ناوه راست و پڅه لات و باشووری
پڅه لاتى نهوړوړیا. لای براتیسلافا و فیه ناوه دهست پى دهکات و له
نیزیک پوېاره مکانی مقرافا و نیشافا و تیمبوک له پڅه لاتى
سربستان به کوتا دیت. بهرترین زنجیره چیاى ناوچه ی کاریات
چیاى تاترایه که دهکوتته پؤلونیا و سلفاکیایوه و له بهرترین
شویندا ۲۶۵۵ متر له پروی دهراوه بهرزه.

کورتیز: هیرنان کورتیزی نیسپانی (۱۴۸۵-۱۵۴۷). له تمه نی نژده سالتیدا
نیسپانیای بهجی هیشتووه و به نیازی گهران به وای ساماندا پروی
له نه مریکا کړدوه. له ناکامدا خو ی له گه ل سوای نیسپانیدا
گه یاندووه ته سرزهمینی نازتیکه کان و دهستی هه بووه له پروخانندی
نیمپراتوریه تی نازتیکدا.

کوسموگرافی: بریتیه له زانستی پیناسه کړدی زهوی و گهر دوون. له دوو
وشی یقنانی (کوسموس-زهوی و گرافی-پیناسه کړدن) پیک دی.

که نډاوی زېړین: Haliç, که نډاوکی بچووکى نهسته نېوله و له گه ل دهرایى
مه رمه رده نیمچه دووړگه یه ک پیک ده هیئت. له سرده می
نیمپراتوریه تی بیزه نته دا ناوهندی هیزی دهرایى نیمپراتوریه ت بووه.
له م پڅو گاره دا سى پردی هاوچرخ نه مبر و نهویره ی که نډاوی
زېړین، کاله تا و نه مینوینو، به یه که دهگه یه نن.

گوتیک: شیوازیکی بیناسازی نهوړوپیه که دهسپیکى سره له دانی بى
سه دهکانی ناوه راست دهگه رپته وه. وشه که له ناوی هژدهکانى گوتى
نه لمانښه وه دیت، نهو هژدهانى که له سه ده ی پازده یه مده نیتالیایان
داگیر کړد. شیوازی بیناسازی گوتیک پتووهسته به بنیاتنانی
کلپساوه له باکورى نهوړوړیا. کلپسای بنیاتنرو له سره شیوازی
گوتیک بلنده و پرویه رتیکى که م داگیر دهکات، به پیچه وانیه شیوازی

بېناسازيې پرماني كه كليسا نزمه و پروپه رتي كي گوره داگير دهكات.
ليمني: ناوچه يه كي گه شتوگوزاريي دلگيره كه وتووه ته كه ناري پوژناوای
دوورگه ی ئیځیای یۆنانییه وه. له هاویناندا شویتنکی دلگیری
حسانه وهی گه شتیارانی ئه وروپییه.

موه قیتخانه: ناوه نديكي پاشكوی مزگه وته بق چاودیری و ده ستینشانگردنی
كاته كانی نوژ، پوژوو، جهژن و بۆنه ئیسلامییه كان.
مه ریج: پروباری مه ریج، به یۆنانی ئه فرۆس، سنووری وشكاییی توركیا و
یۆنان و به شتيك له سنووری توركیا و بولگارستان له يهك جیا
دهكات وه.

نه عیمه: میژوونووسی عوسمانی مسته فا نه عیمه - ۱۶۵۵-۱۷۱۵ ز.
هه یبه لی: يه كي كه له سه وزترین دوورگه كانی ده وری ئه سته نبول و چوار
گردۆلگه ی به سه ره وه یه و هه ره به رزیان ۱۴۰ مه تر له پروی ده ریاوه
به رزه.

هه یپۆكرات: كورێ ئاكديلۆس هه یپۆكراته. سالی ۴۶۰ پ.ز. له دوورگه ی
ئیسنانكۆی له یۆنان له دایك بووه و سالی ۳۷۷ پ.ز. له لاریسا
كۆچی دوايی كردووه. به باوكی زانستی نقشداریی داده نریت و
یه كه مین كه سه له میژوودا كتیبی پزشکیی نووسی بیت.

یاسیادا: دوورگه يه كي بچووكه له ده ریاي مه رمه ردا له نيزيك ئه سته نبول
هه لكه وتوه.

بەفر:

(كا)ى شاعىر دواى بەسەرىدىنى دوزازدە سال ژيان لە تاراوگەى ئەلمانىا،
بۆ ئەستەنبول دەگەپتەو، چوار پوژ پاش گەرانەو، پوژنامەيەكى
ئەستەنبولى بۆ ئەنجامدانى پىپۇرتاجىك لە بارەى دياردەى خۆكوشتنى ژنان
و ھەلبۇزاردنەكانى شارەوانى كە چاوەپوچ دەكرىت ئىسلامىيەكان سەركەوتنى
تىدا بەدەست بەيتن، پەوانەى شارى قارسى دەكات، ئەمىش بەژىر بەفرىكدا
كە ھىدى ھىدى و بى وچان دەبارىت، كۆلان، شەقام و دوكان بە دوكان
دەگەرىت و تى دەكۆشپىت ئاشناى ئەو شارە خەمگىن و جوانە و دانىشتوانى
بىت، لە گەرانەكانىدا دەچىتە چايخانەكانى سىحناخ لە بىكارانى كورد، سەر
لە خىزانى كچان و ژنانى خۆكوشتوو دەدات و لە ھۆكارەكانى خۆكوشتنيان
دەكۆلپتەو، لە ئاكامى ھاتوچۆى زۆر و تاوسەندى خولباى لىكۆلپنەو،
دەكەوتتە ناو تەنگزەى سياسى و ئاينى و راپىچى تۆرىكى تەمومژاوى
پىئوھندى سياسى و شەپى دەسەلات و پىلانگىرپان دەكرىت. بى پەروا لە
شەقام و كۆلانەكانى شارىكى نەگبەتى تەناتە لەلايەن خواشەو
فەرامۆشكراو، بەدواى ئەفنى كۆنى سەردەمى زانكۆ و پاستى و لىكدانەو
شيعرەكانىدا دەگەرىت، لەپ كودمەتايەك بەرپا دەبىت، بەفر پىگە و بانەكان
دەكرىت و كەس ناتوانىت شار بەجى بەپلپت.

***

- پۆمانەكانى ئۆرھان پاموك ئەو دەسەلىن كە ئەو شاپەنى خەلاتى نۆيل
بوو، (كۆفارى ئايندە - كوردستان)
- ئۆرھان پاموك نە ئىدۆلۆگ، نە سياسەتمەدار و نە پوژنامەنووسە،
پۆماننووسىكى گەورەيە.

(پوژنامەى نىويۆرك تايمز - ولاتە يەكگرتووەكانى ئەمريكا)
- پۆماننووسى تورك ئۆرھان پاموك چۆنەتتى پۆماننووسىن پىشانى
ئەوروپا دەدات، (پوژنامەى فرانكفورتەر ئەلگەماينەى ئەلمانى)

من ناوم سووره:

پۆمانی من ناوم سووره که ئۆرھان پاموک بە ڕهنگینترین و گەشبینترین
پۆمانم ناوی دەبات، پووداوھکانی لە نۆ پۆژی بەفراوی و تۆفی زستانی
سالی ۱۵۹۱ دا دەقەومین، شەکوورە شۆخ بە دوو کۆری بچووک بەردەوام
پێکدا ھەلپژاوووە دەکەوتە گەران بۆ دۆزینەوێ مێردیکی نوێ و
خۆشەویستیک لە جیتی مێردی پێشوو، چونکە چوار سال بەسەر
نەگەراویدا لە شەرتی پەریوە، بۆ ئەم مەبەستە، لە شوێنی خۆ شاردنەوێوە
سەیری ئەو وەستا نیکارکێشانە کۆشکی سولتان دەکات کە باوکی یەک
بە یەک بۆ مائی خۆی بانگیان دەکات، وەستایانی نیکارکێش، ئەوانە پوو لە
مائی ئەمان دەکن، لە ژێر کاریگری شتواری فەرەنگدا نیکاری ترسناک بۆ
کتێبیک دەکێشن سولتانی عوسمانی. بەنھێنی و بە چاودێری باوکی
شەکوورە بە ئامادەکردنی دەدات. پاش کۆژانی یەکێک لە نیکارکێشەکان،
قەرە پووژا و ئەقینداری شەکوورە پەیدا دەبێت. لە ئەستەنبولیش،
دەستە یەک لە دەوری مەلایەک گرد بوونەتەو، لە کاتێکدا گرانی و ترس و
پەلاماری ئەم دەستە یە بۆ سەر تەکیەکان بالی بەسەر شاردا کێشاو،
وەستایانی و خۆشنووسان شەوانە لە قاووخانەیەک کۆ دەبنەو و بە دەم
کوێگرتن لە بەسەرھاتەکانی چیرۆکی بێژیکی زماندرێژووە کات بەسەر دەبن و
پادەبوژن، ئەم کتێبە باس لە مردووان، زمانگرتی شتومەک، مەرگ، ھونەر،
ئەقین، ژیانی ھاوسەری و بەختەوێ دەکات و ھەریەکەشیان بە دەنگی
خۆیان دەدوێن. ھەمان کات شینیکی خەمگینی شە بۆ جوانییە لە
بیرکراوھکانی ھونەری نیکارکێشانی کۆن.

***

- شاکاریکی شاھانە و دەولەمەندی ئەدەبی جیھانییە.

(پۆژنامەی فرانکفورتەر ئەلگەماینەیی ئەڵمانی)

پێویستە ھەموو کەسێک بەرھەمەکانی ئۆرھان پاموک بخوێنێتەو

(پۆژنامەی نیوستەیتمانی بەرلین)

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

